

30.8.2010

**KAUPUNGINVALTUUSTON ASIAKIRJAT
STADSFULLMÄKTIGES HANDLINGAR**

KAUPUNGINHALLITUKSEN MIETINNÖT
STADSSTYRELSENS BETÄNKANDEN

4 - 2010

Valtuutettujen tekemien aloitteiden käsitteleminen

Behandling av fullmäktigemotioner

30.8.2010

Sisältö · Innehåll

sivu · sida

JOHDANTO	Kaupunginvaltuuston esityslista 8.9.2010, asia 14, sivu 60
INGRESS	Stadsfullmäktiges föredragningslista 8.9.2010, ärende 14, sidan 61

LIITTEET · BILAGOR

Liite A · Bilaga A	Sisältää seuraavat aloitteet toimialoittain sekä niistä hankitut lausunnot · Innehåller följande motioner och utlåtanden om dem, sektorsvis:
--------------------	--

KAUPUNGINJOHTAJA

Aloite 1	Päivi Lipponen ym. (turvakotien väkivallan ehkäisy)	3
Aloite 2	Sanna Vesikansa ym. (paikallistason palveluiden rahoitus)	5
Aloite 3	Mika Ebeling ym. (kasvisruoan tarjoilu kokouksissa)	7
Aloite 4	Pia Pakarinen ym. (yrittäjäasiamiehen nimeäminen)	9
Aloite 5	Kati Peltola ym. (talouskoulutus luottamushenkilöille)	11

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

Aloite 6	Yrjö Hakanen ym. (palmuöljydieselin käyttö)	12, 95
	Liite 1 ympäristölautakunta	
	Liite 2 YTV	
	Liite 3 Helsingin Energian johtokunta	
	Liite 4 HKL-liikelaitoksen johtokunta	
	Liite 5 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	
	Liite 6 Neste Oil	
	Liite 7 keskustelutilaisuuden muistio	
	Liite 8 Greenpeace	
	Liite 9 Kehitysyhteistyön palvelukeskus Keva ry	
	Liite 10 Suomen luonnonsuojeluliitto ry	
	Liite 11 Forest Peoples Programme	
Aloite 7	Mari Holopainen ym. (Kaisaniemen metroaseman tunneli)	15, 169
	Liite 12 liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	
Aloite 8	Outi Alanko–Kahiluoto ym. (Hillerin skeittipaikka)	16, 171
	Liite 13 opetuslautakunta	

30.8.2010

	Liite 14	nuorisolautakunta	
	Liite 15	yleisten töiden lautakunta	
Aloite 9	Tea Vikstedt ym.	(rakennushankkeiden aliurakointi)	18, 177
	Liite 16	kiinteistölautakunta	
	Liite 17	yleisten töiden lautakunta	
Aloite 10	Mari Puoskari ym.	(Sortti-asemien aukioloajat)	20, 182
	Liite 18	HSY Jätehuolto	
Aloite 11	Antti Vuorela ym.	(kotisairaalan henkilökunnan pysäköinti)	21, 183
	Liite 19	yleisten töiden lautakunta	
Aloite 12	Emma Kari ym.	(sosiaaliset kriteerit hankinnoissa)	23, 185
	Liite 20	yleisten töiden lautakunta	
	Liite 21	teknisen palvelun lautakunta	
Aloite 13	Tuija Brax	(koirapuistojen jakaminen)	25, 194
	Liite 22	yleisten töiden lautakunta	
Aloite 14	Jyrki Lohi ym.	(Hakaniemen metroaseman liukuporras)	26, 196
	Liite 23	liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	
Aloite 15	Silvia Modig ym.	(kaupunkipyöräjärjestelmä)	27, 198
	Liite 24	liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	
	Liite 25	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	
Aloite 16	Lasse Liemola ym.	(Tukkutorin asema)	28, 203
	Liite 26	teknisen palvelun lautakunta	
	Liite 27	talous- ja suunnittelukeskus	
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI			
Aloite 17	Terhi Koulumies ym.	(huumeriippuvaisten hoito)	30, 207
	Liite 28	terveyslautakunta	
	Liite 29	sosiaalilautakunta	
	Liite 30	tietokeskus	

30.8.2010

Aloite 18	Kati Peltola ym. (vanhusten mielenterveyskuntoutus)	32, 215
	Liite 31 terveyslautakunta Liite 32 sosiaalilautakunta	
Aloite 19	Outi Alanko–Kahiluoto ym. (kuljetuspalvelujen laatu)	35, 225
	Liite 33 sosiaalilautakunta	
Aloite 20	Tuomo Valokainen ym. (lasten korvien hoito)	37, 230
	Liite 34 terveyslautakunta	
SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI		
Aloite 21	Yrjö Hakanen ym. (Korjaamon avustukset)	39, 233
	Liite 35 kulttuuri- ja kirjastolautakunta	
Aloite 22	Päivi Lipponen ym. (työpaikkakiusaamisen nollatoleranssi)	42, 237
	Liite 36 henkilöstökeskus	
Aloite 23	Päivi Lipponen ym. (maahanmuuttajien suomen opinnot)	44, 239
	Liite 37 ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta Liite 38 opetuslautakunta Liite 39 suomenkielisen työväenopiston johtokunta Liite 40 sosiaalilautakunta Liite 41 henkilöstökeskus	
Aloite 24	Päivi Lipponen ym. (koulukiusaamisen nollatoleranssi)	47, 252
	Liite 42 opetuslautakunta	
Aloite 25	Outi Alanko–Kahiluoto (Herttoniemen lumilautailumäki)	49, 255
	Liite 43 liikuntalautakunta	
Aloite 26	Sirkku Ingervo ym. (valmistava opetus)	51, 258
	Liite 44 opetuslautakunta	
Motion - Aloite 27	Sture Gadd m.fl. (undervisning i somaliska för finländare)	55, 262
	Liite 45 kulttuuri- ja kirjastolautakunta Liite 46 suomenkielisen työväenopiston johtokunta	

30.8.2010

Motion - Aloite 28	Sture Gadd m.fl. (utbytesprojekt för vårdare)	59, 267
	Liite 47 terveyslautakunta	
	Liite 48 henkilöstökeskus	
	Liite 49 sosiaalilautakunta	
Aloite 29	Terhi Koulumies ym. (sukupuolinäkökulma opetuksessa)	65, 277
	Liite 50 opetuslautakunta	
Aloite 30	Terhi Mäki ym. (Myllypuron kokoontumistila)	68, 281
	Liite 51 sosiaalilautakunta	
	Liite 52 kulttuuri- ja kirjastolautakunta	
Aloite 31	Terhi Mäki ym. (iltapäiväryhmien tilat)	70, 285
	Liite 53 opetuslautakunta	
Aloite 32	Terhi Mäki ym. (Myllypuron ja Viikin hiihtoladut)	72, 287
	Liite 54 liikuntalautakunta	
Aloite 33	Antti Vuorela (Kotinummen koulun säilyttäminen)	74, 290
	Liite 55 opetuslautakunta	
KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIIINTEISTÖTOIMI		
Aloite 34	Kimmo Helistö ym. (kaupunkicampingalue)	75, 292
	Liite 56 yleisten töiden lautakunta	
	Liite 57 kaupunkisuunnittelulautakunta	
	Liite 58 kiinteistölautakunta	
	Liite 59 liikuntalautakunta	
Aloite 35	Ilkka Taipale (Tähtitornin alue)	77, 301
	Liite 60 kiinteistölautakunta	
	Liite 61 Helsingin yliopisto	
	Liite 62 Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry	
	Liite 63 eräiden tähtitieteilijöiden kannanotto	
Aloite 36	Antti Vuorela (Tapanilan liikenneturvallisuus)	80, 314
	Liite 64 yleisten töiden lautakunta	
	Liite 65 kaupunkisuunnittelulautakunta	

30.8.2010

Aloite 37	Terhi Koulumies ym. (uudisasuntoja seniorikohteiksi)	81, 319
	Liite 66 sosiaalilautakunta	
	Liite 67 asuntolautakunta	
	Liite 68 talous- ja suunnittelukeskus	
Aloite 38	Outi Alanko–Kahiluoto ym. (Kivinokan virkistysalue)	84
Aloite 39	Antti Valpas ym. (ammattikuljettajien ajoajat kävelykaduilla)	86, 330
	Liite 69 kaupunkisuunnittelulautakunta	
Aloite 40	Antti Valpas ym. (Isonnevantien liikenneturvallisuus)	88, 333
	Liite 70 kaupunkisuunnittelulautakunta	
Aloite 41	Martti Tulenheimo ym. (Merihaan silta)	90, 335
	Liite 71 yleisten töiden lautakunta	
	Liite 72 kaupunkisuunnitteluvirasto	
Liite B · Bilaga B	Avoinna olevat aloitteet, raportti hallintokeskuksen diaarijärjestelmästä 11.8.2010 (ei sisällä talousarvioaloitteita eikä tässä mietinnössä käsiteltäviä avoimia olevia aloitteita)	339

8.9.2010

14

VALTUUTETTUJEN TEKEMIEN ALOITTEIDEN KÄSITTELEMINEN

Khs 2010-177, 2010-297, 2010-572, 2010-575, 2009-288, 2010-88, 2010-295, 2010-449, 2010-737, 2010-731, 2010-822, 2010-1036, 2010-1035, 2010-1028, 2010-1033, 2010-84, 2010-82, 2010-475, 2010-454, 2010-178, 2010-179, 2010-290, 2010-183, 2010-309, 2010-296, 2010-457, 2010-456, 2010-453, 2010-458, 2010-576, 2010-474, 2010-87, 2010-180, 2010-307, 2010-288, 2010-289, 2010-455, 2010-450, 2010-451, 2010-452, 2010-573

PÄÄTÖSEHDOTUS Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa kaupunginhallituksen mietinnön nro 4–2010 liitteenä A olevassa luettelossa mainittujen aloitteiden 1–41 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Lisätiedot:

Teppo Tiina, päätösvalmisteluyksikön päällikkö, puhelin 310 36018

LIITTEET

Liite 1 [Mietintö 4–2010](#)

Liite 2 [Valtuutettujen tekemien aloitteiden käsittelyminen - päätöshistoria](#)

KHS

Khs toteaa, että Kvston työjärjestyksen 22 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Kvsto hyväksyi 16.6.2010 (asia 5) saman pykälän 2 momentin seuraavan sisältöisenä: "Kaupunginhallituksen on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa. Jos määräaika ylittyy sen vuoksi, että kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite käsitellään määräajan päättymistä seuraavassa aloitteita käsittelevässä valtuuston kokouksessa. Valtuusto käsittelee varsinaisia aloitteita neljä kertaa kalenterivuodessa."

Kvsto käsitteli valtuutettujen tekemiä aloitteita edellisen kerran 19.5.2010 (asia 10). Khs on kerännyt nyt esiteltävään mietintöön ne aloitteet, joista edellisen käsittelyn jälkeen on saatu tarvittavat selvitykset. Mietinnön liitteenä A olevassa luettelossa on aloitteet kokonaisuudessaan ja luettelon liitteinä on aloitteista hankitut lausunnot.

Kvsto hyväksyi 29.11.2000 (asia 8) seuraavan toivomusponnen: "Kvsto edellyttää, että tehdyistä aloitteista laaditaan ajantasainen luettelo ja aikataulu, josta valtuutetut voivat seurata aloitteiden käsittelyä." Mietinnön liitteenä B on avoinna olevia aloitteita koskeva tuloste hallintokeskuksen diaarista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

8.9.2010

Aloitteiden 6 ja 38 osalta Khn päätös syntyi äänestyksen jälkeen. Äänestysten tulokset ovat asian päätöshistoriassa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

8.9.2010

14

BEHANDLING AV FULLMÄKTIGEMOTIONER

Stn 2010-177, 2010-297, 2010-572, 2010-575, 2009-288, 2010-88, 2010-295, 2010-449, 2010-737, 2010-731, 2010-822, 2010-1036, 2010-1035, 2010-1028, 2010-1033, 2010-84, 2010-82, 2010-475, 2010-454, 2010-178, 2010-179, 2010-290, 2010-183, 2010-309, 2010-296, 2010-457, 2010-456, 2010-453, 2010-458, 2010-576, 2010-474, 2010-87, 2010-180, 2010-307, 2010-288, 2010-289, 2010-455, 2010-450, 2010-451, 2010-452, 2010-573

BESLUTSFÖRSLAG Stadsfullmäktige beslutar anse motionerna 1–41 i den förteckning som utgör bilaga A till stadsstyrelsens betänkande nr 4–2010 vara slutligt behandlade.

Tilläggsuppgifter:

Teppo Tiina, chef för beslutsberedningsenheten, telefon 310 36018

BILAGOR

Bilaga 1 [Betänkande 4 - 2010](#)

Bilaga 2 [Behandling av fullmäktigemotioner - beslutshistoria](#)

STN

Stn konstaterar att fullmäktige enligt 22 § i arbetsordningen för Stge har rätt att väcka motioner om stadens gemensamma angelägenheter. Stge godkände 16.6.2010 (ärende 5) 22 § 2 mom. med följande innehåll: "Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige motionen för behandling inom åtta månader. Om den utsatta tiden överskrids på grund av att stadsstyrelsen beslutar återremittera en motion för ny beredning, behandlas motionen vid det fullmäktigesammanträde efter den utsatta tiden då motioner nästa gång behandlas. Fullmäktige behandlar egentliga motioner fyra gånger varje kalenderår."

Stge behandlade senast fullmäktigemotioner 19.5.2010 (ärende 10). Stn har i det föreliggande betänkandet tagit med de motioner i fråga om vilka behövliga utredningar lämnats in efter den senaste behandlingen. Motionerna ingår enligt praxis i sin helhet i den förteckning som utgör bilaga A till betänkandet. Utlåtandena om motionerna ingår som bilagor till förteckningen.

Stge godkände 29.11.2000 (ärende 8) följande hemställningskläm: "Stge förutsätter att det görs upp en uppdaterad förteckning och tidtabell över motionerna. Fullmäktigeledamöterna kan då följa behandlingen av motionerna." En utskrift ur stadskansliets diarium över de fullmäktigemotioner som ännu inte besvarats utgör bilaga B till betänkandet.

8.9.2010

Stn fattade beslut om motionerna 6 och 38 efter omröstning. Omröstningsresultaten framgår av ärendets besluthistoria.

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
hallintokeskus@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

Kontonr

800012-62637

FO-nummer

0201256-6
Moms nr
FI02012566

30.8.2010

Liitteet kaupunginhallituksen mietintöön nro 4 vuodelta 2010

Bilagor till stadsstyrelsens betänkande nr 4 för år 2010

30.8.2010

1

VT PÄIVI LIPPOSEN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE TURVAKOTIEN
VÄKIVALLAN EHKÄISYPROJEKTIEN RAHOITTAMISESTA

Kvsto 3.2.2010, asia 28
Khs 2010-177

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin kaupunki pyrkii turvaamaan turvakotien avulla kaupunkilaisia, jotka ovat joutuneet tai elävät perheväkivallan uhan alla. Perheväkivalta on lisääntynyt ja raaistunut. Se koskee niin miehiä kuin naisia. Ray on tukenut Turvakotien toimintaa siten, että ne ovat voineet käynnistää erityisprojekteja väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisyyn. Nyt Ray muuttaa rahoitusperusteita ja hyvin käynnistyneiden projektien rahoitus lopetetaan. Ray näkee, että hyvät projektit kuuluvat kaupungin rahoitettavaksi.

Me valtuutetut esitämme, että kaupunginhallitus selvittäisi miten kaupunki voi jatkossa rahoittaa hyvin käynnistyneitä väkivallan ehkäisyprojekteja Turvakotien yhteydessä.”

Khs toteaa, että Raha-automaattiyhdistys (jäljempänä RAY) tukee sosiaali- ja terveysalan järjestöjä vuonna 2010 yhteensä 278,2 milj. eurola. RAY on muuttamassa sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustuslinjauksia, mikä asteittain muuttaa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palvelutuottajien verkostoa ja työnjakoa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudessa. RAY:n yleislinjana on, että se vetäytyy kunnille kuuluvien lakisääteisten tehtävien ja palvelutuotannon rahoittamisesta. Raha-automaattiyhdistyksen avustuslinjauksista tehtyjä aloitteita, koskien mm. Aids-tukikeskusta, Pienperheyhdistystä ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, on käsitelty mm. Kvstossa 19.5.2010 aloitemietinnössä.

Lisäksi Khs toteaa, että Helsingin kaupunki tekee aktiivista yhteistyötä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja RAY:n kanssa. Sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavat järjestöt tuntevat itse parhaiten toimintaedellytystensä muutoshaasteet, ja tällä hetkellä kilpailulainsäädäntö, yleishyödyllisyystulkinta ja RAY:n linjaukset pakottavat järjestöjä arvioimaan strategioitaan.

Samalla Khs toteaa, että RAY:n julkaisemassa avustustietokannassa Pääkaupungin turvakodit ry:lle esitetään alustavaksi avustussuunnitelmaksiksi 182 000 euroa vuosille 2011–2013 kriisiauttamiseen. Tältä osin avustuskäytäntö näyttäisi jatkuvan ennallaan.

30.8.2010

Sosiaalivirasto on ostanut palveluja Pääkaupungin turvakoti ry:ltä ja tarpeen mukaan muualla maassa sijaitsevilta turvakodeilta. Vuonna 2009 ostot olivat n. 1,1 milj. euroa. Kuluvan vuoden osalta toiminta on jatkunut entisessä laajuudessaan ja jatkossakin toimintaa on varauduttu järjestämään asiakastarpeen mukaan.

Nykyisessä taloustilanteessa kaupungin ei ole mahdollista varautua uusiin lisävelvoitteisiin.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kj / Katja Rimpilä, puh. 310 36256)

30.8.2010

2

VT SANNA VESIKANSAN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE UUSIEN
RAHOITUSMUOTOJEN SELVITTÄMISESTÄ PAIKALLISTASON PALVELUIDEN
EDISTÄMISEKSI

Kvsto 17.2.2010, asia 36
Khs 2010-297

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin leikkipuistot juhlivat pyöreitä vuosia 2009. Loppuvuodesta palveluverkkotyöryhmän muistiossa ehdotettiin, että huonokuntoisia ja vähän käytettyjä leikkipuistoja suljetaan. Seuraavien vuosien investointiohjelmaan kuuluu leikkipuistojen rakentaminen uusille asuinalueille ja vanhojen, huonokuntoisten leikkipuistorakennusten korjaussuunnitelmia. Samaan aikaan kaupungissa on monia kaupunginosia, mihin leikkipuistoa on vuosikausia suunniteltu ja odotettu. Esimerkiksi Länsi-Pakilassa leikkipuistosuunnitelmat on tehty Pakilanpuistoon ala-asteen viereen, ihanteelliselle paikalle päiväkotien ja koulun läheisyyteen. Suunnitelmat eivät näytä koskaan toteutuvan, koska muilla alueilla on enemmän tarvetta. Esim. asukasjärjestöillä voi kuitenkin löytyä halua ja osaamista oman alueen lasten ja perheiden palveluiden parantamiseen.

Pornaisissa paikallinen järjestö keräsi rahat puiston kunnostamiseksi mm. paikallisilta yrityksiltä ja järjestöiltä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki selvittää, miten edistetään uusia rahoitusmuotoja ja asukkaiden & järjestöjen hallinnoimia hankkeita paikallistason palveluissa kuten leikkipuistojen rakentamisessa ja korjauksessa.”

Khs toteaa, että vuoden 2009 aikana on virinnyt tarve määritellä leikkipuistojen toimintakonsepti ja tilanormit uudestaan, sillä leikkipuistorakennusten koko on vähitellen kasvanut ja kustannukset nousseet. Kaupungin kiristynyt taloustilanne ei mahdollista niin laajaa ja kallista leikkipuistojen rakentamisohjelmaa kuin vielä aikaisemmissa suunnitelmissa on esitetty.

Uusia leikkipuistorakennuksia ei ole perusteltua rakentaa ennen kuin niiden toimintakonsepti on määritelty ja tilasuunnitteluohjeet uusittu.

Sosiaalilautakunta tekee talousarvion valmistelun yhteydessä ehdotuksen sosiaalitoimen rakennusten (ml. leikkipuistorakennukset) toteuttamistarpeesta ja -järjestyksestä. Sen perusteella Kvsto hyväksyy sosiaalitoimen rakennuksiin talousarviossa varattavat määrärahat ja ohjeelli-

30.8.2010

senä taloussuunnitelmavuosien sosiaalitoimen hankkeiden rakentamisohjelman.

Sosiaalilautakunta ei ole taloussuunnitelmaehdotuksessaan 2011–2015 esittänyt leikkipuisto Kuusenkulman rakentamista.

Khs ei pidä alueiden tasapuolisen kohtelun näkökulmasta oikeana, että tähän ohjelmaan sisältyvät hankkeet voisivat ohittaa ohjelmassa olevia hankkeita sillä perusteella, että niihin saadaan rahoitusta paikallisilta asukkailta, yrityksiltä tms.

Mikäli paikalliset asukkaat, yritykset ja järjestöt haluavat osallistua ohjelmaan sisältyvien kaupungin hankkeiden rahoitukseen niiden hyväksytyssä toteutusaikataulussa, ne voivat sen tehdä.

Myös paikallista asiantuntemusta on aina perusteltua käyttää hankkeiden ideoinnissa ja suunnittelussa hyväksi. Kaupunki kehittää periaatteet ja toimintatavat käsitellä ja arvioida asukkailta, järjestöiltä tai yrityksiltä tulevia osarahoitteisia paikallisia hanke-ehdotuksia.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kj / Vesa Sauramo, puh. 310 36276)

30.8.2010

3

VT MIKA EBELINGIN JA 30 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KASVISRUOAN
TARJOILUSTA KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINVALTUUSTON
KOKOUKSISSA

Kvsto 3.3.2010, asia 61
Khs 2010-474

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaupunginvaltuusto päätti 17.2.2010, että kouluissa toteutetaan kasvisruokapäivä viikoittain. Kasvisruokapäivänä kaikille tarjotaan kasvisruokaa ilman ns. sekaruokavaihtoehtoa.

On kohtuullista, että sekä asian päättänyt kaupunginvaltuusto että asiaa aktiivisesti kannattanut kaupunginhallitus näyttävät koululaisille esimerkkiä. Koska kaupunginvaltuusto kokoontuu n. joka toinen viikko ja kaupunginhallitus kerran viikossa, tulee kokousten yhteydessä tarjoilu toteuttaa kokonaan kasvisruokaperiaatteella, jotta saamme toteutettua valtuuston ja kaupunginhallituksen kasvisruokapäivän.

Tämän johdosta ehdotamme, että kaupunginhallitus antaa pikaisesti ohjeet, joiden mukaan kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston tarjoilu kokonaisuudessaan mukaan lukien ryhmähuoneisiin toimitettava tarjoilu toteutetaan kasvisruokana.”

Khs toteaa, että kaupunginhallitus on hyväksynyt Helsingin kaupungin ruokakulttuurityöryhmän ehdotukset (28.6.2010 § 819) Helsingin ruokakulttuurin kehittämiseksi. Ehdotuksen mukaan Helsinkiä kehitetään suomalaisen ruokakulttuurin edelläkävijäksi, joka on sitoutunut kestävään kehitykseen. Kaupunki tulee osana tätä tavoitetta toteuttamaan useita eri hankkeita, kuten lastenruokailun luomuohjelman, tukkutorin kehittämisen, ruokakulttuurin edistämisen kytkemisen osaksi World Design Capital Helsinki 2012 -hanketta ja kaupunkitapahtumia sekä pienviljelyn lisäämisen asuinalueilla tai niiden tuntumassa. Nämä kehittämisvalinnat perustuvat uuteen ajattelu- ja toimintamalliin, jonka mukaan kaupunki pyrkii toimimaan ruuan laadun ja paremman maun puolesta. Samalla tavoitteena on pienentää julkisen ruokapalvelun ja helsinkiläisen ruokaketjun ekologista jalanjälkeä ja torjua ilmastonmuutosta, missä ruokaketjulla on merkittävä rooli.

Khs toteaa edelleen, että valtuustoravintolassa ja kaupungintalon kokoustarjoiluissa on noudatettu käytäntöä, jossa kiinnitetään huomiota ruokatuotteiden vaihtelevuuteen, jotta tarjottavat olisivat laadultaan hyviä ja monipuolisia. Tarjottavat ja erityisruokavaliot toteutetaan aina tilauksen yhteydessä esitettyjen toiveiden mukaan. Käytännössä on

30.8.2010

mahdollista siirtyä tarjoamaan ainoastaan kasvisruokaa. Kokoustarjoiluissa ja valtuustoravintolassa on tähänkin asti ollut aina lämpimänä pääruokana myös kasvisruokavaihtoehto päivän kasviskeiton lisäksi.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kj / Anja Vallittu, puh. 310 36046)

30.8.2010

4

VT PIA PAKARISEN JA 7 MUUN VALTUUTETUN ALOITE YRITTÄJÄASIAMIEHEN NIMEÄMISESTÄ

Kvsto 17.3.2010, asia 12
Khs 2010-572

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Yrittäjät joutuvat yrityksen perustamisen ja toiminnan harjoittamisen yhteydessä asioimaan kaupungin lukuisien eri viranomaisten kanssa varsinkin erilaisia lupia (rakennus-, muutos-, anniskelu-, aukioloaikaluvat, paloturvallisuus, esteetön kulku, ulko- ja valomainokset, pysäköintimahdollisuudet) hankkiessaan. Asianmukaisten menettelytapojen ja oikean viranomaisen löytäminen aiheuttaa pienyrittäjälle ja aivan erityisesti maahanmuuttajataustaisille yrittäjille huomattavaa vaivaa, joka olisi järkevää käyttää mieluummin yritystoiminnan kehittämiseen.

Me aloitteen allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut ehdotamme, että Helsingin kaupunki nimeäisi yrittäjäasiamiehen, jonka kautta pienyrittäjä voisi hankkia kaikki yritystoimintaansa varten tarvitsemansa luvat ja jättää tarvittavat viranomaisilmoitukset.

Tällä hetkellä kaupungin eri hallintokunnat palvelevat samaa yrittäjäasiakasta monissa eri toimipaikoissa. Yhden luukun periaate vähentäisi ajan myötä myös tarvetta ylläpitää yrittäjiä palvelevia asiakaspalvelupisteitä useissa eri hallintokunnissa. Kun yrittäjä saa riittävästi ja oikeaan aikaan tarvitsemansa tiedot, lupa-asiat tulevat heti alusta oikein hoidetuiksi, jolloin säästytään turhilta virheiltiltä ja kalliilta jälkeensä tehtäviltä muutoksilta.”

Khs toteaa, että kaupunki on tarjonnut toimintaansa aloittaville yrittäjille neuvontapalveluja jo 1980-luvun lopulta alkaen. Toimintaa on vuosien myötä määrätietoisesti kehitetty. Talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelu keskitti aiemmin erillään sijainneet neuvontapalvelut tammi-kuussa 2008 Kaisaniemeen yhteen toimipisteeseen, josta käytetään nimeä YritysHelsinki.

YritysHelsinki ja sen 13 päätoimista yritysneuvojaa tarjoavat yritystoiminnan aloittamista suunnitteleville, aloittaville ja alkuvaiheessa oleville yrittäjille asiantuntija- ja neuvontapalveluja. Neuvojat myös ohjaavat asiakkaat muiden tarvittavien tai saatavilla olevien palveluiden pariin, joita ovat mm. valtionhallinnon tarjoamat rahoitus- ja kansainvälistymispalvelut.

30.8.2010

YritysHelsinki edustaa omalta osaltaan "yhden luukun periaatetta": yksikön yritysneuvojat ovat siten aloitteessa tarkoitetun yrittäjäasiamiehen kaltaisia toimijoita, joiden avulla aloittava yrittäjä voi välttyä turhilta ja kalliiksi käyviltä virheiltä. Elinkeinopalvelussa työskentelee lisäksi kymmenkunta asiantuntijaa, joista erityisesti elinkeinoasiamies ja yritysasiamies ovat myös yritysten apuna elinkeinopolitiikan painopisteiksi valituilla toimialoilla ja yritysten tarvitessa apua asiointissa kaupungin eri yksiköiden kanssa.

Yrityksen toimintaa varten tarvittavat luvat riippuvat yrityksen toimialasta; toimintaa edellyttää lupia, tarkastuksia tai muita velvoitteita erityisesti silloin, kun toiminta liittyy elintarvikkeisiin.

Kaupungin virastoissa käsiteltävät lupa- ym. asiat sekä virastojen tarjoamat muut palvelut voidaan jakaa lakisääteisiin ja kaupungin itse tarjoamiin palveluihin. Lakisääteisten lupa- ym. asioiden käsittelyssä päätösvalta perustuu kunkin viranomaisen asemaan eikä sitä ei voi siirtää toisen toimijan hoidettavaksi. Osan luvista, kuten esimerkiksi anniskeluluvat, myöntää valtionhallinnon toimijat.

Helsingin elinkeinostrategian toteutusta tukevan Yritysmuutoskumppani -hankkeen keskeisenä tavoitteena on virtaviivaistaa yrittäjille ja yrityksille suunnattuja palveluja, kuitenkin siten, että kukin viranomaisen edelleen päättää asioista valtuuksiensa puitteissa. Pilottihankkeissa yrityksen asiaa tarkastellaan yhtenäisenä "palvelupolkuina" eikä vain joukkona yksittäisiä eri virastoissa käsiteltäviä anomuksia ja päätöksiä. Uusien tietoteknisten ratkaisujen ja verkkopalvelujen laaja yhtenäinen kehittäminen ja käyttöönotto mahdollistavat palvelupolku-mallin yleistymisen ja siten palvelujen parantumisen.

Ensimmäisenä kuntana Suomessa Helsinki on mittavassa määrin ottanut käyttöön palvelumuotoilun (Service Design) menetelmät toimintojensa kehittämiseksi asiakaslähtöisesti. Elinkeinopalvelu onkin sitoutunut jatkamaan yritysten palvelupolkujen pitkäjänteistä kehittämistä näistä lähtökohdista.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kj / Eero Holstila, puh. 310 36141)

30.8.2010

5

VT KATI PELTOLAN JA 21 MUUN VALTUUTETUN ALOITE TALOUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ LUOTTAMUSHENKILÖILLE

Kvsto 17.3.2010, asia 13
Khs 2010-575

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin valtuuston päätöksenteko on raskasta senkin takia, että kaupungin taloutta koskevat asiakirjat ovat erittäin vaikeasti ymmärrettäviä. Budjettiehdotusten, tilinpäätösten ja talouden ja toiminnan seurantaraporttien käsittely helpottuisi, jos valtuutetuille annettaisiin perusopetusta niissä käytetyistä käsitteistä ja eri käsitteiden välisistä yhteyksistä.

Samalla myös asiakirjojen valmistelijat saisivat selville, mitä tietoa valtuutetut tarvitsevat. Siksi ehdotamme, että talous- ja suunnittelukeskus järjestää muutaman kerran vuodessa budjettikouluja, joissa talouden tietoja ja käsitteitä käydään läpi. Budjettikoulujen ryhmätöissä voisimme parantaa yhteisvoimin myös esitystapaa ja tietosisältöjä sellaisiksi, että sekä valtuutetut että muut helsinkiläiset voisivat ymmärtää paremmin mitä Helsingin päätökset merkitsevät.

Ehdotamme, että valtuutetuille ja muillekin kaupungin luottamushenkilöille järjestetään säännöllistä talouskoulutusta, jotta pystymme tekemään nykyistä parempia päätöksiä.”

Khs toteaa, että luottamushenkilöille on mahdollista järjestää aloitteessa ehdotettua talouskoulutusta esim. puolen päivän mittaisina Oiva Akatemian toimesta toteutettuina tilaisuuksina. Talouskoulutuksessa voitaisiin käydä läpi kaupungin talouden rakenne, talousarvio, tilinpäätös ja tunnusluvut, talousseuranta, konserniohjaus ja tase. Rahoituksen osalta voitaisiin käsitellä kaupungin maksuvalmiutta ja lainoja. Koulutus voidaan haluttaessa suunnitella siten, että joitakin kokonaisuuksia pohditaan ryhmätöiden avulla tai vaihtoehtoisesti voidaan varata riittävästi aikaa alustusten pohjalta käytävään keskusteluun ja valtuutettujen mahdollisiin kysymyksiin. Ensimmäinen koulutus on mahdollista järjestää jo syksyllä 2010. Koulutuksesta saadun palautteen pohjalta voidaan päättää koulutuksen sisällöstä ja jatkosta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kj / Tapio Korhonen, puh. 310 36050)

30.8.2010

6

VT YRJÖ HAKASEN JA 47 MUUN VALTUUTETUN ALOITE PALMUÖLJY-
DIESELIN KÄYTÖSTÄ JA BIOKAASULAITOKSEN PERUSTAMISESTA

Kvsto 7.10.2009, asia 10

Kvsto 11.2.2009, asia 28

Khs 2009-288

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin kaupungin liikennelaitos HKL ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV kokeilevat yhteistyössä Neste Oilin kanssa palmuöljyn käyttöä bussiliikenteessä. Kokeilu on herättänyt voimakasta kritiikkiä siinä käytetyn biodieselin raaka-aineen takia.

Palmuöljyn tuotanto on laajentanut sademetsien tuhoamista. Hallitustenvälisen kansainvälisen ilmastopaneelin mukaan sademetsien raivaaminen aiheuttaa noin viidenneksen maailman ilmastopäästöistä. Palmuöljyn tuotantoon Kaakkois-Aasiassa liittyy myös vakavia sosiaalisia ongelmia ja ihmisoikeuksien loukkauksia, kun viljelmien tieltä tuhoaan kyliä, alkuperäiskansoja häädetään asuinalueiltaan ja plantaaseilla käytetään lapsityövoimaa.

Palmuöljydieselin käyttö bussiliikenteessä ei vastaa joukkoliikenteen kehittämiseksi Helsingissä ja YTV:ssä asetettuja ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Se ei vastaa myöskään maailmanlaajuisia sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä kehityksen tavoitteita. Esimerkiksi VTT on selvittänyt liikenteen biopolttoaineiden valmistamista kaasutuslaitoksella, jossa eri biomassista tehdään synteetikaasua, josta voidaan edelleen valmistaa muun muassa dieselpolttoaineita.

Edellä esitetyn perusteella esitämme, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla Helsingin ja pääkaupunkiseudun bussiliikenteessä luovutaan palmuöljydieselin käytöstä ja selvitetään mahdollisuudet ryhtyä käyttämään sen sijaan kotimaisista biomassoista tai biojätteistä valmistettua biopolttoainetta tai biokaasua. Samalla ehdotamme, että selvitetään mahdollisuudet perustaa Helsingin Energialle biokaasulaitos.”

Aloitteesta on saatu 11.5.2009 ympäristölautakunnan, 18.5.2009 YTV:n, 27.5.2009 Helsingin Energian johtokunnan ja 1.6.2009 HKL-liikelaituksen johtokunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 1–4**.

Khs toteaa, että aloite on ollut kerran aikaisemmin käsiteltävänä. Kvsto päätti 7.10.2009 (asia 9) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Palautus perustui valtuutettu Thomas Wallgrenin valtuutettu Mika Ebe-

30.8.2010

lingin kannattamana tekemään ehdotukseen, että aloite palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi pikaisesti siten, että kaupunginhallitus yhteistyössä Neste Oilin, ympäristöjärjestöjen, asiantuntijoiden sekä tuotantoalueiden eri tahojen kanssa entistä tarkemmin selvittää Neste Oilin palmuöljyhankintojen sosiaalisia ja ekologisia vaikutuksia. Selvitysten perusteella kaupunginvaltuusto harkitsee vuoden 2010 aikana miten kaupunki jatkossa asiassa etenee.

Kh:n esitys oli tuolloin seuraava:

”Khs toteaa, että palmuöljyn käytön yleistyminen maailmanlaajuisesti ei ole ongelmatonta, ja mm. tuotantoalueisiin ja -tapoihin on kiinnitettävä huomiota ja öljyn tuotantomekanismien ekologinen ja sosiaalinen kestävyys on varmistettava. Pääasiallinen raaka-aine kokeiltavassa NExBTL-dieselissä on malesialainen palmuöljy, jonka hankinnasta vastuu on Neste Oililla. Kh:n käsityksen mukaan Neste Oil hoitaa raaka-ainehankintansa vastuullisesti ja kestävästi kehityksen periaatteita noudattaen. Neste Oilin osuus maailman palmuöljyn käytöstä on noin 0,3 %.

Khs pitää kokeiluhankkeen loppuunsaattamista erittäin tärkeänä uuden sukupolven biopolttoaineiden kehittämisen kannalta. Hanke on laatuun maailman ensimmäinen, ja sen loppuunsaattamisella on merkitystä paitsi kokeilussa mukana oleville, myös maailmanlaajuisesti.

Biopolttoaineiden käyttökokeilu on kaupungin ympäristötavoitteiden mukainen hanke.

Khs toteaa vielä, että koska kyseessä on kokeilu, tehdään mahdolliset päätökset biopolttoaineiden laajamittaisesta käytöstä vasta kokeilun päätyttyä. Myös käytettävän raaka-aineen valinta on vasta tulevaisuuden asia.

Aloitteessa mainitusta biokaasulaitoksen perustamishdotuksesta Khs toteaa, että liikennepolttoaineiden valmistus ei kuulu Helsingin Energian toimialaan. Helsingin Energia voi kuitenkin hyödyntää biokaasua maakaasuvoimalaitoksissaan, jos biokaasua on saatavilla. Sen sijaan muiden toimijoiden hankkeita biokaasun hyödyntämiseksi liikennekäytössä on vireillä, mm. maakaasuverkon alueelle rakennettava biokaasun tuotantolaitos Nastolaan.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.”

Khs toteaa, että päätöksenteko kokeiluhanketta koskevissa asioissa ei kuulu enää kaupungin toimivaltaan. Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen suunnittelutehtävien siirryttyä vuoden 2010 alusta lukien Helsingin

30.8.2010

seudun liikenne -kuntayhtymälle kuuluu myös OPTIBIO -kokeiluhanke uusiutuvan dieselpolttoaineen käytöstä pääkaupunkiseudun busseissa kuntayhtymän vastuulle.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (8.4.2010) ja Neste Oilin (29.4.2010) lausunnot ovat **liitteinä 5 ja 6**.

Palmuöljyn käytöstä liikennepolttoaineena pidettiin apulaiskaupunginjohtaja Pekka Saurin johdolla keskustelutilaisuus 22.6.2010. Keskustelutilaisuuden muistio sekä Greenpeacen, Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n lähettämät kirjalliset kannanotot ovat **liitteinä 7–10**. Lisäksi asiasta on saatu Forest Peoples Programme -järjestön kannanotto, joka on englanniksi **liitteenä 11**.

Palmuöljyn laajenevaa käyttöä liikennepolttoaineen valmistukseen on kritisoitu erityisesti palmuöljyn tuotannon epäsuorien maankäyttövaikutusten vuoksi – ts. vaikka osa palmuöljyn tuotannosta olisikin sertifioitu ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväksi, palmuöljyn käytön kasvu johtaa uusien maa-alueiden raivaamiseen tuotannon tarpeisiin.

EU:n lainsäädäntö asettaa tarkat puitteet biopolttoaineiden kestäväydelle. Uusiutuvan energian direktiivissä määritetään paitsi kasvihuonekaasupäästöille raja-arvot, myös millaisilla maa-alueilla tuotettuja raaka-aineita ei saa käyttää biopolttoaineiden tuotantoon. Elokuussa 2010 Euroopan komissio käynnisti julkisen konsultaation maankäytön epäsuorien vaikutusten arvioimiseksi. Komissio valmistelee kannanotonsa asiasta vuoden loppuun mennessä. Samalla aikataululla komissio valmistelee tarkennetut ohjeet biopolttoaineiden valmistajien tuotantoa koskevasta raportointivelvollisuudesta. EU on valmistelemassa täsmällisesti ohjeistettua lainsäädäntöä uusiutuvalla energialle. Suomen oma lainsäädäntö tulee noudattamaan EU:n direktiivejä. Jäsenvaltioiden ei ole mahdollista luoda EU-lainsäädännöstä poikkeavia omia säädöksiä.

Khs toteaa, että kolmivuotinen kokeiluhanke päättyy vuoden 2010 loppulla. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän mukaan palmuöljykokeilua ei jatketa vuonna 2011. Bussikaluston päästöt otetaan huomioon bussiliikenteen kilpailuttamishdoissa, joista Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus päätti 24.8.2010. Helsingin kaupunki edellyttää, että HSL:n tulevaisuudessa mahdollisesti käyttämät biopolttoaineet täyttävät kansainvälisten säädösten ja sopimusten mukaiset ekologiset ja sosiaaliset kriteerit.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

7

VT MARI HOLOPAISEN JA 26 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KAISANIEMEN
METROASEMAN TUNNELIN ELÄVÖITTÄMISESTÄ

Kvsto 20.1.2010, asia 23
Khs 2010-88

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaisaniemen metroaseman matkustajamäärä on noin 250 000 ihmistä/kk. Tunnelin luolamaalausaiheiset seinämaalaukset ovat olleet kulu-neita ja läpikulkijoiden katseltavina jo useita vuosia. Helsingin World Design Capital -vuoden visioon kuuluu, että muotoilu on olennainen osa helsinkiläistä elämänmuotoa. Muotoilu osana ihmisen elämää on Helsingin designpääkaupunkivuoden ja sen tapahtumien avainteema. Muotoilu ei ole vain monumentteja vaan arkipäivän oivalluksia, elämyksiä ja viihtyvyyttä.

Aloitteentekijät esittävät, että Kaisaniemen metroasemaan vievän kävelytunnelin seinämaalaukset suunnitellaan ja toteutetaan uudelleen Helsingin World Design Capital -vuoteen 2012 mennessä. Kaisaniemen metroasemalle vievän kävelytunnelin ehostaminen voidaan suunnitella yhteistyössä esimerkiksi taideoppilaitosten kanssa ja toteuttaa edullisesti. Muotoilupääkaupunkivuotta ajatellen myös muiden julkisten siirtymätilojen elävöittämistä on edistettävä.”

Aloitteesta on saatu 25.5.2010 liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnan lausunto, joka on **liitteenä 12**.

Khs viittaa liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnan lausuntoon ja toteaa, että liikennelaitos-liikelaitos selvittää seinämaalauksen toteuttamista Kaisaniemen kävelytunneliin aloitteessa ehdotetulla tavalla yhdessä taideoppilaitosten kanssa.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

8

VT OUTI ALANKO–KAHILUODON JA 6 MUUN VALTUUTETUN ALOITE
LEIKKIPUISTO HILLERIN SKEITTIPAIKASTA

Kvsto 17.2.2010, asia 34
Khs 2010-295

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin kaupungin skeittiohjelmassa 2010–2014 on huomioitu kaikki ohjelman tekohetkellä vireillä olleet aloitteet uusista skeittipaikoista ja olevien paikkojen kunnostuksesta tai purkamisesta ja arvioitu niiden toteutusta. Skeitti on kuitenkin varsin elävä laji, ja tarpeet uusista skeittipaikoista tai olevien kehittämisestä muuttuvat jatkuvasti. Tästä syystä myös kaupungin skeittiohjelman on ajateltu olevan enemmänkin ohjeellinen kuin lukkoon lyöty investointiohjelma.

Siilitien ala-asteen läheisyydessä, leikkipuisto Hillerin (Hillerikuja) vieressä on rakennusviraston hoidossa oleva skeittipaikka. Sen kunto on kohtuullinen, mutta tällä hetkellä välineistö palvelee lähinnä leikkipuiston lapsia. Siilitien alueella asuu kuitenkin paljon kouluikäisiä lapsia. Vieressä on paitsi ala-asteen koulu (Siilitien ala-aste) että yläasteen koulu (Herttoniemen yhteiskoulu), joiden palveluita skeittipuistoa kehittämällä voitaisiin yhtä lailla parantaa.

Myös Helsingin kaupungin skeittiohjelmassa on maininta monipuolisen välineistön ylläpidosta (s. 22). Skeittipuistoja ja niiden välineistöjä ollaan tarpeen mukaan valmiita kehittämään. Tähän viitaten vetoaan siihen, että Helsingin kaupungin skeittityöryhmä paneutuisi Hillerin skeittipuiston kehittämiseen, mikä on ollut myös alueen koululaisten toiveissa. Toiveita on välitetty alueella asuville vanhemmille ja päättäjille.

Helsinkiäisten koululaisten kuunteleminen heitä koskevista asioista on omiaan edistämään nuorten yhteiskunnallista aktivoimista. Toivomme siksi, että alla olevat, alueella asuvien koululaisten esittämät toiveet Hillerin skeittipuiston kehittämisestä otettaisiin skeittityöryhmässä huomioon.

Hillerin skeittipaikalle toivottaisiin:

- Yleistä kunnostusta
- Leveämpiä rampeja
- Parempia mahdollisuuksia BMX-pyöräilyyn ja inlineen
- Uusia raileja

Rampeissa ja muissa monumenteissa voitaisiin hyödyntää laadukkaampia materiaaleja kuin tavallista vaneria, jotta se säilyisi pitempään.

30.8.2010

Skeittipaikan vieressä on hiekkakenttä, jolle skeittipaikkaa voisi mahdollisesti laajentaa. Hiekkakenttä ei ole tällä hetkellä missään käytössä.”

Aloitteesta on saatu 22.4.2010 opetuslautakunnan, 23.4.2010 nuorisolautakunnan ja 29.4.2010 yleisten töiden lautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 13–15**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Hillerin skeittipaikka on rakennusviraston pilottina Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma-hankkeeseen. Vuorovaikutussuunnitelman avulla parannetaan lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

Hillerin skeittipaikan ideointi- ja suunnitteluvaihe on alkamassa rakennusviraston ja nuorisosiainkeskuksen yhteishankkeena. Kunnostus käynnistyy vuonna 2011.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

9

VT TEA VIKSTEDTIN JA 9 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KAUPUNGIN
RAKENNUSHANKKEIDEN ALIURAKOINNISTA

Kvsto 3.3.2010, asia 62
Khs 2010-449

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaupungin asuntoyhtiöiden ja virastojen rakennustyömailla on jopa huonompi järjestys, heikompi työturvallisuus ja enemmän harmaan talouden yrittäjiä ja talousrikollisia kuin yksityisten rakennuttajien työmailla. Tämä johtuu paitsi julkisia rakennuttajia koskevan hankintalain ominaisuuksista, myös toimintatavoista joita kaupungin työkohteissa noudatetaan. On tullut tavaksi, että kaupunki rakennuttajana hyväksyy automaattisesti kaikki aliurakoitsijoiden työmaalle tuomat yritykset katsomatta urakan pilkkomisen tai pois myymisen syytä. Tarjouksissa mahdollisesti ilmoitetut referenssit ovat mitättömiä, jos niiden antajat eivät tosiasiallisesti suorita urakkaa. Tästä aiheutuu alussa mainitut haitat ja se heikentää rakentamisen laatua. Tapa on kokonaistaloudellisesti katsoen arveluttava. Lisäksi se vaikeuttaa tilaajavastuun edellyttämää valvontaa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme,

- että kaupungin rakennushankkeissa aliurakoinnin ketjutus rajoitetaan neljanteen urakoitsijaan, jos muunlaiseen menettelyyn ei ole erityistä hyväksyttävää syytä.
- että tutkitaan mahdollisuudet pyytää jo tarjouskilpailuvaiheessa urakoitsijoita ilmoittamaan mahdolliset aliurakoitsijat, joita se tulee kohteessa käyttämään.”

Aloitteesta on saatu 7.6.2010 kiinteistölautakunnan ja 17.6.2010 yleisten töiden lautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 16 ja 17**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungilla on harmaan talouden torjuntaa koskevat ohjeet, joissa määritellään hankintojen menettelytavat sekä hankintailmoituksen, tarjouspyynnön ja hankintasopimuksen ehdot, joita noudatetaan harmaan talouden torjumiseksi.

Aliurakoinnin ketjutus on ohjeilla rajoitettu pääsääntöisesti kolmanteen aliurakoitsijaan, kuten aloitteessa esitetään.

Pääurakoitsijan edellytetään vaativan aliurakoitsijoiltaan tilaajavastuulain mukaiset selvitykset ja todistukset mm. verojen ja lakisääteisten maksujen maksamisesta sekä työntekijöiden oleskeluluvasta. Raken-

30.8.2010

nuttajalla tai urakan tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä sellaista urakoitsijaa tai aliurakoitsijaa, joka ei toimita vaadittuja selvityksiä.

Khs katsoo, että nykyinen ohjeistus antaa useita keinoja varmistua urakoitsijoiden ja näiden aliurakoitsijoiden taustoista. Ei ole tarkoituksenmukaista jokaisessa urakassa edellyttää urakoitsijaa ilmoittamaan jo tarjouksessa kaikki aliurakoitsijansa, koska se lisäisi urakoitsijoiden työtä ja kustannuksia ja siten nostaisi tarjoushintoja. Menettelyä voidaan kuitenkin rakennusviraston mukaan kokeilla jossain soveliaassa kohteessa.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

10

VT MARI PUOSKARIN JA 11 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SORTTI-ASEMIEN AUKIOLOAIKOJEN LAAJENTAMISESTA

Kvsto 7.4.2010, asia 19
Khs 2010-737

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaupunkilaiset ja yritykset voivat toimittaa HSY:n Sortti-asemille mm. ongelmajätteitä, elektroniikkaromua ja rakennusjätettä. Kaikki pääkaupunkiseudun Sortti-asetat ovat avoinna arkisin klo 7–21. Remontteja ja muuttoa tehdään erityisesti viikonloppuisin, ja niissä syntyvää jätettä tulisi voida toimittaa asemille myös silloin. Esitämme, että asemien viikonloppuaukioloaikoja laajennetaan. Lisäksi ehdotamme, että selvitetään myös jollekin Sortti-asemalle sijoitettavaa aina auki olevaa ns. kylmäpistettä, joka olisi kameravalvottu ja jossa jätemaksun voisi suorittaa maksuautomaatilla.”

Aloitteesta on saatu 2.7.2010 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, Jätehuollon lausunto, joka on **liitteenä 18**.

Khs toteaa, että kaikki HSY:n alueen Sortti-asetat ovat auki muutama kevätlauantaina kiireisimmän pihojen siivouskauden aikaan. Tilastojen mukaan lauantaipäivien asiakasmäärät eivät ole olleet lähelläkään päivittäisten kävijöiden keskiarvoa. Läpi vuoden asemien vilkkain päivä on ollut maanantai. HSY Jätehuolto katsoo, ettei Sortti-asettien aukioloaikojen laajentamisella siten, että asetat olisivat auki myös lauantaisin, saavuteta oleellista parannusta jo tällä hetkellä tarjottavaan Sortti-asetta palveluun. Asettien aukiolon laajentaminen lauantaipäiville lisäisi sen sijaan Sortti-asettatoiminnan kustannuksia sekä työvoimaa- että palveluhankintakustannusten muodossa.

HSY ei ole rakentamassa niin sanottuja kylmiä Sortti-asettia. Alueilla, joissa saa tuoda keräyspisteisiin myös sekajätettä suoritettuaan etukäteismaksun, on ollut lähes mahdotonta pitää keräyspisteet siisteinä, vaikka alueilla olisi kameravalvontakin.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Erja Saarinen, puh. 310 36102)

30.8.2010

11

VT ANTTI VUORELAN JA 5 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KOTISAIRAALAN
HENKILÖKUNNAN VIRKA-AJOSSA TAPAHTUVAN PYSÄKÖINNIN HELPOTTA-
MISESTA

Kvsto 7.4.2010, asia 20
Khs 2010-731

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kotisairaalan henkilökunnan virka-ajossa tapahtuvaa pysäköintiä pitää helpottaa. Lääkärit ja sairaanhoitajat eivät voi jättää virka-autoa pitkän kävelymatkan päähän kadulle mennessään hoitamaan potilaita.

Etenkin talvella pitkät kävelymatkat ovat kestäättömiä ja hidastavat hoitotyötä merkittävästi.

Kotisairaalan henkilökunnalle on määrätty pysäköintivirhemaksuja heidän hoitaessaan potilaita. Myös yksityiset pysäköinninvalvojat ovat määränneet heille omia maksujaan.

Esitän, että kotisairaalan henkilökunnan virka-autoihin laitetaan selkeästi näkyville sairaalan tunnus ja nimi, joka kertoo asukkaille ja pysäköinnintarkastajille mistä autosta on kysymys. Tämän lisäksi esitän, että auton sisällä näkyvillä olevan ”kotisairaalan virka-ajossa” -kyllin pitää oikeuttaa pysäköimään virka-ajossa oleva auto potilaan lähelle ilman maksumääräystä ja muita seuraamuksia.

Lisäksi esitän, että kaupunki lähestyy yksityisiä pysäköinninvalvontayrityksiä ja esittää heille, että kotisairaalan tunnuksilla varustetuille virka-ajossa oleville autoille ei määrätä virhemaksuja.

Tätä varten pitää myös toimittaa lista kotisairaalan virka-autojen rekisterinumerosta kaupungin pysäköinnintarkastajille ja yksityisille pysäköinninvalvontayrityksille.”

Aloitteesta on saatu 26.5.2010 yleisten töiden lautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 19**.

Khs viittaa yleisten töiden lautakunnan lausuntoon ja toteaa, että aloitteessa mainitunlainen ’Kotisairaalan virka-ajossa’ kyltti ei oikeuta poikkeamaan pysäköintiä koskevista tieliikennelain kielloista ja rajoituksista. Ainoa tieliikennelain tuntema lupa on vammaisen pysäköintilupa. Pysäköintiluvan saaminen em. tavalla edellyttäisi lainsäädäntömuutosta.

30.8.2010

Liikennemerkillä tai liikennemerkkin lisäkilvellä voidaan järjestää tietyn ajoneuvoryhmän pysäköinti, mutta se edellyttäisi liikennemerkkiä tai lisäkilpeä jokaiselle kadunosalle, jolle pysäköintimahdollisuus olisi tarpeen. Nyt esillä olevan asian järjestäminen tällä tavalla koko kaupungin osalta ei ole tarkoituksenmukaista.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

12

VT EMMA KARIN JA 31 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SOSIAALISTEN
KRITERIEN HUOMIOIMISESTA KAUPUNGIN HANKINNOISSA

Kvsto 21.4.2010, asia 13
Khs 2010-822

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Uusi hankintalaki selkeyttää mahdollisuuksia sosiaalisten kriteerien käyttöön julkisissa hankinnoissa. Hankintojen sosiaalisilla näkökohdilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla taataan perusoikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyysperiaatteen noudattaminen. Sosiaalisia näkökohtia ovat myös heikommassa asemassa olevien suojelemiseksi sekä syrjäytymisen estämiseksi käytettävä positiivinen syrjintä tai muut kannustavat toimet.

Sosiaalisia kriteereitä voidaan soveltaa kahdella eri tavalla. Niille voidaan antaa jokin paino- tai pistearvo, aivan kuten muillekin tekijöille: esimerkiksi hinnalle, laadulle, toimitusvarmuudelle, referensseille tai ympäristöasioiden huomioimiselle. Sosiaaliset kriteerit voidaan asettaa myös siten, että kilpailun voittanut toimittaja sitoutuu johonkin kilpailutuksessa määriteltyyn seikkaan, kuten esimerkiksi työllistämään tietyn määrän pitkäaikaistyöttömiä tai vajaatyökykyisiä kyseisen hankinnan toteuttamisessa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Helsinki selvittää mahdollisuudet huomioida sosiaaliset kriteerit kaupungin hankinnoissa.”

Aloitteesta on saatu 24.6.2010 yleisten töiden lautakunnan ja 24.6.2010 teknisen palvelun lautakunnan lausunot, jotka ovat **liitteinä 20 ja 21**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että sosiaalisia kriteereitä on periaatteessa mahdollista ottaa huomioon hankinnan eri vaiheissa, kunhan samalla huomioidaan hankintalain muut vaatimukset, esim. hankintakohteen määrittelyn tarjoajien valinnan suhteen.

Hankintakeskus kartoittaa jatkuvasti kestävä kehityksen ja kriteerien käyttömahdollisuuksia hankinnoissa, ja myös sosiaalisten kriteerien käyttöä on tarkoitus selvittää. Myös rakennusvirasto selvittää sosiaalisten kriteerien soveltuvuutta eräisiin teknisiin hankintoihinsa.

Khs toteaa, että sosiaalisten kriteerien soveltuvuus hankintoihin on käytännössä arvioitava kunkin hankinnan osalta erikseen.

30.8.2010

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

13

VT TUIJA BRAXIN ALOITE KOIRAPUISTOJEN JAKAMISESTA

Kvsto 19.5.2010, asia 16

Khs 2010-1036

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingissä ja etenkin tietyissä kaupunginosissa on liian vähän pienille koirille tarkoitettuja koirapuistoja. Muun muassa turvallisuussyistä ja koirien viihtyvyyden takia on erittäin tärkeää, että pienet ja isot koirat voidaan pitää erillään toisistaan.

Helsingin 89 koirapuistosta 22:ssa on erillinen aitaus pienille koirille. Eräillä alueilla tilanne on kuitenkin vielä huomattavasti heikompi. Eteläisen kantakaupungin 11 koirapuistosta ainoastaan yhdessä on erillinen pienten koirien alue. Lauttasaarella, Etu-Töölössä, Munkkinie-messä, Meilahdessa ja Taka-Töölössä ei ole ainuttakaan pienten koirien aitausta.

Edellä olevan johdosta esitän kunnioittavasti, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin useampien koirapuistojen jakamiseksi erillisiin pienten ja isojen koirien alueisiin.”

Aloitteesta on saatu 17.6.2010 yleisten töiden lautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 22**.

Khs viittaa yleisten töiden lautakunnan lausuntoon ja toteaa, että koira-aitauksia pyritään jakamaan uudisrakentamisen ja peruskorjausten yhteydessä kahteen osaan taikka rakentamaan kaksi erillistä aitausta. Kaikissa viime vuosina rakennetuissa uusissa kohteissa on erilliset aitaukset. Eteläisen kantakaupungin alueella on jaetut aitaukset Eiranrannassa ja Tervasaarella.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

14

VT JYRKI LOHEN JA 18 MUUN VALTUUTETUN ALOITE HAKANIEMEN
METROASEMAN EPÄKUNTOISESTA LIUKUPORTAASTA

Kvsto 19.5.2010, asia 17
Khs 2010-1035

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Hakaniemen metroaseman lippuhallista Siltasaarenkadulle johtava liukuporras on ollut epäkunnossa jo vuosia. Asiaa on selitetty sillä, että sen korjaus odottaa Hakaniemen torin parkkihallin valmistumista. Kyseinen hallihanke on kuitenkin viivästynyt, eikä sen aikataulua tiedetä. Metroaseman lippuhallista pääsee kylläkin liukuportaita ylös Siltasaarenkadun itäpuolelle. Sieltä siirtyminen Siltasaarenkadulle edellyttää raitiotiekiskojen ja ajoväylien ylittämistä. Tilanne on hankala erityisesti ikäihmisille.

Ei voida pitää hyväksyttävänä, että rakennuttu liukuporras on vuosikausia korjaamatta ja pois käytöstä.

Allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esittävät, että mainittu porras korjataan viipymättä.”

Aloitteesta on saatu 8.6.2010 liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnan lausunto, joka on **liitteenä 23**.

Khs viittaa liikennelaitos-liikelaitoksen lausuntoon ja toteaa, että liukuportaan korjaus on tähän saakka odottanut Hakaniemen torikeskus-hanketta, jossa torin alle oli tarkoitus rakentaa pysäköintihalli ja kaupakeskus sekä metroasemalle lisätä liiketiloja. Hankkeen toteutuessa liukuporras olisi tullut purettavaksi sisäänkäynnin siirron vuoksi, joten peruskorjaukseen ei ole ryhdytty. Nyt on käynyt selväksi, että torikeskushankkeen toteutuminen lähivuosina on epätodennäköistä.

Liikennelaitos-liikelaitos käynnistää liukuportaan peruskorjauksen korjaustapaselvitykset ja hankinnan. Liukuportaiden uusimisilla on pitkät toimitusajat, joten Siltasaarenkadun liukuporras voisi olla käytössä vuoden 2011 alkupuolella.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

15

VT SILVIA MODIGIN JA 11 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KAUPUNKI-
PYÖRÄJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖNOTON VARMISTAMISESTA

Kvsto 19.5.2010, asia 19
Khs 2010-1028

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaupungin suunnitelmat kaupunkipyörien saamiseksi kaupunkilaisten käyttöön kesäksi 2010 sponsorivaroin epäonnistuivat. Tämä on suuri menetys helsinkiläisille.

Kattava kaupunkipyöräverkosto on arvokas lisä kaupungin liikennejärjestelyihin. Se palvelee sekä kaupunkilaisia että täällä vierailevia turisteja.

Helsingin toimiessa desing-pääkaupunkina 2012 antaisi kattava kaupunkipyöräverkosto monia mahdollisuuksia tapahtumien löytämiselle ja näkymiselle.

Jos tarvittavaa yhteistyötä ei sponsoreiden kanssa löydy, tulee kaupungin etsiä muita keinoja toteuttaa kaupunkipyörien käyttö. Monissa Euroopan kaupungeissa on eri periaatteilla toimivia hyviä kaupunkipyöräjärjestelmiä.

Me valtuutetut esitämme että kaupunki ryhtyy toimiin varmistaakseen kaupunkipyöräjärjestelmän saamisen kaupunkilaisten käyttöön kesään 2011 mennessä.”

Aloitteesta on saatu 8.6.2010 liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnan ja 21.6.2010 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunnot, jotka ovat **liitteinä 24 ja 25**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkipyöräjärjestelmän kilpailutus vuonna 2009 ei johtanut taloudellisesti toteuttamiskelpoiseen tulokseen. Liikennelaitos kuitenkin selvittää edelleen kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttamista yhteistyössä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän kanssa aikaisempaa tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Uusi palvelu otetaan käyttöön World Design Capital -vuoteen 2012 mennessä.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

16

VT LASSE LIEMOLAN JA 6 MUUN VALTUUTETUN ALOITE TUKKUTORI-
ALUEEN ASEMASTA KAUPUNGIN ORGANISAATIOSSA

Kvsto 19.5.2010, asia 21
Khs 2010-1033

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin Tukkutori on kaupungin pienin hallintokunta, joka hallinnoi noin 14 hehtaarin tonttia Sörnäisissä (entisellä teurastamoalueella), jonne se siirrettiin Kauppatorilta 1950-luvulla.

Lisäksi tukkutorialueeseen kuuluu Kalasataman alue, noin 4 ha:n määräala, jolla sijaitsee sekä omissa kiinteistöissä että kaupungin omistamissa tiloissa useita yrityksiä mm. Stadin Panimo, Krunex, Itu Oy, Helsingin Kalasavustamo ja Oy Chips Ab.

Asema organisaatiossa

Organisatorisesti Tukkutori on liikepalvelulautakunnan alainen yksikkö. 90 % alueen tuloista koostuu yrityksille vuokratuista määräaloista, joista Tukkutori perii yrityksiltä markkinavuokraa. Tukkutori itse maksaa sisäistä vuokraa kiinteistövirastolle vain 38,5 % käyvästä vuokrasta.

Tonttien ja määräalojen vuokraus kuuluu kiinteistöviraston toimialaan. Kiinteistöviraston tilapalvelukeskus hoitaa kaikki kaupungin muut torit. Päällekkäisen organisaation tarpeellisuus tulisi ottaa tarkastelun alaiseksi.

Helsingin Tukkutorin resurssit pienyritysten toimintaedellytysten kehittämiseksi nykyisellään ovat varsin vaatimattomat.

Alueen yritykset tuntevat olonsa epävarmaksi kaupungin kiristyneen taloustilanteen johdosta meneillään olevassa palveluverkon ja organisaatiomuutosten keskellä.

Tieto Tukktorialueen tulevaisuudesta ja asemasta kaupungin organisaatiossa on nyt ajankohtainen kun tarkastelussa ovat samanaikaisesti myös kaikki kaupungin hallit ja torit.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunginhallitus selvittäisi Helsingin Tukkutorin tulevaisuutta ja oman itsenäisen hallintokunnan tarkoituksenmukaisuutta kaupungin organisaatiossa.”

30.8.2010

Aloitteesta on saatu 24.6.2010 teknisen palvelun lautakunnan ja 28.6.2010 talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnot, jotka ovat **liitteinä 26 ja 27**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginjohtajan asettama tilahallinnon organisaation kehittämistä selvittävä työryhmä on esittänyt 31.12.2009 raportissaan mm. halli- ja torikauppaan liittyvän vuokraustoiminnan tehtävien ja henkilöstön siirtoa kiinteistövirastosta Helsingin tukkutorille. Asianomaiset lautakunnat ovat suhtautuneet ehdotukseen myönteisesti. Asia on tarkoitus tuoda Kvston käsittelyyn syksyn aikana siten, että mahdollinen muutos voitaisiin toteuttaa 1.1.2011. Myös ruokakulttuurin kehittämisvalintoja selvittäneen työryhmän esityksen mukaan tukkutorin asemaa ruokakulttuurin keskuksena parannettaisiin. Khs on 28.6.2010 hyväksynyt ruokakulttuurityöryhmän ehdotukset.

Khs toteaa, että Helsingin tukkutorin säilyttäminen omana yksikkönään kaupungin organisaatiossa on perusteltua.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Ryj / Kristiina Matikainen, puh. 310 36035)

30.8.2010

17

VT TERHI KOULUMIEHEN JA 3 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SELVITYKSEN
TEKEMISESTÄ HUUMERIIPPUVAISTEN ERI HOITOMUOTOJEN VAIKUTTA-
VUUDESTA

Kvsto 20.1.2010, asia 21
Khs 2010-84

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kaupunkilaiset ovat lähettäneet paljon vetoamuksia päihdekuntoutuji-
en lääkkeettömän yhteishoidon kehittämiseksi. Moni on huolissaan
erityisesti Kalliolan Kiskon klinikan ja pidennetyn myllyhoidon jatkuvuu-
desta. Huolestuneisuutta aiheuttaa pelko siitä, että narkomaanien kun-
nollisen vieroitushoidon sijasta heille annetaan yhä useammin vain
korvaavaa lääkehoitoa, jota moni hyödyntää jopa osana päihteiden-
käyttöään.

Eri hoitomuotojen vaikuttavuutta ei ole paljon tutkittu Suomessa. Sosi-
aaliviraston mukaan (23.9.2009) korvaushoidosta eli avohoitopainottei-
sesta hoitojärjestelmästä ei ole saatavilla juurikaan tutkimustietoa
Suomesta, mutta mallille löytyy esikuvia joistakin Euroopan maista,
USA:sta ja Australiasta. Virasto korostaa, että Käypä Hoito -suosituk-
sen mukaan opioidiriippuvaisten korvaushoito on ainoa huumeriippu-
vuuksien hoitomuoto, jonka vaikuttavuudesta on kiistaton näyttö. Kor-
vaushoito parantaa viraston mukaan merkittävästi hoidossa pysymistä,
vähentää rikollisuutta, laittomien huumeiden käyttöä, infektioriskikäyt-
täytymistä ja kuolleisuutta.

Viraston hoitolinjauksesta esitetään kuitenkin jatkuvasti eriäviä mieli-
piiteitä. Osa alan työntekijöistä kannattaa ehdottomasti lääkkeetöntä vie-
roitushoitoa korvaushoidon sijasta. Sen vuoksi esitän, että kaupunki to-
teuttaisi itse tai osallistuisi yhteistyökumppanin kanssa selvityksen, jos-
sa selvitetään huumeriippuvaisten eri hoitomuotojen vaikuttavuutta
Suomessa. Siten päihderiippuvaisia voidaan hoitaa jatkossa entistä tu-
loksellisemmin ja kustannustehokkaammin.”

Aloitteesta on saatu 21.4.2010 terveyslautakunnan, 6.5.2010 sosiaali-
lautakunnan ja 17.5.2010 tietokeskuksen lausunnot, jotka ovat **liitteinä
28–30**.

Khs viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että sosiaalivi-
rasto on yhteistyössä Kalliolan settlementin ja A-klinikkasäätiön kanssa
kehittämässä uutta lääkkeetöntä hoitomallia. Vuonna 2010 lääkkeetön-
tä huumehoitoa ei olla vähentämässä vuoden 2009 tasosta.

30.8.2010

Eri hoitovaihtoehtoihin motivoituneiden asiakkaiden määrä ja lähtötilanne motivaation suhteen vaihtelevat paljon. Huumehoitojen vaikuttavuutta on vaikea verrata keskenään. Paras näyttö saataisiin satunnais-
tetusta ja kontrolloidusta tutkimuksesta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), joka on alan sektoritutkimuslaitos, ei ole tällä hetkellä käynnistämässä huumehoitojen vaikuttavuuteen kohdistuvaa tutkimusta. Khs pitää perusteltuna sosiaalilautakunnan näkemystä, että Helsingin kaupunki osallistuisi kumppanina tällaiseen selvitykseen, mikäli THL käynnistää selvityksen.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Stj / Olli Hari, puh. 310 36048)

30.8.2010

18

VT KATI PELTOLAN JA 24 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SELVITYKSEN
TEKEMISESTÄ KOTIHOIDON MIELENTERVEYSKUNTOUTUKSEN TARPEESTA
JA VANHUSTEN KUNTOUTTAVASTA HOIDOSTA

Kvsto 20.1.2010, asia 22
Khs 2010-82

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Terveyskeskus suunnittelee Suursuon kuntoutussairaalaan uutta psyko-geriatria osastoa, joka parantaisi vanhojen ihmisten mielenterveysongelmien selvittämistä ja hoitoa. HUS:in vanhuspsykiatria suuntaa nyt voimavaransa ensisijaisesti uusien psykoosien ja affektihäiriöiden tutkimiseen ja hoitoon. Vanhusten masennuksen selvittämiseen ja hoitoon ei ole tarpeeksi työvoimaa kaupungin omassakaan psykiatrian yksikössä.

Suomalaista vanhustenhoitoa vaivaa edelleen ylilääkitys, vaikka sitä yritetään purkaa. Masentuneet ja muista mielenterveyden häiriöistä kärsivät tarvitsevat nykyistä selvästi enemmän henkilökohtaista huolenpitoa ja myös lääkityksen perusteellista suunnittelua ja jatkuvaa arviointia. Terveyskeskuksen kotihoidon lääkäreiden ja kotihoidon yksikön erillisten mielenterveystyöryhmien pitäisi pystyä tarjoamaan nykyistä kiinteämpää ja monipuolisempaa palvelua sekä tavallisissa asunnoissa että palvelutaloissa eläville.

Ehdotamme, että sosiaali- ja terveysvirastot tekisivät selvityksen siitä, paljonko kotihoidon mielenterveyskuntoutuksen tarpeessa olevia Helsingissä on ja millä mielenterveyskotihoidon ja muiden tarvittavien tuki- ja voimavaroilla kotona tai palvelutaloissa asuvien vanhusten kuntouttava hoito pystyttäisiin toteuttamaan hyvin.”

Aloitteesta on saatu 21.4.2010 terveyslautakunnan ja 6.5.2010 sosiaalilautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 31 ja 32**.

Khs viittaa annettuihin lausuntoihin ja toteaa, että noin viidesosalla ikäihmisistä on mielenterveysongelmia. Mielenterveyshäiriöt ovat samoja kuin nuoremmilla aikuisilla, mutta vanhusikäisten hoidossa on otettava huomioon heille tavallinen muu sairastaminen ja siihen liittyvä lääkehoito sekä vanhimmissa ikäryhmissä yleistyvät muistisairaudet. Masennus ja ahdistuneisuus ovat suhteellisen yleisiä, sillä hoitoa edellyttävää masennusta on 10–15 %:lla yli 65-vuotiaista. Vakavaa psykoottistasoista masennusta on noin 1–3 %:lla. Vanhusikäisten psykoosit ovat melko harvinaisia, mutta suurten ikäluokkien vanhetessa myös psykoosisairauksista kärsivien määrä lisääntyy huomattavasti. Muisti-

30.8.2010

sairauksiin kuten Alzheimerin tautiin, liittyy usein psyykkisiä oireita kuten masennusta, epärealistista epäluuloisuutta ja varsin usein ns. käytösoireita, kuten kiihtymystä tai aggressiivisuutta. Päihdeongelmat näyttävät olevan merkittävästi yleistymässä iäkkäiden keskuudessa.

Helsingissä pyritään noudattamaan porrasteista hoitomallia. Sen mukaan iäkkäät henkilöt, joilla ei ole mielenterveyden häiriötä tai joilla on niihin riski, mutta ei oireita, hyötyvät yleisestä terveyden edistämisestä ja ehkäisevistä palveluista. Lievistä tai keskivaikeista mielenterveyshäiriöistä kärsiville apua tarjotaan perusterveydenhuollon kautta siten, että hoitavalla henkilöllä on mahdollisuus konsultoida psykiatrian asiantuntijaa. Komplisoituneita keskivaikeita mielenterveyshäiriöitä sairastavien hoidossa tavoitteena on rakentaa konsultaatioapua ja hoitoa antavia moniammatillisia työryhmiä, jotka tarpeen mukaan myös liikkuvat potilaan luokse. Vakavimmista häiriöistä kärsivät vanhukset tarvitsevat akuuttia osastotutkimusta ja -hoitoa ja osa heistä myös pitempiäaikaista psykiatrista tukea tarjoavaa hoitopaikkaa.

Sosiaaliviraston vanhusten sosiaali- ja lähityön painopistealueena on syrjäytymisvaarassa olevien ja yksinäisten ikääntyneiden aktiivinen etsiminen. Yksilöllistä palvelutarpeiden kartoitusta ja neuvontaa tehdään ikäihmisten hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä (ent. ehkäisevä kotikäynti), joita tarjotaan vuosittain kaikille 75 vuotta täyttävälle, jotka eivät ennestään ole palvelujen piirissä. Lakisääteiset palvelutarpeen arviointikäynnit tehdään 75 vuotta täyttäneiden luo. Nämä toteutetaan sosiaaliviraston tai terveyskeskuksen työntekijän toimesta tai heidän yhteiskäyntinään ja käyntejä on vuosittain n. 600.

Kotihoidossa palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelman laatimiseen sisältyy asiakkaan tilanteen kokonaisvaltainen arviointi, joka sisältää myös mielenterveydelliset kysymykset. Palveluista vastaa moniammatillinen tiimi. Kotihoidon 24 lääkäristä 8 on geriatreja, joiden koulutukseen sisältyy vanhuspsykiatrinen osuus. Tarvittaessa lääkärit konsultoivat vanhuspsykiatrian erityisasiantuntijoita. Kotihoidon mielen-terveysosaamista vahvistaa myös viisi alueellista mielenterveystiimiä. Vuonna 2009 mielenterveystiimien asiakkaista 119 oli vähintään 75-vuotiaita ja käyntejä tehtiin yhteensä 860 (7,2 käyntiä/asiakas).

Terveyskeskuksessa on kehitetty kotihoidon asiakkaina kotona tai palvelutaloissa asuvien lääkehoitoon toimintatavat, joilla pyritään estämään haitallinen monilääkitys ja lääkkeiden haitalliset yhteisvaikutukset. Kotihoidossa ja sosiaaliviraston omassa palveluasumisessa on lisäksi käytössä hoidon laadun arviointimenetelmä RAI (Resident Assessment Instrument), jolla voidaan seurata esimerkiksi lääkehoidon toteutumista. Tulosten perusteella kehitys on ollut myönteistä.

30.8.2010

Kaupunginsairaalaan 1.1.2010 liitettyssä Suursuon sairaalassa kehitetään psykiatriasta arviointia ja hoitoa. Jo saatujen alkuvuoden kokemusten perusteella siellä voidaan esimerkiksi jatkokuntouttaa ja arvioida potilaita, joita ei pystytty kotiuttamaan heti HUSin vanhuspsykiatrian vuodeosastohoidon jälkeen. Näin on voitu toteuttaa onnistuneita kotiutuksia ja siirtoja kevyemmille hoitotasolle. Jatkossa sairaala tulee tekemään läheistä yhteistyötä HUSin vanhuspsykiatrian ja terveyskeskuksen psykiatriaosaston kanssa.

Khs toteaa, että iäkkäiden mielenterveysongelmien esiintyvyydestä ja suositeltavista hoitolinjoista on saatavilla tutkimuksellista ja tilastollista tietoa, joten erillisen selvityksen tekeminen ei ole tarpeellista. Palvelujen jatkuva kehittäminen toimijoiden yhteistyönä on kuitenkin tärkeää. Erityisesti tulee panostaa ikääntyneiden mielenterveysongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja hoidon saatavuuteen. Kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä tulee iäkkäitä henkilöitä kohdattaessa kiinnittää huomiota heidän mahdollisiin mielenterveysongelmiinsa ja tarjota asianmukainen hoito tai ohjaus hoidon piiriin.

Nykyisen palvelujärjestelmän toimivuutta ja työnjakoa tulee arvioida ja kehittää jo suunnitellusti ns. hoitoketjuyhteistyössä terveyskeskuksen eri osastojen, sosiaalitoimen vanhuspalvelujen ja HUSin vanhuspsykiatrian yksikön yhteistyönä.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Stj / Marja-Liisa Rautanen, puh. 310 36184)

30.8.2010

19

VT OUTI ALANKO-KAHILUODON ALOITE KULJETUSPALVELUIDEN LAADUN
PARANTAMISESTA

Kvsto 3.3.2010, asia 64
Khs 2010-475

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin kaupungin kuljetuspalveluissa on ilmennyt vakavia puutteita. Taksien odotusajat ovat pitkiä ja etenkin aamuisin taksia on vaikea saada. Pitkät odotusajat hankaloittavat elämän suunnittelua ja asioiden hoitamista. Talvella kovilla pakkasilla pitkät odotusajat ovat myös terveydelle vaarallisia.

Ehdot kuljetuspalveluiden käytölle ovat vammaisten ja eri tavoilla liikuntarajoitteisten henkilöiden näkökulmasta liian tiukat. Joustamattomuus siinä, miten sääntöjä käytännössä tulkitaan, aiheuttaa palveluiden käyttäjille kohtuuttomia tilanteita ja rajoittaa mahdollisuutta liikkua ja viettää mielekästä ja aktiivista elämää.

Esimerkiksi kuukausittaisiin matkamääriin voi hakea joustoa, mutta ylimääräisten matkojen saaminen on käytännössä vaikeaa. Vaikeavammaisten mahdollisuuksia saada lupa taksin tilaamiseen taksitolpalta on Helsingin matkapalvelun aikana heikennetty.

Monille vammaisille joukkoliikennevälineet eivät ole toimiva vaihtoehto. Esimerkiksi pyörätuolin kanssa on raitiovaunuissa edelleen vaikea kulkea, etenkin lumisena aikana.

Asiakaskyselyn antama kuva tilanteesta on todennäköisesti todellisuutta kauniimpi. Sosiaaliviraston aikuispalveluiden muutoksenhakujaosto käsittelee vain valituksia, joiden tekemiseen palveluiden käyttäjillä on ollut voimavaroja. Iso osa epäkohdista jää näin ollen tulematta viranomaisten ja luottamushenkilöiden tietoon ja käsittelemättä.

Tämänhetkiset käytännöt ovat vammaisten liikkumista rajoittavia. Herää kysymys, toteutuvatko vammaisten perusoikeudet enää?

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin kaupunki

- 1 käynnistää välittömästi selvityksen kuljetuspalveluiden epäkohdista;
- 2 ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin siltä osin kuin nykyisissä kuljetuspalveluista koskevissa säännöissä ja rajoituksissa on muutostarpeita, jotta vammaisten henkilöiden oikeus-

30.8.2010

- 3 turva ja mahdollisuus hyvään elämään toteutuisi nykyistä paremmin;
järjestää jatkuvan seurannan kuljetuspalveluiden toimivuudesta.”

Aloitteesta on saatu 19.5.2010 sosiaalilautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 33**.

Khs viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon ja toteaa, että vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja tehdään Helsingissä vuosittain yhteensä noin 480 000 kappaletta. Palmia on vastannut 1.7.2009 lukien matkojen yhdistely- ja välityspalvelusta (matkapalvelukeskus). Palveluehtoihin ei tehty muutoksia matkapalvelukeskuksen siirtyessä Palmialle.

Kuljetuspalvelujen laatua ja toimivuutta seurataan jatkuvasti mm. asiakaspalautteen ja -kyselyiden avulla. Kokonaistyytyväisyys kuljetuspalveluihin on kasvanut joka vuosi. Vuonna 2008 erittäin tai melko tyytyväisiä oli 88,6 % vastanneista. Eri asiakasryhmien välillä on eroja, tyytyväisimpiä ovat iäkkäät asiakkaat.

Sosiaalivirasto on yhdessä Palmian kanssa parantanut kuljetuspalvelujen laatua mm. lisäämällä ajoneuvojen määrää ja kehittämällä matkojen tilauspalvelua. Palvelun laatua seurataan kuukausittaisen raportoinnin avulla.

Khs yhtyy sosiaalilautakunnan näkemykseen, että kuljetuspalvelujen seuranta on järjestetty riittävällä tavalla ja ettei kuljetuspalvelujen toteuttamistapa vaaranna vammaisten kuntalaisten perusoikeuksia.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Stj / Olli Hari, puh. 310 36048)

30.8.2010

20

VT TUOMO VALOKAISEN JA 10 MUUN VALTUUTETUN ALOITE LASTEN
KORVIEN ENNALTAEHKÄISEVÄSTÄ HOIDOSTA

Kvsto 3.3.2010, asia 65
Khs 2010-454

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Pienten lasten korvatulehdukset ovat yleisin pienten lasten sairaus. Johtuen korvakäytävän ahtautuneesta tilasta, jolloin tulehduksia pääsee syntymään. Tähän on kaksi hoitoa, joista penisilliinikierre ei ole hyvä ratkaisu pienelle lapselle.

Toinen, parempi vaihtoehto on korvien niin sanottu putkitus, eli korvakäytävään asennetaan putket.

Nyt kyseiseen hoitoon määrätään vain lähetteellä ja sen jälkeen itse operaatiota saa odottaa kuukausia.

Pikkulapsen särkevä korva valvottaa vanhempia ja aiheuttaa poissaoloja työpaikalta.

Me allekirjoittaneet toivomme Helsingin terveydenhuollon kiinnostavan ja panostavan huomionsa pienten lasten korvien ennaltaehkäisevään tutkimukseen ja hoitoon. Toivomme myös, että pienten lasten tulehtuneet korvat saisivat ajoissa hoidon edellä mainitulla, jälkimmäisellä tavalla.”

Aloitteesta on saatu 12.5.2010 terveyslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 34**.

Khs viittaa annettuun lausuntoon ja toteaa, että tärykalvon ilmastointi-putkilla on jonkin verran välikorvatulehduksia ehkäisevää vaikutusta. Tämän lisäksi putkitus helpottaa toistuvien tulehdusten diagnostiikkaa, ja se saattaa lievittää korvaperäisiä oireita ja parantaa kuuloa tulehduksen yhteydessä. Sosiaali- ja terveysministeriön laatimissa kiireettömän hoidon perusteissa todetaan lasten toistuvan tai pitkäaikaisen välikorvan kiireettömän leikkaushoidon perusteista mm. seuraavaa:

Leikkaushoidon aiheellisuus perustuu aina yksilölliseen arvioon. Kiireettömän leikkaushoidon edellytyksenä tulee olla jompikumpi näistä tilanteista:

- 1 Lääkärin toteama äkillinen välikorvatulehdus yli kolme kertaa kuuden kuukauden tai yli neljä kertaa vuoden aikana.

30.8.2010

- 2 Hoidosta huolimatta välikorvassa on eritettä yhtäjaksoisesti yli kaksi kuukautta.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, lapsen välikorvatulehdusta ei yleensä tule hoitaa putkituksella. Kun leikkaushoidon tarve on olemassa, potilaat hoidetaan HYKSissä. Maaliskuussa 2010 kitarisa/putket -jonossa oli 67 potilasta, joista 66 potilaan aika oli kolmen kuukauden sisällä eli potilaat saivat hoidon hoitotakuun määräajan puitteissa. Keskimääräinen odotusaika oli n. 70 päivää.

Ylähengitysteiden virusinfektio on merkittävin välikorvatulehduksen riskitekijä ja näin ollen kaikki keinot, joilla lasten sairastumista ylähengitystieinfektioon pystytään vähentämään, todennäköisesti vähentävät myös sen komplikaationa ilmaantuvia välikorvatulehduksia. Muita riskitekijöitä ovat nuori ikä, päiväkotitai perhepäivähoito, vähintään yksi sisarus, perinnöllinen alttius (immunogiset tekijät ja nenänielun rakenteellinen ahtaus), altistuminen tupakansavulle, tutin käyttö ja rintaruokinnan puuttuminen tai sen lyhyt kesto. Em. riskitekijöistä voidaan vaikuttaa päivähoitomuotoon, tupakansavulle altistumiseen, tutin käyttöön ja imetykseen.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Stj / Marja-Liisa Rautanen, puh. 310 36184)

30.8.2010

21

VT YRJÖ HAKASEN JA 5 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KULTTUURI-
TEHDAS KORJAAMON AVUSTUKSISTA

Kvsto 20.1.2010, asia 24
Khs 2010-87

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin kaupunki tukee Kulttuuritehdas Korjaamo tänä vuonna toiminta-avustuksilla yhteensä 113 000 eurolla, vuokratukena 6 880 eurola kuukaudessa, maksuttomilla valo- ja äänilaitteilla ja katsomolla sekä välillisesti muillakin tavoin.

Korjaamon yksi halli toimii toimistohotellina, erään yrittäjän lehtien toimistutiloina sekä ravintolatilana. Kulttuuritehdas Korjaamolla on enemmän henkilökuntaa kuin yleensä kulttuurikeskuksen taloilla. Yritys vuokraa osaa Korjaamon tiloista edelleen. Kaupunki ei saa tiloissa järjestetyistä tapahtumista tuloja. Tällaiseen kaupallisen toiminnan tukemiseen, etenkin kun se on jatkuvaa, liittyy monia ongelmia kaupungin roolia ajatellen.

On esitetty arvioita, joiden mukaan kaupungin omana toimintana Korjaamolla voitaisiin tuottaa itse tai vuokrata tilat vuodessa noin 250 tilaisuudelle noin 200 000 eurolla vuodessa. Kun toiminta tapahtuisi kaupungin omana tuotantona tai itse suoraan tiloja vuokraten, kaupunki saisi tapahtumista lippu- ja vuokratuloja selvästi tätä enemmän (esimerkiksi 2 000 e vuokra x 100 iltaa ja lipputulot 20 e x 200 kävijää x 150 iltaa = 600 000 e).

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunginhallitus selvittää, mitä toiminnan järjestäminen Korjaamon tiloissa kaupungin omana, esimerkiksi kulttuurikeskuksen järjestämänä maksaisi, ja paljonko kaupungille kertyisi omana tuotantona järjestetyllä toiminnalla tuloja.”

Aloitteesta on saatu 26.5.2010 kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 35**.

Khs toteaa kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausuntoon viitaten, että Kulttuuritehdas Korjaamo Oy on perustanut omalla konseptillaan toimivan kulttuurikeskuksen, joka sijaitsee kahdessa kaupungin omistamassa kiinteistössä Helsingin Taka-Töölössä. Kulttuuritehdas Korjaamo Oy vastaa kulttuurikeskuksen toiminnasta, jonka periaatteista on sovittu osapuolten välisessä yhteistyösopimuksessa, joka on voimassa vuoden 2018 loppuun asti.

30.8.2010

Kulttuuritehdas Korjaamo mahdollistaa kiinteistön uudenlaisen poikki-kulttuurillisen ja monimuotoisen näyttely- ja tapahtumakeskuksen toteuttamisen. Hanke edistää hallintokuntien välistä yhteistyötä ja on uudenlainen julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyön muoto. Yhtiö vastaa Korjaamon toiminnasta ja kantaa siitä taloudellisen vastuun ja riskit, kaupunginmuseo vastaa Raitioliikennemuseon perusnäyttelystä, jonka operointitehtäviä Korjaamo Oy hoitaa. Osapuolet kehittävät keskuksen tarjontaa yhteisen ohjausryhmän kautta, yhtiö toimittaa kaupungille tilinpäätöstietonsa ja on sitoutunut kävijämäärien seurantaan sekä muun asiakaspalautteen järjestämiseen.

Kulttuuritehdas Korjaamolla on Helsingissä poikkeuksellinen kansainvälinen kulttuurikeskus, joka toimii monialaisesti teatterin, musiikin, kuvataiteen ja kulttuurikeskustelujen alueilla.

Kulttuuritehdas Korjaamo vastaa ohjelmatoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta, kiinteistöjen hoidosta ja markkinoinnista. Korjaamolla oli vuonna 2009 yhteensä noin 280 kulttuuritapahtumaa – konsertteja, teatteriesityksiä ja keskusteluja – sekä 20 taidenäyttelyä. Vuoden aikana kävijöitä oli n. 110 000, joista n. 30 000 oli lipun ostaneita.

Vuonna 2010 kulttuurikeskuksen kautta kiinteistövirastolle ohjautui yhteensä 83 304 € sopimuksen mukaisena lisävuokrana sekä Korjaamolle seuraavina avustuksina: 60 000 euroa toiminta-avustusta, 23 000 € muuta tukea ja 30 000 € erillistukea Stage-festivaalille.

Kaupunki hankki vuoden 2008 lopulla omistukseensa myös tilaan kuuluvan tekniikan, 480 000 eurolla, joka oli 180 000 euroa kilpailutettua hankintahintaa alhaisempi hinta. Tehdyn ostosopimuksen mukaan yrityksen maksama tilavuokra sisältää oikeuden käyttää laitteita. Kaikki huolto- ja ylläpitokustannukset ovat näiltä osin Korjaamo Oy:n vastuulla. Kaupungin edun kannalta kiinteistön omistajana on, että kulttuuritarkoitukseen korjatut tilat muodostavat käyttökelpoisen kokonaisuuden.

Korjaamo maksaa kaupungille suojelluista ja käyttörajoitetuista tiloista vuokraa 186 000 euroa vuodessa (2010). Korjaamo on maksanut kaupungille vuokria käynnistymisvuodesta 2004 alkaen, yhteensä n. 1 050 000 euroa.

Valtuustoaloitteessa esitetyt laskentamallit Korjaamon mahdollisista kassavirroista eivät perustu todelliseen kokonaiskuvaan kustannuksista ja toiminnan lähtökohdista.

Mikäli kulttuurikeskus operoisi tiloja, vuokratilastaminen tulisi ottaa huomioon. Toiseksi erilaisten esitysten järjestämiseen liittyy huomattavasti

30.8.2010

erilaisia kuluja, ennen kuin tapahtuman nettotuottoa voidaan arvioida. Tällaisiin kuluja ovat tilavuokran lisäksi kiinteistön kaikki hoitokulut, tuotantohenkilöstön kulut, tapahtumien kulut taiteilijoille maksettavine palkkioineen, tekniset kulut, viestinnän ja markkinoinnin kulut sekä muut tapahtumatoimintaan liittyvät kulut.

Kaupungin käytössä olevien tilinpäätöstietojen mukaan Kulttuuritehdas Korjaamo Oy on nykymuodossaan ollut voimakkaasti alijäämäistä toimintaa, eikä se ole näin ollen tuottanut taloudellista lisäarvoa. Lisäksi keskus on saanut harkinnanvaraisia tukia säätiöiltä ja opetusministeriöltä. Tällaisten tukien saaminen kunnan operoimaan toimintaan ei ole itsestäänselvyys, mutta hyödyttää nykymuodossaan helsinkiläisiä kulttuuripalvelujen käyttäjiä.

Yksityinen taho on tukenut kulttuurikeskuksen toimintaa monin verroin kaupungin panostusta enemmän. Korjaamo ilmoittaa sijoittaneensa itse kulttuurikeskukseen lähes 2,5 miljoonaa euroa, joista noin 1 miljoonaa euroa gallerioihin, kahvilaan, kalusteisiin, valaistukseen ja tekniikkaan ja noin 1,5 miljoonaa euroa toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen.

Helsingin Kulttuurikeskuksella ei ole käytössään keskuksen mahdolliseen operoimiseen tarvittavia määrärahoja.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

22

VT PÄIVI LIPPOSEN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE NOLLATOLERANSSI-OHJELMAN PERUSTAMISESTA TYÖPAIKKAKIUSAAMISEN EHKÄISEMISEKSI

Kvsto 3.2.2010, asia 30
Khs 2010-178

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingin on tärkeätä kehittää mainettaan hyvänä työnantajana, sillä kilpailu pätevistä ja sitoutuneista työvoimasta tulee kiristymään. Työpaikkakiusaaminen on suuri ongelma työyhteisöissä. Tästä antoi viitteitä myös Helsingin kaupungin työntekijöille suunnattu kysely. Olisi tärkeätä käynnistää nollatoleranssiohjelma työpaikkakiusaamista kohtaan. Tämä edellyttää erityisesti kaupungin työsuojeluvaltuutetun velvoittamista omalla vastuualueellaan erityisesti perehtymään työpaikkakiusaamisen kitkemiseen ja ehkäisyyn.

Me valtuutetut esitämme, että kaupungin hallitus selvittäisi mahdollisuuden perustaa nollatoleranssiohjelma työpaikkakiusaamisen ehkäisemiseksi ja kitkemiseksi kaupungin työpaikoilla. Esitämme myös, että tehtävä annettaisiin työsuojeluvaltuutetun vastuulle.”

Aloitteesta on saatu 30.4.2010 henkilöstökeskuksen lausunto, joka on **liitteenä 36**.

Khs viittaa annettuun henkilöstökeskuksen lausuntoon ja toteaa, että yhdenkään työntekijän ei tule kokea olevansa kiusattu tai syrjitty. Nollatoleranssi on periaate, jonka mukaan kaupunki toimii työpaikkakiusaamisen suhteen.

Helsingin kaupungilla on ajantasaiset ohjeet ja määräykset työyhteisössä esiintyvien ristiriitatilanteiden varalle. Toimintaohjetta henkisen väkivallan, työssä kiusaamisen ja syrjinnän estämiseksi ollaan päivittämässä ja uudistamassa siten, että henkilöstökeskus yhdessä työterveyslaitoksen asiantuntijan kanssa kirjoittaa uuden toimintaohjeen ja laatii kirjasen koko kaupungin henkilöstön käyttöön.

Ensisijaisesti työyhteisöristiriidat tulisi hoitaa työpaikalla. Mikäli se ei onnistu, voidaan hakea ulkopuolista apua. Vastuu asiassa on esimiehellä. Esimiesten koulutuksessa vastuukysymykset ovat tärkeä osa-alue. Kaupungilla on myös asiantuntijaryhmä, mikäli ristiriitatilanteita ei saada ratkaistuksi omassa työyhteisössä.

30.8.2010

Henkilöstökeskus järjestää syksyllä 2010 työsuojeluvaltuutetuille ja -päälliköille työyhteisöjen konfliktitilanteiden ennaltaehkäisy- ja sovittelualmennusta.

Kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun nollatoleranssiohjelma on kannatettava ja sitä on tarkoitus työstää kaupungin työsuojeluneuvottelukunnassa ja muussa työhyvinvointityössä.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hilikka Tapiolinn, puh. 310 36054)

30.8.2010

23

VT PÄIVI LIPPOSEN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE MAAHANMUUTTAJIEN
SUOMENKIELEN OPINTOJEN AKTIVOIMISESTA

Kvsto 3.2.2010, asia 31
Khs 2010-179

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Maahanmuuttajien syrjäytyminen on vakava ongelma. Kielitaito on keskeinen tekijä sopeutumisessa ja työsaannissa uudessa kotimaassa. Maahanmuuttajat tulisi heti aktivoida kieliopintojen pariin, jossa tavoitellaan hyvää suomen taitoa. Kielitaito edesauttaa työllistymistä ja vastuunottoa itsestään ja perheestä. Kaupungin tulisi myös varmistaa riittävät resurssit maahanmuuttajien suomen opetukseen.

Me valtuutetut esitämme, että kaupunki selvittäisi mahdollisuuden aktivoida nopeammin ja tiiviimmin maahanmuuttaja suomen opintojen pariin.”

Aloitteesta on saatu 14.4.2010 ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan, 22.4.2010 opetuslautakunnan, 23.4.2010 suomenkielisen työväenopiston johtokunnan, 27.4.2010 sosiaalilautakunnan ja 30.4.2010 henkilöstökeskuksen lausunnot, jotka ovat **liitteinä 37–41**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin toteaa aluksi, että maahanmuuttajien taustat ja elämäntilanteet ovat hyvin erilaisia. Tämän vuoksi tarvitaan monipuolista kielikoulutustarjontaa. Pääkaupunkiseudun sivistystoimen johdon yhteistyöryhmä mm. koordinoi osaltaan pääkaupunkiseudun maahanmuuttajien ja ulkomaalaisten suomenkielen (S2-kieli) opetuksen järjestämistä. Pääkaupunkiseudun aiesopimus maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi allekirjoitettiin joulukuussa 2009. Sopimuksen tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä TE-toimistojen ja kuntien yhteisin toimenpitein.

Työhallinto on vastuussa aikuisten maahanmuuttajien suomen tai ruotsin kielen opetuksesta osana työvoimapolitiittista kotoutumiskoulutusta. Työvoimapolitiittisen kieli- ja kotoutumiskoulutuksen tarjonta tulee saattaa kysyntää vastaavalle tasolle turvaamalla sille riittävä rahoitus valtion talousarviossa. Näin työttömien maahanmuuttajien ohjautuminen koulutuksen kautta työmarkkinoille tehostuisi. Kaupungin tarjoamasta koulutuksesta vapautuisi vastaavasti paikkoja niille, jotka ovat töissä tai työmarkkinoiden ulkopuolella, mutta suomen kielen opetuksen tarpeessa.

30.8.2010

Henkilöstökeskus koordinoi työllisyysmäärärahoin toteutettavia suomen tai ruotsin kielen koulutuksia maahanmuuttajataustaisille henkilölle, jotka ovat kaupungin työllisyydenhoidon palvelujen piirissä. Koulutusta järjestetään kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa työskenteleville tai harjoitteleville maahanmuuttajille. Henkilöstökeskus vastaa vuonna 2008 käynnistyneestä ”Ammatillisen suomen kielen kehittämiskokonaisuus” (ASKI) -hankkeesta. Hanke tuottaa arviointi-, testaus- ja koulutusmenetelmiä maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden ammatillisen suomen kielen taidon parantamiseksi.

Maahanmuuttajien nopea ja tiivis aktivointi suomen kielen opintojen pariin on tärkeätä ja edistää kotoutumista. Haasteena on se, etteivät aikuisten maahanmuuttajien tarpeet ja oikea kurssi aina kohtaa. Maahanmuuttajien määrä ja hakeutuminen suomi toisena kielenä (S2) opetukseen ovat kasvaneet huomattavasti parin viimeisen vuoden aikana. Hyvä kielitaito on tyouralla etenemisen keskeinen edellytys. Jotta maahanmuuttajat ohjautuisivat mahdollisimman nopeasti tarkoituksenmukaiseen suomen kielen koulutukseen, tarvitaan tiivistä yhteistyötä eri viranomaisten kesken.

Opetusvirasto järjestää aikuislukiossa vuosittain noin tuhannelle maahanmuuttajalle eritasoisia suomen kielen kursseja. Jatkossa määrärahoja suunnataan myös suomen kielen opintojen ja ammattiopintojen integroimiseen. Myös ostopalveluna hankittavaa suomen kielen koulutusta järjestetään. Ammatillisissa oppilaitoksissa järjestetään maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta ja keväällä 2010 alkoi ko. koulutus aikuiskoulutuksena toteutettavana. Opetusvirasto hallinnoi Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa projektia ”Suomen kielen opetukseen ohjaaminen”. Hankkeessa kehitetään ohjauksen malleja ja ilmoittautumiskäytänteitä, jotta maahanmuuttajataustaiset asiakkaat pääsisivät tarkoituksenmukaisille kursseille nopeasti. Opetushallituksen myöntämällä määrärahalla on kehitetty luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien koulutusta yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Opetusvirasto koordinoi kaupunkitasoista suomi toisena kielenä -opetustarjontaa kaupungin maahanmuuttajastrategian mukaisesti.

Suomenkielinen työväenopisto on painottanut viime vuosina suomen kielen opetusta oman opetustuntimääränsä sisällä, mutta sitä ei voida enää jatkaa, koska muut oppiaineet kärsisivät siitä liikaa. Työväenopisto toivoo muilta hallintokunnilta, kolmannelta sektorilta ja valtiolta panostusta yhteistyöhankkeisiin. Suomen kielen kurssit muodostavat oleellisen osan maahanmuuttajille suunnatusta opetuksesta, jota on alkeiskursseista erityiskursseihin.

30.8.2010

Sosiaalilautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin suomen ja ruotsin kielen opetuksen resurssit kohdennetaan etenkin niille maahanmuuttajille, joiden ei ole mahdollista päästä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen piiriin, kuten lapsiaan kotona hoitavat kotiäidit, ja että koulutus luodaan vastaamaan em. ryhmien tarpeita. Helsingin kaupungilla on meneillään kaksi hanketta, joissa kehitetään suomen kielen kurssitiedotusta (Infopankin Neo-Selma-projekti) ja kielikoulutukseen ohjausta (em. opetusviraston Suomen kielen opetukseen ohjaamisen kehittämisprojekti). Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää turvata riittävät resurssit paitsi suomen ja ruotsin kielen opetukseen myös varmistaa sosiaalisen vahvistamisen periaatteeseen nojautuvan sosiaalitoimen mukana olo maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Sivistys- ja henkilöstötoimintaa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimesta on käynnistetty poikkihallinnollinen työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä esitys maahanmuuttajataustaisten, lapsiaan kotona hoitavien aikuisten suomen/ruotsin kielen opetuksen järjestämisestä. Työryhmän loppuraportti on lausuntokierroksella 31.8.2010 saakka.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hilikka Tapiolinn, puh. 310 36054)

30.8.2010

24

VT PÄIVI LIPPOSEN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KOULUJEN NOLLA-
TOLERANSSIOHJELMAN KÄYNNISTÄMISESTÄ KOULUKIUSAAMISTA
VASTAAN

Kvsto 3.2.2010, asia 32
Khs 2010-180

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kouluissa ilmenee yhä enemmän väkivaltaa oppilaiden parissa ja kesken. Opettajien ei ole aina helppo tunnistaa tai puuttua koulukiusaamiseen. Osa kiusaamisesta tapahtuu myös koulumatkalla tai koulupäivän jälkeen. Olisi tärkeätä, että Helsingin kouluissa käynnistettäisiin nollatoleranssiohjelma koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja lopettamiseksi.

Me valtuutetut esitämme, että kaupunginhallitus selvittää kuinka kaupungin kouluissa voidaan käynnistää nollatoleranssiohjelma koulukiusaamista vastaan.”

Aloitteesta on saatu 11.5.2010 opetuslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 42**.

Khs viittaa saatuun lausuntoon, jossa todetaan mm., että perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön.

Helsingin kaupungin peruskoulujen yhteisen arvopohjan mukaan kouluissa ei sallita minkäänlaista väkivaltaa, syrjintää tai rasismia, ja kouluissa edistetään tasa-arvoa, kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja pidetään yhdessä huolta ystävällisestä ilmapiiristä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista (Perusopetuksen opetussuunnitelman kuntakohtaiset linjaukset 1.8.2005). Koululaisten iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman (2007) mukaan toimintaympäristön tulee olla fyysisesti ja henkisesti turvallinen.

Ko. linjausten mukaan oppimisympäristön turvallisuutta vaarantaviin asioihin on puututtava heti. Lisäksi jokaisessa koulussa on oppilashuoltoryhmä, jonka tehtävänä on osallistua koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta ylläpitävään ja edistävään työhön.

Kouluilla on toimintamallit kriisi-, kiusaamis-, väkivalta-, syrjintä- ja häirintätilanteisiin liittyvien ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Vastuu oppimisympäristön kehittämisestä on koulun henkilöstölle. Oppilaat ovat mukana oppimisympäristön suunnittelussa ikäkauteen-

30.8.2010

sa edellytysten mukaisesti. Yhteistyö kotien kanssa on tärkeä osa turvallista ja hyvää oppimisympäristöä ja sen kehittämistä.

Oppimisympäristön turvallisuudesta huolehtimisen tueksi kouluille on tuotettu materiaalia, kuten koulun turvallisuuskansio. Kouluja on myös ohjeistettu oppimisympäristön turvallisuuteen liittyvissä asioissa ryhmäkirjeillä. Lisäksi kouluissa seurataan oppilaiden hyvinvointia ja turvallisuutta säännöllisesti erilaisin kyselyin ja tutkimuksin sekä järjestetään täydennyskoulutusta.

Koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi kouluissa on käytössä useita vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen opetusohjelmia ja toimintamalleja, kuten:

- Askeleittain-opetusohjelma (www.askeleittain.fi)
- Friends-ohjelma (www.asemanlapset.fi > Friends)
- KiVa Koulu -ohjelma (www.kivakoulu.fi)
- Rohkenenko puuttua, osaanko toimia -toimintamalli (www.klaarihelsinki.fi);
- Vertaissovittelu-toimintamalli (www.ssf-ffm.com).

Opetuslautakunta edellyttää, että jokaisessa koulussa on käytössä jokin vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen opetusohjelma ja toimintamalli koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Nyt jo käytössä olevien ohjelmien ja toimintamallien hyödyntämistä ja systemaattista käyttöä tuetaan ja seurataan.

Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 keskeisenä tavoitteena on, että lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuudet paranevat. Suunnitelman toteuttamiseksi on käynnistetty useita monitoimijaisia lasten ja nuorten sekä heidän kasvu- ja kehitysyhteisöjensä hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä hankkeita.

Koulukiusaamisen ehkäisyllä ja vähentämisellä on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.

Khs toteaa, että Helsingin kouluissa on lähtökohtana nollatoleranssiperiaate koulukiusaamisen suhteen. Khs edellyttää, että opetuslautakunta saa selvityksen vuoden 2010 loppuun mennessä kuinka periaate toteutuu Helsingin kouluissa mukaan lukien ns. sopimuskoulut.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

25

VT OUTI ALANKO–KAHILUODON ALOITE HERTTONIEMEN LUMILAUTAILUMÄESTÄ

Kvsto 17.2.2010, asia 37
Khs 2010-307

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Lumilautailu on nuorison keskuudessa suosittu talvikauden harrastus. Lumilautailuun ja temppulasketteluun sopivia mäkiä on Helsingissä kuitenkin liian vähän. Laskettelukeskukset ovat kaukana ja monille nuorille liian kalliita.

Uusi lumilautailumäki voitaisiin perustaa Länsi-Herttoniemeen, viljelypalstoja vastapäätä sijaitsevaan Herttoniemen liikuntapuiston laskettelumäkeen, joka jo nyt lumisina talvina on laskettelusta kiinnostuneen nuorison käytössä. Herttoniemessä on monia pulkkailuun sopivia mäkiä, joten Herttoniemen liikuntapuistoon perustettava lumilautailumäki ei olisi pois muilta ulkoilijoilta. Lähellä metroa sijaitsevana Herttoniemen liikuntapuiston läheisyyteen perustettava liikuntaviraston huoltama lumilautailumäki palvelisi kauempaakin tulevia. Lumilautailumäen perustaminen Itä-Helsinkiin, jossa nyt on vähän talviurheilupaikkoja, olisi myös erityisen perusteltua kaupungin tasapuolisen kehittämisen kannalta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotammekin, että Helsingin kaupungin liikuntavirasto tutkisi mahdollisuutta perustaa uusi lumilautailumäki Herttoniemeen.”

Aloitteesta on saatu 11.6.2010 liikuntalautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 43**.

Khs viittaa liikuntalautakunnan lausuntoon, jossa todetaan mm., että aloitteessa esitetty paikka, johon lumilautailumäki esitetään Herttoniemessä perustettavaksi, sijaitsee liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston hallinnassa olevan Herttoniemen liikuntapuiston alueella. Paikka on ns. vanha pujottelumäki, jota ulkoliikuntaosasto turvallisuussyistä ei ole kunnossapitännyt vuosiin. Rinne sijaitsee keskellä latuverkostoa ja sinne päästäkseen on ylitettävä ylläpidettäviä latu-uria, myös rinteiden alaosa ylittää latu-uran.

Valtuustoaloitteessa esitetty lumilautailumäkihanke on ideana hyvä ja toteutuessaan se parantaisi erityisesti nuorison talvikauden liikuntamahdollisuuksia. Hankkeen toteuttaminen Helsingin alueella edellyttää muun muassa toimivia liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä, käytännön yl-

30.8.2010

läpito- ja hoito-olosuhteiden luomista sekä turvallisuusnäkökohtiin painutumista.

Lumilautailumäen toteuttaminen Herttoniemeen nyt esitettyyn paikkaan ei ole liikuntatoimen kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu sen sijaintipaikan, rakennustöistä aiheutuvien kustannusten eikä alueen käytössä esille tulevien turvallisuusnäkökohtien kannalta. Rinteen käyttäminen lumilautailumäkenä edellyttäisi latuverkoston siirtämistä. Tällä hetkellä pujottelurinteessä ei myöskään ole valoja. Mikäli pujottelurinne kunnostettaisiin lumilautailijoiden käyttöön, se vaikeuttaisi huomattavasti hiihtotoimintaa Herttoniemen liikuntapuistossa.

Liikuntatoimen hallinnoimilla alueilla ei tällä hetkellä ole yhtään ns. lumilautailumäkeä. Valtuustoaloitteessa esitettyyn lumilautailumäkitilanteeseen on odotettavissa Itä-Helsingin puolelle viiden vuoden aikajanelalla kohennusta, kun vuonna 2010 alkavat Kivikon uuden liikuntapuiston rakentamistyöt ovat suunnitelmien mukaan loppusuoralla vuonna 2015. Rakentamistyön yhteydessä tullaan tarkastelemaan myös muun muassa lumilautailu-/pulkkarinteen sijoittamista alueella sijaitsevaan täyttömäkeen. Kivikon alueelle on mahdollista sijoittaa pidempi rinne, minkä lisäksi se on myös tavoitettavuudeltaan parempi.

Liikuntatoimella on toimiva, noin 200 kilometrin latuverkosto, joka käsittää tasapuolisesti koko Helsingin kaupungin alueen. Hiihto-olosuhteiden ylläpitämiseksi liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston kiertävä latujen kunnossapitoryhmä on tarvittaessa käynyt erikseen lumettamassa latureittejä esimerkiksi Itä-Helsingissä Herttoniemen alueella. Liikuntatoimi tarjoaa talvikauden palveluinaan mahdollisuuden käyttää ulkoilureittejä vapaa-ajan liikuntaan sekä urheilukenttiä luisteluun ja jääkiekkoon laaja-alaisesti niin yksilö- kuin koko perheen liikuntaan.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

26

VT SIRKKU INGERVON JA 9 MUUN VALTUUTETUN ALOITE VALMISTAVASTA OPETUKSESTA

Kvsto 17.2.2010, asia 38
Khs 2010-288

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Helsingissä on jo yli 10 vuoden ajan edellytetty maahanmuuttajataustaisten peruskouluikäisten valmistavan opetuksen opettajan virkaan valittavalta erityisluokanopettajan kelpoisuus. Valmistavat luokat eivät ole erityisluokkia, mutta onnistuneen oppimispolun alun takaamiseksi erityisluokanopettajan pohjakoulutus on edelleen tarpeellinen.

Valmistavan luokan oppilaiden opetus on vahvasti eriyttämistä vaativaa. Samassa valmistavassa luokassa opiskelee useimmiten ikäryhmät, jotka vastaavat luokka-asteita 1–6 tai 7–9. Monen oppilaan vähäisen koulunkäyntitaustan sekä ikä- ja kehitystason tavallista luokkaa suuremman vaihtelevuuden vuoksi voidaan perustellusti katsoa valmistavan luokan opettajan jatkossakin tarvitsevan erityisluokanopettajan pätevyyttä.

Erytisluokanopettajan kompetenssi on tukenut oppilaiden mahdollisten oppimisvaikeuksien havaitsemista ja erottamista toisen kielen oppimisprosessista. Myös pätevyys eri vuosiluokkien opetussuunnitelmien sisältöjen opettamiseen on olennaisen tärkeää oppilaiden valmistamisessa ikätasoiseen perusopetukseen.

Palkan laskemisajatus viran kelpoisuusehtoja laskemalla ei ole Helsingin hyvän työnantajaimagon mukaista. Lääkärinviran pätevyysvaatimuksia ei lasketa, jos lääkärit eivät hakeudu terveysasemille. Tällöin mietitään muita keinoja ja ennemminkin palkan nostoa.

Valmistavien luokkien erityisluokanopettajien virkoihin on yleensä hakijoita, mutta silti jotkut rehtoreista ovat halunneet mieluummin valita ei-kelpoisen hakijan lukuvuodeksi kerrallaan, jopa vuodesta toiseen, kuin antaa päteville mahdollisuuden virkaan. Osa erityisopettajan viroista ei täyty tästä syystä muodollisesti kelpoisella hakijalla.

Moni valmistavan luokan virassa oleva opettaja on sitoutunut ja erikoistunut nimenomaan valmistavan luokan opetuksen haasteisiin. Moni pätevästä erityisluokanopettajista valmistavassa opetuksessa on itsekään maahanmuuttajataustainen. Nykyisten valmistavassa opetuksessa pitkään toimineiden erityisopettajien tietotaidon hukkaaminen maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksessa olisi erittäin lyhytnäköistä.

30.8.2010

Valmistavan opetuksen ja yleensä maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetusjärjestelyiden suunnittelussa ja koordinoinnissa tulee kuulla asiantuntijatahoja.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että luotettavan työnantajakuvan säilyttämiseksi

- 1 Valmistavan luokan opettajan pätevyudeksi määritellään edelleen erityisluokanopettajan pätevyys.
- 2 Valmistavan opetuksen virassa jatkavien pätevien erityisopettajien palkkaa ei lasketa pätevyysvaatimuksia alentamalla.
- 3 Valmistavan luokan ryhmiä pyritään perustamaan iältään 1–2-luokkia, 3–6-luokkia tai 7–9-luokkia vastaaviksi.”

Aloitteesta on saatu 22.4.2010 opetuslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 44**.

Khs toteaa opetuslautakunnan lausuntoon viitaten, että suomenkielisessä perusopetuksessa on lukuvuonna 2009–2010 yhteensä 35 valmistavan opetuksen ryhmää 27 peruskoulussa.

Valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuudesta ei ole säädetty opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa. Kunta koulutuksen järjestäjänä voi itse päättää, minkälainen koulutustausta on sopivin valmistavan opetuksen opettajalle. Opettajilta on eri kunnissa vaadittu erilaista kelpoisuutta. Käytännössä ryhmien opettajina toimivat yleisimmin luokanopettajat, erityisluokanopettajat tai aineenopettajat. Helsingissä valmistavan opetuksen opettajilta on tähän saakka vaadittu erityisluokanopettajan kelpoisuutta, vaikka valmistava opetus ei ole erityisopetusta.

Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla on pula kelpoisista erityisluokanopettajista. Vuonna 2009 vakinaista täyttämistä varten haettavana olleista 48:sta erityisluokanopettajan virasta saatiin täytettyä 15 %. Hakemuksista kelpoisten osuus oli 15 %. Valmistavan opetuksen virkoja oli keväällä 2009 haettavana kuusi, joista yksi täytettiin.

Valmistavassa opetuksessa on kuluvana lukuvuonna 35 opettajaa. Opettajatilanne valmistavassa opetuksessa on viime vuosina ollut vaikiintumaton. Virat on täytetty määräaikaaisesti, koska asetetut kelpoisuusvaatimukset täytettäviä opettajia ei ole ollut riittävästi saatavilla.

30.8.2010

Viime vuosina opettajien maahanmuuttajaopetukseen liittyvää peruskoulutusta on kehitetty ja erilaista maahanmuuttajaopetukseen valmiuksia antavaa lyhyt- ja pitkäkestoisempaa täydennyskoulutusta on runsaasti saatavilla.

Lähivuosina valmistavan opetuksen opetusryhmien määrä tulee Helsingissä vielä kasvamaan. Valmistavan opetuksen opettajatilanne on tarpeen vakiinnuttaa siten, että opetustehtäviin saadaan rekrytoitua kelpoiset, vakinaiset opettajat. Koska kysymyksessä on maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetus eikä erityisopetus, on opettajaksi tarkoituksenmukaista jatkossa palkata luokanopettajakelpoisuuden omaava opettaja, jolla on lisäksi monikulttuurista opetusta tukevia opintoja tai muulla tavoin riittäväksi katsottava osaaminen monikulttuurisesta opetuksesta.

Kohta 2

Ne valmistavassa opetuksessa opettavat erityisluokanopettajat, joilla on keväällä 2010 toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde, voivat halutessaan edelleen jatkaa työskentelyä valmistavassa opetuksessa nykyisin palvelussuhteen ehdoin. Työnantaja tulee kuitenkin jatkossa hyödyntämään näiden opettajien kokemusta siten, että opettajilta edellytetään osallistumista uusien valmistavan opetuksen opettajien mentoointiin ja perehdyttämiseen sekä valmistavan opetuksen kehittämistyöhön.

Kohta 3

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti opetusryhmät pyritään muodostamaan siten, että niissä huomioidaan oppilaan ikä, aiempi kouluhistoria ja osaaminen. Ryhmät pyritään myös muodostamaan siten, että samassa ryhmässä on enintään kolmeen eri vuosiluokkaan kuuluvia oppilaita. Asiaa on valmisteltu yhteistyössä koulujen rehtoreiden kanssa.

Lisäksi Helsingin kaupungin kouluilta saadun palautteen mukaan perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmiin sijoittaminen on erityisen haasteellista 15–17-vuotiaina maahan tulleiden nuorten kohdalla. Valmistavan opetuksen jälkeen nuorten oppivelvollisuusikä on täyttynyt tai täyttyy pian, eivätkä he jatka perusopetuksessa. Samanaikaisesti näiltä nuorilta puuttuu useimmiten perusopetuksen päättötodistus, eivätkä he näin ollen voi jatkaa toisen asteen koulutukseen. Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osana kehitetään myöhään maahan tulleiden koulutus- ja kotouttamispalveluja yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa sekä perusasteen että toisen asteen välillä. Tähän

30.8.2010

tarkoitukseen perustetaan syksyllä 2010 kaksi uutta perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmää.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin kaupunginhallituksen päätöksiin perustuen järjestämisluvan 1.8.2010 alkaen muiden kuin oppivelvollisuusikäisten perusopetuksen järjestämiseen korkeintaan 20 oppilaalle. Järjestämislupa perustuu erityiseen koulutustehtävään, erityisryhmienkouluttamiseen, jolle Helsingissä on ilmeinen tarve. Kohderyhminä ovat koulutusjärjestelmän ulkopuolelle jääneet oppivelvollisuusiän ylittäneet, nuoret koulupudokkaat ja alisuoriutajat, maahanmuuttajat, romanit ja muut vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat aikuiset

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

27

DEN AV LEDAMOTEN STURE GADD OCH 3 ANDRA LEDAMÖTER VÄCKTA
MOTIONEN OM UNDERVISNING I SOMALISKA OCH SOMALISK HISTORIA
OCH KULTUR FÖR FINLÄNDARE

Stge 17.2.2010, ärende 39
Stn 2010-289

Motionen lyder såsom följer:

”I Finland görs stora ansträngningar för att anpassa invandrare till det finländska samhället, det ordnas till exempel språkkurser i finska och i de svenskspråkiga trakterna också kurser i det andra nationalspråket svenska.

För somaliska barn ordnas dessutom också t.ex. i Helsingfors modersmålsundervisning i somaliska (ett dussin lärare är engagerade), vilket är viktigt för att de inte skall förlora sin identitet och kontakten med sitt ursprungsland. Men tonvikten läggs på integration.

För att ett samarbete med somalierna skall vara fruktbart också på sikt borde också vi finländare vara intresserade av det somaliska språket och den somaliska kulturen. Okunskapen bland finländarna är i alla fall kompakt och trots att tusentals somalier bor i Helsingfors ordnas det vid universitetet eller andra läroinrättningar inte kurser i somaliska för finländare. Detta ointresse är ett tecken på kulturell nonchalans. Somaliska språket talas trots allt av många fler människor i världen än de som talar finska eller svenska. Många finländare studerar ivrigt mindre språk som har mycket färre företrädare i Finland. Varför inte somaliska?

Undertecknade föreslår att Helsingfors stad skrider till åtgärder för att organisera, marknadsföra och genomföra kurser i somaliska språket och somalisk historia och kultur för finländare.”

Kultur- och biblioteksnämnden har avgett utlåtande om motionen 29.4.2010 och direktionen för finska arbetarinstitutet 23.4.2010. Utlåtandena utgör **bilagorna 45 och 46**.

Stn konstaterar med hänvisning till utlåtandena från direktionen för finska arbetarinstitutet och kultur- och biblioteksnämnden följande:

Direktionen för finska arbetarinstitutet anser med tanke på ett främjande av växelverkan mellan invandrare och urbefolkningen att det är angeläget att också de infödda lär känna invandrarnas kulturer. De somalisktalande invandrarna är den tredje största invandrargruppen i

30.8.2010

Helsingfors, men okunskapen om somalisk kultur är stor. Det finns med andra ord ett uttalat behov att göra somalisk kultur känd bland finländarna.

Finska arbetarinstitutet försöker bemöta behovet genom att ordna en föreläsningsserie om somalisk kultur hösten 2010. Inom ämnesgruppen samhälle planeras för närvarande tre öppna föreläsningar om somalisk kultur. Föreläsningsserien ska presentera Somalias historia och sedvänjor och livet bland somalier i Finland. Den somaliska kulturen ses ur både kvinnans och mannens synvinkel. Samma höst planerar ämnesgrupperna samhälle och hemhushållning att samarbeta genom en kurs som ger deltagarna en inblick i seder och traditioner inom olika kulturer samtidigt som deltagarna lagar mat tillsammans. Avsikten är att presentera somalisk kultur under en av kurskvällarna.

Internationella kulturcentret Caisa ordnade kurser i somaliska 2004–2005 i samarbete med andelslaget Actioni. Caisa är fortfarande redo att samarbeta om exempelvis arbetarinstitutet har beredskap att ordna sådana kurser.

Direktionen för finska arbetarinstitutet konstaterar att en kurs i somaliska ordnades 2007. En fortsättningskurs i grunderna i somaliska planerades för 2008 vid östra områdesinstitutet, men den blev inte av eftersom endast tre personer anmält sig.

Efter det har arbetarinstitutet inte ordnat några kurser i somaliska och har heller inga planer, eftersom det inte funnits efterfrågan vid något av områdesinstituterna. Resurserna för språkundervisning har dessutom krympt, och undervisningen satsar på språk med efterfrågan.

Arbetarinstitutet hoppas att undervisning i somaliska och somalisk historia och kultur för finländare också ska ges på svenska.

Stn anser det ovanstående utgöra en tillräcklig utredning i saken.

(Sj / Hannu Hyttinen, tel. 310 36683)

30.8.2010

27

VT STURE GADDIN JA 3 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SOMALIAN KIELEN,
HISTORIAN JA KULTTUURIN OPETUKSESTA SUOMALAISILLE

Kvsto 17.2.2010, asia 39
Khs 2010-289

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan, joka suomennettuna sisältää seuraavaa:

Suomessa tehdään suuria ponnistuksia maahanmuuttajien sopeuttamiseksi suomalaiseen yhteiskuntaan järjestämällä esimerkiksi suomen kielen kursseja ja ruotsinkielisillä alueilla toisen kansalliskielen ruotsin kursseja.

Esimerkiksi Helsingissä somalialaisille lapsille järjestetään lisäksi äidin kielen opetusta somalin kielessä (tusinan verran opettajia), mikä on tärkeää, jotta lapsen oma identiteetti ja yhteys alkuperämaahan säilyvät. Painotus on kuitenkin integraatiossa.

Jotta yhteistyö somalien kanssa tuottaisi tulosta myös tulevaisuudessa, tulisi myös meidän suomalaisten olla kiinnostuneita somalin kielestä ja Somalian kulttuurista. Suomalaisten tietämättömyys istuu kuitenkin tiukassa eikä yliopistolla tai muissa oppilaitoksissa järjestetä somalin kursseja suomalaisille siitä huolimatta, että Helsingissä asuu tuhansia somaleja. Tämä mielenkiinnon puute on merkki kulttuurisesta välinpitämättömyydestä. Somalin kieltä puhuu kuitenkin paljon useampi ihminen maailmassa kuin suomea tai ruotsia. Monet suomalaiset opiskelevat innolla pienempiä kieliä, joiden edustajia on Suomessa paljon vähemmän. Miksi ei somalia?

Me allekirjoittaneet esitämme, että Helsingin kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin Somalian kielen, historian ja kulttuurin kurssien suunnittelemiseksi, markkinoimiseksi ja järjestämiseksi suomalaisille.

Aloitteesta on saatu 29.4.2010 kulttuuri- ja kirjastolautakunnan ja 23.4.2010 suomenkielisen työväenopiston johtokunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 45 ja 46**.

Khs toteaa suomenkielisen työväenopiston johtokunnan ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausuntoihin viitaten seuraavaa:

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan mukaan maahanmuuttajien ja kantaväestön molemminpuolisen vuorovaikutuksen edistämisen kannalta on tärkeää, että myös kantaväestö tutustuu maahanmuuttajien kulttuureihin. Somalian kieltä puhuvat maahanmuuttajat ovat kol-

30.8.2010

manneksi suurin maahanmuuttajaryhmä Helsingissä, mutta somalia-laista kulttuuria ei kuitenkaan tunneta hyvin. Helsingissä on siis selkeästi tarve tehdä somalikulttuuria tutuksi kantaväestölle.

Suomenkielinen työväenopisto pyrkii vastaamaan tähän tarpeeseen järjestämällä somalikulttuuria esittelevän luentosarjan syksyllä 2010. Yhteiskunnallisten aineiden ainealalla on parhaillaan suunnitteilla kolmen luennon yleisluentokokonaisuus somalikulttuurista. Luentosarjassa on tarkoitus esitellä Somalian historiaa, tapakulttuuria ja Suomessa asuvien somalien elämää. Somalikulttuuria lähestytään sekä naisten että miesten näkökulmasta. Lisäksi syksyksi 2010 on suunnitteilla yhteiskunnallisten aineiden ja kotitalouden ainealan yhteistyössä järjestämä kurssi, jossa tutustutaan eri kulttuurien tapoihin ja perinteisiin ruokaa yhdessä valmistamalla. Myös tällä kurssilla on tarkoitus esitellä yhdellä kurssikerralla somaliaalaista kulttuuria.

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa järjesti somalian kielen kursseja vuosina 2004–2005 yhteistyössä osuuskunta Actionin kanssa. Kulttuurikeskus Caisa on edelleen valmis, mikäli esimerkiksi työväenopistolla olisi valmiuksia järjestää ko. kursseja.

Työväenopiston johtokunta toetaa, että somalin kieltä on opetettu vuonna 2007. Keväälle 2008 itäiseen alueopistoon suunniteltu somalian alkeiden jatkokurssi ei toteutunut, koska sille ilmoittautui ainoastaan kolme opiskelijaa.

Somalian kielen kursseja ei työväenopistossa ole sen jälkeen järjestetty eikä niitä myöskään ole suunnitteilla, koska kysyntää ei ole ollut missään alueopistossa. Lisäksi kieltenopetuksen resurssit ovat pienentyneet, ja opetustarjonta on suunnattu niihin kieliin, joista on ollut kysyntää.

Työväenopisto toivoo myöskin, että somalin kielen, historian ja kulttuurin opetusta suomalaisille järjestettäisiin myös ruotsin kielellä.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

28

DEN AV LEDAMOTEN STURE GADD OCH 4 ANDRA LEDAMÖTER VÄCKTA
MOTIONEN OM ETT UTBYTESPROJEKT FÖR VÅRDARE MELLAN SVERIGE
OCH FINLAND

Stge 17.2.2010, ärende 40
Stn 2010-290

Motionen lyder såsom följer:

”Vi vet att det i Sverige, även i Stockholmsområdet, finns mängder av finskspråkiga åldringar som inte får vård på sitt modersmål. Av Stockholms stads 830 000 invånare är 18 600 födda i Finland och mer än dubbelt så många har finska rötter. I Sverige har man ingen tradition av lagfäst tvåspråkighet och den historiska utgångspunkten skiljer sig helt från den finländska.

Tiotusentals finska kvinnor följde med sina män till Sverige där det fanns jobb för 40 år sedan T.ex. de som förblev hemmafruar hade inte alltid möjlighet att lära sig svenska och är i dag, liksom många av männen, i behov av vård på finska. Gamla människor lär sig inte nya språk på sjukhuset eller åldringshemmet, det vet vi i Finland. Tvärtom förstärks barndomens språk och barndomsminnena tränger bort nyare minnen.

Samtidigt finns det i Helsingfors en ständig brist på sköterskor, vårdare, hemvårdare och annan personal som kan sköta gamla svenskspråkiga patienter och klienter. Hos oss (i motsats till Sverige) förutsätter lagstiftningen vård på svenska där det behövs. Men det är brist på personal och tjänstemännen saknar ofta vilja att fördela klienter på ett ändamålsenligt sätt (svenskspråkiga tillsammans) och koncentrera svensk personal till rätta ställen. Detta är inte alltid möjligt, men även då det är möjligt saknas det ofta god vilja.

Om 10–50 vårdare från Sverige på en viss tid skulle ’bytas ut’ mot samma antal vårdare från Finland skulle alla inblandade få en ny erfarenhet, kännedom om grannlandet och fylla ett konkret behov. Det är oacceptabelt att dementa eller bara litet glömska personer lämnas utan kontakter trots att problemet kan lösas. Även friska åldringar som kanske måste vårdas 20–30 år borde få den kontakt och uppmärksamhet de förtjänar och har rätt till på sitt modersmål.

Undertecknade föreslår därför att staden inleder samarbete med Stockholm och statsmakten för att inleda ett utbytesprojekt för vårdpersonal utgående från att de språkliga behoven tillgodoses både för de gamla i Stockholm och Helsingfors.”

30.8.2010

Ett utlåtande om motionen har 21.4.2010 fåtts från hälsovårdsnämnden, 14.5.2010 från personalcentralen och 19.5.2010 från socialnämnden. Utlåtandena utgör utgör **bilagorna 47–49**.

Stn hänvisar till utlåtandena och konstaterar att vårdansvaret för svenskspråkiga klienter har centraliserats till tre hälsostationer, vissa bäddavdelningar vid stadssjukhuset, en poliklinik inom psykiatrisk öppenvård, södra serviceområdet inom hemvården och namngivna tandläkare, munhygienister och tandvårdare inom tandvården. De svenskspråkiga klienterna har inte förpliktats att använda servicen i de svenskspråkiga enheterna, poliklinikerna och teamen utan de kan utträta sina ärenden och söka vård också enligt principen om områdesvisa tjänster.

Hemvårdsenheten vid hälsovårdscentralen sörjer för hemvården för äldre. Långtidssjukvården för äldre i Helsingfors överfördes till socialverkets ansvarsområde tjänster för äldre från 1.1.2010.

De svenskspråkiga tjänsterna för äldre hänvisar de svenskspråkiga äldre klienterna till den service som är avsedd för dem. De svenskspråkiga tjänsterna för äldre omfattar socialarbetet, stödet för närståendevård, närarbetet, dagverksamheten och serviceboendet. Socialverket tillhandahåller som sin egen verksamhet dygnetruntvård för äldre klienter på svenska i de svenskspråkiga enheterna vid Gustafsgårds, Stengårds, Forsby och Kvarnbäckens åldringscentral och som köpt tjänst på Munksnäshemmet. Serviceboendet dygnet runt sköts som köpt tjänst. Dagverksamhet på svenska finns såväl som egen verksamhet och som köpta tjänster.

Ålderdomshemsavdelningarna på Gustafsgårds C-hus har erfarenhet av nordisk utbytesverksamhet med unga anställda. Samarbetet med Pohjola-Norden har inletts och det kommer sommaranställda från Sverige till avdelningarna på Gustafsgårds C-hus genom utbytesprogrammet Nordjobb. Personalcentralen samordnar utbytet.

Personalcentralen har under flera år marknadsfört stadens lediga tjänster speciellt inom hälsovårdsbranschen även i Sverige. År 2007 deltog Helsingfors stad tillsammans med kommuner i huvudstadsregionen och Tehy i ett rekryteringsevenemang i Stockholm. Man har också annonserat om lediga jobb i tidningar. Trots den intensifierade marknadsföringen har man knappt hittat några återvandrare.

Utbyte av vårdpersonal skulle säkra tillgången till service på modersmålet bättre än i nuvarande situation om verksamheten planerades och verkställdes väl. Detta skulle ge också personalen en möjlighet till utveckling. Verksamheten minskar dock inte personalbristen eller perso-

30.8.2010

nalomsättningen om den förverkligas i enlighet med ömsesidighetsprincipen. Dessutom förutsätter den tillbörliga registreringen av patientuppgifter att alla anställda har kunskaper i finska.

Personalcentralen strävar efter att i samarbete med hälsovårdscentralen och socialverket vidareutveckla och hitta lösningar med vilka man kan säkra att de svenskspråkiga i Helsingfors får service på sitt eget modersmål.

Stn anser det ovanstående utgöra en tillräcklig utredning i saken.

(Sj / Hilikka Tapiolinn, tel. 310 36683)

30.8.2010

28

VT STURE GADDIN JA 4 MUUN VALTUUTETUN ALOITE RUOTSIN JA
SUOMEN VÄLISESTÄ HOITAJIEN VAIHTOPROJEKTISTA

Kvsto 17.2.2010, asia 40
Khs 2010-290

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan, joka suomennettuna sisältää seuraavaa:

Tiedämme, että Ruotsissa, myös Tukholman alueella, on monia suomenkielisiä vanhuksia, jotka eivät saa hoitoa äidinkielellään. Tukholman kaupungin 830 000 asukkaasta 18 600 on syntynyt Suomessa ja yli kaksinkertaisella määrällä asukkaista on suomalaiset juuret. Ruotsissa ei ole lakisääteistä kaksikielisyyttä ja historiallinen lähtökohta on täysin erilainen kuin Suomessa.

Yli 40 vuotta sitten kymmenet tuhannet suomalaiset naiset seurasivat miehiään Ruotsiin, jossa oli töitä. Esimerkiksi kotirouviksi jääneillä ei ollut aina mahdollisuutta oppia ruotsia. Nyt he tarvitsevat hoitoa suomen kielellä, kuten myös monet miehistä. Suomessa tiedämme, etteivät vanhukset opi uusia kieliä sairaalassa tai vanhainkodissa. Sitä vastoin lapsuudessa käytetty kieli vahvistuu ja lapsuuden muistot työntävät pois uudemmat muistot.

Samaan aikaan Helsingissä on jatkuva pula hoitajista, kodinhoitajista ja muusta henkilökunnasta, joka voisi hoitaa vanhoja ruotsinkielisiä potilaita ja asiakkaita. Meillä Suomessa (päinvastoin kuin Ruotsissa) lainsäädäntö edellyttää ruotsinkielistä hoitoa tarvittaessa, mutta henkilökunnalta ja virkamiehiltä puuttuu usein tahto jakaa potilaat tarkoitukseenmukaisella tavalla (ruotsinkieliset yhdessä) ja keskittää ruotsinkielinen henkilöstö oikeisiin paikkoihin. Tämä ei ole aina mahdollista, mutta hyvää tahtoa puuttuu usein myös silloin, kun se olisi mahdollista.

Jos 10–50 hoitajaa Ruotsista vaihdettaisiin tietyksi ajaksi samaan määrään suomalaisia hoitajia, saisivat kaikki osallistujat uuden kokemuksen ja tietoa naapurimaasta, ja he täyttäisivät konkreettisen tarpeen. Dementoituneiden ja vain vähän muistamattomien ihmisten jättämistä ilman kontakteja siitä huolimatta, että ongelma voitaisiin ratkaista, ei voida hyväksyä. Myös terveiden vanhusten, jotka tarvitsevat hoitoa ehkä 20–30 vuoden ajan, tulisi saada ansaitsemiaan kontakteja ja huomiota, joihin heillä on myös oikeus.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki aloittaa yhteistyössä Tukholman ja valtiovallan kanssa hoitohenkilökunnan vaih-

30.8.2010

toprojektin siten, että vanhusten kielelliset tarpeet tyydytetään sekä Tukholmassa että Helsingissä.

Aloitteesta on saatu 21.4.2010 terveyslautakunnan, 14.5.2010 henkilöstökeskuksen ja 19.5.2010 sosiaalilautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 47–49**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että terveyskeskuksessa vastuu ruotsinkielisten asiakkaiden hoidosta on keskitetty kolmelle terveysasemalle, kaupunginsairaalassa joillekin vuodeosastoille, psykiatrian avohoidossa yhdelle poliklinikalle, kotihoidon eteläiselle palvelualueelle, hammashuollossa nimetyille hammaslääkäreille, suuhygienisteille ja hammashoitajille. Ruotsinkielisiä asiakkaita ei ole velvoitettu käyttämään nimenomaan ruotsinkielisten yksiköiden, poliklinikoiden tai tiimien palveluja, vaan he voivat asioida ja tulla hoitoon myös alueellisten palvelujen periaatteen mukaisesti.

Terveyskeskuksen kotihoito-osasto huolehtii vanhusten kotihoidosta. Helsingissä vanhusten pitkäaikaissairaanhoito siirtyi 1.1.2010 lukien sosiaaliviraston vanhusten palvelujen vastuualueelle.

Ruotsinkieliset vanhuspalvelut ohjaavat ruotsinkieliset vanhusasiakkaat heille tarkoitettuihin palveluihin. Ruotsinkieliset vanhuspalvelut käsittävät sosiaalityön, omaishoidontuen, lähityön, päivätoiminnan ja palveluasumisen. Sosiaalivirasto tarjoaa ikääntyneille asiakkaille omana toimintana ruotsinkielistä ympärivuorokautista hoitoa ruotsinkielisissä yksiköissä Kustaankartanon, Kivelän, Koskelan ja Myllypuron vanhustenkeskuksissa sekä ostopalveluna Munksnäshemmetissä. Ympärivuorokautinen palveluasuminen järjestetään ostopalveluna. Ruotsinkielistä päivätoimintaa on tarjolla omana toimintana ja ostopalveluna.

Kustaankartanon C-talon vanhainkotosastoilla on kokemusta pohjoismaisesta nuorten työntekijöiden vaihtotyöstä. Yhteistyö Pohjola-Nordenin kanssa on käynnistynyt, ja kesätyöntekijöitä tulee Ruotsista Kustankartanon C-talon osastoille Nordjobbin välittämänä. Henkilöstökeskus koordinoi Nordjobb-vaihtoa.

Henkilöstökeskus on useamman vuoden ajan markkinoinut kaupungin avoinna olevia työpaikkoja etenkin terveydenhoitoalalla myös Ruotsissa. Vuonna 2007 Helsingin kaupunki osallistui pks-kuntien ja Tehyn kanssa Tukholmassa järjestettyyn rekrytointitapahtumaan. Myös lehdistössä on ilmoitettu avoimista työpaikoista. Tehostetusta markkinoinnista huolimatta paluumuuttajia ei ole juuri löytynyt.

Hoitohenkilökunnan vaihto hyvin suunniteltuna ja toteutettuna kyllä turvaisi nykyistä paremmin asiakkaiden äidinkielisten palvelujen saantia ja

30.8.2010

tarjoaisi henkilökunnalle kehittymismahdollisuuden. Se ei kuitenkaan vastavuoroisuusperiaatteella toteutettuna pienennä henkilöstövajetta eikä henkilöstön vaihtuvuutta. Lisäksi terveydenhuollon potilastietojen asianmukainen kirjaaminen edellyttää kaikilta hoitajilta suomen kielen taitoa.

Henkilöstökeskus pyrkii yhteistyössä terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston kanssa edelleen kehittämään ja löytämään ratkaisuja, joiden avulla voidaan varmistaa ruotsinkielisten helsinkiläisten palvelujen saanti heidän omalla äidinkielellään.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hiikka Tapiolinn, puh. 310 36054)

30.8.2010

29

VT TERHI KOULUMIEHEN JA 1 MUUN VALTUUTETUN ALOITE SUKUPUOLINÄKÖKULMASTA KOULUJEN OPETUSSUUNNITELMISSA

Kvsto 3.3.2010, asia 66
Khs 2010-455

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Virallisen tasa-arvopolitiikan asiakirjoihin on kirjattu kunnianhimoisia tavoitteita sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Työelämän ja koulutuksen alueella on tehty toimenpiteitä tasa-arvosuunnittelun kehittämiseksi, segregaaation purkamiseksi ja naisten tutkijanuran edistämiseksi, mutta sukupuolinäkökulman huomioiminen on silti edelleen puutteellista monilla yhteiskunnan alueilla. Tasa-arvoa on kuitenkin mahdollista edistää sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisella ja tiedostamisella. Nuorten tasa-arvotietoisuutta on vahvistettava ja se voidaan toteuttaa koulutuksen kautta, jolloin opetussuunnitelmat ovat ratkaisevassa asemassa.

Esitän, että Helsingin kaupunki kehottaa kaupungin kouluja ja erityisesti lukioita nostamaan sukupuolinäkökulman esiin opetussuunnitelmiaan ja oppimateriaaleissaan. Se on lukiolain mukaista, sillä lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista tasapainoisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista päättää valtioneuvosto. Opetushallitus päättää opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä vahvistamalla opetussuunnitelman perusteet, joiden pohjalta opetuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman. Lukiot voivat kuitenkin profiloitua ja painottaa opetuksessaan eri aihekokonaisuuksia. Koulujen johtokuntien tehtävänä on laatia kaupungin opetuslautakunnan jaostolle esitykset opetussuunnitelmista ja muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä koulu- tai oppilaitoskohtaisista suunnitelmista sekä hyväksyä vuosittain opetussuunnitelmaan perustuvat suunnitelmat.

Ehdotan, että Helsingin kaupunki kehottaa kaupungin kouluja ja erityisesti lukioita nostamaan sukupuolinäkökulman esiin opetussuunnitelmiaan ja oppimateriaaleissaan. Se edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja opiskelijoiden kasvamista yhteiskunnan jäseniksi sekä heidän persoonallisuutensa monipuolista kehitystä. Se auttaa nuoria ymmärtämään, miten yhteiskunnallisen vallan jakautuminen vaikuttaa tieteen ja historiankirjoituksen tutkimuksen kohteen ja menetelmien valinnoilla

30.8.2010

siihen, millaista tietoa tuotetaan. Sinällään on hyvä, että tasa-arvoa edistetään opetussuunnitelmissa läpäisyperiaatteella, mutta sen lisäksi tarvitaan konkreettisia toimintaesimerkkejä tai tavoite jää sanahelinäksi.”

Aloitteesta on saatu 2.6.2010 opetuslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 50**.

Khs toteaa saatuun lausuntoon viitaten, että opetushallitus päättää lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista . Koulutuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditun opetussuunnitelman, joka laaditaan yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa.

Opetussuunnitelmaan sisältyvät aihekokonaisuudet ohjaavat lukioita vastaamaan yhteiskunnallisesti merkittäviin kasvatusta ja koulutushaasteisiin. Opetushallitus on lukion opetussuunnitelman perusteissa (2003) esittänyt aihekokonaisuuksia, joissa sivutaan tasa-arvo- ja sukupuolinäkökulmaa. Aihekokonaisuuksien toteuttamista opetustyössä on suunniteltu rehtorien kanssa viimeksi syksyllä 2009 rehtorikokouksessa. Lukiot raportoivat toimintakertomusten yhteydessä aihekokonaisuusien toteutumisesta.

Lukion opetussuunnitelman yhteisten arvojen mukaan ”lukiossa kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja edistetään tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta; ei hyväksytä väkivaltaa, syrjintää tai rasismia”. Oppilaitoksella on suunnitelma kiusaamisen, syrjinnän, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja hoitamiseksi. Sen mukaisesti häirintää ei sallita eikä häirintää saa esiintyä. Siihen puututaan välittömästi.

Matematiikan osalta tasa-arvoa on lisätty tukemalla lukion aloittavien opiskelijoiden matematiikan opiskelua tarkoituksena, että opiskelijat harkitsevat valintaansa lyhyen ja pitkän matematiikan välillä, eivätkä ajaudu sukupuolensa mukaan tekemään enemmistön mukaisia valintoja. Uusien opiskelijoiden ohjauksessa pitkää matematiikkaa ja fysiikkaa tuodaan esiin yhtäläillä sekä tytöille että pojille.

Opinto-ohjauksessa kiinnitetään huomiota ainevalintojen jatko-opintomahdollisuuksiin vaikuttaviin tasa-arvonäkökohtiin. Sekä tyttöjä että poikia kannustetaan toisen sukupuolen perinteisesti suosimille aloille.

Opetusmateriaalille, kuten oppikirjoille ei ole viranomaisen ennakkotarkastusta. Opettajat valitsevat käytettävät oppikirjat ja rehtori hyväksyy

30.8.2010

oppikirjalistat lukuvuosittain. Muuta oppimateriaalia kuin oppikirjoja käytettäessä opettajat valitsevat niitä opetussuunnitelman perusteella.

Opetukseen sisällytetään tasa-arvoa käsittelevää materiaalia tavoitteena lisätä opiskelijoiden tasa-arvotietoisuutta. Erityisesti yhteiskuntaopissa käsitellään tasa-arvokysymyksiä yksilön perusoikeuksiin läheisesti liittyvissä asioissa.

Opettajat, jotka osallistuvat oppimateriaalien laadintaan ovat todenneet, että tasa-arvonäkökohtiin kiinnitetään nykyisin erityistä huomiota jo materiaalin tekovaiheessa. Opettajat ovat kuitenkin havainneet joitakin tasa-arvoon liittyviä ongelmia oppimateriaaleissa. Esimerkiksi biologiassa ihmisen lisääntyminen käsitellään lähes kokonaan naisen kehon näkökulmasta. Opetuksessa painotetaan kuitenkin, kirjojen linjasta poiketen, myös miehen roolia esimerkiksi raskausaikana.

Lukiolta saadun palautteen mukaan ne ovat ottaneet sukupuolinäkökulman opetussuunnitelman toteuttamisessa huomioon ja oppimateriaalien valinnassa arvioidaan sukupuolten tasa-arvoinen käsittely.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

30

VT TERHI MÄEN JA 7 MUUN VALTUUTETUN ALOITE ASUKKAIDEN KOKOONTUMISTILASTA MYLLYPURON OSTOSKESKUKSEEN

Kvsto 3.3.2010, asia 67
Khs 2010-450

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Citycon-yhtiö rakennuttaa Myllypuron vanhan ostoskeskuksen tilalle uuden rakennuksen, johon tulee liiketilojen lisäksi asuntoja ja maan-alainen autotalli. Rakennukseen tulee ainakin kaksi päivittäistavara-kauppaa, apteekki, posti, ruokaravintola ja kaupallisten palvelujen lisäksi ostoskeskusrakennuksen pihalle rakennetaan erillinen, tilaltaan noin 500 neliömetrin paviljonkirakennus. Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan talonrakennusohjelmaehdotuksissa on esitetty uuden, nykyisen lehtisalin kokoa vastaavan noin 150 neliömetrin tilan hankkimista lehtisälitoimintaa varten paviljonkirakennuksesta.

Myllypuro-Seura ry. ja myllypurolaiset yhdistykset sekä asukasaktiivit ovat tiiviisti osallistuneet uuden ostoskeskuksen suunnitelmiin jo 90-luvulta alkaen ja ostoskeskuksen tiloihin haluttaisiin nyt riittävät kokoon-tumistilat alueen asukkaille ja yhdistyksille.

Edellä olevan johdosta esitän kunnioittavasti, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin, jotta Myllypuron ostoskeskukseen saataisiin riittävät tilat niin lehtienlukusalille kuin alueen asukkaille ko-koontumistiloiksi.”

Aloitteesta on saatu 3.6.2010 sosiaalilautakunnan ja 22.7.2010 kulttuu-ri- ja kirjastolautakunnan lausunnot, jotka on **liitteinä 51 ja 52**.

Khs viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon, jossa todetaan mm. että Citycon-yhtiö rakennuttaa Myllypuroon uutta ostoskeskusta, jonka pi-halle tulee noin 500 neliön suuruinen paviljonkirakennus. Myllypurolai-set järjestöt ja asukkaiden edustajat ovat pitkään esittäneet erilaisin aloittein asukastilan saamista Myllypuron ostoskeskuksen yhteyteen.

Sosiaalivirasto on ilmoittanut, että se on valmis siirtämään ylläpitämän-sä Myllypuron lähiöaseman ja yhdyskuntatyöntekijän työhuoneen uu-teen paremmin toimivaan tilaan Myllypuron ostoskeskukseen edellyttä-en, että kirjaston lehtilukusali siirtyy myös samoihin tiloihin. Sosiaalivi-rasto ei lisää toimintojaan tai kulujaan tällä järjestelyllä. Mikäli asukasti-lan vuokrista koituu uudessa tilassa lisäkuluja, ne osoitetaan olemassa olevasta asukastalojen tukeen tarkoitettusta sosiaaliviraston määrära-hasta.

30.8.2010

Myllypuron ostoskeskuksen yhteyteen tulevaan paviljonkirakennukseen on suunniteltu 150 neliön suuruinen lehtisali, 268 neliön suuruinen asukastila sekä 100 neliön tila yksityisen tahon ylläpitämälle kahviolle.

Myllypurolaiset järjestöt ja muut aktiiviset toimijat vastaavat asukastilan toiminnasta. Tilojen käyttö perustuu monien toimijoiden yhteistyöhön. Citycon-yhtiö on kuullut käyttäjien näkemyksiä uusien tilojen suunnittelussa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa lausunnossaan mm., että Myllypuron uudistettavasta lehtisalista on tehty 29.3.2010 päivätty tarveselvitys, joka on hyväksytty kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksessa 18.5.2010.

Kaupunginkirjaston tavoitteena on parantaa palveluita Itä-Helsingissä ja siksi suunnitelmassa on Myllypuron perinteisen lehtisalin kehittäminen ja muovaaminen uuden ajan lehtisaliksi, työnimenään Idän Kymppi. Perinteisen lehtitarjonnan lisäksi tila tulee olemaan mediakeskus, jossa kaupunkilaisilla on mahdollisuudet uuden teknologian avulla ja henkilökunnan opastuksella sähköiseen asiointiin ja omaan sisällöntuotantoon (radio, TV, video). Toimintamallin suunnittelun lähtökohtana ja sisä-hankkeena on kaupunginkirjaston Kohtaamispaikka Lasipalatsissa. Kohtaamispaikan toimintamallia on tarkoitus soveltaa Myllypurossa.

Uuden ajan lehtisali on tarkoitus sijoittaa Myllypuron uudelleen rakennettavan ostoskeskuksen asukaspaviljonkiin, joka on yhteistyöhanke sosiaaliviraston kanssa.

Tilan ja toiminnan suunnitteluun osallistuvat kaupunginkirjaston lisäksi sosiaalivirasto ja alueen asukkaat. Paviljongista on tulossa asukastoinnin mahdollistava monipuolinen toimintapaikka, jonka sosiaalivirasto näkee yhteisöä vahvistavana voimavarana. Lehtisalin käyttöön tulee 150 m²:n tila, asukastilalle on varattu 268 m²:ä ja yksityisen tahon ylläpitämälle kahviolle 100 m²:ä. Myllypuron lehtisali on hallinnollisesti osa Itäkeskuksen kirjastoa mistä käsin lehtisalin toimintaa ohjataan. Kaupunginkirjasto on hakenut Myllypuron uuden ajan lehtisaliin rahoitusta Lähiö- ja Innovaatorahastolta siten että Innovaatorahastosta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

31

VT TERHI MÄEN JA 10 MUUN VALTUUTETUN ALOITE TILOJEN JÄRJESTÄMISESTÄ KOULUISSA TOIMIVILLE ILTAPÄIVÄRYHMILLE

Kvsto 3.3.2010, asia 68
Khs 2010-451

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Helsinkiäisille 1.–2.-luokkalaisille ja erityisopetuksessa oleville peruskoululaisille järjestetään koulupäivän jälkeen iltapäivätoimintaa. Toiminnasta on säädetty perusopetuslaissa ja sitä koordinoi Helsingin opetusvirasto. Tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä ja luoda pohja hyvälle kasvulle. Tavoitteena on myös luoda lapselle mielekästä, laadukasta ja turvallista vapaa-ajan toimintaa, joka osaltaan tukee lapsen ikäkauden kehitystä.

Toimintaa järjestävät koulut, järjestöt, seurakunnat ja yksityiset tahot ja toiminnasta vastaavat koulutetut, aikuiset ohjaajat.

Koulujen yhteydessä järjestetyssä iltapäivätoiminnassa ei tällä hetkellä kuitenkaan ole voitu osoittaa omia toimitiloja kaikille iltapäiväryhmille. Ryhmät saattavat kokoontua päivittäin eri tiloissa koulurakennuksessa ilman että olisi osoitettu edes pysyviä tiloja tavaroille kuten esimerkiksi askartelutarpeille ja muille leikkivälineille. Lapset ovat tässä vaiheessa päivää usein väsyneitä ja levottomia ja pysyvien omien tilojen puute lisää levottomuutta.

Edellä olevan johdosta esitän kunnioittavasti, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin riittävien ja sopivien toimitilojen järjestämiseksi kaikille kouluissa toimiville iltapäiväryhmille.”

Aloitteesta on saatu 2.6.2010 opetuslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 53**.

Khs toteaa, että opetustoimessa on koulujen kapasiteetilaskelmien yhteydessä määritelty kouluittain iltapäivätoiminnan ehdoilla kalustettavien ja varustettavien opetustilojen määrä. Tilat toimivat aamupäivisin opetustiloina ja sen jälkeen iltapäivätoiminnan tiloina. Esimerkiksi syksyksi 2010 valmistuu kahdeksaan kouluun iltapäivätoiminnan tarpeisiin varustetut ja kalustetut opetustilat. Näistä saatavia kokemuksia tullaan jatkossa käyttämään hyväksi muiden rakennushankkeiden yhteydessä varustettaviin iltapäivätoiminnan tiloihin.

Opetustoimi tehostaa koulutilojen käyttöä lasten ja nuorten harrastustoimintaan. Koulutilojen maksuttoman käytön mahdollisuuksia on laa-

30.8.2010

jennettu. Opetuslautakunta on päättänyt 23.3.2010, että koulu- ja oppilaitostilojen maksuttomaan käyttöön oikeuttavat 1.1.2011 alkaen mm. seuraavat toiminnot ja tapahtumat:

- koulun tai oppilaitoksen omat toimintasuunnitelmaan sisältyvät päivittäiset toiminnot ja tapahtumat mukaan lukien koulun järjestämä kerhotoiminta
- opetusviraston järjestämä ja avustama perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta
- valtion tai kaupungin avustama kerho- ja harrastustoiminta
- koulun kerhotoimintaan rinnastettavan järjestön tai vastaavan organisaation ylläpitämä kerhotoiminta, joka toteutetaan välittömästi ennen tai jälkeen koulupäivän ja johon osallistuminen on kaikille avointa (ei pääsykokeita) edellyttäen, että osallistumisesta ei peritä osallistumismaksua; pienen tarvikemaksun kerääminen on mahdollista; kerhotoiminta voidaan tarjota useamman koulun oppilaille
- koulun tai oppilaitoksen toiminta-alueella lasten ja nuorten parissa toimivien järjestöjen ja hallintokuntien toiminnot, jotka tukevat peruskouluikäisten hyvinvointia ja osallistuvat alueelliseen kerho- ja harrastustoiminnan yhteistyöhön.

Lisäksi opetuslautakunta päätti siirtää päätösvalan tilojen myöntämisestä koulujen ja oppilaitosten rehtoreille siten, että rehtorilla on oikeus päättää tilojen myöntämisestä arkipäivinä kello 17.00 saakka.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

32

VT TERHI MÄEN JA 7 MUUN VALTUUTETUN ALOITE MYLLYPURON JA
VIIKIN YHDISTÄVÄSTÄ HIIHTOLADUSTA

Kvsto 3.3.2010, asia 69
Khs 2010-452

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kokemuksesta suomalaiset tietävät, että hiihtäminen on paras talviiikuntamuoto jota on helppo harrastaa kohta ensilumien satamisen jälkeen. Esteettömän ladun pituus on tärkeää, jotta hiihtämisen liikunnallisuudesta pystyy hyötymään ja nauttimaan.

Myllypuron Hallainvuoren alueen länsipuolisilla ulkoiluteilla kiertää noin 3 km valaistu latu, jossa on paljon korkeusvaihteluita. Kallioalueesta länteen ovat laajat Viikin aukeat pellot, jotka pohjoispäästään kohtaavat Viikin liikuntakeskuksen. Pelloille on vuosittain ajettu tasankolatu, mutta ladulta toiselle on päässyt vain kävelemällä sukset kainalossa koska Viikin pellot on kynnetty aivan tien viereen asti. Tänä talvena on nämä kaksi latua yhdistetty ajamalla yhdistävä 100 m mittainen latu pellon pohjoisessa päässä olevalle kävelytielle ja näin on saatu aikaan sopivan pituinen noin 6 km vaihteleva latu, josta puolet on valaistua ulkoilureittiä.

Edellä olevan johdosta esitän kunnioittavasti, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin jotta jatkossa, talvina jolloin lunta on taas vähemmän, liikuntaviraston ja Viikin peltoja hallinnoivan organisaation välillä tehtäisiin sopimus siitä, että yhdistävä latu voidaan vetää pellon pohjoispäähän esimerkiksi jättämällä pellon pää sängelle noin 10 m alueelta, johon yhdistävä latu voidaan ajaa jo 10 cm lumentulon jälkeen ja näin saadaan aikaan yhtenäinen 6 km latu, jonka käyttäjiä olisivat sekä Viikin että Myllypuron asukkaat.”

Aloitteesta on saatu 31.5.2010 liikuntalautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 54**.

Khs toteaa, että liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston edustaja on aloitteen perusteella selvittänyt yhdessä Viikin koetilan edustajan kanssa latuyhteyden muodostamista aloitteen mukaisesti Hallainvuoren alueelta Viikin peltojen pohjoiselle osuudelle. Viikin koetilan puolelta ei nähty olevan estettä suostumuksen myöntämiseksi latuyhteyden toteuttamiseen. Alueella käydyn tarkastuskatselmuksen yhteydessä todettiin, että käytännössä latuyhteyden muodostaminen ja kunnossapito sekä hoito on käytettävissä oleva kunnossapitokalusto huomioiden mahdollista,

30.8.2010

jos tilan hoitajat jättävät kyntämättä noin seitsemän metriä pellon laidasta.

Liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston ja Viikin koetilan edustajien keskenään käymän keskustelun perusteella latuyhteys toteutuu tarkastuskatselmuksessa asiasta sovitun mukaisesti. Yhteistoiminta on Viikin koetilan puolelta mahdollista olla voimassa toistaiseksi ensi talvikaudesta lukien. Latuyhteys täytyy kuitenkin ottaa uudelleen harkittavaksi, jos alueelle kaavaillun hevosmaneesin rakennuttaminen toteutuu.

Nykytilanteen sääolosuhteiden äkillinen vaihtelevuus huomioiden aloitteen mukaisen latuyhteyden toteuttaminen edellyttää myös, että talviajan sääolosuhteet ja lumitilanne ovat suotuisat latu-uran ylläpitämiseksi. On otettava huomioon, että peltoaukealle ajettavan ja ulkoilurei-
tillä kulkevan latu-uran kunnossapidon ja hoidon kannalta olosuhteet poikkeavat toisistaan ja edellyttävät kunnossapitohenkilöstöltä erilais-
ten työkoneiden ja -menetelmien käyttöä.

Liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston ylläpitämä latuverkosto toteutetaan näillä edellytyksillä aloitteen mukaisesti yhtenäisenä linjauksena sille Viikin pohjoisella osalla olevalle peltokaistaleelle, johon aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut toivoivat latuyhteyttä muodostettavaksi.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

33

VT ANTTI VUORELAN ALOITE KOTINUMMEN KOULUN SÄILYTTÄMISESTÄ

Kvsto 17.3.2010, asia 14

Khs 2010-573

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Kotinummen koulu on toimiva ja tarpeellinen lähikoulu, jossa on osava henkilökunta ja hyvä henki. Yhteistyö kodin ja koulun välillä toimii erinomaisesti. Kotinummen koulu on asuinalueen sydän. Samassa rakennuksessa toimii myös Kotinummen päiväkoti ja vieressä on Kotinummen leikkipuisto, johon lapset voivat mennä iltapäivällä koulun jälkeen.

Toimivaa kokonaisuutta, johon kuuluvat päiväkoti, koulu ja leikkipuisto, ei pidä särkeä. Palveluiden karsimisen sijaan pitää korottaa veroäyriä eikä lopettaa kouluja. Hyvästä yhteishengestä Kotinummen koulussa kertovat myös lukuisat koululla järjestetyt markkinat ja erilaiset tapahtumat. Kotinummen koulu pitää säilyttää nykyisellään.

Esitän, että Kotinummen koulun toiminta säilytetään nykyisellään.”

Aloitteesta on saatu 2.6.2010 opetuslautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 55**.

Khs toteaa, että osana palveluverkkotarkastelua syksyllä 2009 opetusviraston esityksestä poiketen opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto ja sen jälkeen opetuslautakunta päättivät lausunnossaan palveluverkon kehittämisestä kaupunginhallitukselle 23.3.2010, että Kotinummen koulun toiminta säilytetään nykyisellään.

Opetuslautakunta toteaa lausunonossaan, että Kotinummen ala-asteen koulun ja Ylä-Malmin peruskoulun hallinnollinen yhdistäminen ei ole tarpeen, sillä Kotinummen ala-asteen koulun tiloista ei luovuta. Päätökset, joita on tehty aiemmin koulutiloista luopumisesta Malmin alueella (Pukinmäen ala-aste, osa Ylä-Malmin peruskoulun tiloista), pannaan täytäntöön elokuussa 2010. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto ja opetuslautakunta haluavat seurata näiden päätösten täytäntöönpanon vaikutuksia ennen uusien päätösten tekemistä Malmin alueen osalta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Sj / Hannu Hyttinen, puh. 310 36683)

30.8.2010

34

VT KIMMO HELISTÖN JA 6 MUUN VALTUUTETUN ALOITE KAUPUNKI-
CAMPINGALUEEN PERUSTAMISESTA

Kvsto 3.2.2010, asia 29
Khs 2010-183

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että tutkittaisiin mahdollisuuksia perustaa esim. Töölönlahdelle uudenlainen palvelu reppumatkaajille eli ns. kaupunkicampingalue lyhytaikaiseen telttamajoittumiseen.

Kaupunkicamping toimisi kesäkuukausina tarjoten matkalaisille lyhytaikaisen telttapaikan oheispalveluineen. Vastaanottopalvelut, peseytymis- ja wc-tilat sekä aamiasravintola/kahvila voisivat toimia esimerkiksi parakeissa. Telttapaikkoja voisi campingalueella olla tiiviisti sijoitettuna useita kymmeniä, jopa toistasataa.

Campingalue voisi olla yrittäjä- tai yhteisövetoinen samalla tavoin kuin esimerkiksi Rautatietorin jääkentän toiminta.”

Aloitteesta on saatu 15.4.2010 yleisten töiden lautakunnan, 6.5.2010 kaupunkisuunnittelulautakunnan, 25.5.2010 kiinteistölautakunnan ja 31.5.2010 liikuntalautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 56–59**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2002 Töölönlahden asemakaavan nro 10920. Rakennusvirasto laatii parhaillaan puiston ja muiden yleisten alueiden rakennussuunnitelmia. Töölönlahden alueelle muodostetaan puistoa, aukioita ja julkista kaupunkitilaa sekä kanava- ja vesiaiheita. Alueelle sijoittuu erilaisia teemapuistoja ja pohjoisosan ainoaa laajempaa yhtenäistä nurmialuetta on tarkoitus käyttää konserttien järjestämiseen Kaivopuiston tapaan. Puistosta muodostuu asukkaiden ja keskustassa kävijöiden oleskelupuisto ja sitä on tarkoitus käyttää monipuolisesti vaihtuviin tapahtumiin. Puiston toteutuksessa edellytetään kaupunkikuvallisesti korkeaa laatutasoa.

Aloitteessa ehdotetulla pienemmälläkin vain telttailukäyttöön tarkoitettulla leirintäalueella tulee olla huoltorakennus, jossa on vähintään wc- ja suihkutilat, keitto- ja astianpesupaikat, jätehuoltotilat ja mahdollisesti kahvila/ravintola. Teltojen minimietäisyys toisistaan tulee olla noin 4 metriä. Leirintäalueeseen kuuluu valvonta- ja vartiointi sekä keskitetty jätehuolto lajitteluineen. Leirintäalueelle tulee olla ajoyhteys ja pysäköintipaikkoja. Keskustassa sijaitseva leirintäalue tulee aidata turvalli-

30.8.2010

suussyistä. Kaupunkikuvallisista laatuvaatimuksista johtuen Töölönlahdelle ei voida sijoittaa parakkeja.

Töölönlahden ja keskustan muiden puistojen sekä keskeisten uusien asuntoalueiden puistojen luonne on olla asukkaiden käytössä oleva yleinen puisto. Leirintäalueen sijoittaminen ei sovellu puistojen luonteeseen eikä keskeisissä puistoissa ole ylimääräistä tilaa erilliseen leirintäaluetoimintaan, joka varaisi ison osan alueesta pois julkisesta käytöstä yksityisen tahon omaksi reviiriksi.

Helsingissä Rastilan leirintäalue on yksi Suomen parhaita ja tasoluokitukseltaan korkeita 4-tähden leirintäalueita (tähtiluokitus 1-5). Alueella on 80 nurmipohjaista telttapaikkaa, matkailuajoneuvoaikoja sekä majoitusrakennuksia. Alueella on monipuoliset majoituspalvelut, huoltorakennukset, sauna ja uimaranta. Leirintäalue on hyvin saavutettavissa sekä joukkoliikenteellä että autolla. Se, että leirintäalueen lähistöltä on yhteydet metrolla Helsingin keskustaan, on ainutlaatuista ja harvinaista myös pohjoismaalaisittain. Helsingin Leirintäalueyhdistys on ilmoittanut, että Rastila on niin korkeatasoinen ja hyvin saavutettavissa oleva leirintäalue, ettei Helsingissä ole tarvetta uudelle leirintäalueelle.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

35

VT ILKKA TAIPALEEN ALOITE TÄHTITORNIN ALUEESTA

Kvsto 17.2.2010, asia 41

Khs 2010-309

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Esitän, että Helsingin kaupunginhallitus toimii siten, että Tähtitieteen laitoksen päärakennus & tontti säilytettäisiin tähtitieteen ”Mekkana” eli siellä toimisi edelleen eläviä huipputähtitieteilijöitä, museaalinen tieteellinen kokoelma ja mielellään myös Pohjoismaiden suurimman harrastaja tieteellisyhdistyksen Ursan toiminnot.

Tähtitiede, kosmologia ja niiden luoma tieteellinen, intellektuaalinen kiehtovuus vahvistavat Helsinkiä – nyt meillä on Teknillinen museo, Vantaalla Heureka.

Liitteenä olevien asiakirjojen perusteella Tähtitornin alueen tontti tulee - ehkä rakennuksineen - palauttaa kaupungille, jos sen käyttö tähtitieteen/harrastuksen piirissä loppuu. Kaupungin tulee ryhtyä tässä tilanteessa toimiin jossa em. henkiset (tässä = omaisuusarvot) palautuvat kaupungille vuoden 1828 hengen ja kirjaimen mukaisesti.”

Aloitteesta on saatu 22.6.2010 kiinteistölautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 60**. Lausunnossa on huomioitu myös Helsingin yliopiston, Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n sekä eräiden tähtitieteilijöiden kannat aloitteessa esitettyyn. Mainitut kannanotot ovat myös tämän mietinnön **liitteinä 61–63**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Tähtitiede on 1.1.2010 yhdistynyt fysiikan laitokseen, jonka opetus ja tutkimus keskittyvät Kumpulan tiedekampukselle. Niin ikään tähtitieteen opetus ja tutkimus keskittyvät jatkossa Kumpulan tiedekampukselle, missä tutkijoiden työhuoneet on suurempi ja laboratoriotilat paremmat kuin vanhassa observatoriorakennuksessa ja kampuksella toimimisen synergiaedut varsinkin opetuksessa ovat laitoksen mukaan kiistattomat.

Helsingin yliopisto ilmoittaa suunnittelevansa parhaillaan tähtitieteen yleisökeskuksen perustamista Tähtitorninmäen observatoriorakennukseen. Yleisökeskuksen keskeisiä elementtejä olisivat tähtitieteen museo, tähtitieteeseen liittyvät näyttelyt, kiertokäynnit, yleisönäytökset ja vierailuluennot. Yliopiston näkemyksen mukaan yleisökeskuksen tulee

30.8.2010

tomia kiinteässä yhteydessä tähtitieteen yliopistolliseen tutkimukseen sekä yhteistyössä mm. Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan kanssa.

Helsingin yliopiston fysiikan laitoksen geofysiikan ja tähtitieteen osaston johto ilmoittaa tukevansa suunnitelmia tähtitieteen yleisökeskuksen perustamiseksi observatoriorakennukseen. Se, missä määrin laitos voi käyttää peruskorjatun observatorion tiloja tutkimukseen ja opetukseen tulevaisuudessa, selviää rakennuksen tulevan peruskorjauksen yhteydessä. Ainakin observatorioon jääviä teleskooppeja pyritään käyttämään apuna opetuksessa myös tulevaisuudessa.

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry ilmoittaa suhtautuvansa varovaisen positiivisesti ajatukseen tähtitieteen yleisökeskuksesta ja toteaa mm. että keskuksen on oltava toiminnallinen siten, että kävijät pääsevät itse kokeilemaan ja tekemään. Lausunnon mukaan vierailu paikassa, jossa harjoitetaan tutkimusta on statukseltaan aivan toisenlainen kuin vierailu vain vanhoja esineitä sisältävässä rakennuksessa.

Tähtitieteilijöiden kannanoton allekirjoittaneet tähtitieteilijät viittaavat 7.12.2009 yliopiston rehtorille luovutettuun vetoomukseen, jonka allekirjoittajiin kuului tähtitieteen laitoksen henkilökuntaa, tähtitieteen harrastajia sekä muita eri taiteen- ja tieteenalojen edustajia ja jossa esitettiin mm., että observatorio tulisi edelleen säilyttää tähtitieteellisen tutkimuksen tyyssijana. Mainitut tähtitieteilijät ilmoittavat näkemyksensä, että observatorion säilyttäminen alkuperäisessä käytössään tukisi rakennuksen merkitystä kulttuurihistoriallisena monumenttina ja olisi nimenomaan sellaisena todellinen kaupungin kaunistus ja kiinnostava tutustumiskohde kaupunkilaisille ja muulle yleisölle.

Kaupunginhallitus toteaa, että Tähtitorninmäen observatoriorakennuksen tuleva käyttö on ensisijaisesti Helsingin yliopiston ja sen tähtitieteen alan yhteistyökumppaneiden ratkaistavissa. Kiinteistöviraston tonttiasasto valmistelee parhaillaan observatoriotontin käyttöoikeussopimusta. Sopimusneuvottelut Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa käydään syksyn 2010 aikana ja niissä huomioidaan suunnitelma tähtitieteen yleisökeskuksen perustamiseksi. Yleisökeskuksen hankesuunnitelman sisältö ja toteutettava peruskorjaus ratkaisevat tontin käyttötarkoituksen ja sopimusehdot. Tontin käyttöoikeuden korvauksettomuus perustuu vuonna 1828 annettuun keisarilliseen määräykseen ja liittyy nimenomaan alueen käyttöön observatoriona.

Neuvoteltu käyttöoikeussopimus ehtoineen esitetään aikanaan kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

30.8.2010

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

36

VT ANTTI VUORELAN ALOITE TAPANILAN LIIKENNETURVALLISUUDEN
PARANTAMISESTA

Kvsto 17.2.2010, asia 35
Khs 2010-296

Aloitteentekijä mainitsee aloitteessaan seuraavaa:

”Esitän, että Tasankotien ja Sointutien risteykseen asennetaan pihakatu-liikennemerkki tai lapsista varoittava liikennemerkki lasten liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Asutuksen läpi kulkeva henkilö- ja kuorma-autoliikenne vaarantaa lasten liikenneturvallisuuden. Ajonopeuksien alentaminen parantaisi osaltaan liikenneturvallisuutta.”

Aloitteesta on saatu 1.4.2010 yleisten töiden lautakunnan ja 8.4.2010 kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnot, jotka ovat **liitteinä 64 ja 65**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että pihakatua koskevien säännösten ja suunnitteluperiaatteiden mukaan Tasankotien ja Sointutien risteystä ei voida merkitä pihakatumerkillä. Risteys ei myöskään täytä tieliikenneasetuksen ja kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston suunnitteluperiaatteiden kriteerejä ”Lapsia” -varoituserkin käytölle. Khs toteaa, että kyseessä on uusi asuinalue, jonka asemakaava on vahvistettu vuonna 2000 ja alue on rakennettu kokonaisuudessaan 2000-luvun alkupuolella. Katujen ratkaisut ovat ajanmukaisia myös liikenneturvallisuuden kannalta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

37

VT TERHI KOULUMIEHEN JA 3 MUUN VALTUUTETUN ALOITE UUDISASUNTOJEN KORVAMERKITSEMISESTÄ SENIORIASUNTOKOHTEIKSI

Kvsto 3.3.2010, asia 70
Khs 2010-457

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Esitän, että kaupunginvaltuusto korvamerkitsee osan uudisasunnoista vanhusväestön käyttöön senioriasuntokohteiksi.

Helsingin kaupungin tavoitteena on, että yhä useampi seniori asuisi mahdollisimman pitkään omassa kodissaan. Se on yleensä myös ikääntyvien oma toive. Huomattavan suuressa osassa helsinkiläisistä kerrostaloista ja muissa asumuksissa on kuitenkin liikkumisen esteitä. Yhdestäkin kohdasta katkeava esteettömyys voi katkaista joiltakin ihmisiltä kulkemisen kokonaan, vaikka liikkumisen helppous on tärkeää varsinkin pyörätuolien ja rollaattorien kanssa kulkeville.

Helsingin esikaupungit on rakennettu pääsääntöisesti 1950–80-luvuilla. Suuren maaltamuuton aikaan eli 1960–1970-luvuilla grynderit rakensivat kokonaisia alueita kerralla valmiiksi. Lähiöasunnot rakennettiin alunperin nuorille lapsiperheille, mutta vuosikymmenten kuluessa niiden asukkaat ovat ikääntyneet ja vaatimukset asumiselle muuttuneet. Talot eivät useinkaan vastaa esteettömyyden tavoitteisiin. Myös hämmästyttävän monissa sellaisissa taloissa, joihin hissi on rakennettu, johtaa hissitasanteelle hankalakulkuinen portaikko.

Asuntojen uudistuotannossa ja asuntoalueiden suunnittelussa esteettömyys huomioidaan hyvin, jopa pieniin yksioihin edellytetään nykyään rakennettavaksi suuri inva-mitotettu wc. Rakennusmääräyksille on hyvät perustelut, ristiriitana voi pitää vain sitä, että suurin osa näistä uusista asunnoista ohjautuu sellaisten henkilöiden käyttöön, jotka eivät kärsi liikkumisen esteistä. Esimerkiksi vuonna 2009 Helsingin kaupungin vuokra-asuntoihin asukkaiksi valituista hakijoista 97 % oli työikäisiä. Alle 34-vuotiaita ja oletettavasti fyysisesti terveitä nuoria oli 58 %, 18–24-vuotiaita oli 26 %. Koko vuonna vain 3 % asukkaiksi valituista oli yli 65-vuotiaita henkilöitä, mikä määrä on pysynyt samana vuosien ajan.

Kaupungin asunto- ja maapoliittisena tavoitteena on lisätä monipuolista asuntotarjontaa, parantaa asumisoloja sekä tasapainottaa asuntomarkkinoiden toimintaa. Päämääränä on huomioida erilaiset väestöryhmät ja elämäntilanteet entistä paremmin asuntotuotannossa. Aloitteeni tukee tavoitetta. Jos osa uusista asuntokohteista varataan ikääntyneille, tarjolla olevien asuntojen määrä ei vähene kokonaisuutena, sillä portai-

30.8.2010

ta kävelemään kykeneville nuorille vapautuu vastaavasti asuntoja vanhasta asuntokannasta, asuntotarjonta kuitenkin monipuolistuu. Uudistus edistää myös vanhuspoliittisen strategian toteutumista ja tehostaa erityisesti kotihoidon toimintaa, sillä kaupungille on helpompaa tuottaa palveluita alueellisesti keskitetysti. Uudistus edistää myös senioreiden henkistä hyvinvointia, sillä senioritalot luovat edellytykset kanssakäymiselle ja yhteisöllisyydelle, joka vähentää ikääntyvien yksinäisyyttä.

Edellä olevin perusteluin esitän, että Helsingin kaupunki korvamerkitsee osan uudisasunnoistaan senioriasuntokohteiksi.”

Aloitteesta on saatu 3.6.2010 sosiaalilautakunnan, 16.6.2010 asuntolautakunnan ja 17.6.2010 talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnot, jotka ovat **liitteinä 66–68**.

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Kaupungin omistamat vuokra-asunnot ovat eri ikäryhmien haettavissa. Kaupungin vuokra-asuntoa hakeneiden ikärakenne on perinteisesti painottunut nuoriin alle 35-vuotiaisiin hakijoihin, joiden osuus vuonna 2009 oli 63 % asuntoa hakeneista. Yli 65 -vuotiaiden osuus kaupungin vuokra-asunnon hakijoista oli 2 % ja vuokra-asunnon saaneista 3 %. Vanhempiin ikäryhmiin kuuluvilla on nuoria asunnonhakijoita paremmat taloudelliset mahdollisuudet järjestää asumisensa muutoin esimerkiksi hakeutumalla omistus- tai asumisoikeusasuntoihin.

Kaupungin omistamissa tavallisissa vuokra-asunnoissa asuvista asukkaista 65 vuotta täyttäneiden osuus on lähes 11 %. Vastaavasti koko väestöstä 65 vuotta täyttäneiden osuus on noin 14 %. Seniori-ikäisten osuus kaupungin vuokra-asunnoissa näyttäisi vastaavan heidän väestöosuuttaan, varsinkin huomioiden se, että vanhemmissa ikäryhmissä palveluasuminen ja laitosasuminen ovat keskimääräistä yleisempiä.

Rakennuksen iän mukaan tehty tarkastelu osoittaa, että yli 65-vuotiaista kaupungin ARA-vuokra-asukkaista lähes 34 % asuu vuoden 1980 jälkeen rakennetussa rakennuksessa, joiden pääsääntöisesti voidaan olettaa olevan kohtuullisen esteettömiä. 1950-luvulla rakennetuissa asunnoissa mainitun ikäryhmän osuus on 19 %, 1960-luvulla rakennetuissa asunnoissa 24 % ja 1970-luvulla rakennetuissa taloissa 20 %. Asunnon vaihdot vuokra-asunnosta toiseen ovat mahdollisia tarpeen vaatiessa, mm. terveydellisten syiden perusteella. Asunnon vaihtaminen on mahdollista paitsi yhtiön sisällä, myös asuntoasiamieskautta tai ns. keskinäisenä vaihtona, jolloin asukas etsii itse vaihtokumppanin. Uusista, valmistuvista vuokra-asunnoista varataan 1/3 kaupungin vuokra-asunnon vaihtajille.

30.8.2010

Valtion tuella rakennettujen ARA-vuokra-asuntojen tulee olla pääsääntöisesti kaikkien asunnontarvitsijaryhmien haettavina. Rajattua hakua tietyille ryhmille voidaan käyttää silloin, kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus. Tavoitteena kuitenkin on, että eri ryhmien asumisen tulisi järjestyä normaalissa asuntokannassa.

Varsinaisesti ikäihmisille suunnattuja omistus- ja vuokra-asuntoja on Helsingissä tällä hetkellä noin 3 000. Lukuun sisältyvät Helsingin kaupungin omistamat vanhusten asuintalot, joissa on yhteensä 615 asuntoa. Nämä asunnot ovat yli 60-vuotiaille suunnattuja normaaleja vuokra-asuntoja, joista osaan hakeudutaan kiinteistöviraston asuntoasiainosaston ja osaan sosiaaliviraston kautta. Helsinkiin on myös juuri valmistumassa kaksi senioreille suunnattua asumisoikeustaloa, joissa on yhteensä 86 asuntoa. Senioriasuntoja tuottavat etupäässä erilaiset säätiöt ja yhdistykset ja asuntojen määrä on jatkuvassa kasvussa. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman mukaan senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja yleisten tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti, vastaten noin 100 asunnon vuosituotantoa.

Kaupungin omien vuokra-asuntojen uudistuotannon varaaminen senioriväestön käyttöön ei tällä hetkellä ole mielekästä ottaen huomioon seniori-ikäisten verraten hyvän tilanteen asuntomarkkinoilla, yleisen asuntomarkkinatilanteen sekä kaupungin vuokra-asuntojen muutoinkin riittämättömän tarjonnan. Ikääntyvien ja vanhusten väestönsuuden kasvaessa on kuitenkin tärkeätä, että ikääntyvien asuntotarpeiden kehitystä seurataan ja sen perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen niin vaatiessa. Asuntojen korvamerkitsemisen asemesta on perusteltua panostaa asuntotuotannon monipuolisuuteen sekä asuntojen ja asuinympäristön esteettömyyteen. Myös kotona asumista tukevien ja toimintakykyä edistävien palveluiden kehittämistä sekä vanhusten olemassa olevia asuntojen muutostyömahdollisuuksia tulisi tehostaa.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

38

VT OUTI ALANKO–KAHILUODON JA 39 MUUN VALTUUTETUN ALOITE
YHTEISTYÖRYHMÄN PERUSTAMISESTA KIVINOKAN VIRKISTYSALUEEN
KEHITTÄMISEKSI

Kvsto 3.3.2010, asia 71
Khs 2010-456

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Kivinokan kansanpuisto perustettiin 1931 helsinkiläisten retkeily- ja telttailualueeksi. Nyt kaupunki on vuokrannut maa-alueet kesämaja- ja siirtolapuutarhatoiminnasta vastaaville yhdistyksille. Kivinokan alue on kooltaan 27 hehtaaria ja se on merkitty yleiskaava 2002:ssa selvitys-alueeksi.

Kivinokan ulkoilu- ja kesämaja-alue sijaitsee Vanhankaupunginlahdella, Kulosaaren ja Herttoniemen välissä. Kivinokan alueella on kaksi kaupungin yleistä uimarantaa, kalastuspaikkoja, jalkapallokenttiä, kioski-kahvila, monta yleistä käymälää sekä esteettömäksi rakennettu luontopolku, joka soveltuu myös näkövammaisille.

Kivinokan arvokas ja monipuolinen kasvi- ja eläinlajisto tarjoavat virkistysalueen hyvien kulkuyhteyksien päässä. Kivinokan käyttäjiä ovat lenkkeilijät, pyöräilijät, uimarit ja luonnon ystävät kaikkialta Helsingistä.

Kivinokan alue on merkitty seudullisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi, jossa yhdistyy metsäluonto, kartanopuisto ja työväen kesämaja- ja puutarhakulttuuri. Kivinokassa järjestetään vuosittain ympäristötaidenäyttely, juhannusjuhlat, joulupolku ja muita kaikille helsinkiläisille avoimia tapahtumia.

Kivinokka on ollut helsinkiläisten ulkoilu- ja kesämajakäytössä jo kohta 80 vuotta. Kivinokan kehittämistä kaupunkilaisten ulkoilukäytössä tulisi jatkaa vuorovaikutteisesti kaupungin eri hallintokuntien ja kesämaja-alueita edustavien järjestöjen kanssa. Talvella alueelle voitaisiin tehdä esimerkiksi latuverkosto ja uimarannalle voisi rakentaa rullatuolilla liikkuvia varten esteettömän luiskan veteen. Nämä ovat vain kaksi esimerkkiä kehitysideoista, joita alueen yhdistyksillä on alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön parantamiseksi, mutta ideoiden edistämiseksi tarvitaan yhteistyötä sekä Kivinokan alueen yhdistysten että kaupungin hallintokuntien kesken.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kivinokan virkistysalueen kehittämiseksi perustetaan yhteistyöryhmä, johon kuuluvat edustajat seuraavilta tahoilta:

30.8.2010

- Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
- Helsingin kaupungin liikuntavirasto
- Helsingin kaupungin rakennusvirasto
- Helsingin kaupungin ympäristökeskus
- Kivinokkalaiset ry (380 kesämajaa)
- JHL ry (180 kesämajaa)
- Ponnistus ry (48 kesämajaa)”

Khs toteaa, että Kivinokka on yksi kolmesta Yleiskaava 2002:ssa selvitysalueeksi (selvitysalue, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla) merkitystä alueesta. Kaksi muuta olivat Koivusaari ja Vartiosaari. Koivusaaren suunnittelu on edennyt länsimetron rakentamispäätösten jälkeen, mutta Vartiosaaren ja Kivinokan osalta varsinaista kaavasuunnittelua ei ole toistaiseksi käynnistetty.

Kivinokan, kuten Vartiosaarenkaan, osayleiskaavoitusta ei toistaiseksi ole käynnistetty muutoin kuin tekemällä ja ohjelmoimalla toimintasuunnitelmiin perusselvitysten täydennyksiä ja tarkistuksia. Kaupunkisuunnitteluviraston vuoden 2010 toimintasuunnitelman käsittelyn yhteydessä kaupunkisuunnittelulautakunta on toivonut, että Kivinokan osayleiskaavoitus voitaisiin aloittaa vuoden 2011 aikana.

Valtuustoaloitteessa esitetyt suunnittelunäkökohdat ovat kaikki varteenotettavia ja pohdittavia varsinaisen suunnittelun alkaessa. Aloitteessa esitetyt suunnittelun sisältöön liittyvät ajatukset voidaan käsitellä normaalin kaavaprosessin puitteissa. Yhteistyö sekä muiden hallintokuntien että osallisten, kuten tässä tapauksessa kesämaja-alueita isännöivien yhdistysten, kanssa kuuluu kiinteästi maankäyttö- ja rakennuslain määrittelemiin menettelytapoihin.

Aloitteessa tarkoitetun työryhmän tarve voidaan harkita esimerkiksi kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinnan yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ajankohta, kuten koko kaavaprosessin alustava aikataulu, voidaan selvittää kaupunkisuunnitteluviraston seuraavaa toimintasuunnitelmaa laadittaessa. Khs toteaa, että ellei kaavoitus ala suunnitellussa aikataulussa, yhteistyöryhmä perustetaan.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

39

VT ANTTI VALPPAAN JA 10 MUUN VALTUUTETUN ALOITE AMMATTI-
KULJETTAJIEN JOUSTAVISTA AJOAJOISTA KESKUSTAN KÄVELYKADUILLA

Kvsto 3.3.2010, asia 63
Khs 2010-453

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Saatujen tietojen mukaan keskustan kävelykatujen (Iso Roobertinkatu, Aleksanterinkatu) yrittäjät ja näiden tavarankuljetuksiin käyttämät kuljetusliikkeet kärsivät liian tiukalle asetetuista sallituista tavarankuljetus- ja purkuajoista.

Useiden kuljettajien kohdalla sallittu lastaus- ja purku-aika on liian tiukka, koska erityisesti Helsinki-Vantaan lentokentälle saapuva tavara laskeutuu rahtikoneilla yleensä vasta puolen päivän aikoihin eli samoihin aikoihin, kuin sallittu lastaus- ja purku-aika keskustan kävelykaduilla menee umpeen (kello 11). Huomioiden Vantaalta Helsingin keskustaan ajaen kuluvan ajan, tämä väärä aika kuljetuksille johtaa tilanteisiin, joissa kuljetusyrittäjät joutuvat sakkolappujen uhalla toimittamaan tavarat liikkeisiin sallittujen aikojen ulkopuolella.

Näinä taloudellisina aikoina kaupungin tulisi omilla toimillaan edistää pienyrittäjyyttä ja sen edellytyksiä. Näillä liian tiukoilla aikarajoituksilla on käytännössä yritystoimintaa rajoittavia vaikutuksia sekä ammattitaito- ja palvelusaloille että kävelykatujen liikkeenharjoittajille. Kaupungin tulisi ryhtyä toimiin, joilla tavarankuljetus- ja purkuajoja kävelykaduilla laajennetaan niille tavarankuljettajille, joilla on tuulilasissaan tätä varten tarkoitettu erillinen lupa.”

Aloitteesta on saatu 16.6.2010 kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 69**.

Khs viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että nykyisen kävelykatujen huolto- ja jakelutoimintojen aikarajoituksen tavoitteena on, että jakeluliikenne olisi hoidettu ennen vilkkainta kävelyaikaa. Kävelykadun idean toteutumiseksi luvaton jakelua on pyritty estämään esimerkiksi pyliväin tai hydraulisesti nousevilla ja laskevilla pollareilla.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto ilmoittaa, että sen tarkoituksena on tehdä kaupunkisuunnittelulautakunnalle esitys kävelykatujen huoltoajalle sallitun ajan pidentämisestä kello 12:een vuoden kestävä kokeiluna. Lisäksi liikennesuunnitteluosasto selvittää mahdollisuuden lastausruutujen lisäämiseksi kävelykatujen ympäristössä.

30.8.2010

Kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoittaa ottavansa yksityiskohtaisem-
min kantaa esityksen sisältöön asian tullessa ajankohtaiseksi.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

40

VT ANTTI VALPPAAN JA 8 MUUN VALTUUTETUN ALOITE ISONNEVANTIEN
LIIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMISESTA

Kvsto 3.3.2010, asia 72
Khs 2010-458

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Etelä-Haagan Isonnevantien kohta välillä Riistavuoren vanhustenkeskus–Angervotie–Gymnasiet Lärkan on Isonnevantietä ylittävillä hengenvaarallinen erityisesti silloin, kun autoja tulee vanhustenkeskuksen suunnalta.

Kyseisellä tienpätkällä autoilijat ovat suorastaan pakotettuja ajamaan kovaa, sillä välillä Riistavuoren vanhustenkeskus–Angervotie on tie molemmilta puolilta täytetty pysäköidyillä autoilla, jotka kaventavat Isonnevantien tältä kohdalta niin kapeaksi, että vain kapeat autot pääsevät yhtä aikaa kapeikon läpi. Usein autot kaasuttavatkin kovaa päästääkseen nopeasti läpi kapeikosta. Bussit pääsevät vain yksin kulkiessaan läpi tästä kapeikosta.

Angervotien kohdalla Isonnevantien ylittää kaksi suojatietä ja hitusen (noin 30 metriä) Lärkanin suuntaan kolmas suojatie, joka jää oikealle kaartuvan mutkan ja samoin oikealla puolella olevan asuntoyhtiön pensaidan taakse piiloon vanhustenkeskuksen suunnasta tuleville. Pensasaita vie huomiota sen yläpuolella mutkan takana näkyviltä varoituserkeiltä lapsista sekä hidastetöyssystä, joka on tässä vaiheessa noin 100 metrin päässä Lärkanin kohdalla.

Erityisesti pimeään aikaan tämä kolmas suojatie, jota käyttävät mm. Huopalahden juna-aseman suunnasta tulevat Lärkanin, Haagan peruskoulun kuin myös Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun oppilaat ja muut jalankulkijat sekä pyöräilijät ovat hengenvaarassa, sillä vanhustenkeskuksen suunnasta tulevilla on tässä vaiheessa vielä runsaasti vauhtia kapeikon nopean läpiajon synnyttämän kiihdytyksen takia.

On siis vain ajan kysymys, koska tällä tieosuudella erityisesti kolmannen suojatien kohdalla sattuu vakava onnettomuus. Siksi esitän, että kaupunki ryhtyy toimiin parantaakseen alueen yleistä liikenneturvallisuutta esimerkiksi em. kapean tienosan leventämisen taikka hidastetöyssyn avulla.”

Aloitteesta on saatu 22.4.2010 kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto, joka on **liitteenä 70**.

30.8.2010

Khs viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunkisuunnittelulautakunta on 17.4.2008 hyväksynyt Haagan liikenneturvallisuuksuunnitelman. Suunnitelman mukaan Isonnevantien ja Tunnelitien sekä Ilkantien länsireunalle rakennetaan yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Isonnevantien, Riistavuorenkujan, Tunnelitien, Ilkantien, Metsäläntien sekä Palokaivonaukion liikenneturvallisuuksua parannetaan rakentamalla ajonopeuksia hillitseviä hidasteita, kuten kiertoliittymiä, korotettuja suojaiteita sekä katujen ja katuliittymien kavennuksia ja korotuksia. Lärkanin ja Riistavuoren palvelukeskuksen väliset kaksi suojatietä korotetaan.

Liikennehankkeiden investointiohjelmassa Isonnevantien jalankulku- ja pyörätien sekä korotettujen suojaiteiden rakentaminen on ajoitettu toteutettavaksi vuonna 2013.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

41

VT MARTTI TULENHEIMON JA 19 MUUN VALTUUTETUN ALOITE
MERIHAAN SILLASTA

Kvsto 17.3.2010, asia 15
Khs 2010-576

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

”Sörnäisten rantatien ja Pohjoisrannan yhdistävä Hakaniemen silta on rakennusviraston mukaan saavuttamassa lähivuosina käyttöikänsä luonnollisen pään. Nykyinen silta on tarkoitus korvata uudella.

Vanhan sillan kuntoa tarkkaillaan paraikaa ja tehtävät korjaustoimenpiteet on päätetty rajoittaa välttämättömiin töihin.

Uuden sillan rakentaminen avaa mahdollisuuksia sekä eheyttää että tiivistää kaupunkirakennetta sillan molemmin puolin. Uusi silta voisi olla matala ja istua siten kaupunkikuvaan nykyistä paremmin.

Niinpä me allekirjoittaneet esitämme, että nykyisen Hakaniemen sillan tilalle tulevasta uudesta sillasta järjestetään arkkitehtuurikilpailu.

Samassa yhteydessä on tutkittava sekä sillan että Sörnäisten rantatien suotuisinta linjausta. Parhaassa tapauksessa sillan siirtäminen Merihaan itäpuolelle vapauttaisi merkittävästi maata uuteen käyttöön. Tämä mahdollistaisi rakentamista nykyisen sillan rampin tilalle ja osittain Sörnäisten rantatien paikalle.

Mikäli sillan ja Sörnäisten rantatien osittainen uudelleenlinjaus osoittautuvat selvityksessä järkeviksi ja kannattaviksi hankkeiksi, on uuden sillan rakentamisen seurauksena vapautuville alueille syytä varata rakennusoikeutta.

Ihannetilanteessa uusi silta voitaisiin rahoittaa myymällä rakennusoikeutta nykyisen sillan pohjoisen rampin paikalle ja esimerkiksi nykyiseltä sillalta Haapaniemenkadulle olottuvalle alueelle.

Myöskään vaihtoehtoa korvata nykyinen Sörnäisten rantatie tunnelilla Merihaan ja Suvilahden välillä ei ole syytä sulkea pois.

Luonteva nimi uudelle sillalle voisi olla vaikkapa Merihaan silta.”

Aloitteesta on saatu 26.8.2010 yleisten töiden lautakunnan ja 5.7.2010 kaupunkisuunnitteluviraston lausunnot, jotka ovat **liitteinä 71 ja 72**.

30.8.2010

Khs viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Merihaan ja Hakaniemen välisen alueen suunnittelu on mukana kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa vuosille 2010–2012. Tavoitteena on tiivistää Merihaan ja Hakaniemen väliin jäävän alueen kaupunkirakennetta. Työn yhteydessä ratkaistaan Sörnäisten rantatien sijainti Merihaan kohdalla. Suunnittelussa tutkitaan Hakaniemen sillan korvaamista kaupunkikuvaan paremmin sopivammalla sillalla. Sillan eri vaihtoehtojen lisäksi selvitetään aloitteessa ehdotettuja pääkadun linjaamista Merihaan itäpuolelle sekä Hakaniemen sillan korvaamista tunnelilla.

Rakennusviraston selvitysten mukaan silta on nykyisellään huonokuntoinen ja se tulisi joko käyttää loppuun ja korvata uudella vuoteen 2020 mennessä tai peruskorjata vuoteen 2013 mennessä. Rakennusviraston teettämien laskelmien mukaan pitkän aikavälin (2010–2100) elinkaarikustannukset huomoiden uusi silta olisi vaihtoehtoista edullisempi. Lisäksi sillan uusimista puoltavat mahdollisuudet kehittää alueen maankäyttöä sekä pienemmät työnaikaiset liikennehäiriöt ja vähäisemmät toteutuksen aikataulu- ja kustannusriskit. Sillan kuntoa seurataan ja mitataan jatkuvasti sen liikennöintikelpoisuuden varmistamiseksi. Sillalle tehtävät korjaustoimenpiteet on tässä vaiheessa rajoitettu välttämättömiin töihin.

Mikäli suunnittelussa päädytään uusimaan Hakaniemen silta, sen suunnittelu on tarkoitus ratkaista arkkitehtikilpailulla. Kilpailujen järjestämisestä siltojen suunnittelussa on hyviä kokemuksia. Esimerkiksi suunnitteilla olevan Auroransillan (Nordenskiöldinkadun ylittävä kevyen liikenteen silta) suunnittelusta järjestettiin vuonna 2009 siltakilpailu yhteistyössä rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Menettely oli prosessina toimiva ja tuotti hyviä ja toteuttamiskelpoisia suunnitelmia.

Sillan nimen muuttaminen Hakaniemen sillasta Merihaansillaksi tullaan aikanaan käsittelemään nimistötoimikunnassa.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

(Kaj / Miliza Ryöti, puh. 310 25407)

30.8.2010

Lausunnot - Utlåtanden

28.4.2009

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2009-288/71
Stn dn	
Saap./Anl.	1-1-05-2009

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUSTOALOITTEES-
TA, JOKA KOSKEE PALMUÖLJYDIESELIN VAIHTAMISTA YMPÄRIS-
TÖYSTÄVÄLLISEEN VAIHTOEHTOON

Ymk 2009-351
Khs 2009-288/71

ESITTELIJÄ

Hallintokeskus pyytää ympäristölautakunnan lausuntoa 29.5.2009 mennessä (lausuntopyyntö 17.2.2009).

Aloitteen sisältö

Yrjö Hakanen esittää yhdessä 47 valtuutetun kanssa 11.2.2009 päivätyssä aloitteessa, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla Helsingin ja pääkaupunkiseudun bussiliikenteessä luovutaan palmuöljydieselien käytöstä ja selvitetään mahdollisuudet ryhtyä käyttämään sen sijaan kotimaisista biomassoista tai biojätteistä valmistettua biopoltoainetta tai biokaasua. Samalla valtuutetut ehdottavat, että selvitetään mahdollisuudet perustaa Helsingin Energialle biokaasulaitos.

Aloitteen perusteluiksi valtuutetut esittävät seuraavaa:

"Helsingin kaupungin liikennelaitos HKL ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV kokeilevat yhteistyössä Neste Oilin kanssa palmuöljyn käyttöä bussiliikenteessä. Kokeilu on herättänyt voimakasta kritiikkiä siinä käytetyn biodieselin raaka-aineen takia.

Palmuöljyn tuotanto on laajentanut sademetsien tuhoamista. Hallitustenvälisen kansainvälisen ilmastopaneelin mukaan sademetsien raivaaminen aiheuttaa noin viidenneksen maailman ilmastopäästöistä. Palmuöljyn tuotantoon Kaakkois-Aasiassa liittyy myös vakavia sosiaalisia ongelmia ja ihmisoikeuksien loukkauksia, kun viljelmien tieltä tuotaan kyllä, alkuperäiskansoja häädetään asuinalueiltaan ja plantaaseilla käytetään lapsityövoimaa.

Palmuöljydieselien käyttö bussiliikenteessä ei vastaa joukkoliikenteen kehittämiseksi Helsingissä ja YTV:ssä asetettuja ilmasto- ja ympäristö-

28.4.2009

tavoitteita. Se ei vastaa myöskään maailmanlaajuisia sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväen kehityksen tavoitteita. Esimerkiksi VTT on selvittänyt liikenteen biopolttoaineiden valmistamista kaasutuslaitoksella, jossa eri biomassoista tehdään synteetikaasua, josta voidaan edelleen valmistaa muun muassa dieselpolttoaineita.

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vähäpäästöisen kaluston ja polttoaineiden käyttö parantaa ilmanlaatua ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Sekä maakaasun että biopolttoaineiden käytöllä voidaan selvästi vähentää liikenteen ilmanlaatua heikentävien päästöjen määrää. Maa- ja biokaasun sekä biodieselin typenoksidi- ja hiukkaspäästöt ovat muita polttoaineita alhaisemmat. Lisäksi biopolttoaineiden käyttö vähentää myös kasvihuonekaasupäästöjä, koska siitä syntyvä hiilidioksidi on enimmäkseen ei-fossiilista alkuperää ja palaa takaisin kiertoön. Biokaasun talteenotto jätteistä ja kaatopaikoilta vähentää myös metaanipäästöjä ja sitä kautta auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta.

Biokaasu soveltuu periaatteessa suoraan samantyyppisiin ajoneuvoihin kuin maakaasukin, sillä molemmat ovat samaa metaanikaasua. Biokaasu vaatii kuitenkin puhdistamista (ns. upgreidaus) ennen kuin sitä voidaan käyttää moottoripolttoaineena. Puhdistettu biokaasu voidaan sekoittaa maakaasun joukkoon tai jaella erillisissä tankkausasteissa.

Ohjelmiin ja strategioihin sisältyvät tavoitteet

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteena on, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden ovat vuonna 2030 ainakin 20 % alemmat kuin vuonna 2004. Vähäpäästöisten ajoneuvojen ja biopolttoaineiden käytön edistäminen on kirjattu yhdeksi strategian toimintalinjaksi.

Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelmassa todetaan, että kaupunki edistää liikenteen vähäpäästöisyyttä erilaisin kannustimin ja keinoin. Ohjelman mukaan selvitetään biokaasun hyödyntämismahdollisuudet ja edistetään maa- ja biokaasun uutta tankkausinfrastruktuuria. YTV:n ilmansuojelun toimintaohjelmaan mukaisesti YTV Liikenne edistää vähäpäästöisten ajoneuvojen ja polttoaineiden käyttöä bussiliikenteessä. YTV seuraa vähäpäästöisten ajoneuvotekniikoiden ja polttoaineiden kehitystä sekä niiden käyttömahdollisuuksia bussiliikenteessä. YTV:n ilmansuojeluohjelman mukaan myös YTV:n Jätehuolto selvittää

28.4.2009

mahdollisuuksia käyttää maakaasua, biodieseliä ja biokaasua jätteenkuljetuksissa.

EU on asettanut jäsenmaille liikenteen biopolttoaineiden käyttövelvoitteen: vuoteen 2010 mennessä 5,75 % liikenteen polttoaineista on oltava biopolttoainetta, ja vuoteen 2020 mennessä käyttövelvoite nousee 10 %:iin. Helsingin kaupungin liikennelaitos on hyväksynyt strategialinjaukset joukkoliikenteen kehittämiseksi vuoteen 2012. Linjausten mukaan joukkoliikenteen paikkakilometrituotannosta 70 % tuotetaan sähkö- ja kaasukäyttöisellä kalustolla vuonna 2012 (vuoden 2003 vastaava luku on 50 %). Helsingin sisäisen bussiliikenteen tuotannossa tavoitteena on nostaa kaasukäyttöisen kaluston osuus 40 %:iin vuoteen 2012 mennessä, kun se vuonna 2003 oli 15 %.

EY:n kaatopaikkadirektiivi edellyttää biohajoavan jätteen asteittain tiukenevaa käsittelyä. Vuonna 2016 kaatopaikoille voi sijoittaa enää enintään 25 prosenttia tuolloin syntyväksi arvioidusta biohajoavasta yhdyskuntajätteestä. Erilliskerätyn biojätteen mädättämisellä voitaisiin tuottaa biokaasua. Biojätteen hyödyntäminen biokaasun tuottamiseen auttaa myös kaatopaikkadirektiivin vaatimusten täyttämässä. YTV:llä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole suunnitelmia mädättämön rakentamiseksi.

Biodieselmääritys

Ympäristölautakunta toteaa, että palmuöljyn viljelyn Kaakkois-Aasiassa aiheuttamat ympäristöhaitat on laajalti tunnistettu. HKL, YTV, Neste Oil ja Proventia ovat sopineet kolmevuotisesta toisen sukupolven biopolttoaineen käytön kokeilusta pääkaupunkiseudun bussiliikenteessä, ja tämä kokeilu saatetaan päätökseen sopimuksen mukaisesti - nyt se on puolivälissä. Mikäli biodieselmääritys vahvistaa ilmanlaatua pilaavien päästöjen ja elinkaaren aikaisten kasvihuonepäästöjen vähenevän oleellisesti ja polttoaineenkustannukset ovat kohtuulliset suhteessa saavutettaviin hyötyihin ja lisäksi polttoaineen raaka-aineen tuotanto voidaan ratkaista kestäväällä tavalla (esim. puuraaka-aineesta), HKL ryhtyy toimenpiteisiin fossiilisen dieselpolttoaineen korvaamiseksi toisen sukupolven biodieselillä.

Biodieselin etuna on sen soveltuminen sellaisenaan nykyisiin dieselmootteihin. Toivottavaa on, että muut puhtaammat ajoneuvotekniikat kuten hybridit, sähkötoimiset joukkoliikennetilat (raideliikenne, johdinautot) ja kaasun käyttö yleistyvät, jolloin biodiesel jäisi siirtymävaiheen polttoaineeksi joukkoliikenteessä.

28.4.2009

Biokaasun tuotanto ja jakelumahdollisuudet

Pääkaupunkiseudulla keskeisimmät tahot, jotka voivat tuottaa biokaasua liikennekäyttöön ovat YTV Jätehuolto, Helsingin Vesi ja Espoon Vesi. YTV Jätehuolto tuottaa biokaasua Ämmässuon kaatopaikalla ja Vuosaaren käytöstä poistetulla kaatopaikalla. Kaasua hyödynnetään nykyisin pelkästään kaukolämmöksi. YTV:n suunnitelmassa on lähivuosina rakentaa Ämmässuolle biokaasulla toimiva sähkön- ja lämmöntuotantolaitos. Vesilaitokset tuottavat puhdistamojen mädättämöissä kaasua, josta tuotetaan sähköä ja lämpöä. Lisäksi Iso-Huopalahden vanhalta kaatopaikalta voitaisiin ottaa hyötykäyttöön kaasua. Myös suuret eläintilayksiköt, kuten Viikin koetila ja Korkeasaari, ovat pienemmässä mittakaavassa mahdollisia biokaasun tuottajia.

Vuonna 2004 laaditun uusiutuvan energian potentiaalikartoituksen mukaan biokaasun tuotantoa voidaan tehostaa arviolta 2,5-kertaiseksi. Laskelmaan sisältyy myös erilliskerätyn biojätteen mädätys, mutta ei Espoon veden tuotantoa eikä eläinyksikköjä. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla erilliskerätty biojäte kompostoidaan Ämmässuon kaatopaikalla. Mikäli biojäte mädätettäisiin ja kaatopaikkakaasua kanavoitaisiin liikennekäyttöön, riittäisi Ämmässuolta saatava biokaasu Gasumin arvioiden mukaan noin 800 pääkaupunkiseudun bussin vuotuisen tarpeeseen.

Aloitteessa esitettiin, että Helsingin Energia perustaisi biokaasulaitoksen. Energiantuottajalla ei liene intressejä tuottaa liikenteelle polttoainetta. Helsingin Energia voisi hyödyntää hyvinkin sähkön- ja lämmöntuotannossa pienimuotoisia kohteita kuten suljettuja kaatopaikkoja ja eläintuotantoyksiköitä. Viikin koetilalle ja eläintarhaan voitaisiin myös rakentaa mädättämöt.

VTT:n tekemien tarkastelujen mukaan vähäpäästöisistä ajoneuvoista vain kaasukäyttöiset (maa- tai biokaasu) autot ovat niin riittävän pitkälle kehitettyjä ja niiden saatavuus on riittävä kaupallisilla markkinoilla, että niiden yleistymiselle voisi olla edellytyksiä. Kaasukäyttöisten ajoneuvojen määrä ja tarjonta ovatkin maailmalla voimakkaassa kasvussa. Euroopan maista Italia, Saksa ja Ruotsi ovat edelläkävijöitä kaasukäyttöisten ajoneuvojen käytössä. Ruotsissa yli puolet kaasua käyttävistä ajoneuvoista käyttää maakaasua ja liikenteessä on jo yli 4000 biokaasua käyttävää ajoneuvoa. Suomessa maakaasukäyttöisiä ajoneuvoja on nykyään noin 350, joista noin 100 on pääkaupunkiseudun busseja. HKL:n strategiaan sisältyy kuitenkin kaasukaluston määrän voimakas lisääminen: kaasukäyttöisen kaluston osuus on tarkoitus nostaa 40 %:iin vuoteen 2012 mennessä, kun se vuonna 2003 oli 15 %.

28.4.2009

VTT arvioi, että jos kaikki hyödyntämätön biokaasupotentiaali pääkaupunkiseudulla voitaisiin puhdistaa liikennekäyttöön, se vastaisi noin 25 miljoonaa litraa dieselöljyä vuodessa. Tällä määrällä olisi mahdollista pitää liikenteessä esimerkiksi noin 450 kaupunkibussia (noin 40 % bus-sikannasta) ja 100 jäteautoa.

Biokaasun käyttäminen myös jätteenkuljetusautojen polttoaineena olisi käytännön kannalta järkevää. Jäteautot soveltuvat hyvin biokaasun käyttöön, koska useat niistä käyvät normaaliajoreiteillään kaatopaikkojen alueilla, jotka ovat potentiaalisia biokaasun tuotannon ja tankkausasemien sijoituskohteita. Kaasukäyttöiset jäteautot ovat myös hiljaisempia ja siten soveltuvat hyvin asuinalueiden jätteiden keräilyyn.

Yhteenveto

Ympäristölautakunta toteaa, että uusien perinteistä dieseltekniikkaa puhtaampien ajoneuvotekniikoiden, kuten hybridien, sähkötoimisen joukkoliikennetähtäimien (raideliikenne, johdinautot) ja kaasuaajoneuvojen käyttöä tulisi edistää voimakkaasti, jolloin biodiesel jäisi joka tapauksessa siirtymävaiheen polttoaineeksi joukkoliikenteessä. Tällä hetkellä käynnissä oleva 3-vuotinen biodieselmäärä ja siihen liittyvät tutkimushankkeet tuottavat hyödyllistä tietoa mm. päästöistä. Kokeilun päättyessä on syytä arvioida käytön kokonaisvaikutukset ja tehdä johdopäätökset. Näillä näkymin biodieselin käyttöä on tarpeen jatkaa lähivuosina, mikäli saadaan palmuöljyä kestävämpiä raaka-aineita dieselin tuotantoon.

Vuonna 2004 laaditun uusiutuvan energian potentiaalikartoituksen mukaan biokaasun tuotantoa voidaan tehostaa yhteensä noin 2,5-kertaiseksi selvityksessä tarkastelluissa kohteissa. On valitettavaa, että tämä määrä kaasua jää kokoajan hyödyntämättä ja päätyy osin lämmitämään ilmakehää. Biokaasu voidaan hyödyntää joko liikenteen tai energiantuotannon polttoaineena. Kaasu kannattaisi kuitenkin hyödyntää ennemmin liikenteen polttoaineena, koska hyviä uusiutuvia polttoaineita ei ole juuri saatavilla, kuten biodieseltapaus osoittaa. Energiantuotannossa mahdollisuudet käyttää uusiutuvia tuotantomuotoja sen sijaan ovat huomattavasti paremmat.

Olisi tärkeää laatia laaja selvitys biokaasun hyödyntämismahdollisuuksista liikenteen polttoaineena. Samalla selvitetäisiin biokaasun saanti- ja jakelumahdollisuuksia sekä maakaasuasemien sijoituskriteerejä ja mahdollisuuksia. Selvityksen perusteella laadittaisiin tarvittaessa suunnitelma kaasujakeluverkostojen laajentamiseksi. Maakaasun jakelu-

28.4.2009

asemaverkoston laajentuminen palvelee myös biokaasun jakelua, sillä puhdistettu biokaasu voidaan sekoittaa maakaasun joukkoon ja myydä vihreän sähkön tapaan jakeluasemilta.

Helsingin Energia voisi hyödyntää sähkön- ja lämmöntuotannossa erityisesti pienimuotoisia biokaasun tuotantokohteita kuten suljettuja kaatopaikkoja ja eläintuotantoyksiköitä. Viikin koetilalle ja eläintarhaan voitaisiin rakentaa mädättämöt, joiden teknistaloudelliset mahdollisuudet olisi syytä ensin selvittää.

Merkittiin, että Pyhalahti Vierikon kannattamana esitti seuraavaa lisäystä esityslistan sivulle 27 kohdan Yhteenveto ensimmäisen kappaleen jälkeen: ”Ympäristölautakunta ehdottaa, että mikäli biodieselmokkeiluja päätetään jatkaa, tulevissa biodieselin käyttöä koskevissa sopimuksissa suositaan kestävästi ja ilmastotavoitteita hyödyntävästi tuotetun biopolttoaineen kehitystä ja käyttöä taloudellisella kannustimella: Kaupunki maksaa vain yhteisesti toimittajan kanssa hyväksytyllä tavalla kestäväksi tuotetuksi sertifioidusta osasta biodieselin toimituksia. Mikäli siis esim valtuusto sopimusneuvotteluiden valmistelun yhteydessä päättää, ja sopimusneuvotteluissa näinollen todetaan, ettei palmuöljystä tuotetusta polttoaineesta makseta, vähennetään kustakin toimituserästä suoritettavasta maksusta palmuöljypohjaisen biodieselin osuutta vastaava osuus. Biodieselin hinnoista ja ostomääristä sovittaessa ja toimintaa suunniteltaessa lähdetään olettamasta että toimitettavissa erissä ei ole lainkaan kestävämmällä tavalla tuotettua biodieseliä. Suunnittelun pohjana, ja toiminnan laajuutta suunniteltaessa, on siis aina harkinnassa vain eettisesti ja ekologisesti kestäviksi todetuista raaka-aineista valmistetun biopolttoaineen käyttö.

Tällä hetkellä Viikinmäen jätevedenpuhdistuslaitos toimii lämmön suhteen täysin ja sähköenergian suhteen suurelta osin omavaraisesti biokaasun varassa. Koska sekä lämpö- että sähköenergiaa on perusinvestointien jälkeen saatavilla myös muuten, mutta liikenteen polttoaineksi kelpaavaa biokaasua on tarjolla niukemmin, on syytä selvittää myös muunlaisten järjestelyiden hyödyt ja haitat.”

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5 – 4. Vähemmistöön jäivät Alhojärvi, Kettunen, Pyhalahti ja Vierikko.

Merkittiin, että Alhojärvi esitti lisättäväksi esityslistan sivulle 27 kohdan Yhteenveto ensimmäiseksi kappaleeksi ”Pääkaupunkiseudulla tulisi liikenteen biopolttoaineena keskittyä biokaasuun ja luopua biodieselin käytöstä viimeistään nyt meneillään olevan kokeilun jälkeen. Tällä hetkellä biojätteiden energiasisältö jää kokonaan hyödyntämättä, vaikka

28.4.2009

esimerkiksi Tukholmassa biokaasun käytöstä bussiliikenteessä on pelkästään myönteisiä kokemuksia kaikkien ympäristöystävällisimpänä ja kilpailukykyisimpänä liikenteen biopolttoaineena. Biokaasun tuotannon ja käytön organisointi esimerkiksi vesilaitosten, jätehuollon, energialaitosten ja bussiliikenteestä vastaavien tahojen kanssa tulisi selvittää yhdessä biokaasun potentiaalikäyttöön kanssa. Selvitys tulisi tehdä pikaisesti mahdollisten virheinvestointien välttämiseksi.”

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Merkittiin, että Pyhälahti esitti lisättäväksi esityslistan sivulle 28 viimeisen kappaleen loppuun:

” Biokaasun tuotantomahdollisuuksien kartoittamiseksi Helsingin alueella selvitetään yhdessä YTV:n kanssa lisäksi:

- 1) Viikinmäen jätevedenpuhdistuslaitoksen yhteydessä toimivan kaasuturbiinilaitoksen muuttamista varavoimalaitokseksi.
- 2) Viikinmäen jätevedenpuhdistusprosessien optimoimista tuottamaan mahdollisimman suuria määriä laitoksella talteenotettavaa biokaasua.
- 3) Kohtien 1 ja 2 yhdessä tai erikseen aiheuttamia muutoksia ja laajennuksia Viikinmäen laitosten toimintaa tukevaan infrastruktuuriin sekä lisärakentamisen tai uusien siirtolinjojen tarve.
- 4) Kohtien 1, 2 ja 3 kokonaisvaikutusta pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöihin.”

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Alhojärvi, Kettunen, Pyhälahti ja Vierikko jättivät eriävät mielipiteet.

Alhojärven eriävä mielipide kuuluu: ”Lautakunnan tulee ottaa voimakkaammin kantaa palmuöljydieselin käytön lopettamisen puolesta. Lisäksi pitäisi panostaa biokaasuun liikenteen biopolttoaineena.

Pääkaupunkiseudulla tulisi liikenteen biopolttoaineena keskittyä biokaasuun ja luopua biodieselin käytöstä viimeistään nyt meneillään olevan kokeilun jälkeen. Tällä hetkellä biojätteiden energiasäältä jää kokonaan hyödyntämättä, vaikka esimerkiksi Tukholmassa biokaasun käytöstä bussiliikenteessä on pelkästään myönteisiä kokemuksia kaikkien ympäristöystävällisimpänä ja kilpailukykyisimpänä liikenteen biopolttoaineena. Biokaasun tuotannon ja käytön organisointi esimerkiksi vesilaitosten, jätehuollon, energialaitosten ja bussiliikenteestä vastaavien tahojen kanssa tulisi selvittää yhdessä biokaasun potentiaalikäyttöön kanssa. Selvitys tulisi tehdä pikaisesti mahdollisten virheinvestointien välttämiseksi.”

28.4.2009

Kettusen eriävä mielipide kuuluu: "Eriävä mielipide menettelytapaan. Käytin kokouksessa puheenvuoron, jossa sanoin, että kannatan Timo Pyhälahden esittämiä lisäystä, jos hän poistaa esityksestään pikkutarikat kohdat, jossa määritellään ympäristölautakunnan lausuntoon jatkoselvitystä tekeville virkamiehille liian tiukat raamit. Samalla ilmaisin, että en kannata ensimmäistä kappaletta, vaan Pyhälahden lisäyksiä sivuille 26 ja 28 liitteestä näkyvien poistojen jälkeen."

Pyhälahden ja Vierikon eriävä mielipide kuuluu: "Jätämme eriävän mielipiteen kohdan Ystp/5 päätökseen, johon Pyhälähti ehdotti ja Vierikko kannatti liitteen mukaisesti kahta kohtaa, joista ensimmäinen hylättiin äänestyksessä ja toinen puheenjohtajan toimesta tulkittiin rauenneeksi muutoksen jälkeen kannattamattomana, vaikka tuki tehdylle muutokselle oli annettu etukäteen."

Kirje kaupunginhallitukselle (PL 1) ja pöytäkirjanote ympäristönsuojelija tutkimusyksikölle (Väkevä).

Lisätiedot:

Väkevä Outi, ympäristötarkastaja, puhelin (09) 310 31516

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Lea Saukkonen
puheenjohtaja

Pirjo Moberg
-vs. hallintosihteeri

15.05.2009

Dnro 194/01/013-09

Helsingin kaupungin hallintokeskus

Khs dnro	2009-288/71
Stn dn	
Saap./Anl.	18-05-2009

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSELLE, ESPOON KAUPUNGILLE JA VANTAAN KAUPUNGILLE VALTUUSTOALOITTEISTA PALMUÖLJYDIESELIN VAIHTAMISEKSI YMPÄRISTÖSTÄVÄLLISEEN VAIHTOEHTOON

YTV:n hallitus päätti 15.5.2009 pitämässään kokouksessaan antaa asiasta seuraavan lausunnon:

HKL ja YTV ovat alusta lähtien olleet mukana ideoimassa OPTIBIO:ksi nimettyä hanketta. Ensisijaisena tavoitteena liikenteen tilaajan näkökulmasta on ollut parafiinisen uusiutuvan dieselpolttoaineen lähipäästöjä vähentävä vaikutus. Liikenteen tilaajien kannalta myös uusiutuvan polttoaineen käytön edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ovat tärkeitä seikkoja. OPTIBIO hanke on ensimmäinen hanke maailmassa, jossa uuden sukupolven biopolttoainetta kokeillaan korkeina pitoisuuksina laajan kolmivuotisen tutkimushankkeen puitteissa. Hanke kuuluu Tekes'in Biorefine-ohjelmaan ja TEM:in 2. sukupolven biopolttoaineiden kehitysohjelmaan. Kokeilussa on mukana noin 300 bussia. Kokeilua ei ole tarkoitettu laajentaa. Päätökset jatkosta tehdään nykyisen OPTIBIO-hankkeen päätyttyä vuonna 2011.

OPTIBIO-hankkeessa painopiste on korkealuokkaisen uusiutuvan dieselpolttoaineen loppukäytössä, käytettävyydessä ja päästövaikutuksissa. Pääkaupunkiseudun bussikokeelle on ominaista uusiutuvan parafiinisen dieselpolttoaineen käyttö korkeina pitoisuuksina. Kokeilun polttoaineina ovat 30 %:n seos ja 100 %:n parafiininen diesel. Kokeilulla halutaan varmistaa uusien polttoainelaatujen toimivuus kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja ajoneuvotyypeissä. Käyttökoe toteutetaan tiiviissä yhteistyössä niin loppukäyttäjien (liikenneoitsijät) kuin autoteollisuuden kanssa, tavoitteena yleinen hyväksyntä uusiutuvalla parafiiniselle dieselpolttoaineelle. Nyt kokeilussa on kasviöljyjen vetykäsittelyyn perustuva uusiutuva NExBTL diesel. Tuoteominaisuuksiltaan NExBTL vastaa esim. puujätteestä synteetikaasuteknologialla valmistettavia varsinaisia BTL-tuotteita. Synteetikaasuteknologiaan perustuvat biopolttoaineet kaupallistunevat noin 5 vuoden aikajänteellä. NExBTL kokeilulla luodaan jo nyt valmiuksia ottaa käyttöön tulevaisuuden polttoainelaadut niin jakelujärjestelmien kuin loppukäytön osalta, raaka-ainesta riippumatta.

NExBTL:n raaka-ainevalinnat tekee tutkimushankkeessa kumppanina mukana oleva Neste Oil. HKL ja YTV luottavat siihen, että Neste Oil hoitaa raaka-ainehankintansa vastuullisesti ja kestävästi kehityksen periaatteita noudattaen. OPTIBIO-hanke ei missään muodossa ota kantaa raaka-ainekysymyksiin, koska hanke liittyy vain uusiutuvan dieselpolttoaineen loppukäyttöön. HKL:n ja YTV:n mukanaolo ei myöskään merkitse varauksetonta hyväksyntää palmuöljyn käytölle raaka-aineena.

15.05.2009

Dnro 194/01/013-09

Vuoden 2008 joulukuussa päätetty uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi (2008/0016 (COD), dokumentin päiväys 14.1.2009) sisältää mm. yleisiä vaatimuksia liikenteen biopolttoaineille, kestävyyskriteerejä ja tyypillisiä lukuja elinkaaren kasvihuonekaasujen vähenemille eri biopolttoainevaihtoehdoille.

Vetykäsittelyn biopohjaisen dieselpolttoaineen osalta direktiivissä on neljä raaka-aine/tuotantovaihtoehtoa: rypsipohjainen vetykäsitelty diesel, auringonkukkapohjainen vetykäsitelty diesel, palmuöljypohjainen vetykäsitelty diesel (määrittelemätön prosessi) ja palmuöljypohjainen vetykäsitelty diesel (metaanin talteenotto öljyn tuotantovaiheessa). Oletusarvot näiden polttoainevaihtoehtojen elinkaaren aikaisille kasvihuonekaasujen päästövähennyksille fossiiliseen dieselpolttoaineeseen verrattuna ovat 47 % (rypsi), 62 % (auringonkukka), 26 % (palmuöljy, määrittelemätön prosessi) ja 65 % (palmuöljy/metaanin talteenotto). Uusi direktiivi ei siis sulje pois palmuöljymahdollisuutta, edellyttäen että tuotannossa noudatetaan yleisiä kestävän kehityksen periaatteita. Tekniikalle, jossa öljyn prosessoinnin metaanipäästöt otetaan talteen, direktiivi antaa korkean oletusarvon kasvihuonekaasujen päästövähennykselle, 65 %.

HKL ja YTV ovat sitoutuneet OPTIBIO-tutkimuspartnereina omalta osaltaan viemään tutkimushankkeen loppuun suunnitellusti. Hankkeen keskeyttämiselle ei ole perusteita, ja itse asiassa katkaiseminen nyt vaikeuttaisi myöhempää uusien biopolttoainelaatujen käyttöönottoa merkittävästi. Seurannalla varmistetaan toisaalta polttoaineiden toimivuus ja toisaalta päästövähennyksien toteutuminen. Mittauksissa on havaittu että 100% NEXBTL polttoaine vähentää hiukkaspäästöjä 30 % ja NOx päästöjä 10 %. Pelkkä polttoaineen vaihto vähentää välittömästi myös vanhemman bussikaluston lähipäästöjä.

OPTIBIO on kokeiluhanke teknisen perustiedon tuottamiseksi eikä se sinällään sisällä sitoumuksia biopolttoaineiden käytön laajentamisesta bussikalustossa tai sitoumuksia raaka-aineisiin. Pitkällä aikavälillä HKL ja YTV edellyttävät, että liikenteen biopolttoaineet tuotetaan ei-ruokakelpoisista raaka-aineista kaikki mahdolliset myös maankäytön muutoksiin liittyvät kestävän kehityksen kriteerit täyttäen.

Biojätteiden ja puhdistamolietteiden käyttömahdollisuuksia biopolttoaineiden raaka-aineina selvitetään parhaillaan.

Lisätietoja antaa yksikön päällikkö Reijo Mäkinen, puh. 156 1223.

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV)

Niilo Järviuoma
liikennejohtaja

Reijo Mäkinen
yksikön päällikkö

TIEDOKSI

YTV:n kirjaamo

19.5.2009

2009kir7

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2009-288/71
Stn dnr	
Saap./Anl.	27-05-2009

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE PALMUÖLJYDIESELIN VAIHTAMISTA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISEEN VAIHTOEHTOON

Khs 2009-288/71
Helenjk 05-57/2009

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.2.2009 Yrjö Hakasen ja 47 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien palmuöljydieselin vaihtamista ympäristöystävälliseen vaihtoehtoon. Hallintokeskus on pyytänyt johtokunnan lausuntoa asiasta.

Helsingin Energian suunnittelemat biopolttoainehankkeet perustuvat metsäpohjaisen bioenergian hyödyntämiseen. Helsingin Energia ei tule käyttämään palmuöljypohjaisia dieselpolttoaineita.

Helsingin Energia käyttää biokaasua lämpökeskuksessa lämmön tuotantoon. Biokaasu saadaan hyödynnettäväksi YTV:n hallinnoimalta Vuosaaren kaatopaikalta. Biokaasulla tuotetun lämmön määrä oli v. 2008 yhteensä 603 MWh (v. 2007: 1026 MWh ja v. 2006: 1905 MWh).

Helsingin Veden Viikinmäen jätevedenpuhdistuslaitoksella syntyy jäteveden puhdistuksessa mädätyksen yhteydessä biokaasua. Vedenpuhdistuslaitos käyttää biokaasusta tuotetun energian kokonaan omaan prosessiinsa. Vuonna 2008 sähköä tuotettiin 18 130 MWh. Jätevedenpuhdistusprosessissa biokaasulla saadaan tuotettua koko prosessin vaatima lämpö ja 47 % tarvittavasta sähköstä. Kesällä 2009 viidennen kaasumoottorin myötä arvioidaan biokaasun hyötykäytön nousevan nykyisestä yli 96 %:sta lähes 100 %:iin.

Vuonna 2008 YTV järjesti tarjouskilpailun, joka liittyi pääkaupunkiseudun jätteiden energiahyötykäyttöön. Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 27.10.2008, että Helsingin Energia ei jätä tarjouskilpailussa tarjousta. Tarjouskilpailun voitti Vantaan Energia Oy:n jätevoimalaitosratkaisu.

19.5.2009

2009kir7

Edellä esiin tuotuun perustuen Helsingin Energia toteaa, että Helsingin Energia voi käyttää biokaasua maakaasuvoimalaitoksissaan, jos biokaasua on saatavilla. Liikennepolttoaineiden valmistus ei kuulu Helsingin Energian toimialaan.

Lisätiedot:

Pekka Manninen, johtaja, puhelin 617 3300

HELSINGIN ENERGIAN JOHTOKUNTA

Jere Lahti
puheenjohtaja

Tiina Nyström
asiamies, johtava lakimies

28.5.2009

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2009-288/71
Stn dnr	
Saap./Anl.	01-06-2009

HKL	
29.05.2009	
Dnro	2009-187/71

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA (HAKANEN) KOSKIEN PAL-
MUÖLJYDIESELIN VAIHTAMISTA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISEEN
VAIHTOEHTOON

HKL 2009-187, Khs 2009 - 288/71 17.2.2009

Lausuntopyyntö Hallintokeskus on pyytänyt johtokunnalta lausuntoa palmuöljydieselien vaihtamista koskevasta valtuustoaloitteesta 29.5.2009 mennessä.

Aloite Kaupunginvaltuutettu Yrjö Hakanen ja 47 muuta valtuutettua esittävät valtuustoaloitteessaan seuraavaa:

Aloite palmuöljydieselien vaihtamisesta ympäristöystävälliseen vaihtoehtoon

Helsingin kaupungin liikennelaitos HKL ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV kokeilevat yhteistyössä Neste Oilin kanssa palmuöljyn käyttöä bussiliikenteessä. Kokeilu on herättänyt voimakasta kritiikkiä siinä käytetyn biodieselien raaka-aineen takia.

Palmuöljyn tuotanto on laajentanut sademetsien tuhoamista. Hallitusten välisen kansainvälisen ilmastopaneelin mukaan sademetsien raivaaminen aiheuttaa noin viidenneksen maailman ilmastopäästöistä. Pالمuöljyn tuotantoon Kaakkois-Aasiassa liittyy myös vakavia sosiaalisia ongelmia ja ihmisoikeuksien loukkauksia, kun viljelmien tieltä tuhotaan kyliä, alkuperäiskansoja hädätetään asuinalueiltaan ja plantaaseilla käytetään lapsityövoimaa.

Palmuöljydieselien käyttö bussiliikenteessä ei vastaa joukkoliikenteen kehittämiseksi Helsingissä ja YTV:ssä asetettuja ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Se ei vastaa myöskään maailmanlaajuisia sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä kehityksen tavoitteita. Esimerkiksi VTT on selvittänyt liikenteen polttoaineiden valmistamista kaasutuslaitoksella, jossa eri biomassoista tehdään synteetisikaasua, josta voidaan edelleen valmistaa muun muassa dieselpolttoaineita.

28.5.2009

Edellä esitetyn perusteella esitämme, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla Helsingin ja pääkaupunkiseudun bussiliikenteessä luovutaan palmuöljydieselin käytöstä ja selvitetään mahdollisuudet ryhtyä käyttämään sen sijaan kotimaisista biomassoista tai biojätteistä valmistettua biopolttoainetta tai biokaasua. Samalla ehdotamme, että selvitetään mahdollisuudet perustaa Helsingin Energialle biokaasulaitos.

Lausunto

HKL-liikelaitoksen johtokunta toteaa asiasta lausuntonaan seuraavaa:

OPTIBIO on HKL:n, YTV:n, Proventia Emission Controlin ja Neste Oilin yhteinen kolmivuotinen tutkimushanke. HKL-liikelaitos ja YTV ovat alusta lähtien olleet mukana ideoimassa OPTIBIO-hanketta, johon liittyen osassa pääkaupunkiseudun bussikalustoa kokeillaan Neste Oilin valmistamaa uuden sukupolven biopolttoainetta. Tällä hetkellä Neste Oil käyttää biopolttoainetta (NExBTL) raaka-aineena palmuöljyä.

OPTIBIO-hankkeen ensisijaisena tavoitteena liikenteen tilaajan näkökulmasta on saada käytännön kokemuksella tietoa parafiinisen uusiutuvan dieselpolttoainetta toimivuudesta bussikalustossa sekä varmistua polttoainetta lähipäästöjä vähentävästä vaikutuksesta. Liikenteen tilaajien kannalta myös uusiutuvan polttoainetta käytön edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ovat tärkeitä seikkoja. OPTIBIO-hanke on ensimmäinen hanke maailmassa, jossa uuden sukupolven biopolttoainetta kokeillaan korkeina pitoisuuksina suhteellisen pitkän aikaa. Hanke on kolmivuotinen. Varsinainen tutkimustoiminta käynnistyi syyskuussa 2007, ja hanke päättyy vuoden 2010 lopulla. Hanke kuuluu Tekes:n Biorefine-ohjelmaan ja TEM:n 2. sukupolven biopolttoainetta kehitysohjelmaan. Valtiovarainministeriö on myöntänyt hankkeessa käytettävälle biopolttoaineelle verohuojennuksen. Kokeilussa on nyt mukana noin 300 bussia, pääkaupunkiseudulla, eikä kokeilua ole tarkoitus laajentaa. Päätökset biopolttoainetta mahdollisesta käytön jatkosta tehdään nykyisen OPTIBIO-hankkeen päättyessä.

OPTIBIO-hankkeessa painopiste on korkealuokkaisen uusiutuvan dieselpolttoainetta loppukäytössä, käytettävyydessä ja päästövaikutuksissa. Pääkaupunkiseudun bussikokeelle on ominaista uusiutuvan parafiinisen dieselpolttoainetta (vetykäsitetyt kasviöljyt ja eläinrasvat) käyttö korkeina pitoisuuksina. Kokeilun polttoainetta ovat 30 %:n seos ja 100 %:n parafiininen diesel. Kokeilulla halutaan varmistaa uusien polttoainelaatujen toimivuus kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja ajoneuvotyypeissä. Käyttökoe toteutetaan tiiviissä yhteistyössä niin loppukäyttäjien (liikennöitsijät) kuin autoteollisuuden kanssa, tavoitteena yleinen hyväksyntä uusiutuvalle parafiiniselle dieselpolttoaineelle.

28.5.2009

Nyt kokeilussa on rasvahappojen vetykäsittelyyn perustuva uusiutuva NExBTL-diesel. Tuoteominaisuuksiltaan NExBTL vastaa esim. puujätteestä synteesikaasuteknologialla valmistettavia varsinaisia BTL-tuotteita. Synteesikaasuteknologiaan perustuvat biopolttoaineet kaupallistunevat noin 5 vuoden aikajänteellä. NExBTL kokeilulla luodaan jo nyt valmiuksia ottaa käyttöön tulevaisuuden polttoainelaadut niin jakelujärjestelmien kuin loppukäytön osalta, raaka-ainesta riippumatta. Mikäli kokeilu keskeytettäisiin nyt, jäisivät tärkeät kokemukset saamatta ja tulevaisuudessa ympäristöystävällisten polttoainelaatujen käyttöönotto hidastuisi olennaisesti.

Neste Oil vastaa hankkeessa käytettävän biokomponentin tuotannosta ja siinä käytettävien raaka-aineiden valinnoista. Neste Oilin mukaan NExBTL:n pääasiallinen raaka-aine on malesialainen palmuöljy, mutta yhtiö käyttää myös pienempiä määriä rypsiöljyä ja eläinrasvoja. NExBTL-tekniikka sinänsä ei ole raaka-ainesidonnainen.

HKL:n ja YTV:n lähtökohtana on, että OPTIBIO-hankkeessa kumppanina mukana olevan Neste Oilin tulee hoitaa raaka-ainehankintansa vastuullisesti ja kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. HKL:n ja YTV:n mukanaololla kokeilussa ei oteta kantaa palmuöljyn käytölle raaka-aineena. Neste Oilin selvityksen perusteella se on vastuullisesti ja läpinäkyvästi toimiva palmuöljyn käyttäjä. Neste Oilin toiminta ja esimerkki omalta osaltaan lisää paineita niille palmuöljyn käyttäjille, joiden toiminta ei mahdollisesti ole samassa mitassa suunniteltua ja vastuullista. Johtokunta katsoo, että lopettamalla pääkaupunkiseudun biopolttoainehanke rankaistaisiin vastuullista toimijaa ja siten annettaisiin väärä signaali vastuuttomasti toimiville palmuöljyn käyttäjille. Johtokunta myös toteaa, että maailman palmuöljyn käytöstä 80 % tapahtuu elintarviketeollisuudessa, 18 % kosmetiikka- ja kemianteollisuudessa ja 1,5-2 % energiateollisuudessa. Neste Oilin osuus on noin viidennes energiateollisuuden osuudesta eli noin 0,3 % maailman palmuöljyn käytöstä.

Suomessa on voimassa biopolttoaineiden sitova jakeluelvoite. Biopolttoaineiden energiaosuuden tulee olla 4 % vuonna 2009, ja vuoden 2010 vielä vahvistamatta oleva tavoite on EU:n biopolttoainedirektiivin mukainen 5,75 %. Biopolttoaineilla saavutettava CO₂-hyöty on sama riippumatta siitä, miten biokomponentti käytetään. OPTIBIO-projekti edustaa uudenlaista ajattelua hyvälaatuisten biokomponenttien kohdennetusta käytöstä korkeina pitoisuuksina lähipäästöjen vähentämiseksi. Jos pääkaupunkiseudun bussikokeilu lopetettaisiin, Neste Oil

28.5.2009

joutuisi jakeluvaihteen takia edelleen käyttämään biokomponentteja dieselpolttoaineessa. Käyttö tapahtuisi tällöin pienempinä pitoisuuksina laajemmalle harvemmin asutulle alueelle levitettyinä, eikä NExBTL-komponentista tässä tilanteessa saataisi vastaavia päästöhyötyjä tiheään asutulla pääkaupunkiseudulla.

Vuoden 2008 joulukuussa EU:n päättämä uusiutuva energia (RES) koskeva direktiivi (2008/0016 (COD), dokumentin päiväys 14.1.2009) sisältää mm. yleisiä vaatimuksia liikenteen biopolttoaineille, kestävyyskriteerejä ja tyypillisiä lukuja elinkaaren kasvihuonekaasujen vähenemille eri biopolttoainevaihtoehdoille. EU edellyttää, että 10 % liikenteen energian tarpeesta katetaan uusiutuvalla energialla (biopolttoaineen ja uusiutuva sähkö) vuonna 2020. Pääosa tästä veloitteesta joudutaan täyttämään biopolttoaineilla, koska liikenteen sähköistämisen etenee hitaasti. Päivitetyn polttoaineiden laatudirektiivin mukaan dieselpolttoaine saa sisältää enintään 7 % perinteistä esteröityä biodieseliä. Energiaosuutena tämä on noin 6,5 %. Tämä tarkoittaa automaattisesti sitä, että parafiinisille biodieselmolekyyleille, joita pitoisuusraja ei koske, tulee olemaan kysyntää.

Vetykäsittelyn biopohjaisen dieselpolttoaineen osalta RES-direktiivi sisältää neljä raaka-aine/tuotantovaihtoehtoa: rypsi pohjainen vetykäsittely diesel, auringonkukkapohjainen vetykäsittely diesel, palmuöljypohjainen vetykäsittely diesel (määrittelemätön prosessi) ja palmuöljypohjainen vetykäsittely diesel (metaanin talteenotto öljyn tuotantovaiheessa).

Oletusarvot näiden polttoainevaihtoehtojen elinkaaren aikaisille kasvihuonekaasujen päästövähennyksille fossiiliseen dieselpolttoaineeseen verrattuna ovat 47 % (rypsi), 62 % (aurinkonkukka), 26 % (palmuöljy, määrittelemätön prosessi) ja 65 % (palmuöljy/metaanin talteenotto öljynpuristamalla).

Uusikaan direktiivi ei siis sulje pois palmuöljymahdollisuutta, edellyttäen että tuotannossa noudatetaan yleisiä kestävän kehityksen periaatteita. Tekniikalle, jossa öljyn prosessoinnin metaanipäästöt otetaan talteen, direktiivi antaa korkean oletusarvon kasvihuonekaasujen päästövähennykselle, 65 %.

28.5.2009

Direktiivin 17. artikla edellyttää mm., että biopolttoaineita ja muita bionesteitä ei saa valmistaa raaka-aineesta, joka on saatu biologiselta monimuotoisuudeltaan rikkaasta maasta, toisin sanoen maasta, joka tammikuussa 2008 tai sen jälkeen on ollut jossakin seuraavassa tilassa, riippumatta maan nykytilasta:

- (a) aarniometsänä tai muuna sen kaltaisena metsämaana eli kotoperäisenä metsänä ja muuna metsämaana, jossa ei näy selviä merkkejä ihmisen toiminnasta ja jossa ekologiset prosessit eivät ole merkittävästi häiriytyneet;
- (a) (i) lakisääteisenä tai asiassa toimivaltaisen viranomaisen nimeämänä luonnonsuojelualueena; tai (ii) harvinaisiksi, uhanalaisiksi tai erittäin uhanalaisiksi tunnustettuja ekosysteemien tai lajien suojelualueina, jotka kuuluvat hallitustenvälisen järjestöjen tai Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton laatimiin luetteloihin, jos ne on tunnustettu 18 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, ellei ole näyttöä siitä, että kyseisen raaka-aineen tuotanto ei haittaa tätä luonnonsuojelutarkoitusta;
- (b) (i) biologisesti erityisen monimuotoisena luonnontilaisena ruohoalueena eli ruohoalueena, joka säilyisi sellaisena ilman ihmisen toimintaa ja joka pitää yllä luonnollista lajien koostumusta ja ekologisia ominaisuuksia ja prosesseja; tai (ii) biologisesti erityisen monimuotoisena ei-luonnontilaisena ruohoalueena eli ruohoalueena, joka ei säilyisi sellaisena ilman ihmisen toimintaa ja joka on lajirikasta ja piilaantumaton, ellei ole näyttöä siitä, että raaka-aineen sadon korjaaminen on tarpeen, jotta alue säilyisi ruohoalueena.

Direktiivin 17. artikla sisältää myös lukuisia muita kestävän kehityksen mukaisia vaatimuksia biopolttoaineille. EU:n biopolttoaineille asettamien vaatimusten johdosta on öljy-yhtiöiden käytännössä tuotettava biopolttoaineensa kestäväällä tavalla.

28.5.2009

HKL-liikelaitos ja YTV ovat sitoutuneet OPTIBIO-tutkimuspartnereina omalta osaltaan viemään tutkimushankkeen loppuun suunnitellusti. Hankkeen katkaiseminen nyt vaikeuttaisi myöhempää uusien biopolttoainelaatujen käyttöönottoa merkittävästi. Seurannalla varmistetaan toisaalta polttoaineiden toimivuus niin uudessa kuin käytetyssä bussikalustossa ja toisaalta päästövähennysten toteutuminen. Tähänastisissa mittauksissa on havaittu, että 100 % NExBTL-polttoaine vähentää hiukkaspäästöjä noin 32 % ja NO_x-päästöjä noin 11 %. Pelkällä polttoaineen vaihdolla fossiilisesta dieselistä NExBTL:ään vähennetään siis välittömästi myös vanhemman bussikaluston lähipäästöjä.

OPTIBIO on kokeiluhanke teknisen perustiedon tuottamiseksi, eikä se sisällä sitoumuksia biopolttoaineiden käytön laajentamisesta bussikalustossa tai sitoumuksia raaka-aineisiin. OPTIBIO päättyy vuoden 2010 lopussa. Päätöksiä biopolttoaineiden käyttämisestä pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä laajassa mittakaavassa tämän jälkeen ei ole tehty. Jatkosta on tarkoituksenmukaista päättää viimeistään loppukesästä 2010. Johtokunta pitää lähtökohtina, että biopolttoaineiden laajamittaisen käytön ehdottomana edellytyksenä on tuolloin kestävä kehityksen mukainen polttoaineen raaka-ainetuotanto sekä saavutettavat muut hyödyt kasviuonekaasupäästöissä ja muissa haitallisissa päästöissä. Pitkällä aikavälillä biopolttoaineiden tuotanto tulee perustua eiruokakelpoiseen raaka-aineeseen. Biopolttoaineiden tuotannosta ei saa aiheutua maankäytön muutoksista syntyviä haittoja.

VTT, MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) ja SYKE (Suomen ympäristökeskus) julkaisivat toukokuussa 2009 nestemäisten biopolttoaineiden kestävyysasioita käsittelevän raportin "Assessing the sustainability of liquid biofuels from evolving technologies. A Finnish approach".

Raportin tiivistelmässä todetaan, että laajamittaisesta biopolttoaineiden tuotannosta voi aiheutua merkittäviä ympäristöllisiä ja yhteiskunnallisia ongelmia. Ensinnäkin kasviuonekaasupäästövähennämät eivät välttämättä toteudu johtuen materiaalien sivuvirroista, prosessien tarvitseman energian ja epäsuorien vaikutusten kuten maankäytön muutosten takia. Toiseksi muut ympäristövaikutukset kuten ravinteiden häviäminen, myrkylliset päästöt ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen saattavat olla merkittäviä. Kolmanneksi ruokakelpoisten raaka-aineiden käyttö biopolttoaineiden tuotantoon on nostanut ruuan hintaa aiheuttanen sosiaalisia ongelmia.

28.5.2009

Raportti käsittelee myös palmuöljyä. Raportissa todetaan että RSPO:n (Roundtable of Sustainable Palm Oil) kasvihuonekaasukriteerit palmuöljylle olivat vielä kesken vuonna 2007. Kunnollinen sertifiointijärjestelmä estäisi sen, että palmuöljyä ei tuoteta hakatuilta turvemailta aiheuttaen suuria kasvihuonekaasupäästöjä. Raportissa sanotaan kuitenkin että öljyn alkuperän varmistaminen on vaikeaa. Sertifiointijärjestelmä ei myöskään estä sitä, että vähemmän tunnolliset tuottajat hyödyntävät hakattuja turvemaita palmuöljyn tuotantoon.

Tässä on kuitenkin todettava, että Neste Oil on tehnyt perusteellista työtä käyttämänsä öljyn alkuperän varmistamiseksi ja sertifiointijärjestelmien kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi. Neste Oil on myösertonut, että vastuullinen palmuöljyn tuotanto merkitsee toimeentuloa ja esim. koulutusmahdollisuuksia paikalliselle väestölle. Voitaneen sanoa, että Neste Oil on toiminut esimerkillisesti palmuöljyn hankinnassa. Yhtiö ei kuitenkaan kiellä, etteikö palmuöljyn tuotantoon voisi liittyä ongelmia, mikäli kestävän tuotannon periaatteita ei noudateta.

Lähipäästöjen kannalta myös metaani (maakaasu tai biokaasu) on erinomainen vaihtoehto. Pääkaupunkiseudulla on tällä hetkellä käytössä noin 110 maakaasubussia. Ajoneuvon kannalta maa- ja biokaasu ovat yhdenvertaisia, eikä ajoneuvoihin tarvita muutoksia maakaasusta biokaasuun siirryttäessä. Kaasumaisten polttoaineiden ongelma on kuitenkin se, että kaasulle tarvitaan aina erikoisrakenteiset ajoneuvot ja tankkausjärjestelmät. Maa- tai biokaasu eivät näin ollen ole suoranaisia kilpailijoita parafiiniselle dieselpolttoaineelle, koska jälkimmäinen vaihtoehto soveltuu myös olemassa olevaan bussikalustoon.

Biokaasun liikennekäyttö on myös hyvä osakeino saavuttaa EU:n liikenteelle asetettu uusiutuvan osuustavoite; 10 % vuoteen 2020 mennessä. Biokaasu on aidosti paikallisesti tuotettua kotimaista polttoainetta, joka myös käytetään paikallisesti. Lopputuloksena on kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti tuotettua puhdas ja uusiutuva energia.

Biokaasun tuotantolaitoksella biomassa mädätetään ja tuloksena syntynyt biokaasu puhdistetaan epäpuhtauksista. Tämän jälkeen kaasu paineistetaan ja syötetään maakaasun siirtoverkkoon, jolloin jakeluun käytetään olemassa olevaa maakaasun tankkausverkostoa. Liikennekäyttö on mahdollista myös suoraan biokaasulaitokselta. Ensimmäistä maakaasuverkon alueelle rakennettavaa biokaasun tuotantolaitosta suunnitellaan Nastolaan. Tavoitteena on ottaa laitos tuotantokäyttöön vuoteen 2011 mennessä.

28.5.2009

Ämmässuolta saadaan 60 milj.m³ raakakaasua / vuosi. Teknistaloudellisesti kannattava tuotantomäärä jalostetulle biokaasulle on noin 20 milj. m³ (maakaasun veroista kaasua) mikä vastaa noin 500 bussin polttoaineen tarvetta.

Viikin jätevedenpuhdistamon potentiaali on noin 6milj. m³, mikä vastaa noin 150 bussin polttoaineen tarvetta. Nastolan ensimmäinen tuotantolaitos tuottaa noin 2 milj. m³ jalostettua biokaasua/vuosi, mikä vastaa noin 50 bussin polttoaineen tarvetta.

Johtokunta katsoo, että biokaasun käytön mahdollistamiseksi ja edistämiseksi pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä tulee toimia aktiivisesti.

HKL-liikelaitoksen johtokunta toteaa asian käsittelystä lautakunnassa seuraavaa:

Merkittiin, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa jäsen Haltia-Holmberg, esittelijän ehdotuksesta poiketen, ehdotti, että esityslistan sivun 10 kolmas kappale muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

HKL:n ja YTV:n lähtökohtana on, että OPTIBIO-hankkeessa kumppanina mukana olevan Neste Oilin tulee hoitaa raaka-ainehankintansa vastuullisesti ja kestävästi kehityksen periaatteita noudattaen. HKL:n ja YTV:n mukanaololla kokeilussa ei oteta kantaa palmuöljyn käytölle raaka-aineena. HKL myös toteaa, että maailman palmuöljyn käytöstä 80 % tapahtuu elintarviketeollisuudessa, 18 % kosmetiikka- ja kemianteollisuudessa ja 1,5-2 % energiateollisuudessa. Neste Oilin osuus on tällä hetkellä noin viidennes energiateollisuuden osuudesta eli noin 0,3 % maailman palmuöljyn käytöstä.

Haltia-Holmbergin esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Merkittiin, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa jäsen Laakso, esittelijän ehdotuksesta poiketen, ehdotti, että esityslistan sivun 10 kolmas kappale muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

HKL:n ja YTV:n lähtökohtana on, että OPTIBIO-hankkeessa kumppanina mukana olevan Neste Oilin tulee hoitaa raaka-ainehankintansa vastuullisesti ja kestävästi kehityksen periaatteita noudattaen. HKL:n ja YTV:n mukanaololla kokeilussa ei oteta kantaa palmuöljyn käytölle raaka-aineena.

Jäsen Haltia-Holmberg kannatti Laakson tekemää esitystä.

Asiassa toimitettiin äänestys.

Johtokunta päätti äänin 5 – 4, vähemmistössä puheenjohtaja Karhu, jäsenet Eskelinen, Haltia-Holmberg ja Laakso, hyväksyä esittelijän täsmennetyn esityksen.

28.5.2009

Merkittiin, että jäsenet Haltia-Holmberg ja Laakso tällä kohden ilmoittivat yhteisenä eriyvänä mielipiteenään seuraavaa:

HKL:n lausunto pohjautuu pitkälti Neste Oilin itse antamiin tietoihin, joita ei luonnollisesti voi pitää puolueettomina. Huomionarvoista onkin, että vaikka Nesteen osuus palmuöljyn kaikesta kulutuksesta on toistaiseksi 0,3 %, on määrä sen osalta nousemassa arvioiden mukaan 3 – 4 %:iin. On otettava huomioon vaikutus, joka kokonaan uudella palmuöljyn käyttötarkoituksella on sen kokonaiskysynnälle. Uuden, palmuöljyn perustuvan toimialan suosiminen, johtaa väistämättä kestävämmällä tavalla tuotetun palmuöljyn tuotannon kasvuun.

Merkittiin, että asiasta käydyin keskustelun kuluessa jäsen Laakso, esittelijän ehdotuksesta poiketen, ehdotti, että esityslistan sivun 14 toinen kappale poistetaan.

Jäsen Haltia-Holmberg kannatti Laakson tekemää esitystä.

Asiassa toimitettiin äänestys.

Johtokunta päätti äänin 5 – 4, vähemmistössä puheenjohtaja Karhu, jäsenet Eskelinen, Haltia-Holmberg ja Laakso, hyväksyä esittelijän täsmennetyn esityksen.

Johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle esittelijän täsmennetyn esityksen mukaisen lausunnon.

Merkittiin, että jäsenet Haltia-Holmberg ja Laakso tällä kohden ilmoittivat yhteisenä eriyvänä mielipiteenään seuraavaa:

On kiistanalaista, voiko palmuöljyä tuottaa kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti, sillä mm. sertifiointijärjestelmissä on vakavia puutteita. HKL:n tulisi suosia joukkoliikenteessä käytetyissä biopolttoaineissa lähellä tuotettuja raaka-aineita, jotka voidaan tuottaa kestävästi.

Lisätiedot:

Saari Petri, kalustoinsinööri, puhelin 310 35430

Lehmuskoski Ville, suunnittelujohtaja, puhelin 310 35097

HELSINGIN KAUPUNGIN HKL-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Jessica Karhu
puheenjohtaja

Rain Mutka
pöytäkirjanpitäjä

08.04.2010

14/01/013/2010

Helsingin kaupunginvaltuusto

Pg. 1/10

Khs dnro	2009 - 288/71
Stn dnr	
Saap./Anl.	12-04-2010

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTON ALOITTEESEEN PALMUÖLJYN KÄYTTÖSTÄ LIIKKENEPOLTTOAINEENA

HSL:n hallitus päätti 23.3.2010 pitämässään kokouksessa antaa Helsingin kaupunginvaltuuston aloitteesta palmuöljyn käytöstä liikennepolttoaineena seuraavan lausunnon:

OPTIBIO-kokeiluhanke

HSL (aik. HKL Suunnitteluosasto ja YTV), Neste Oil ja Proventia toteuttavat yhdessä tutkimushankkeen uusiutuvan dieselpolttoaineen käytöstä pääkaupunkiseudun busseissa. Kokeiluhanke kattaa vuodet 2007 – 2010.

Ns. OPTIBIO-hankkeen ensisijaisena tavoitteena liikenteen tilaajan näkökulmasta on hakea käytännön kokeilulla kokemuksia parafiinisen uusiutuvan dieselpolttoaineen toimivuudesta bussikalustossa sekä varmistua polttoaineen lähipäästöjä vähentävästä vaikutuksesta. OPTIBIO hanke on ensimmäinen hanke maailmassa, jossa uuden sukupolven biopolttoainetta kokeillaan korkeina pitoisuuksina suhteellisen pitkän aikaa. Hanke kuuluu Tekes'in Biorefine-ohjelmaan ja TEM'in 2. sukupolven biopolttoaineiden kehitysohjelmaan. Kokeilussa on pääkaupunkiseudulla mukana noin 300 bussia. Valtiovarainministeriö tukee hanketta myöntämällä hankkeessa käytetyille biokomponentille verohuojennukset.

Pääkaupunkiseudun bussikokeelle on ominaista uusiutuvan parafiinisen dieselpolttoaineen (vetykäsitelty kasviöljy) käyttö korkeina pitoisuuksina. Kokeilun polttoaineina ovat 30 %:n seos ja 100 %:n parafiininen diesel. Kokeilulla halutaan varmistaa uusien polttoainelaatujen toimivuus kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja ajoneuvotyypeissä. Käyttökoe toteutetaan tiiviissä yhteistyössä niin loppukäyttäjien (liikennöitsijät) kuin autoteollisuuden kanssa, tavoitteena yleinen hyväksyntä uusiutuvalle parafiiniselle dieselpolttoaineelle. Nyt kokeilussa on kasviöljyjen vetykäsitelyyn perustuva uusiutuva NExBTL-diesel. Tuoteominaisuuksiltaan NExBTL vastaa esim. puujätteestä synteetikaasuteknologialla valmistettavia varsinaisia BTL-tuotteita. Synteetikaasuteknologiaan perustuvat biopolttoaineet kaupallistunevat noin 5 vuoden aikajänteellä. NExBTL kokeilulla luodaan jo nyt valmiuksia ottaa käyttöön tulevaisuuden polttoainelaadut niin jakelujärjestelmien kuin loppukäytön osalta, raaka-ainesta riippumatta. Tähänastiset

08.04.2010

14/01/013/2010

käyttökokemukset ovat erittäin positiivisia. Parafiininen polttoaine on toiminut hyvin myös talvioloissa. 100 %:n parafiininen dieselpolttoaine alentaa hiukkaspäästöjä keskimäärin 30 % ja typenoksidipäästöä 10 %.

Parafiiniselle dieselpolttoaineelle saatiin helmikuussa 2009 EN-standardin esiaste, ns. CEN Workshop Agreement (CWA 15940). Dokumentti kattaa niin synteetikaasuteknologiaan kuin kasvi- ja eläinrasvojen vetykäsittelyyn perustuvat tuotteet. Dokumentin yleiskuvauksessa sanotaan, että parafiininen dieselpolttoaine on korkealaatuinen, puhtaasti palava polttoaine, joka merkittävästi alentaa olemassa olevan dieselkaluston päästöjä.

OPTIBIO-hanke ei ota kantaa raaka-ainekysymyksiin, koska hanke keskittyy uusiutuvan dieselpolttoaineen loppukäyttöön. NExBTL:n raaka-ainevalinnat tekee tutkimushankkeessa kumppanina mukana oleva Neste Oil.

Uusiutuvan energian edistämiseen

Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseen tähtäävä direktiivi 2009/28/EY (RES) vahvistettiin lopullisesti 23. huhtikuuta 2009. Direktiivi sisältää sitovia tavoitteita uusiutuvan energian käytölle ja lisäksi yleisiä vaatimuksia liikenteen biopolttoaineille, kestävyyskriteerejä ja tyypillisiä lukuja elinkaaren kasvihuonekaasujen vähenemille eri biopolttoainevaihtoehdoille.

Direktiivin 17. artiklassa käsitellään biopolttoaineita ja bionesteitä koskevat kestävyyskriteerit.

Tiivistetysti vaatimukset ovat seuraavat:

Biopolttoaineiden ja bionesteiden käytöstä saatavan vähennyksen kasvihuonekaasupäästöissä on oltava vähintään 35 prosenttia. Tammikuun 1. päivästä 2017 biopolttoaineiden ja bionesteiden käytöstä saatavan vähennyksen kasvihuonekaasupäästöissä on oltava vähintään 50 prosenttia. Tammikuun 1. päivästä 2018 kyseisen vähennyksen kasvihuonekaasupäästöissä on oltava vähintään 60 prosenttia biopolttoaineiden ja bionesteiden osalta, jotka on tuotettu laitoksissa, joissa tuotanto on alkanut aikaisintaan 1. päivänä tammikuuta 2017.

Biopolttoaineita ja bionesteitä ei saa valmistaa raaka-aineesta, joka on hankittu biologiselta monimuotoisuudeltaan rikkaalta maalta.

Biopolttoaineita ja bionesteitä ei saa valmistaa raaka-aineesta, joka on hankittu maasta, johon on sitoutunut paljon hiiltä.

Biopolttoaineita ja bionesteitä ei saa tuottaa raaka-aineesta, joka on hankittu maalta, joka oli tammikuussa 2008 turvemaata, ellei esitetä näyttöä siitä, että tämän raaka-aineen viljelyyn ja korjuuseen ei liity aiemmin kuivattamattoman maan kuivatusta.

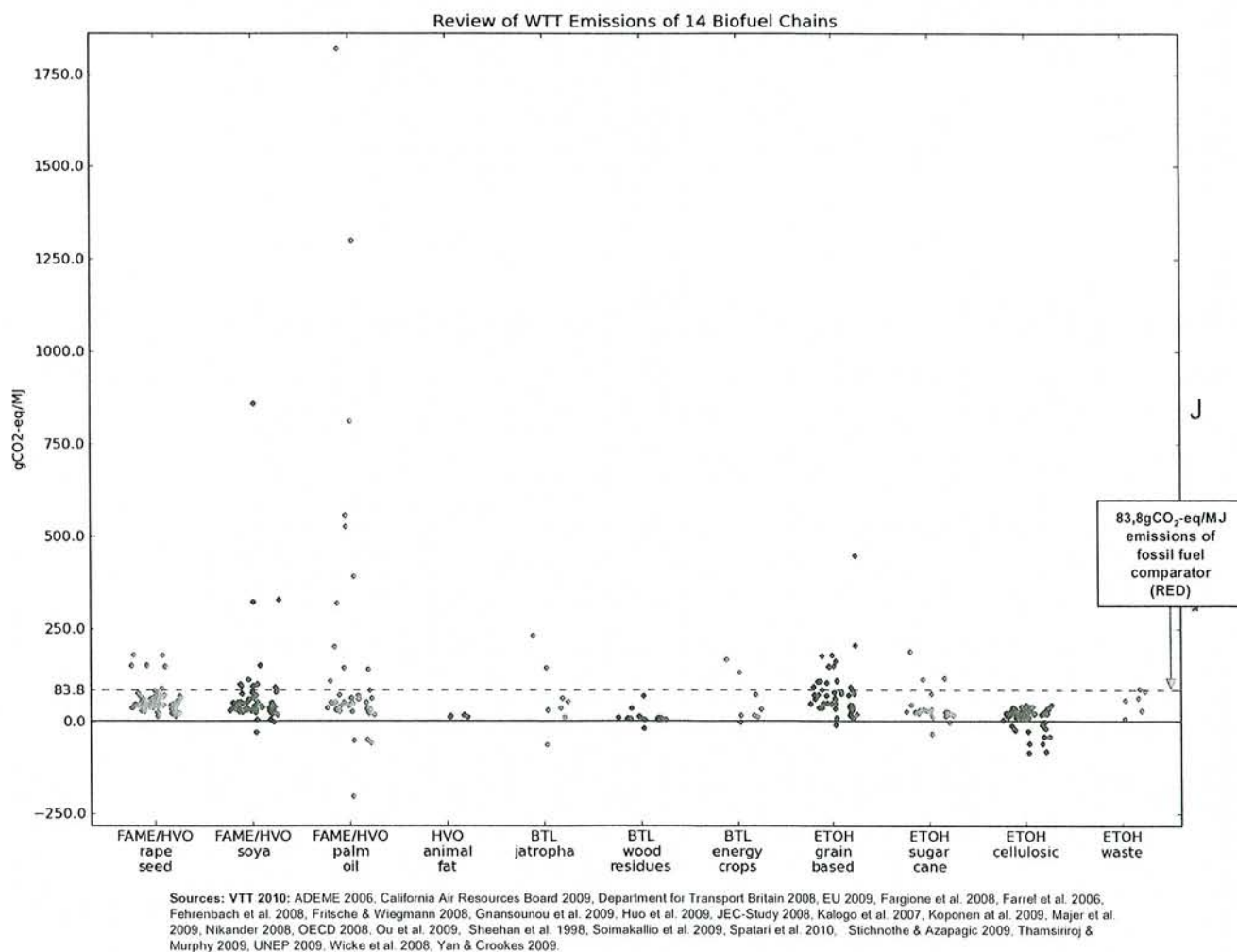
08.04.2010

14/01/013/2010

Komissio laatii joka toinen vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle sellaista kolmansien maiden ja jäsenvaltioiden osalta, jotka tuottavat huomattavan määrän yhteisössä kulutettuja biopolttoaineita tai niiden raaka-aineita, kertomuksen kansallisista toimenpiteistä, joita on toteutettu säädettyjen kestävyyskriteerien noudattamisen sekä maaperän, veden ja ilman suojelun osalta. Ensimmäinen kertomus toimitetaan vuonna 2012.

Direktiivi siis määrittelee yhteiseurooppalaiset pelisäännöt biopolttoaineiden kestävyyskriteereille. Direktiivin mukaan esim. turvepohjaiseen sademetsään raivatulla öljypalmuviljelmällä tuotettu palmuöljy ei kelpaa laskettavaksi biopolttoaineena Euroopan Unionissa.

Direktiivin taulukot tunnistavat muiden hyväksyttävien biopolttoaineiden joukossa sekä palmuöljystä valmistetun perinteisen biodieselin (kasviöljyn metyyliesteri FAME) että vetykäsitellyn kasviöljyn palmuöljystä (NExBTL). Perusehtona on, että yllä mainitut kestävyyskriteerit täyttyvät.

08.04.2010

14/01/013/2010

Kuva 1. Yhteenveto 25:stä eri elinkaaritarkastelusta biopolttoaineille. Lähde VTT.

RES-direktiivin tulkinta ja suomalainen lainsäädäntö (Jukka Saarinen/TEM 11.2.2010)

Kansallisen lainsäädännön osalta tullaan säätämään erillinen laki biopolttoaineiden kestävydestä. RES-direktiivin mukaan kansallisen lainsäädännön tulee olla voimassa 5.12.2010. Kansallinen lainsäädäntö ja kriteeristöt tulevat perustumaan suoraan RES-direktiiviin.

RES-direktiiviin ja sen kestävyyskriteereihin on odotettavissa päivityksiä lähivuosina. Komission pitäisi antaa kertomus mm. Greenpeacen esille tuomista epäsuorista maankäyttövaikutuksista tämän vuoden kuluessa, ja Komissiolta odotetaan ehdotusta siitä, miten ne otettaisiin huomioon. Euroopan parlamentin ja neuvoston odotetaan tekevän päätöksiä asiassa vuoden 2012 loppuun mennessä.

Helsingin kaupunginvaltuuston ja HSL:n mahdollisuudet arvioida palmuöljyhankintojen sosiaalisia ja ekologisia vaikutuksia

Biopolttoaineiden sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset ovat asioita, jotka koskevat koko EU:ta. Edellä selostetusta käy ilmi, että EU on RES-direktiivin muodossa luonut pelisäännöt biopolttoaineiden kestävyden arviointiin, ja että kriteerejä tullaan tarkistamaan jatkuvana prosessina. Valtiona Suomi joutuu noudattamaan RES-direktiivin sääntöjä, eikä Suomella ole mahdollisuuksia asettaa tiukempia kriteerejä.

Suomi ja HSL joutuvat seuraamaan EU:n yleistä kehitystä ja EU:n sääntöjä. Jos tietyn polttoaineen käyttö EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan on Suomessa sallittua, HSL:llä tai Helsingin kaupunginvaltuustolla tuskin on mahdollisuuksia kieltää tämän polttoaineen käyttöä. Suomessa on voimassa biopolttoaineiden jakeluelvoitelaki, joka antaa alan toimijoille vapaan kädet, voimassa olevan lainsäädännön puitteissa, täyttää velvoitteet parhaimmaksi näkemällään tavalla. Yksittäisestä polttoaine-erästä ei tarkkaan tiedetä mikä on biokomponenttipitoisuus eikä biokomponentin alkuperää. Polttoaineen jakelija joutuu tietenkin takaamaan, että polttoaineiden laatudirektiivin (2009/30/EY) ja eurooppalaisen dieselpolttoainestandardin EN590 vaatimukset täyttyvät. Työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on valvoa, että Suomessa käyttöön tulevat biopolttoaineet täyttävät RES-direktiivin mukaiset vaatimukset.

Jos käytössä on CWA 15940 -esistandardin mukainen 100 %:n parafiininen dieselpolttoaine, polttoaineen tunnistaminen ja alkuperän selvittäminen on tietenkin helpompaa.

08.04.2010

14/01/013/2010

HSL on uusien ajoneuvotekniikoiden ja polttoaineiden tutkimuksessa tiiviissä yhteistyössä VTT:n kanssa. HSL on täten myös hyvin tietoinen biopolttoaineisiin liittyvistä ongelmista, ja HSL seuraa alan kehitystä hyvin aktiivisesti.

RES-direktiivi antaa jäsenmaille kuitenkin mahdollisuuden edistää jäteperäisistä ja muista kuin ruokakasveista valmistettuja biopolttoaineita. Tällaisilla biopolttoaineilla katsotaan olevan kaksinkertainen painoarvo muihin biopolttoaineisiin nähden biopolttoainevelvoitetta täytettäessä. Tämän perusteella HSL tulee jatkossa selvittämään jäteperäisten ja muista kuin ruokakasveista valmistettujen biopolttoaineiden käyttöä kilpailuttamiskriteerinä.

Lisätietoja antaa osaston johtaja Reijo Mäkinen, p. 040 595 0201

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Reijo Mäkinen
osaston johtaja

LIITE

Helsingin kaupungin lausuntopyyntö 13.10.2010, 2009-288/71

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo

NESTE OIL

Espoo, 29.4.2010

Helsingin kaupunki
Kaupunginvaltuusto
Hallintokeskus
PL 1, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2009-288/71
Stn dn	
Saap./Anl.	03-05-2010

Lausunto uusiutuvan dieselin käyttöä koskevassa asiassa

Helsingin kaupungin hallintokeskus on pyytänyt 9.4.2010 Neste Oil Oyj:n lausuntoa uusiutuvan dieselin käyttöä koskevassa valtuustoaloiteasiassa. Yhtiö esittää kunnioittaen seuraavaa:

1 Muut lausunnot asiassa

Yhtiö on perehtynyt asiassa annettuun HSL:n lausuntoon, jonka yhtenä osana on uusiutuvan energian direktiivin tulkintaa ja toimeenpanoa koskeva osa. Yhtiö yhtyy ko. lausunnoissa esitettyihin näkemyksiin ja pitää tärkeänä, että nyt tarkasteltavaa uusiutuvan dieselin asiaa tarkastellaan osana kokonaisuutta, jossa Euroopan laajuisesti pannaan täytäntöön säädöksiä uusiutuvan energian lisäämiseksi myös liikennekäytössä. Suomen hallitus on tuoreilla energialinjauksillaan nostanut Suomen liikenteen biopoltoainetavoitteet Euroopan kärkeen, kun tavoitteena on nyt 20 % EU:n 10 %:n tavoitteen sijasta. Erityisenä huomiona yhtiö toteaa, että lausunnossa esitetty kaavio erilaisten biopoltoaineiden elinkaarilaskelmien tuloksista osoittaa selvästi, että valitulla raaka-aineella ja sen tuottamistavalla on ratkaiseva merkitys sille, millaisiin kasvihuonekaasujen vähenemisiin tuotteen käytöllä päästään.

2 Neste Oilin toiminnan lähtökohdat

Neste Oil on tutkinut ja testannut useita erilaisia uusiutuvia raaka-aineita. Yhtiön uusiutuvan dieselin valmistusprosessi on joustava ja tuottaa korkealaatuista polttoainetta raaka-aineesta riippumatta. Raaka-ainehankinnan kriteereiksi on asetettu tuotannon vastuullisuus, saatavuus ja hinta. Kestävän kehityksen periaattein tuotettu palmuöljy on osoittautunut hyväksi raaka-aineeksi kaikilla näillä osa-alueilla. Sen kasvihuonekaasujen päästötase on erinomainen verrattuna moniin muihin raaka-aineisiin. Neste Oil on tehnyt lujasti töitä käyttämänsä palmuöljyn vastuullisuuden varmistamiseksi ja koko teollisuudenalan pelisääntöjen kehittämiseksi.

Uusiutuvien raaka-aineiden tarve kasvaa, koska ilmastonmuutosta halutaan torjua entistä tiiviimmin biopohjaisilla polttoaineilla. Vastuullisesti tuotettu palmuöljy on erinomainen raaka-aine saatavuudeltaan, hinnaltaan ja kasvihuonekaasutaseeltaan.

Espoo, 29.4.2010

Neste Oilin kestävän kehityksen politiikka:

- Toimintamme on sosiaalisesti vastuullista, ympäristöä kunnioittavaa ja taloudellisesti kannattavaa.
- Kaikki toimintomme ovat turvallisia yhtiön työntekijöille, naapurustolle, alihankkijoille, asiakkaille ja ympäristölle.
- Toimimme vastuullisesti yhteiskunnassa ja kunnioitamme kaikessa toiminnassamme ihmisoikeuksia.
- Tarjoamme asiakkaillemme tuotteita, jotka tukevat kestävästä kehityksestä, hidastavat ilmastonmuutosta ja parantavat paikallista ilmanlaatua.
- Olemme sitoutuneet entistä kestävämpien ratkaisujen kehittämiseen yhteistyössä sidosryhmiemme kanssa.
- Käytämme luonnonvaroja vastuullisesti ja pyrimme aktiivisesti kehittämään toimitusketjuamme kohti kestäviä tuotantokäytäntöjä

Neste Oil noudattaa OECD:n monikansallisille yrityksille antamia suosituksia sekä suosituksia yhtiöiden hyvästä hallintotavasta. Lisäksi se toimii YK:n ihmisoikeuksien julistuksen, kansainvälisen työjärjestön ILO:n työelämän perusoikeuksia koskevan julistuksen ja työelämän oikeuksien mukaisesti.

Yleistä Neste Oilin vastuullisuusasioiden hoitamisesta

Monet rahoituslaitokset ja luokitustahot ovat arvioineet Neste Oilia usein eri vastuullisuuskriteerein. Arvioijat ovat tietoisia yhtiön uusiutuvien polttoaineiden strategiasta ja yhtiön käyttämistä raaka-aineista. Yritys on saanut mm. seuraavat palkinnot ja tunnustukset:

- Ethibel Sustainability Indices (ESI) – Pioneer & Excellence, 2006-
- Global 100 –lista, maailman vastuullisimpien yhtiöiden lista, 2007-
- Dow Jones Sustainability World Index, 2007-
- Dow Jones STOXX Sustainability Index, 2009-
- Storebrand Best in Class, 2007-
- Forest Footprint Disclosure, 2010-

3 Neste Oil palmuöljyn käyttäjänä

Neste Oil käytti vuonna 2009 yhteensä 0,6 % maailmassa tuotetusta palmuöljystä NExBTL-dieselin valmistamiseen. Yhtiön kokonaisraaka-ainetarve nousee 2,4 miljoonaan tonniin vuonna 2012. Palmuöljyn rinnalla käytetään jo nyt rypsiöljyä ja elintarviketeollisuuden rasvajätettä. Siten kokonaisraaka-ainetarvetta ei ole tarkoitus täyttää pelkästään palmuöljyn käytöllä. Lisäksi uusia potentiaalisia raaka-aineita tutkitaan ja kehitetään.

NExBTL-teknologian erityisenä etuna on se, että useat eri kasviöljyt soveltuvat raaka-aineiksi, ja saatava tuote täyttää korkeimmat laatuvaatimukset. Siten mahdollisia raaka-aineita on enemmän kuin pelkästään palmu- ja rypsiöljy sekä elintarviketeollisuuden rasvajäte. Yhtiön erityisenä kiinnostuksen kohteena ovat maailmanmarkkinoilta saatavat sivu- ja jätejakeet, joiden jalostusarvoa on mahdollista kasvattaa tuntuvasti polttoaineeksi jalostamalla.

Neste Oilin käyttämät palveluntarjoajat, tavarantoimittajat ja urakoitsijat vaikuttavat merkittävästi yhtiön kestävän kehityksen periaatteiden toteutumiseen

Espoo, 29.4.2010

käytännössä. Neste Oil kouluttaa yhteistyökumppaneitaan säännöllisesti ja viestii aktiivisesti vastuullisuusasioista.

Toiminnan vastuullisuus on keskeinen kriteeri myös uusia yhteistyökumppaneita valittaessa. Yhteistyökumppaneille esitetään seuraavat vähimmäisvaatimukset:

- ympäristövastuu
- toimittajan koko toiminnan kattava ympäristönhallintajärjestelmä
- työntekijän oikeudet
- rotuun, sukupuoleen tms. perustuvan syrjinnän kieltäminen
- pakko- ja orjatyön kieltäminen
- lapsityövoiman kieltäminen
- rangaistusten kieltäminen
- järjestäytymisen vapaus
- työhön liittyvien terveys- ja turvallisuusasioiden hoitaminen
- työaikaa koskeva ohjeistus
- alihankintaa koskeva ohjeistus

Neste Oil tarkastaa sekä sisäisesti että riippumattoman tahon suorittamin auditoinnein, että tavaroiden ja palveluiden toimittajat huolehtivat näiden vähimmäisvaatimusten täyttämistä järjestelmällisesti. Kestävän kehityksen periaatteet bioraaka-aineketjulle ovat saatavilla osoitteessa www.nesteoil.fi (vastuullisuus).

4 Uusiutuvia polttoaineita koskeva säännöstö

Euroopan Parlamentin ja Neuvoston RED-Direktiivi (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:EN:PDF>), ns. uusiutuvan energian direktiivi, suomeksi: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:fi:PDF> asettaa reunaehdot uusiutuvien polttoaineiden käytölle. Direktiivissä mm. rajoitetaan alueet, joilla uusiutuvien polttoaineiden raaka-aineet saadaan kasvattaa, jolloin painopiste on luonnon monimuotoisuudessa, suurissa suojeluarvoissa, suo- ja metsäalueiden suojelussa sekä korkean hiilivarannon alueiden säilyttämisessä. Epäsuorien maankäytön muutosten vaikutusten hallinnan kehittämisessä Euroopan komissiolla on raportointi- ja kehittämisvelvoite.

Direktiivissä asetetaan laskentasäännöt koko elinkaaren aikaisille kasvihuonekaasupäästöille sekä annetaan vähimmäistasot päästöjen vähenemisistä, joihin uusiutuvilla polttoaineilla tulee päästä. Neste Oil toteaa, että sen NExBTL-diesel täyttää direktiivissä asetetut vaatimukset hyvin, ja yhtiö tekee aktiivisesti työtä myös raaka-aineiden tuottajien kanssa vastuullisten menettelytapojen ja viljelykäytäntöjen edistämiseksi kaikkialla hankintaketjussaan.

Tuotteemme kasvihuonekaasujen päästöjen osalta yhtiö viittaa koko NExBTL-tuoteketjun kattavaan, erilaisilla raaka-aineilla tehtyyn laskentaan, joka osoittaa yksiselitteisesti NExBTL-dieselin hyödyt ilmastopäästöjen kannalta: <http://www.nesteoil.fi/default.asp?path=35,52,11990,11993,12252,12257,12567>. Aiheesta löytyy myös enemmän aineistoa sivuiltamme: <http://www.nesteoil.fi/default.asp?path=35,52,11990,11993,12252,12257>.

Espoo, 29.4.2010

Biopolttoaineista yleisesti ja niiden raaka-aineista erityisesti on viimeisten vuosien aikana julkaistu tuhansia tutkimuksia ja selvityksiä, jotka osoittavat myös ympäristön ja ilmaston tilaan liittyviä huolenaiheita. Osalla selvityksistä on ensisijaisena tavoitteena osallistua ja vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon. Palmuöljyn viljely, sen laajentuminen ja mahdollisuudet edistää vastuullisuutta ko. toiminnassa ovat keskeisiä aiheita. Kaikki nämä seikat kuuluvat sekä Euroopan että Yhdysvaltojen biopolttoainesäännösten kehittämisessä huomioon otettavien kysymysten joukkoon. Siten mm. epäsuorien maankäytön muutosten vaikutuksia koskeva säännöstö kehittyy näiltä osin tulevaisuudessa.

5 Palmun viljelyn sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista

Merkittävä köyhyden vähentäjä

Öljypalmun viljely on merkittävä tulonlähde Indonesiassa, jossa 23 % väestöstä elää ilman puhdasta juomavettä ja 15 % on köyhyysrajan alapuolella. Palmuöljytuotannon piirissä työskentelee yli 7 miljoonaa ihmistä. Malesiassa ja Indonesiassa palmuöljy on myös merkittävä vientitulojen lähde.

Indonesian palmuöljytuotannosta 40 % tapahtuu perheviljelmillä, joiden koko on 2–4 hehtaaria. Pienviljelijöiden osuuden on arvioitu kasvavan lähivuosina. Köyhyden torjumiseksi lisää maata otetaan viljelykäyttöön. Myös tällöin tulisi huolehtia siitä, että arvokkaita alueita ei tuhota. Energiakäyttöön ei uudelta, metsään raivatulta viljelmältä saatua raaka-ainetta voida kelpuuttaa.

Palmuöljy on oikein viljeltynä erinomainen raaka-aine

Öljypalmujen viljely on kustannustehokasta ja ekologista muihin öljykasveihin verrattuna. Öljypalmuilla on ylivoimaisesti korkein hehtaarisäntö. Maailman kasviöljytuotannosta 38 % on palmuöljyä, vaikka öljypalmut vievät vain 7 % öljykasvien viljelyalasta. Tulevaisuudessa maankäytön tehokkuus nousee entistä keskeisemmäksi tekijäksi eri raaka-ainevaihtoehtojen arvioinnissa.

Palmuöljytuotantoa voidaan lisätä ilman arvokkaaseen metsään kajoamista. Tällöin parannetaan satoisuutta viljelymenetelmiä kehittämällä ja laajennetaan viljelyä ruokakasvien viljelyyn soveltumattomalle joutomaalle. Joutomaata on arviolta kaksinkertainen määrä nykyiseen 10 miljoonan hehtaarin viljelyalaan verrattuna. Öljypalmujen viljely on myös kaikista öljykasveista kustannustehokkainta ja vähiten energiaa kuluttavaa.

Pienemmät kasvihuonekaasupäästöt

Raaka-aineiden valinnassa on tärkeää kasvihuonekaasupäästöjen määrittäminen ja vähentäminen koko elinkaaren ajalta. Vastuullisesti tuotetusta palmuöljystä valmistetun NExBTL-dieselin koko elinkaaren ajalta laskettujen kasvihuonekaasupäästöjen vähenemä on noin 60 % verrattuna fossiiliseen dieseliin. Nykyisin kaupallisesti saatavilla olevista raaka-aineista ainoastaan elintarviketeollisuuden rasvajätteellä saavutetaan merkittävämpi päästöjen vähenemä.

6 Sidosryhmäyhteistyötä epäsuorien vaikutusten torjumiseksi

Espoo, 29.4.2010

Neste Oil tunnistaa joidenkin alan toimijoiden väärinkäytöksistä seuranneet ongelmat. Siksi yhtiö on tiiviisti mukana kehittämässä öljypalmuviljelyn kansainvälisiä standardeja epäsuorien vaikutusten torjumiseksi. Neste Oil edistää aktiivisesti kansainvälisen sertifiointijärjestelmän käyttöönottoa palmuöljytuotannossa RSPO:n kautta. RSPO on palmuöljytuottajien, käyttäjien ja kansalaisjärjestöjen yhteinen kestävä palmuöljytuotantoa edistävä organisaatio. Neste Oil on ollut organisaation aktiivinen jäsen vuodesta 2006. Yhtiö edellyttää palmuöljytoimittajiltaan RSPO:n jäsenyyttä sekä sitoutumista kestävä kehityksen periaatteisiin ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. On välttämätöntä, että sertifiointijärjestelmä on laajasti käytössä ja toimii parhaalla mahdollisella tavalla. Liitteessä 1 on esitetty Neste Oilin toimia vastuullisuustyössä.

Roundtable on Sustainable Palm Oil, RSPO, antaa sivuillaan kattavan kuvan vastuullisen palmuöljyn viljelyn nykytilasta osoitteessa www.rspo.org. Tietoja Malesian palmuöljynviljelystä löytyy Malesian Palm Oil Boardin sivuilta: <http://mpob.gov.my/> ja tilastotietoja erityisesti sivuilta http://econ.mpob.gov.my/economy/EID_web.htm. Vastaavasti kaupallisen organisaation Palm Oil Councilin sivut tarjoavat runsaasti tilastotietoja mm. alan merkityksestä taloudelle: <http://www.mpoc.org.my/default.aspx>. Indonesian puolelta paikallinen tietolähde on mm. GAPKI, <http://www.gapki.or.id/>.

7 Yhteenveto

Uusiutuvan dieselin raaka-aineita koskevassa valtuustoaloitteessa nostetaan esille eräitä hallitsemattomaan öljypalmun viljelyalan lisäämiseen liittyviä haittoja. Alan vastuullisuustyö on käynnistynyt, ja viimeisten viiden vuoden aikana on palmuöljylle saatu perustettua kattava sertifiointijärjestelmä. Vastuullisten tuotetun, sertifioidun öljyn osuus kasvaa nopeasti. Neste Oil on sitoutunut käyttämään pelkästään sertifioitua öljyä vuoden 2015 loppuun mennessä. Yhtiö on jo nyt maailman suurimpia vastuullisesti tuotetun öljyn ostajia. Vastuullisuutta vaativat yhtiöt toimivat markkinoilla veturina, jonka mukana koko alan käytännöt kehittyvät.

Neste Oil viittaa HSL:n lausunnossa esitettyihin seikkoihin uusiutuvan energian säädöksistä ja niiden toimeenpanosta Suomessa sekä edellä esitettyihin tietoihin vastuullisuuskäytännöistään ja toteaa, että valtuustoaloitteen mukainen yhden uusiutuvan dieselin raaka-aineen poissulkeminen olisi perustetonta sekä sosiaalisten että ympäristö- ja ilmastonäkökohtien kannalta.

Ystävällisin terveisin,

Simo Honkanen
Johtaja, Turvallisuus ja ympäristö
Neste Oil Oyj

Pekka Tuovinen
Johtaja, Kestävä kehitys ja säädösasiat
Neste Oil Oyj

Espoo, 29.4.2010

LIITE 1

Neste Oilin toiminta raaka-ainehankinnassa erityisesti palmuöljyn osalta

Neste Oil on ensimmäinen perinteinen öljy-yhtiö, joka haki vuonna 2004 perustetun Roundtable on Sustainable Palm Oilin (RSPO) jäsenyyttä vuonna 2005, ja aloitti toiminnan järjestössä vuonna 2006.

Yhtiön on tunnistanut RSPO:n sellaiseksi palmuöljyalaa kehittäväksi yhteistyöjärjestöksi, jonka kautta koko alan vastuullisuutta on mahdollisuus tehokkaimmin edistää. Yhtiö on sitoutunut RSPO:n tavoitteisiin ja on määrätietoisesti jatkanut vastuullisuuden edistämistä alalla. Seuraavassa tiivistelmä tähänastisista toimista:

Vuonna 2005

- Neste Oil haki Roundtable on Sustainable Palm Oil -järjestön jäsenyyttä

Vuonna 2006

- Neste Oil liittyi maailman ensimmäisenä öljy-yhtiönä RSPO:n jäseneksi
- loi vastuullisuusehdot, joita hyödynnetään mm. potentiaalisten toimittajien kanssa käytävissä sopimusneuvotteluissa
- järjesti sisäisen koulutuksen kestävän kehityksen asioista
- aloitti sidosryhmälehdessään keskustelun palmuöljyyn liittyvistä kestävän kehityksen kysymyksistä
- teki ensimmäiset tarkastuskäynnit plantaaseilla ja puristamoissa

Vuonna 2007

- Neste Oil vahvisti biopolttoaineiden kestävän kehityksen periaatteet
- vahvisti raaka-aineen toimittajien valintakriteerit
- teetti riippumattomalla ulkopuolisella asiantuntijalla auditoinnin palmuöljytoimittajansa tuotantoketjusta
- käynnisti NExBTL-laitoksen Porvoossa
- osallistui RSPO:n vuosikokoukseen, jossa hyväksyttiin lopullisesti vastuullisen viljelyn kriteerit ja periaatteet
- sitoutui käyttämään pelkästään sertifioitua palmuöljyä heti, kun sitä on saatavilla tarpeeksi
- liittyi Roundtable on Sustainable Biofuels -järjestöön
- kehitti ja otti käyttöön ainutlaatuisen palmuöljyn jäljitettävyysetkin

Espoo, 29.4.2010

Vuonna 2008

- Neste Oil teki tuoteketjun kasvihuonekaasu- ja energiaintensiteetin arvioinnin ja uudenaikaisen moduulirakenteisen elinkaarilaskentamenetelmän biopolttoaineille
- sitoutui sademetsien hakkuukieltoa vaativaan liittoutumaan
- osallistui aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen biopolttoaineita koskevaan keskusteluun ja välitti NExBTL-teknologiaa koskevaa tietoa EU:n lainsäädäntötyöhön liittyen
- suunnitteli luonnon monimuotoisuuden ja sademetsien suojelua koskevia hankkeita Kaakkois-Aasiassa
- teetti raaka-aineen jäljitettävyysetjasta riippumattoman kolmannen osapuolen auditoinnin
- osallistui aktiivisesti sertifiointijärjestelmän kehittämiseen

Vuoden 2009 aikana toteutetut toimet ovat luettavissa Neste Oilin vuosikertomuksen sivuilta 18-19 ja 24-49 osoitteessa: <http://www.digipaper.fi/nesteoil/41104/>. Neste Oil toimittaa tarvittaessa mielellään lisää näyttöä hankintaketjustaan ja vastuullisuuskysymyksistä.

MUISTIO 22.6.2010

**KESKUSTELUTILAISUUS VALTUUSTOALOITTEEN JOHDOSTA:
PALMUÖLJYN KÄYTTÖ LIIKENEPOLTTOAINEENA**

Aika: 22.6.2010 klo 14.00

Paikka: Kaupungintalo (ryhmähuone 333, Aleksanterinkatu 20)

Läsnä: Sauri Pekka, apulaiskaupunginjohtaja, Helsingin kaupunki (puheenjohtaja)
Saarinen Erja, Helsingin kaupunki Hallintokeskus
Tuovinen Pekka, Neste Oil Oyj (jäljempänä: Neste)
Mäkinen Reijo, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (jäljempänä: HSL)
Kivimaa Sampsa, WWF Suomi (jäljempänä: WWF)
Nahi Tytti, Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry (jäljempänä: Kepa)
Nissinen Jouni, Suomen luonnonsuojeluliitto (jäljempänä: SLL)
Stranius Leo, Luonto-Liitto ry (jäljempänä: Luontoliitto)
Liimatainen Matti, Greenpeace
Harkki Sini, Greenpeace
Väkevä Outi, Helsingin kaupunki Ympäristökeskus (sihteei)

Tilaisuuden avaus

Pekka Sauri avasi tilaisuuden ja kertoi keskustelutilaisuuden taustoista. Yhteisen keskustelutilaisuuden järjestämisen taustalla on käynnissä oleva palmuöljydieselin kokeiluhanke ja siitä tehty valtuustoaloite. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on mukana Helsingin kaupungin liikennelaitoksen HKL ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan YTV aloittamassa OPTIBIO-tutkimushankkeessa, jossa yhteistyössä Neste Oilin kanssa kokeillaan palmuöljyn käyttöä bussiliikenteessä.

Valtuutettu Yrjö Hakanen on 11.2.2009 tehnyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään palmuöljydieselin käytöstä luopumista Helsingin ja pääkaupunkiseudun bussiliikenteessä. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt asiaa 7.10.2009, jolloin se päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunginhallitus yhteistyössä Neste Oilin, ympäristöjärjestöjen, asiantuntijoiden sekä tuotantoalueiden eri tahojen kanssa entistä tarkemmin selvittää Neste Oilin palmuöljyhankintojen sosiaalisia ja ekologisia vaikutuksia.

Vastaus aloitteeseen on tarkoitus saada valmiiksi elokuun alussa, jolloin asiaa voitaisiin käsitellä kaupunginvaltuustossa syksyllä 2010.

Keskustelutilaisuuden tarkoituksena on kuulla tilaisuuteen kutsuttujen näkemyksiä palmuöljyn käytöstä liikennepolttoaineena ja keskustella yhdessä aiheesta. Myös kirjallisesti esitetyt kommentit otetaan huomioon. (Kirjalliset esitykset: Greenpeace 17.6.2010, Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry 17.6.2010, Suomen luonnonsuojeluliitto ry 22.6.2010)

Keskustelu

Neste Vuonna 2005 Neste Oil alkoi selvittää mahdollisia biodieselin raaka-aineita ja niiden tuotantomahdollisuuksia. Kestävyys on ollut alusta lähtien tärkeimpiä kriteerejä, ja ns. RSPO-kriteerit (Roundtable on Sustainable Palm Oil) ovat edesauttaneet kestävästi tuotetun palmuöljyn saantimahdollisuuksia. Arviolta

6-7 miljoonaa tonnia maailman noin 45 miljoonan tonnin tuotannosta on jo sertifioitua.

- HSL HSL:n tavoitteena on vähentää bussiliikenteen paikallisia terveyteen haitallisesti vaikuttavia päästöjä sekä kasvihuonekaasupäästöjä. Kokeilu on osoittanut lähipäästöjen vähentyvän huomattavasti biodieselin käytöllä: hiukkaspäästöt -30 % ja typenoksidit -10 %. Myös HSL pitää tärkeänä, että polttoaineen tuotanto täyttää kestävän kehityksen kriteerit.
- WWF Biopolttoaineet ovat yksi keino vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, mutta ne eivät ole keskeisin keino. Tärkeimmät keinot ovat liikenteen energiatehokkuuden parantaminen ja kestävien liikennemuotojen edistäminen. Biopolttoaineen tuotannon vastuullisuus voidaan perinteisessä tuotannossa turvata RSPO-kriteereillä, mutta ne eivät huomioi biomassan viljelyn epäsuoria vaikutuksia, joiden arvioidaan olevan merkittäviä. Jätteraaka-aineet ja joutomaiden käyttö viljelyssä vähentää haitallisia vaikutuksia.
- Kepa Kepa kiinnittää huomiota viljelyn eettisiin periaatteisiin, joita rikotaan monin paikoin. Useat biopolttoaineen jalostamot sijaitsevat verovapaille alueilla, mikä haittaa kehitysmaiden talouden kehitystä. Kepa korostaa biopolttoaineiden käytön globaaleja vaikutuksia ja on huolissaan siitä, että biopolttoaineiden kasvava tuotanto voi nostaa ruoan hintoja, joiden arvioidaan nousevan jopa 40 % lähivuosina. Tämä olisi suuri ongelma etenkin kehitysmailla. Joutomaita ei maailmassa juuri ole, vaan useimmilla alueilla on jo jokin käyttötarkoitus. Jätteraaka-aineesta tuotettavat toisen sukupolven biopolttoaineet ovat parempi vaihtoehto kuin peltokasveista (ml. jatropa) tuotetut polttoaineet.
- SLL Koska öljypalmu on ruokakasvi, sen ostajia on paljon ja joku ostaa aina myös sertifioimattoman palmuöljyn. Hallinnon korruptoituneisuus useissa tuottajamaissa vähentää luottamusta RSPO-kriteerien toteutumiseen eikä SLL luota niiden takaavan biopolttoaineen tuotannon kestävyys. SLL:n mielestä tässä vaiheessa ei ole kestävän kehityksen mukaista käyttää palmuöljydieseliiä HSL:n bussiliikenteessä. Jätepohjaiset raaka-aineet olisivat parempi vaihtoehto ja jatkossa sähkökäyttöinen liikenne.
- Luontoliitto Maankäytön muutokset ja vaikutukset ruokaturvaan ovat Luontoliiton mielestä pahimpia biopolttoainetuotannon ongelmia. Sertifioitu tuotanto ei estä sademetsien häviämistä, ja tähän haasteeseen olisi vastattava. Hiilidioksiditase palmuöljydieselillä ei myöskään ole elinkaaren ajalta kovin hyvä: vaikka päästöt Helsingissä vähenisivätkin, ne lisääntyvät muualla. Ennen kuin on tarkempaa tietoa palmuöljydieselin vaikutuksista, sille ei olisi Luontoliiton mielestä annettava kilpailusetua. Jätepohjainen raaka-aine olisi parempi vaihtoehto.
- Greenpeace Kaikki biopolttoaineet vähentävät muuhun käyttöön jäävää viljelypinta-alaa ja nostavat ruoan hintaa huomattavasti. Jos EU:n alueella toteutettaisiin 10 %:n biopolttoainevelvoite palmu-, soija- ja rypsiöljyllä, viljelypinta-alan tarve kasvaisi 20 %. Biopolttoaineiden käyttöä ei maailmanlaajuisesti voida lisätä niin, että sillä olisi merkittävää vaikutusta kasvihuonekaasupäästöihin.
- RES-direktiivin mukaisesti ei vielä arvioida maankäytön muutosten epäsuoria vaikutuksia ja tähän olisi vielä kehitettävä arviointikeinoja. Kansalliset tuet olisi suunnattava vain biopolttoaineille, joilla ei ole haitallisia maankäyttövaikutuk-

sia. Lähipäästöjen väheneminen biopolttoaineen käytössä on hyvä asia meillä, mutta biopolttoaineiden viljely Kaakkois-Aasiassa lisää pellon raivauksesta polttamalla syntyviä savuja ja heikentää täten ilmanlaatua siellä. Metsäpalot ovat yleinen ongelma monilla Kaakkois-Aasian alueilla.

- Neste Indonesiassa maanomistuksesta jopa 40 % on pienviljelystä, ja biopolttoaineen viljely pienviljelmillä vähentää alueella köyhyyttä huomattavasti. RES-direktiivin mukaan vuoden 2008 jälkeen tapahtuvat suorat maankäytön vaikutukset huomioidaan kasviuonekaasupäästölaskelmissa. Laskelmat kuvaavat ääripäitä ja todellisessa elämässä vaihtoehtoja on useita ääripäiden välillä. Neste pyrkii laskemaan käyttämiensä palmuöljyviljelmien todelliset päästöt. Etenkin puristusprosessin päästöjä voidaan vähentää huomattavasti oikealla tekniikalla. On muistettava, että suurin osa palmuöljystä menee muuhun kuin liikennekäyttöön, ja liikennekäyttöön menevä tuotanto on edennyt pisimmälle kestävydessä.
- HSL Ajoneuvon painon vähentäminen ja jarrutusenergian talteenotto ovat muita keinoja, joilla pyritään saamaan liikenteen kasviuonekaasupäästöjä alas. Biokaasun saaminen liikennekäyttöön olisi hyvä keino, mutta biokaasua ei ole vielä saatavilla liikennekäyttöön pääkaupunkiseudulla. Biovakka ja Gasum ovat aloittaneet Nastolaan rakennettavan biokaasulaitoksen suunnittelutyön. Tavoitteena on, että biokaasulaitos aloittaa uusiutuvan liikennepolttoaineen tuotannon vuonna 2011.
- WWF Polttoaineen kulutuksen vähentäminen on hyvä kehityssuunta. Ennen biopolttoaineen käyttö tavoitteen asettamista olisi pitänyt olla keinot arvioida tuotannon epäsuorat vaikutukset. Käytössä on nyt erilaisia menetelmiä eikä ole yhdessä sovittu, mitä menetelmiä on käytettävä. Toisen sukupolven biopolttoaineista ei ehkä löydy helposti vaihtoehtoja, paitsi ehkä erilaisten jätteiden ja tähteiden tuotannosta. RSPO:ssa on sosiaalisen vastuun kriteerit, eli sertifioiduilla plantaaseilla ei tapahdu ihmisoikeuksien loukkauksia. Vastuullisten tuottajien on myös mahdollista saada parempi tuotto omasta tuotannostaan. RSPO:ta voidaan käyttää mallina muiden viljelykasvien tuotannolle. WWF kannattaa kriteerien laajentamista myös elintarvike- ja kosmetiikkakäyttöön menevälle palmuöljylle.
- Kepa On hienoa, että Neste seuraa Indonesian maa- ja metsätalouden kysymyksiä ja asemaa siellä. Esimerkiksi Nicaraguassa ja Tansaniassa pienviljelijöiden asema on edelleen erittäin heikko. Suurten maanostojen määrä on kasvanut maailmalla voimakkaasti viime vuosina, mikä voi johtaa vakaviin maanomistuskonflikteihin. Ruokaturvakysymykseen olisi löydettävä vastaus, koska ruoan tarve maailmassa kasvaa jatkuvasti väestön kasvun myötä. Kepa on kiinnittänyt asiaan huomiota, koska järjestön kansainväliset kumppanit ovat nostaneet kysymyksen esille plantaasien raivauksen yleistettyä bioenergian käyttöön.
- SLL Kaasun käytön lisääminen on perusteltua Helsingin seudulla, jossa on toimiva maakaasuverkko, johon biokaasu ja metaani voidaan syöttää. Sähköautojen kehitystä edesauttaa jatkossa niiden polttomoottoreita parempi hyötysuhde ja öljyn ehtyminen.
- Greenpeace Mikään ei tällä hetkellä viittaa siihen, että sademetsien raivaaminen olisi vähenemässä ja viljelymenetelmät muuttumassa kestävämmiksi. Laittomat

maanraivaukset hävittävät sademetsiä ja biopolttoaineet lisäävät viljelykasvien tuotannon volyyymiä, mikä aiheuttaa ongelmia. Ratkaisuja biopolttoaineen käytöstä Helsingissä ei tule perustaa utopistisiin kuvitelmiin vaan siihen, millaista biopolttoaineiden tuotanto todellisuudessa tällä hetkellä on. Epäsuorien maankäyttövaikutusten puuttuminen RES-direktiivin biopolttoaineiden kasvihuonekaasupäästöjen arviosta on ongelmallista ja sen vuoksi yliarvioidaan biopolttoaineiden käytön positiivisia ilmastovaikutuksia. Palmuöljyn tuotannon volyymit ovat tällä hetkellä jo liian suuria eikä auta, jos pieni osa tuotannosta saadaan kestäväälle pohjalle. On arvioitu, että 2/3 biopolttoaineesta tuotetaan sademetsistä raivatulla maalla.

VTT:n tutkimuksen mukaan liikenteen biopolttoaineet eivät välttämättä ole ilmastoystävällisempi vaihtoehto kuin fossiiliset polttoaineet, kun huomioon otetaan koko tuotanto- ja käyttöketju. Mm. Tukholman joukkoliikenne on keskeyttänyt palmuöljydieselin suunnitellun kokeilun ja panostaa sen sijaan määntypohjaisen biodieselin tuotantoon.

HSL

Ruotsissa käytetään myös paljon etanolia ja biokaasua. Myös Suomessa kehitellään metsätähdepohjaisia biopolttoaineita, mutta niitä ei saada käyttöön vielä lähivuosina.

Greenpeace

Suurin osa palmuöljystä käytetään elintarvike- ja kosmetiikkateollisuudessa eikä liikenteessä. Greenpeace vastustaa myös palmuöljyn muuta käyttöä, mutta Suomessa huomio kohdistuu liikennekäyttöön, koska täällä toimii Neste, josta on tulossa merkittävä palmuöljyn käyttäjä. Nesteen tavoitteena on käyttää 2-2,5 miljoonaa tonnia palmuöljyä (5 %), kun palmuöljyn koko tuotanto on n. 42 miljoonaa tonnia. Helsingissä ollaan myös tekemässä palmuöljyn käyttöä joukkoliikenteessä koskevia päätöksiä, jotka lisäävät maalimanlaajuisia palmuöljyn tuotannosta aiheutuvia ongelmia. Kaikkien on tehtävä vastuullisia päätöksiä omalla alueellaan.

Kun biopolttoaineita käytetään osana uusiutuvan energian pakettia, ne korvaavat muita keinoja, jotka voisivat olla tehokkaampia. Näin ne voivat jopa maailmanlaajuisesti lisätä päästöjä vähentämisen sijasta. Palmuöljyn viljelyyn liittyy myös suuria ongelmia, kuten ihmisten pakkosiirrot, jopa kokonaisten kylien tuhoaminen ja ihmisten tappaminen viljelmien tieltä. Kaikki palmuöljyn käytön lisääminen lisää tuotannon ympäristöongelmia, koska valtaosa tuotannosta ei saadaan kestäväälle pohjalle. Asiaa ei auta se, että pieni osa tuotannosta on kestäväällä pohjalla. Tästä syystä ei Greenpeacen mukaan pidä lähteä mukaan antamaan kilpailutusetua palmuöljylle Helsingin seudulla. Sen sijaan olisi järkevää panostaa biokaasun tuotantoon ennen sähkökäyttöisen liikenteen kehittymistä kilpailukykyiseksi vaihtoehdoksi.

Neste

RSPO-kriteereistä puuttuu tällä hetkellä kasvihuonekaasutase. Se voitaisiin sisällyttää kriteereihin, mutta vallankäyttäjät eivät näe sitä tarpeelliseksi. Niinpä Neste ottaa sen itse käyttöön RSPO-kriteerien lisänä. Maankäytön epäsuorien vaikutusten arviointikriteerit on asetettava kaikelle palmuöljyn tuotannolle eikä vain pienimmälle käyttäjäryhmälle eli liikennekäytölle. Laajamittaisen viljelyn käynnistäminen kasvilla, jonka satoisuus on pieni, on ongelmallista, mistä syystä esimerkiksi jatropan viljely ei ole erityisen houkuttelevaa. Tuottavamman kasvin viljelystä voidaan tarvittaessa suunnata osa ruokakäyttöön. Ruokaturvassa suurin ongelma FAO:n mukaan on "post-harvesting loss" eli suurin osa maailman elintarvikkeista pilaantuu ennen kuin ne päätyvät kulut-

tajalla. Tälle asialle pitäisi ehdottomasti tehdä jotain. Nykyisellä kasvuvauhdillaan liikennekäyttö ei tule olemaan pääasiallinen driveri palmuöljyn tuotannon volyymien kasvussa.

Jäteraaka-aineiden ja sivuvirtojen käyttäminen biopolttoaineen raaka-aineena kiinnostaa myös Nestettä, joka tutkii asiaa. Jätteistä on vaikea saada riittävän suuria määriä biopolttoainetta. Kaikki, mikä toimii laboratorioasetelmassa, ei myöskään välttämättä sovellu laajamittaiseen käyttöön (esim. levien tuotannossa on tällaisia ongelmia). Tällä hetkellä muita raaka-aineita ei vielä ole laajamittaisesti käytettävissä, vaan niiden kehittäminen vie 5-10 vuotta. Palmuöljydiesel tarjoaa tällä hetkellä käytettävissä olevista raaka-aineista parhaan ja kustannustehokkaimman biopolttoainevaihtoehdon.

Puheenjohtajan kommentteja

- Helsingissä pyritään siihen, että uusi asutus tulee raideliikenteen yhteyksi- en äärelle. Autolla liikkumisen tarvetta pyritään myös vähentämään tiivistämällä yhdyskuntarakennetta, vaikka tässä onkin vielä paljon tekemistä.
- Indonesian suurlähetystö järjesti tilaisuuden, jossa biopolttoaineiden tuotannosta kerrottiin
- On hieman ristiriitaista, kun sanotaan toisaalta että RSPO-sertifioinnit eivät ole riittäviä ja toisaalta, että vaikka sertifiointi olisi vaikka kuinka hyvä, se ei riitä
- Ruotsin suunnitelmat käyttää metsäteollisuuden sivutuotteita (mäntyöljy) ovat kiinnostavia
- Shanghain maailmannäyttelyn messualueella oli mielenkiintoisia sähköbusseja, jotka eivät olleet johdinautoja vaan ne ladattiin pysäkeillä anturin avulla. Ne eivät tarvitse ajojohtoja, joita johdinautoille tarvitaan.

Puheenjohtajan yhteenvetoa keskustelusta

- Sertifioitu ei järjestöjen mielestä auta, koska tuotannon volyymi on niin suuri, että suurin osa tuotannosta on kuitenkin kestävämmällä pohjalla
- RES-direktiivin kasvihuonekaasutase ei huomioi biopolttoaineiden viljelyn aiheuttamia epäsuoria maankäytön vaikutuksia, jotka aiheuttavat suurimman osan biopolttoaineen tuotannon kasvihuonekaasupäästövaikutuksista
- EU:n asettamaan liikenteen päästövähentämistavoitteen saavuttamiseen on olemassa biopolttoaineita tehokkaampia keinoja, kuten joukkoliikennekaluston ja raideliikenteen kehittäminen sekä liikennetarpeen vähentäminen yhdyskuntarakennetta tiivistämällä

Greenpeace
 Iso Roobertink. 20-22 A
 00120 Helsinki

Khs dnro	2009-228/21
Stn dnr	
Saap./Anl.	26-07-2010
ik	

Helsingin kaupunki/Pekka Sauri
 Helsingin kaupunginvaltuusto

Helsinki 17.6.2010

PALMUÖLJYN KÄYTTÖ LIIKENNEPOLTTOAINEENA

Viite: valtuusto 7.4.2010, 7.12.2009

Helsingin kaupunki valmistelee valtuuston pyytämää selvitystä Neste Oilin palmuöljydieselin hankinnan vaikutuksista. Toivomme, että selvityksessä otetaan laajasti huomioon asiasta saatavilla olevaa tutkimustietoa ja arvioidaan käyttöä sekä koko elinkaaren osalta, että palmuöljyn lisääntyvän kysynnän aiheuttamien epäsuorien maankäyttövaikutusten osalta –ei ainoastaan pakoputken päästä tulevia päästöjä. Tämä on välttämätöntä kaikkien ympäristövaikutusten ymmärtämiseksi. Toivomme, että tämä lausunto osaltaan auttaa kaupunkia tiedon hankinnassa ja valmistelutyössä.

Neste Oilin palmuöljyn hankinta

Neste Oilista tulee parhaillaan rakenteilla olevien palmuöljydieseljalostamojen valmistuttua ja aloitettua tuotantonsa 2011-2012 maailman suurin yksittäinen palmuöljyä käyttävä yritys. Sen 2,5 miljoonan palmuöljytonnin vuosittainen käyttö vastaa noin 5%:a maailman palmuöljyn tuotannosta ja on enemmän kuin yhdenkään suuren globaalin, lähes kaikissa tuotteissaan palmuöljyä käyttävän elintarvikejätin vuosikäyttö.

Neste Oilin palmuöljyn päähankkija IOI on äskettäin tuomittu malesialaisessa oikeusistuimessa korvauksiin alkuperäisasukaille aiheuttamistaan vahingoista. Yhtiön palmuplantaasien laajentamista varten hankittu maa todettiin laittomasti anastetuksi alkuperäisiltä omistajiltaan.

IOI:n on vuosina 2006-2010 osoitettu syyllistyneen useita kertoja laittomiin hakkuisiin, sademetsien ja turvemaiden raivauksiin, tulen käyttöön plantaasien raivauksessa ja sosiaalisten ongelmien aiheuttamiseen. Ympäristöjärjestöjen raporteissa on osoitettu hakkuiden ja raivausten maantieteelliset sijainnit, valokuvia, satelliittikuvia, esimerkkejä asiakirjaväärennöksistä, dokumentteja ympäristölupien puuttumisesta jne. Neste Oil ja IOI eivät ole vastanneet yksilöityihin syytöksiin mitään konkreettista.

Kun Neste Oil alkoi IOI:n asiakkaaksi vuonna 2007, IOI laajensi toimintaansa Indonesiaan, josta se hankki sademetsiä ja suoalueita sisältäviä maa-alueita plantaasien perustamista varten. Yhtiön on osoitettu tuhonneen näitä sademetsiä ja suoalueita Kalimantanilla 2007-2009. IOI alkoi myös välittömästi Neste Oilin tultua asiakkaaksi hankkia indonesialaista palmuöljyä muilta tuottajilta asiakkailleen välitettäväksi. Palmuöljyä on kolmena vuonna peräkkäin hankittu mm. Sinar Masilta, joka tytäryhtiöineen toistuvasti tekee laittomia hakkuita ja turvemaiden ojituksia, polttaa metsiä ja turvemaita sekä syyllistyy paikallisten järjestöjen mukaan väkivaltaan hakkuita vastustavia paikallisia ihmisiä kohtaan.¹

Neste Oil hankkii palmuöljyä myös suoraan muiltakin tuottajilta kuin IOI Groupilta. Neste Oil ei ole kertonut muista toimittajista edes yhtiöiden nimiä. EU:n tutkimusraportti 2008 ja monet muut tutkimukset osoittavat ja

toteavat yksiselitteisesti, että biopolttoaineiden aiheuttama palmuöljyn kysynnän lisäys johtaa sademetsien hakkuisiin.² YK:n ympäristöohjelma UNEP:in mukaan kaksi kolmasosaa uusista palmuöljyplantaaseista Kaakkois-Aasiassa raivataan sademetsiin.

Mitä muita todisteita vielä tarvitaan osoittamaan, että Neste Oilin palmuöljyn käyttö (ensi vuonna yli 5% koko maailman globaalista palmuöljyn tuotannosta, 2,5 kertaa enemmän kuin koko Yhdysvaltain käyttö) aiheuttaa sademetsien hakkuita?

Ruokapohjaisten biopolttoaineiden haitat

EU-komission Joint Research Centren tutkimusraportin mukaan ruokapohjaisten biopolttoaineiden käytöstä on enemmän haittaa kuin hyötyä. Vuonna 2008 julkaistu Biofuels in the European Context: Facts and Uncertainties -selvitys toteaa ruokapohjaisten biopolttoaineiden haitat ja kustannukset hyötyjä suuremmiksi. Raportissa todetaan mm.:

-on erittäin todennäköistä, että biodieselin kysynnän aiheuttamat maankäyttömuutokset aiheuttavat palmuöljyviljelmien laajenemisen takia enemmän ilmastopäästöjä kuin kaikella EU:n biopolttoainekäytöllä säästetään

-ainoat päästöt varmasti vähentävät biopolttoaineet ovat sokeriruokoetanoli, biokaasu ja toisen sukupolven polttoaineet – joihin palmuöljydiesel ei määritelmän mukaisesti kuulu

-sertifiointijärjestelmät auttavat, mutta eivät estä sademetsien hävitystä

Oheisessa liitteessä on listattu kymmenittäin muitakin tutkimuksia ja selvityksiä, jotka toteavat palmuöljyn käytön polttoaineena lisäävän kasvihuonepäästöjä, aiheuttavan muita ympäristöongelmia kuten biodiversiteetin tuhoutumista, pohjavesien pilaantumista, vesistöjen rehevöitymistä jne.

Lähipäästöt

HSL:n mukaan on todettu hiukkas- ja typenoksidipäästöjen vähentyneen palmuöljydieseliä käytettäessä. FAO:n ja UNEP:in mukaan palmuöljyn viljelyyn tarvittavan maan raivaamisessa käytettävät metsäpalot kuitenkin aiheuttavat miljoonien ihmisten hengitysilman pilaantumista joka vuosi Kaakkois-Aasiassa. Neste Oilin ja OPTIBIO- hankkeen pienhiukkasmittauksissa näitä raaka-aineen tuotannosta syntyviä päästöjä ei ole huomioitu, koska on mitattu vain pakoputkesta tulevia päästöjä. Pääkaupunkiseudun ilmanlaadun parantaminen Kaakkois-Aasian ihmisten hengitysilman kustannuksella ei voi olla moraalisesti oikein.

RES- direktiivin tulkinta

HSL:n lausunnossa esitetään, ettei Suomella, HSL:llä tai Helsingin kaupunginvaltuustolla ole mahdollisuuksia asettaa EU:n RES- direktiiviä tiukempia kriteerejä biopolttoaineiden hankinnalle. Direktiivi on kuitenkin minimitaso, eikä se millään tavalla velvoita HSL:ää ja Helsingin kaupunkia erikseen *suosimaan* ympäristölle vahingollisia polttoaineita. RES päinvastoin suosittelee, että toisen sukupolven polttoaineita tuettaisiin ohi perinteisten ruokaketjuun kuuluvien biopolttoaineiden.

Direktiivin kohta 95: *The sustainability scheme should not prevent Member States from taking into account, in their national support schemes, the higher production cost of biofuels and bioliquids that deliver benefits that exceed the minima laid down in the sustainability scheme.*

Lisäksi todetaan, että: (89) When designing their support systems, Member States may encourage the use of biofuels which give additional benefits, including the benefits of diversification offered by biofuels made from waste, residues, non-food cellulosic material, ligno-cellulosic material and algae, as well as non-irrigated plants grown in arid areas to fight desertification, by taking due account of the different costs of producing energy from traditional biofuels on the one hand and of those biofuels that give additional benefits on the other.

Palmuöljy ja muut ruokakasvipohjaiset biopolttoaineet eivät kokonaisuudessa, maankäyttövaikutukset huomioiden, vähennä kasvihuonekaasupäästöjä merkittävällä tavalla. Pahimmillaan niiden tuotanto voi aiheuttaa jopa enemmän päästöjä kuin fossiilinen diesel. Niin kauan kuin maankäyttövaikutuksista ei ole tarkkaa, puolueetonta tietoa, voi ainoastaan jäteteräisten biopolttoaineiden päästövähennyksistä olla varma. Ruokaöljyjä sisältävälle dieselille ei siis tule antaa mitään etua joukkoliikenteen kilpailutusehdoissa ja kaupungin sisäisissä hankinnoissa. Esimerkiksi Neste Oilin NExBTL:ää tulee kohdella hankinnoissa ja kilpailutuksessa samalla tavalla kuin fossiilista, tavallista dieseliä niin kauan kun NExBTL:n raaka-aineet eivät ole toisen sukupolven biopolttoaineiden kriteerien mukaisia. Etua tulisi antaa jäteteräisille, toisen sukupolven biopolttoaineille.

Vaihtoehdot

Helsingin ja pk-seudun joukkoliikenteen biopolttoainetavoitteet olisi mahdollista täyttää biokaasulla, jolla tutkimusten mukaan myös on tähän riittävä potentiaali – VTT:n mukaan lähes puolet pk-seudun bussiliikenteestä ja koko jäteliikenne voitaisiin hoitaa biokaasulla ja Gasumin mukaan tähän olisi myös kaupalliset mahdollisuudet (VTT 2004, Gasum 2007, 2009).

Neste Oilin NExBTL:lle voidaan antaa kilpailutuksessa etuja sitten, kun sen raaka-aineet täyttävät toisen sukupolven biopolttoaineiden kriteerit. Ruokakasvit eivät minkään määritelmän mukaan kuulu toisen sukupolven biopolttoaineisiin.

Lisätietoja:

Matti Liimatainen
matti.liimatainen@greenpeace.org
puh. 0400 346 329

Liite: Tutkimuksia palmuöljyn ympäristövaikutuksista

¹ <http://www.greenpeace.org/usa/press-center/reports4/new-evidence-of-sinar-mas-rai>

² Ks. Esimerkiksi:

- European Commission Joint Research Centre (2008) Biofuels in the European Context: Facts and Uncertainties. http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf
- Organisation for Economic Cooperation and Development / Richard Doornbosch and Ronald Steenblik. "Biofuels: Is the Cure Worse Than the Disease?" 12 September 2007. <http://www.cfr.org/publication/14293/oecd.html>
- United Nations Environment Programme (2009) Towards sustainable production and use of resources: Assessing Biofuels. <http://www.unep.fr/scp/rpanel/Biofuels.htm>

Palmuöljyä Kaakkois-Aasian sademetsistä

Palmuöljyn käyttö liikennepolttoaineena on ympäristötavoitteiden vastaista

EU:n uusiutuvan energian direktiivi edellyttää jäsenmailta 10% uusiutuvan energian osuutta liikenteessä vuoteen 2020 mennessä. Useimmat jäsenmaat ovat täyttämässä tavoitteen biopolttoaineilla, vaikka niiden tehokkuus päästöjen vähentämisessä on toistaiseksi kyseenalainen. Monet kasviöljypohjaiset biopolttoaineet ovat päästöiltään samantasoisia tai jopa pahempia kuin fossiiliset polttoaineet.¹ Ympäristöystävälliset ja ilmastopäästöjä aidosti vähentävät vaihtoehdot, kuten jätöpohjaiset toisen sukupolven biopolttoaineet ja biokaasu, ovat vasta kehitteillä tai saatavissa rajoitetussa mittakaavassa.

Pääongelma on siinä, että jos biopolttoaineen raaka-aine olisi käytettävissä ruoantuotantoon tai sen viljely kilpailee viljelymaasta ruokakasvien kanssa, aiheuttaa tuotanto välittömän paineen lisätä maatalousmaata. Tyhjiillään olevaa maatalousmaata ei juuri ole ja maailman ruoantuotantokin on kasvussa.² Ongelman mittakaavaa kuvaa se, että jos EU:n liikennetavoite täytettäisiin yleisimmillä kasviöljyillä (rypsi/rapsi-, soija- ja palmuöljy), niin 10% uusiutuvan osuuteen tarvittaisiin noin viidennes näiden öljyjen koko maailmantuotannosta. Tällainen kysynnän kasvu pahentaisi väistämättä maailman ruokakriisiä erityisesti köyhillä alueilla ja lisäisi arvokkaiden ekosysteemien raivaamista pelloiksi ja plantaaseiksi.

- Esimerkiksi sveitsiläinen tutkimuslaitos EMPA arvioi, että vaikka useimmat biopolttoaineet vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä enemmän kuin 30% bensiiniin verrattuna, niin lähes puolet niistä – mukaan lukien tärkeimmät eli maissietanoli, sokeriruokoetanoli ja soijadiesel sekä palmuöljydiesel – aiheuttavat suuremmat kokonaisympäristöhaitat kuin fossiiliset polttoaineet.³
- ScienceExpressissä julkaistu tutkimus laski, että sademetsien, turvemaiden, savannien tai ruohomaiden muuttaminen ruokakasvipohjaisten biopolttoaineiden tuotantoon aiheuttaa 17-420 –kertaiset kasvihuonepäästöt biopolttoaineen käytöstä aiheutuvaan päästövähennykseen verrattuna.⁴
- Erityisesti palmuöljyn vaikutuksista on laskettu, että tuotanto raivatussa sademetsässä aiheuttaa hiilidioksidipäästöt, jotka vastaavat 75 vuoden fossiilisen polttoaineen käyttöä. Turvemaille raivatulla alueella syntyneiden päästöjen kompensoimiseen biopolttoaineen käytöllä menisi 692 vuotta.⁵

Palmuöljyn tuotanto biopolttoaineeksi lisää metsien hävitystä

Palmuöljy on kuvaavimpia esimerkkejä biopolttoaineiden ongelmista. Palmuöljyllä voidaan periaatteessa saavuttaa parempia hehtaarisatoja kuin joillakin muilla biopolttoaineisiin käytettävissä olevilla kasveilla. Käytännössä palmuöljyn tuotanto on kuitenkin tällä hetkellä Kaakkois-Aasian sademetsien hävittämisen merkittävin ajuri ja maankäyttövaikutukset huomioiden siitä tehdyn polttoaineen päästöt ovat jopa suuremmat kuin fossiilisten polttoaineiden.⁶

UNEP:in mukaan kaksi kolmasosaa uusista palmuöljyplantaaseista raivataan metsiin ja vain yksi kolmasosa maatalousmaalle tai käyttämättömälle maalle.⁷ Metsiin sekä maapohjan turpeeseen sitoutunut hiili vapautuu ilmakehään. Kun biopolttoaineen raaka-aineet viljellään raivatussa metsässä tai suolla, tai kun kasvava tuotanto ajaa muuta maa-

taloutta tällaisille alueille, syntyneet päästöt mitätöivät uusiutuvan raaka-aineen käytöstä syntyneet päästövähennykset.⁸

- Indonesiassa, missä palmuöljyteollisuus kasvaa voimakkaasti, 1.8 miljardia tonnia (Gt) kasvihuonekaasupäästöjä vapautuu joka vuosi pelkästään turvemaiden raivaamisesta – se vastaa 4 % maailman vuosittaisista kasvihuonekaasupäästöistä.⁹
- Indonesia on jo maailman kolmanneksi suurin kasvihuonekaasupäästöjen lähde. Päästöistä noin 80% syntyy metsien ja turvemaiden raivaamisesta puu- ja palmuöljyplantaaseiksi.¹⁰
- Palmuöljyn kysyntä on kaksinkertaistumassa 2030 mennessä ja kolminkertaistumassa 2050 mennessä (verrattuna vuoteen 2000).¹¹ Neste Oil on nousemassa palmuöljydieselin tuotannon takia maailman suurimmaksi yksittäiseksi palmuöljyn käyttäjäksi.

Metsien raivaaminen palmuöljyplantaaseiksi jatkuu Indonesiassa

Vaikka Indonesian hallitus on luvannut lopettaa raivaamislupien antamisen metsiin ja turvemaille, on lupia jo myönnetty miljoonia hehtaareita, ja näiden alueiden raivaaminen tulee ilmeisesti etenemään. Turvemaiden ja metsien raivaaminen laittomasti on erittäin yleistä Kaakkois-Aasiassa. Tuottajille on halvempaa raivata uusia plantaaseja kuin investoida olemassa olevien plantaasien tuottavuuden parantamiseen.

Yksin **Sinar Mas** –yhtymällä, johon kuuluu muun muassa palmuöljyn tuottaja **PT Smart**, on noin miljoonan hehtaarin maapankki odottamassa raivaamista. Yhtiö ei ole osoittanut minkäänlaista käytännön sitoutumista edes suosademetsien raivaamisen lopettamiseen ja ympäristöä tuhoava toiminta on tietoista. Sinar Mas on toistuvasti rikkonut Indonesian metsä- ja ympäristölakeja raivatessaan jopa suojeltuja sademetsä- ja turvesuoalueita

© GREENPEACE / BINA KAROS

Sinar Mas- yhtiön sademetsän raivausta Keski-Kalimantanilla huhtikuussa 2010.

palmuöljyplantaaseiksi. Myös yhtiön paperin- ja selluntuotanto tuhoaa sademetsiä ja aiheuttaa sosiaalisia konflikteja. Sinar Mas on Indonesian pahimpia metsänhävittäjiä.

Monet suuret palmuöljynostajat ovat jo vetäneet johtopäätöksiä. Elintarvike- ja kosmetiikkajätti **Unilever** ei osta Sinar Masin palmuöljyä – yhtiö irtisanoi 30 miljoonan euron arvoisen sopimuksen joulukuussa 2009 Greenpeacen julkistettua kuvamateriaalia ja muita todisteita yhtiön sademetsähakkuista¹². Unilever jatkaa ostoja vasta, jos riippumattomat tutkijat osoittavat Greenpeacen todisteet sademetsähakkuista vääriksi. Toistaiseksi yhtiö ei ole tällaisia todisteita saanut.¹³

Elintarvikevalmistaja **Nestlé** ilmoitti toukokuussa 2010 uudesta palmuöljyn ostopolitiikasta, joka väistämättä poistaa Sinar Masin tapaiset yhtiöt toimittajien listalta. Nestlé aikoo tutkia palmuöljyn toimittajansa ja lopettaa ostot tuottajilta, jotka omistavat tai hoitavat sademetsien tuhoamiseen linkittyneitä plantaaseja. Neste Oil käy edelleen kauppaa sademetsiä hävittävän IOI Groupin kanssa. IOI on myös useana vuonna ostanut Sinar Masin palmuöljyä edelleen omille asiakkailleen toimitettavaksi.

RSPO-sertifiointi ei estä metsien hävitystä

Sinar Mas -yhtymän osa PT Smart kuuluu palmuöljyn sertifiointijärjestelmä RSPO:hon. Sademetsien tuhoamista tämä ei ole lopettanut. Kuten monet muut palmuöljyntuottajat, myös PT Smart on rikkonut RSPO:n kriteerejä raivaamalla korkean suojeluarvon alueita ja Indonesian lakia raivaamalla jopa seitsemän metriä paksuja turvesuoalueita.

RSPO on järjestelmänä täysin riittämätön todentamaan biopolttoaineen kestävyyttä, sillä se ei arvioi tuotannon kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi RSPO:n kriteerit ovat heikkoja eikä valvonta toimi.

VTT:n tuore selvitys toteaa, ettei palmuöljyn sertifiointi estä turvemaiden raivaamisesta aiheutuvia suuria päästöjä: vaikka palmuöljyn alkuperä pystyttäisiin jäljittämään, ongelma on palmuöljyn kysynnän kokonaiskasvu biodieselin tuotannon kasvun seurauksena,

© GREENPEACE / RYO ADNA

Sinar Mas- yhtiön turvemaiden raivausta Keski-Kalimantanilla maaliskuussa 2010.

ja sen seurauksena tuotannon laajeneminen turvemaille.¹⁴ Saman on todennut Euroopan komission tutkimuskeskuksen raportti: sertifiointi voi auttaa, mutta ei pysty estämään tuotannon lisäämisen aiheuttamaa metsäkatoa.¹⁵ Vuonna 2009 julkaistussa tieteellisessä artikkelissa arvioitiin RSPO -järjestelmään liittyvän useita sen uskottavuutta ja tehokkuutta rajoittavia tekijöitä: tärkeimpinä muun muassa taloudellisten toimijoiden ylivalta, kasvihuonepäästöjen huomiotta jättäminen ja turvemaiden raivaamisen salliminen.¹⁶

Palmuöljy aiheuttaa sosiaalisia ongelmia

Palmuöljyn kasvava tuotanto aiheuttaa ympäristöongelmien lisäksi pahoja sosiaalisia ongelmia:

- alkuperäisasukkaita ja pienviljelijöitä häädetään väkivaltaisesti suuryritysten palmuviljelmien tieltä,
- juomavesialueet pilaantuvat viljelmillä käytettävien lannoitteiden ja myrkkujen takia,
- plantaasien raivauksessa laittomasti käytettävien metsäpalojen aiheuttamat savusumut ovat vaaraksi terveydelle ja
- plantaasien työskentelyolosuhteet ovat pahimmillaan verrattavissa orjatyöhön.

Palmuöljyplantaasien työläisille maksetaan keskimäärin noin 80 prosenttia kansallisen köyhyysrajan tasoista ansioista, ja oikeuksia ajavia työläisiä on erotettu ja siirretty toisille tiloille¹⁷. Työläisten lakisääteisiä vakuutuksia on lyöty laimin, töissä on usein alaikäisiä ja myrkkujen käytössä tärkeitä suojarusteita ei ole käytössä. Väestön pakko-siirroilla plantaasien tieltä on dramaattisia seurauksia paikallisyhteisöille; elinpiirit ja alueet pirstotaan tai hävitetään täysin, yhteisöt hajoavat ja kulttuuriperintöä menetetään. Paikalliset kansalaisjärjestöt ovat raportoineet väkivaltaisista häädöistä, muun muassa Sinar Masin tytäryhtiöiden toimesta. 60-90 miljoonan ihmisen arvioidaan olevan riippu-

© EDY PURNOMO / GREENPEACE

Sinar Mas- yhtiön raivaamaa sademetsää Länsi-Kalimantanilla helmikuussa 2009.

vaisia metsistä Indonesiassa. Metsien teollinen raivaaminen on uhka tälle elämäntavalle ja toimeentulolle.¹⁸

Keväällä 2010 malesialainen oikeusistuin tuomitsi **Neste Oilin** suurimman palmuöljyn toimitajan (**IOI Group**) maksamaan korvauksia alkuperäiskansoille, joiden maita se oli laittomasti raivannut Malesian Sarawakissa.

Suurin osa Kaakkois-Aasian palmuöljystä tuotetaan suuryritysten plantaaseilla. Noin kolmannes on peräisin pienviljelmiltä. Pienviljelijät saavat harvoin öljypalmujensa hedelmistä markkinahintaa. Heillä ei ole paljon valinnanvaraa sen suhteen, kenelle he tuotteensa myyvät. Monet pienviljelijät ovat velkaantuneet palmuöljy-yhtiöille ensimmäisen kahdeksan vuoden aikana, jolloin öljypalmut eivät vielä ole tuottoisia.¹⁹

Palmuöljyn pienviljelijät ja suuret tuottajat ovat kesäkuussa 2010 ottaneet väkivaltaisesti yhteen Indonesian Riaussa. Kahden pienviljelijän on raportoitu saaneen surmansa poliisin luodeista mielenosoituksissa, joissa pienviljelijät ovat protestoineet suuryritysten epäoikeudenmukaista tuottojen jakoa ja maanhallinnan ongelmia vastaan.²⁰

Greenpeacen suositukset

- Greenpeace ei vastusta taloudellista kehitystä tai palmuöljyteollisuutta Indonesiassa. Emme kuitenkaan hyväksy sademetsien ja turvemaiden tuhoamista tuotannon kasvun edellytyksenä. Palmuöljyn tuottajien tulisi keskittyä hehtaarisatojen parantamiseen ja prosessien tehokkuuteen. Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä maan raivaus on lopetettava.
- Indonesian hallituksen tulisi välittömästi kieltää sademetsien ja turvemaiden raivaaminen, myös jo myönnettyjen lupien osalta. Kieltoa olisi valvottava tehokkaasti ja kiellon rikkomisesta pitäisi seurata sanktio. Hallituksen tulee edistää erityisesti pienviljelijöiden hehtaarisatojen parantamista.
- Palmuöljyä ei tule käyttää biopolttoaineiden raaka-aineena, koska tuotanto ei tällä hetkellä ole mahdollista tavalla, joka olisi ekologisesti kestävä ja tuottaisi todellisia päästövähennyksiä.
- Biopolttoaineiden ongelmat ja polttomoottorien suhteellinen tehottomuus aiheuttavat sen, että biopolttoaineet eivät ole tehokas keino vähentää liikenteen päästöjä. EU:n jäsenmaiden tulisi ensisijaisesti käyttää toisen sukupolven polttoaineita, joiden raaka-aineena ei käytetä ruokakasveja, kehittää uusiutuvalla sähköllä kulkevaa liikennettä ja vähentää kulkuneuvojen kulutusta.
- Jos biopolttoaineita tuetaan kansallisesti, tulisi varmistaa, että tukea saavat vain suurimpia päästövähennyksiä tarjoavat ja ympäristön kannalta haitattomimmat vaihtoehdot. Tällaisia ovat esimerkiksi maatalouden, elintarviketuotannon ja kunnallisiin jätteisiin perustuvat biopolttoaineet. Suomessa suurin potentiaali on arvioitu olevan biokaasulla, jolla voitaisiin VTT:n ja Gasumin mukaan hoitaa puolet pääkaupunkiseudun bussiliikenteestä.

Lisätietoja palmuöljystä

Maija Suomela, puhelin 040 1809 303 maija.suomela@greenpeace.org

Matti Liimatainen, puhelin 0400 346 329 matti.liimatainen@greenpeace.org

<http://www.greenpeace.fi/palmuoljy>

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/forests/asia-pacific/>

Lähteet:

- 1 Esimerkiksi:
 - E4Tech (2010) Indirect Land Use Change Impacts of Palm Oil for Biodiesel. Working Draft February 2010.
 - European Commission Joint Research Centre (2008) Biofuels in the European Context: Facts and Uncertainties. http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf
 - UNEP (2009) *Towards sustainable production and use of resources: Assessing Biofuels*. <http://www.unep.fr/scp/rpanel/Biofuels.htm>
 - Netherlands Environmental Assessment Agency, 2008. Local and global consequences of the EU renewable directive for biofuels. Eickhout, B.; van den Born, G.J.; Notenboom, J.; van Oorschot, M.; Ros, J.P.M.; Van Vuuren, D.P.; Westhoek, H.J., MNP Report - www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/500143001.pdf
- 2 Esim. Gaia Foundation et al (2008) Agrofuels and the Myth of Marginal Lands. Briefing.
- 3 R. Zah et al. EMPA (2007), Ökobilanz von Energieprodukten: Ökologische Bewertung von Biotreibstoffen
- 4 Fargione J, Hill J, Hawthorne P. 2008. 'Land Clearing and the Biofuel Carbon Debt' in *Scienceexpress* 7th February, 2008. <http://www.sciencemag.org/cgi/content/abstract/1152747>
- 5 Danielsen, F., Beukema, H., Donald, P.F., et al. (2008) Biofuel plantations on forested lands: double jeopardy for biodiversity and climate. *Conservation Biology*, November 2008
- 6 Danielsen, F., Beukema, H., Donald, P.F., et al. (2008) Biofuel plantations on forested lands: double jeopardy for biodiversity and climate. *Conservation Biology*, November 2008
- 7 UNEP (2009) *Towards sustainable production and use of resources: Assessing Biofuels*.
- 8 Fargione J, Hill J, Hawthorne P. (2008) Land Clearing and the Biofuel Carbon Debt' in *Scienceexpress* 7th February, 2008. <http://www.sciencemag.org/cgi/content/abstract/1152747>
- 9 Hooijer, A, M Silvius, H Wösten, H and S Page (2006) PEAT-CO2, Assessment of CO2 emissions from drained peatlands in SE Asia Delft Hydraulics report Q3943 7 December 2006 <http://www.wetlands.org/LinkClick.aspx?fileticket=NYQUDJl5zt8%3D&tabid=56>
- 10 DNPI (2009) Fact sheet – Indonesia Greenhouse Gas Emission Cost Curve, DNPI August 27 2009
- 11 FAO (2006) World agriculture: towards 2030/2050 Interim Report, Rome. <http://www.fao.org/es/ESD/AT2050web.pdf>
- 12 <http://www.greenpeace.org.uk/files/pdfs/forests/sinarmasRSPOgreenwash.pdf>
- 13 "I have seen little evidence to suggest that Sinar Mas are really willing to embark on the fundamental change necessary to give me the confidence to resume trading relationships," Marc Engel, Unileverin hankintapäällikkö, 8.huhtikuuta 2010 (<http://weblog.greenpeace.org/makingwaves/archives/2010/04/>)
- 14 Assessing the sustainability of liquid biofuels from evolving technologies. A Finnish approach. Eds.by Sampo Soimakallio, Riina Antikainen & Rabbe Thun. Espoo 2009. VTT Tiedotteita – Research Notes 2482
- 15 European Commission Joint Research Centre 2008. Biofuels in the European Context: Facts and Uncertainties http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf
- 16 Laurance WF, Koh LP, Butler R, Sodhi NS, Bradshaw CJ, Neidel JD, Consunji H, Mateo Vega J. (2010) Improving the performance of the roundtable on sustainable palm oil for nature conservation. *Conservation Biology*, 2010 Apr;24(2):377-81
- 17 <http://www.globbarit.fi/> Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA. Sivu tarkastettu 9.6.2010
- 18 Losing Ground - The human rights impacts of oil palm plantation expansion in Indonesia. A report by Friends of the Earth, LifeMosaic and Sawit Watch, February 2008 <http://www.foei.org/en/resources/publications/agrofuels/2008/losingground.pdf/view>
- 19 <http://www.globbarit.fi/> Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA. Sivu tarkastettu 9.6.2010
- 20 Dispute on Palm Oil Plantation Police Shot Palm Oil Farmer in Riau <http://www.vhrmedia.com/Police-Shot-Palm-Oil-Farmer-in-Riau-news4516.html>

VL Kepan vetoamus palmuöljydieselin välttämiseksi.txt

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähetäjä: Outi Hannula [mailto:outi.hannula@kepa.fi]

Lähetetty: 18. kesäkuuta 2010 10:24

Vastaanottaja: Sauri Pekka

Kopio: Lumme Seija

Aihe: Kepan vetoamus palmuöljydieselin välttämiseksi

Khs dnro	2009-288/71
Stn dnr	-----
Saap./Anl.	21-07-2010
	ES

VETOOMUS HELSINGIN KAUPUNGILLE PALMUÖLYDIESELIN VÄLTTÄMISEKSI

Kehitysysteistyön palvelukeskus Kepa ry vetoaa Helsingin kaupunkiin ja Helsingin seudun liikenteeseen, jotta palmuöljyä sisältävää dieseliä ei hyväksyttäisi joukkoliikenteen polttoaineeksi. Pالموöljyn kasvava tuotanto biopolttoaineeksi aiheuttaa ympäristöongelmien lisäksi pahoja sosiaalisia ongelmia. Se heikentää miljoonien ihmisten ruokaturvaa, sillä biopolttoaineiden tuotanto kilpailee ruuan tuotannon kanssa samoista resursseista, kuten viljelymaasta ja vedestä.

Ruuan hinta voi tulevan vuosikymmenen aikana nousta jopa 40 prosenttia, arvioivat OECD ja YK:n ruoka- ja maatalousjärjestö FAO eilisessä "Agricultural Outlook 2010-2019" -raportissaan. Nousupaineet johtuvat osin vaurastuvien kehitysmaiden kysynnän

kasvusta, mutta raportin mukaan toinen suuri tekijä on biopolttoaineiden tuotanto. Viljelykasvien käyttö polttoaineiden tuotantoon oli yksi syy ruuan hintatason huomattavaan nousuun muutama vuosi sitten.

Ruuan kallistuminen iskee kipeimmin kehitysmaiden kaupunkien köyhiin, jotka kuluttavat normaalistikin 50-70 prosenttia tuloistaan ostamaansa ruokaan. Viljelykasvien kuten palmuöljyn käyttö polttoaineiden valmistukseen lisää myös ruokakasvien hintojen vaihtelua, sillä se kytkee ne fossiilisten polttoaineiden markkinoiden heilahteluun. Tällaiset äkilliset hinnannuutokset ovat haitallisimpia kaikkein köyhimmille.

Energiakasveja kuten palmuöljyä viljellään pääasiassa suurilla plantaaseilla, jotka

keskittävät maanomistusta ja heikentävät pienten maaseutuyhteisöjen elinolosuhteita. Tuotannossa mukana olevat pienviljelijät saavat öljypalmujensa hedelmistä harvoin markkinahintaa.

Koska jalostuksen täytyy tapahtua vuorokauden sisällä hedelmäterttujen poimimisesta, pienviljelijöillä ei ole paljon valinnanvaraa sen suhteen, kenelle he

tuotteensa myyvät. Monet pienviljelijät ovat myös pahoin velkaantuneet palmuöljy-yhtiöille ensimmäisen kahdeksan vuoden aikana, jolloin vasta istutetut öljypalmut eivät vielä ole tuottoisia.

Plantaasien olot täyttävät harvoin säällisen työn tunnusmerkit. Palmuöljyn tuottajat väittävät, että viljelmien perustaminen tuo köyhille alueille työtä ja varallisuutta. Paikallisten kansalaisjärjestöjen mukaan plantaaseilla työskenteleville maksetaan usein alle minimipalkan ja myrkyllisiä aineita käsitellään ilman riittäviä suojavarusteita. Pääosa viljelmien yöläisistä eläkin köyhyysrajan alapuolella ja lapsia työskentelee vanhempiansa rinnalla. Esimerkiksi Kepan vierailamalla nicaragualaisella palmuöljyplantaasilla työolot ovat niin kehnot, etteivät lähialueen köyhät ihmiset tartu työtarjouksiin, vaan työntekijöistä 65 prosenttia on rekrytoitu muista maakunnista. Siirtotyöläisten käyttö on hyvin yleistä myös Kaakkois-Aasian palmuöljyplantaaseilla.

Palmuöljyplantaaseja ja -jalostamoja perustetaan pääasiassa ulkomaisella rahalla. Esimerkiksi Kaakkois-Aasian tuotantohankkeet on toteutettu pääasiassa pääomalla, joka on ollut peräisin länsimaista sekä Kiinasta ja Intiasta. Tuotantoon tarvittavia sijoituksia houkutellakseen moni kehitysmaa tarjoaa yrityksille veroalennuksia tai määräaikaista verovapautta. Kansainväliset polttoainerytykset ovat käyttäneet tilannetta hyväksi, ja monet biopolttoainejalostamot sijaitsevat verovapailla vyöhykkeillä. Raaka-aineet jalostetaan polttoaineiksi useimmiten vasta

VL Kepan vetoamus palmuöljydieselin välttämiseksi.txt
teollisuusmaissa. Näin voitot karkaavat ulkomaille.

Kepa vetoaakin Helsingin kaupunkiin, että se osaltaan pidättäytyisi käyttämästä ruokakasveista tuotettuja biopolttoaineita kuten palmuöljypohjaista biodieseliä. Biopolttoaineiden köyhyys- ja ympäristövaikutukset on saatava kuriin, ennen kuin niitä aletaan laajamittaisesti käyttää liikenteessä.

Helsingissä 17.6.2010

Outi Hannula

Kampanjakoordinaattori
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry
Töölöntorinkatu 2A
00260 Helsinki
p. 09 584 233
www.kepa.fi

Handwritten signature

Khs dnro	2009-288/71
Stn dnro	
Saap./Anl.	21-07-2010

Handwritten initials

Palmuöljydieselin käyttö Helsingin ja muun pääkaupunkiseudun joukko- ja jäteliikenteessä

Viite: Helsingin kaupunginvaltuusto 7.4.2010, 7.10.2009

Suomen luonnonsuojeluliitto (SLL) toivoo Helsingin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen ottavan selkeän linjan, ettei palmuöljyä sisältävien polttoaineiden käyttöä edistetä bussi- ja jäteliikenteessä, sillä palmuöljyn käyttö polttoaineena ei ole ekologisesti eikä sosiaalisesti kestävä.

Palmuöljy on maailman edullisin kasviöljy. Sen tuotanto on kasvanut räjähdysmäisesti 2000-luvulla. Jo nyt palmuöljyä tuotetaan kestävyysnähteen liikaa, sillä suurin osa uusista palmuplantaaseista raivataan YK:n ympäristöohjelman (UNEP) mukaan sademetsiin. Palmuöljyn polttoainekäyttö lisää entisestään jo nyt kestävämmällä tasolla olevaa tuotantoa. Palmuöljyn tuotanto on yksi keskeisiä syitä Kaakkois-Aasian sademetsien hävittämiseen, minkä seurauksena Indonesia on tällä hetkellä maailman kolmanneksi suurin kasvihuonepäästöjen lähde. Metsien hävittämisestä aiheutuvat päästöt ovat suurempia kuin koko maailman tieliikenteen yhteensä.

Ilmastonmuutosta vastaan taisteltaessa tarvitaan päästöjä vähentäviä, ei niitä lisääviä ratkaisuja. Helsingin kaupungin ja YTV:n OPTIBIO- kokeilu olisi sinänsä kannatettava hanke, mutta Neste Oilin palmuöljydieselin valinta kokeiltavaksi polttoaineeksi on ristiriidassa ilmasto- ja päästövähennystavoitteiden kanssa. SLL toivoo, että kokeiluhanke ei päättymisensä jälkeen johda palmuöljyä sisältävän polttoaineen käyttöönottoon pääkaupunkiseudun julkisissa hankinnoissa.

OPTIBIO- hankkeella ei HSL:n 8.4.2010 antaman lausunnon mukaan oteta kantaa raaka-ainekysymyksiin. Neste Oil on kuitenkin käyttänyt kokeilua viestinnässään ja markkinoinnissaan hyväkseen mainostaessaan ”uusiutuvaa” dieseliään. Palmuöljyn ympäristömaine on maailmalla heikko, ja myös Suomessa raaka-aineen ongelmat aletaan yhä laajemmin tiedostaa. Raaka-aineen valinta myös käytännössä ratkaisee biopolttoaineen ympäristövaikutukset ja sen, voiko niillä käytännössä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Siksi ympäristöystävällisen joukkoliikenteen ei tulisi käyttää palmuöljyä.

HSL:n lausunnon mukaan EU:n kestävyyskriteerit takaisivat EU:n alueelle tuotavan palmuöljyn kestävyysnähteen. Asia ei ole näin yksinkertainen: kriteerit eivät toimi itsestään, vaan jäsenmaiden tulee kehittää kansalliset mekanismit, joilla esimerkiksi maankäytön päästöt todennetaan luotettavasti, eikä tällaista ole Suomessa vielä olemassa. Vielä vakavampaa on, ettei kestävyyskriteereillä pystytä lainkaan vaikuttamaan palmuöljyn kysynnän aiheuttamaan epäsuoraan maankäyttöön, mikä aiheuttaa useiden tutkimusten mukaan kaikkein suurimmat päästöt. Tähän asiaan liittyvä lainsäädäntö on EU:ssa vasta valmisteilla.

Suoraan luonnosta kerättäviin biopolttoaineisiin liittyvien ongelmien vuoksi EU:n uusiutuvien energiamuotojen direktiivi nimenomaisesti kannustaa tukemaan ympäristövaikutuksiltaan parhaita vaihtoehtoja, esimerkiksi toisen sukupolven jätteperäisiä biopolttoaineita.

Myös Neste Oilin aiemmin ratkaisuna mainitsema sertifiointi kestävyyskriteerien takaajana ei ole ratkaisu edes palmuöljyn aiheuttamiin pahimpiin ilmastopäästöihin, jotka syntyvät raivattaessa viljelmiä runsashiilisille turvemaille, (kts. esimerkiksi VTT:n tuore tutkimus). Lukuisiin viime aikoina julkaistuihin tutkimuksiin perustuen VTT korostaa, ettei sertifiointilla voida estää uusien plantaasien perustamista turvemaille, koska perimmäisenä ongelmana on palmuöljyn biopolttoainekäytön aiheuttama kysynnän kasvu, joka aiheuttaa uusien plantaasien raivaamisen tarpeen.ⁱ

Palmuöljyn käytössä ongelmallisinta on määrä, ei laatu. Kestävästikään tuotettu palmuöljy ei ole hyvä ratkaisu biopolttoaineissa, koska kysynnän kasvu aiheuttaa yhä uusien palmuplantaasien raivaamisen tarvetta. Pääosa uusista viljelmistä raivataan jo muutenkin vähiin käyneisiin sademetsiin.

Helsingin kaupungilla on suurena joukkoliikenteen tuottajana keskeinen vastuu käytettävien polttoaineiden kestävydestä. Useiden tutkimusten mukaan todellisia ilmastopäästöjen vähennyksiä saadaan aikaiseksi vain biokaasulla ja toisen sukupolven biopolttoaineilla, joiden raaka-aineina ei käytetä syötäväksi kelpaavia kasvejaⁱⁱ.

VTT on arvioinut, että jos kaikki hyödyntämätön biokaasupotentiaali pääkaupunkiseudulla voitaisiin puhdistaa liikennekäyttöön, se vastaisi noin 25 miljoonaa litraa dieselöljyä vuodessa. Tällä määrällä olisi mahdollista pitää liikenteessä esimerkiksi noin 450 kaupunkibussia (noin 40 % bussikannasta) ja 100 jäteautoa.ⁱⁱⁱ Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen päästöjä olisikin järkevää vähentää jätteestä tuotetun biokaasun avulla suunnaten biojäte pois jätteen massapoltosta.

Edellä esitetyn perusteella Luonnonsuojeluliitto vetoaa Helsingin kaupunkiin ja HSL:een, jotta:

- pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen päästöjä vähennetään panostamalla biokaasun tuotantoon
- ruokakasveja sisältäville biopolttoaineille ei anneta kilpailutusehdoissa etua ohi fossiilisten polttoaineiden
- kilpailutusehdoissa suositaan jäteperäisiä polttoaineita
- palmuöljyä ja muita syötäviä ruokakasveja sisältävä diesel suljetaan pois joukkoliikenteestä ja muista julkisista hankinnoista

Helsingissä 22.6.2010

Eero Yrjö-Koskinen
toiminnanjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Ursula Immonen
toiminnanjohtaja
Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry

ⁱ Assessing the sustainability of liquid biofuels from evolving technologies. A Finnish approach. Eds. by Sampo Soimakallio, Riina Antikainen & Rabbe Thun. Espoo 2009. VTT Tiedotteita – Research Notes 2482
<http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/2009/T2482.pdf>

ⁱⁱ European Commission Joint Research Centre 2008: Biofuels in the European Context: Facts and Uncertainties
http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf

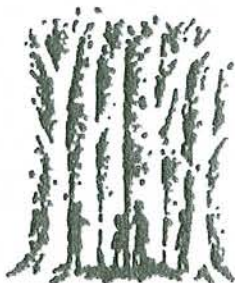
ⁱⁱⁱ Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 2004:20 Polttoaineiden ja ajoneuvotekniikan mahdollisuudet pääkaupunkiseudun liikenteen päästöjen vähentämiseksi

Palm oil and indigenous peoples in South East Asia

Land acquisition, human rights violations and
indigenous peoples on the palm oil frontier

Marcus Colchester

Forest Peoples Programme

1c Fosseway Business Centre, Stratford Road, Moreton-in-Marsh GL56 9NQ, UK

tel: (44) 01608 652893 fax: (44) 01608 652878 email: marcus@fppwrm.gn.apc.org

www.forestpeoples.org or <http://www.forestpeoples.gn.apc.org>

Palm Oil and Indigenous Peoples of South East Asia: land acquisition, human rights violations and indigenous peoples on the palm oil frontier by Marcus Colchester, Director, Forest Peoples Programme: marcus@forestpeoples.org

This article has been prepared with funding from the International Land Coalition. The author is grateful to Patrick Anderson of the Forest Peoples Programme for perceptive comments on a first draft, to Norman Jiwon of SawitWatch for helpful inputs, and to Michael Taylor and Andrea Fiorenza of ILC for their encouragement and support.

1c Fosseway Business Centre, Stratford Road,
Moreton-in-Marsh GL56 9NQ, UK
Tel: +44 (0)1608 652893 Fax: +44 (0)1608 652878
info@forestpeoples.org www.forestpeoples.org

The Forest Peoples Programme is a company limited by guarantee (England & Wales) Reg. No. 3868836. UK-registered Charity No. 1082158.
It is also registered as a non-profit Stichting in the Netherlands.

INTERNATIONAL
LAND
COALITION

International Land Coalition Secretariat
Via Paolo di Dono, 44
Rome 00142
+39 06 5459 2267 (T) | +39 338 6701316 (M)
ilc.mike (skype)
<http://www.landcoalition.org/>

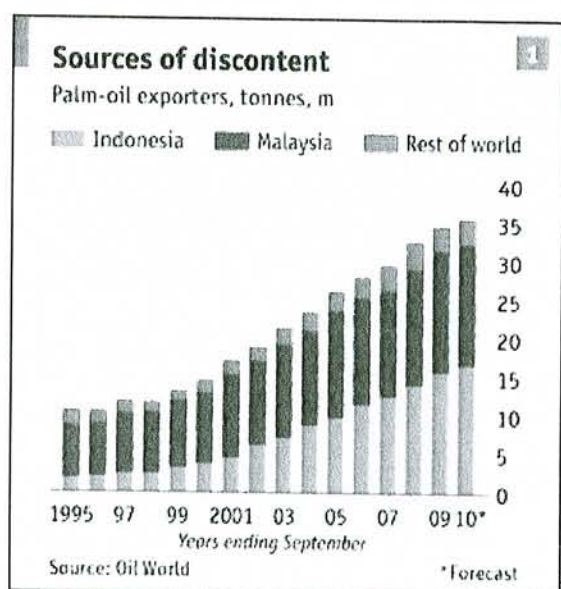
© Forest Peoples Programme and ILC, 2010

Cover photograph: Collecting oil palm fresh fruit bunches, Sanggau, West Kalimantan, Indonesia

Photographer: Marcus Colchester

Introduction

Crude palm oil (CPO) is a highly valued product that is traded on the international commodities and futures markets. Processed palm oil is used in a huge variety of products in cosmetics, foods, lubricants and also fuels,¹ and overall consumption more than doubled between 2000 and 2010 with the main new demand coming from Eastern Europe, India and China. In broad terms, the price of palm oil has increased steadily over the past 20 years, although heightened interest in biofuels led to a spike in its commodity price in early 2008 followed by a crash, after which the price returned to where it was before the boom and then continued its more gradual appreciation.²

Two countries in South East Asia, Malaysia and Indonesia, produce over 80% of the internationally traded CPO. While significant expansion is occurring in Thailand, Papua New Guinea, Costa Rica, Colombia, Ecuador, Cameroon and the Democratic Republic of Congo, the dominance of Indonesia and Malaysia is likely to endure for quite some time. In Peninsular Malaysia, the palm oil frontier has come near to the limits of land availability and most expansion within Malaysia is now in the two eastern States in Malaysian Borneo, Sabah and Sarawak. However, the most vigorous expansion is now taking place in Indonesia where, even by 2006, provincial land use plans had targetted up to 20 million hectares of lands for oil palm expansion.⁴

Within Indonesia, expansion is still intense on the island of Sumatra although new land is harder to find and the resource frontier has moved down from the mineral soils in the interior to the peat-swamps on the eastern seaboard. Investment is already

¹ Jason Clay, 2004, *World Agriculture and the Environment*, Island Press, Washington DC.

² <http://www.oilworld.biz/app.php?ista=9709639d5c2e60068c91742efa30ead0>

³ Source of table: *The Economist* 24 June 2010.

⁴ Marcus Colchester, Norman Jiwon, Andiko, Martua Sirait, Asep Yunan Firdaus, A. Surambo and Herbert Pane, 2006, *Promised Land: Palm Oil and Land Acquisition in Indonesia – Implications for Local Communities and Indigenous Peoples*. Forest Peoples Programme, Sawit Watch, HuMA and ICRAF, Bogor.

intense further east in Kalimantan, now increasing also in Sulawesi and becoming a major driver of deforestation in West Papua.

Currently there are an estimated 4 million hectares of land under oil palms in Malaysia and over 7.5 million hectares in Indonesia.⁵ Much of the investment for oil palm expansion has come from European Banks,⁶ but increasingly funds are being raised from Islamic banks in the Middle East, while investors from India and China are also showing a keen interest.⁷ It has been estimated that about two thirds of the companies opening lands to plant oil palm in Indonesia are majority-owned by Malaysian conglomerates.⁸

Current technologies and the characteristics of the oil palm itself impel a certain logic in production techniques. When planted as seedlings, palms start producing fruits after three years and reach full productivity after about seven years. They benefit from having a very controlled undercover and, if well tended, will continue in full production until they become too tall to be easily harvested after about 25 years. Maximum production from the least amount of land favours regularly spaced palms planted in monocultures. Because oil in the very heavy, mature, fresh-fruit bunches rapidly loses its quality, producers have to be able to get fruits to a mill, where the oil can be extracted and stabilised, within 48 hours, meaning that farmers need ready access to roads, which in their turn require maintenance.

The mill itself is a lumpy investment and, although mini mills are now being experimented with, the rule of thumb is that a mill requires between four and five thousand hectares of oil palm to maintain steady production. Of course, the crop can be dispersed over a large area and fresh fruit bunches trucked in over long distances but this increases both the costs of transport and roading and the risks that crops will spoil before they reach the mill. The economies of scale and the crop's characteristics thus favour the development of large palm oil schemes, either as company-owned

⁵ 'RI to expand oil palm estates amid environmental concerns' *Jakarta Post* 12 March 2009; 'Plantation Sector set for steady growth: Govt' *Jakarta Globe* 3 January 2010. In Indonesia, as at March 2009, an additional 1.8 m ha were already fully permitted for planting (HGU).

⁶ Greenpeace NL, 2000, *Funding Forest Destruction - The Involvement of Dutch Banks in the Financing of Oil Palm Plantations in Indonesia*, Research commissioned by Greenpeace Netherlands, (by Eric Wakker, Jan Willem van Gelder and Telapak Sawit Research Team), Greenpeace NL and AIDEnvironment, Amsterdam; Anne Casson, 2002, *The Political Economy of Indonesia's Oil Palm Subsector*. In: Carol J. Pierce and Ida Aju Padnja Resosudarmo (eds.) *Which Way Forward? People, Forests and Policy-Making in Indonesia*, Resources for the Future, CIFOR and Institute of South East Asian Studies, Washington DC: 221-245.; Jan Willem van Gelder, 2004, *Greasy Palms: European Buyers of Indonesian Palm Oil*, Friends of the Earth, London; Forest Peoples Programme with Profundo, 2008, *HSBC and the Palm Oil Sector in South East Asia: towards accountability*, Forest Peoples Programme, Moreton-in-Marsh; Jan Willem van Gelder, Hassel Kroes and Howard Law, 2009, *Wilmar International: a research paper prepared for the Palm Oil Monitoring Initiative (POMI)*, Profundo, Amsterdam.

⁷ 'Chinese Consortium Eyes Business in Indonesia's Palm Oil Sector', *Antara*, 25 April 2005; 'Chinese Investors eye RI palm oil sector', *Jakarta Post*, 9 June 2005; 'Kadin to Help Expand Oil Palm Plantations in Indonesia', *Antara*, 10 June 2005; 'Artha Graha, Sampoerna Cooperate with Chinese Investors in Agrobusiness', *Antara*, 18 July 2005; 'RI inks US\$7.5 bn in deals with China', *Jakarta Post*, 30 July 2005; 'China Bangun Kebun Sawit Senilai US\$8 miliar', *Bisnis Indonesia*, 9 August 2005; 'China Plans Oil Palm Plantations in Kalimantan', *Antara*, 9 August 2005; 'Ambalat is Ours', *Tempo*, 16-22 August 2005.

⁸ In West Kalimantan around 70% of oil palm companies are Malaysian majority owned and in Riau the figure is 60% (Norman Jiwan, SawitWatch pers. comm. 5th July 2010).

estates or as managed smallholder schemes, meaning that land needs to be acquired in large blocks and large areas converted to mono-cultures. It is this logic which largely explains the current pattern of oil palm cultivation in South East Asia.⁹

Land laws and indigenous peoples' rights

The global market for palm oil is thus driving a process of rapid land acquisition in the form of consolidated blocks of land, a demand which is testing the capacity of local land agencies, administrators and legislatures to the limits and beyond. Regulations and procedures, which evolved to deal with small-scale, often informal, domestic land markets, are proving unequal to the challenge posed by this global demand for huge areas of land. Obviously, this pressure to acquire land has implications for those who currently own the same areas, who are for the most part 'indigenous peoples'.¹⁰ When land transfers accelerate and the laws are ineffective at recognising and protecting their rights, then they lose out.

International human rights regimes have made major advances in recent years to clarify what are the rights of indigenous peoples in international law. The current consensus about indigenous peoples' rights, which evolved through standard-setting work at the International Labour Organisation and then the United Nations Human Rights Commission and its various sub-commissions, has also been reflected in the jurisprudence of bodies set up to review the implementation of the various human rights treaties which many States party have ratified. The resulting norms have been consolidated in the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, which was adopted by vote at the General Assembly in 2007. Among the key rights relevant to this article are the rights of indigenous peoples to the lands, territories and natural resources that they have traditionally owned, occupied or otherwise used and the right to give or withhold their free, prior and informed consent expressed through their own representative institutions to measures which may affect their rights.

International law is very clear on the matter of lands. Indigenous peoples' rights in land derive from custom and not from any act of the State which they may in any case predate. These rights endure unless the State explicitly extinguishes these rights through due legal process and provides appropriate compensation to the rights holders.¹¹ There has been very uneven progress worldwide in adjusting national legal regimes to comply with these exigencies of international law, even though most countries are obliged to make such reforms to fulfil their obligations in terms of the

⁹ In Africa the pattern has long been quite different with oil palm being cultivated as one crop among many in farms of mixed economies. Oil may be extracted from the fruit directly in cooking or by being pounded with a pestle and mortar.

¹⁰ This article uses the term indigenous peoples in the broad sense that it is used in international law to include peoples locally referred to as 'aboriginal', 'native', and 'tribal'. In Malaysia, the term includes the Orang Asli, Kadazan-Dusun and Dayak peoples and also rural Malay peoples still transferring and inheriting lands through the application of customary law. In Indonesia the term includes both the narrower category of government recognised '*komunitas terpencil*' (isolated communities) and the wider self-identified '*masyarakat adat*' (peoples governed by custom), as well as other groups that still transfer and inherit lands through the application of customary law.

¹¹ For a recent summary see: Joji Cariño and Marcus Colchester, 2010, From Dams to Development Justice: Progress with 'Free, Prior and Informed Consent' since the World Commission on Dams, *Water Alternatives* 3(2): 423-437.

international human rights treaties that they have ratified. The main palm oil-producing States, Indonesia and Malaysia, are notable in this regard.

One of the legacies of the British colonial system is that it bequeathed Malaysia a functioning legal apparatus of law, judiciary and legislature – as well as a relatively well-organised enforcement system – which was taken over without any major changes at independence. The Constitution of the Malaysian Federation does recognise custom and also provides some protection for the rural Malays who make up the majority of the population. The oil palm frontier in Malaysia has thus expanded according to a government-directed plan of encouraging both the private sector to invest in large mills and estates while also allocating lands to peasant farmers so they become smallholders. This was done by providing long term licences for large estates on State land and at the same time setting up large schemes managed by para-statal agencies on which smallholders could settle and raise themselves out of poverty.¹²

In the Peninsula, there are some 140,000 ‘aboriginal people’ (*orang asli*) of whom about 84% live in or near forests.¹³ Although these *orang asli* historically, and still today, have livelihoods based on extensive use of forests for cultivation, hunting, fishing and gathering, their customary rights in land are not recognised by the Government and only 19,000 ha. of State lands have been set aside as federally administered ‘Reserves’ for their occupation and use.¹⁴ Reserves encompass only 15% of the settled village areas occupied by *orang asli*, leaving the remainder with even less land security and none with secure rights to their wider territories. During the 1950s and 1960s, many of the widely dispersed *orang asli* communities were forcibly relocated into larger, supervised settlements as part of a counter-insurgency programme and this has continued as part of a national policy of integration. Much of the *orang asli*’s customary lands that have been taken over by palm oil estates were taken over during the colonial era.¹⁵

Malaysia has a plural legal regime, meaning that it accepts the simultaneous operation of distinct bodies of law, and, as noted, custom is upheld under the Federal Constitution. In the Bornean States of Malaysia, Sabah and Sarawak, where the ‘native peoples’, as they are known, are in the majority or at least among the most numerous groups, the colonial and independent Government have made stronger legal provisions for the continuation of their customs to ensure their governability.¹⁶ Native authorities and courts are thus officially recognised in Sabah and Sarawak and continue to administer community affairs and deliver local justice,¹⁷ meaning that

¹² Sonia Vermeulen and Nathalie Goad, 2006, *Towards better practice in smallholder palm oil production*, IIED, London.

¹³ Colin Nicholas, Tjah Yok Chopil and Tiah Sabak, 2003, *Orang Asli Women and the Forest*, Centre for Orang Asli Concerns, Subang Jaya.

¹⁴ Colin Nicholas, 2000, *The Orang Asli and the Contest for Resources*, IWGIA and Centre for Orang Asli Concerns, Copenhagen and Subang Jaya.

¹⁵ Marcus Colchester, 2004, Indigenous Peoples and Communal Tenures in Asia. *Land Reform Bulletin* 2004(1):29-43.

¹⁶ A. F. Porter, 1968, *Land Administration in Sarawak*, Government Printing Office, Kuching; Marcus Colchester, 1989, *Pirates, Squatters and Poachers: the Political Ecology of Dispossession of the Native Peoples of Sarawak*, Survival International and INSAN, Kuala Lumpur; Amity A. Doolittle, 2005, *Property and Politics in Sabah, Malaysia: native struggles over land rights*, University of Washington Press, Seattle

¹⁷ Peter R. Phelan, 2003, *The Traditional Legal System of Sabah*, Pusat Kajian Borneo, Kota Kinabalu.

custom is a living and active source of rights in Sabah and Sarawak, both in law and in practice.

In Sarawak, where there are currently some 800,000 indigenous people from 28 ethnic groups, land issues have been a cause of international controversy since the 1980s.¹⁸ However the roots of this problem lie in the legal framework itself. Since the colonial period and progressively thereafter, through a series of laws and regulations, the Government of Sarawak has sought to limit the exercise of 'Native Customary Rights', freezing their extension without permit and interpreting them as weakly secure use rights on State lands. Moreover, although the Government admits that some 1.5 to 2.8 million hectares of land are subject to 'Native Customary Rights', it has not revealed where it thinks such lands are, meaning that most communities are unsure whether or what part of their lands are recognised under the Government's limited interpretation of their rights.¹⁹ The lack of fit between customary systems of land ownership and inheritance and the legal system as interpreted by the Government underlies the disputes between the indigenous peoples and Government-permitted developers.

In Sabah, there are some 1,350,000 indigenous people drawn from 39 indigenous groups, referred to collectively as *Dusun* and *Kadazan* or as *Kadazan-Dusun*. Collective rights to land are relatively weak in Sabah. The legislation creates 'Native Reserves' on State lands and recognises Native Customary Rights (NCR), interpreted as rights of usufruct, which are however extinguished in areas declared to be forests, areas of State projects and protected areas. Few NCR areas are demarcated. The majority of indigenous communities lack any legalised rights and are merely tolerated as tenants-at-will on State lands. Although the Land Ordinance is meant to give priority to those claiming customary rights on 'unalienated country land' and recognises customary lands after more than 3 years of occupation, in practice, lands are often allocated to other claimants without natives having a chance to object.

In Sabah, official procedures require customary rights holders with unregistered lands to make their claims known within a specified time when others make claims to State lands but notices of such claims are rarely distributed to local villages.²⁰ To gain some protection, households or individuals have to go through an arduous procedure to request native titles, which are non-transferable although lands can be sub-leased to non-natives. In settlement areas, customary owners must register their claims and be issued native titles to avoid expropriation. When lands are gazetted as forests, natives must declare their interests to preserve their usufructuary rights, which they often fail to do as they are not aware of the procedures or consequences.²¹

In a series of cases in the higher courts in Sarawak and Peninsula Malaysia, where indigenous plaintiffs have asserted their rights in land and sued companies and the

¹⁸ Evelyn Hong, 1987, *Natives of Sarawak*. Institut Masyarakat, Penang; *Pirates* op cit.

¹⁹ Marcus Colchester, Wee Aik Pang, Wong Meng Chuo and Thomas Jalong, 2007, *Land is Life: Land Rights and Palm Oil Development in Sarawak*, Forest Peoples Programme and SawitWatch, Bogor.

²⁰ Lim Heng Seng, 2000, The land rights of the Orang Asli. In: Consumer Association of Penang (ed.) *Land Issues on Malaysia*, CAP, Penang: 170-195; Lim Teck Ghee and A.G. Gomes, 1990, *Tribal Peoples and Development in Southeast Asia*. University of Malaya, Selangor.

²¹ Marcus Colchester and Chip Fay, 2007, *Land, Forest and People: Facing the Challenges in SE Asia*, Forest Peoples Programme, RECOFTC and ICRAF, Bangkok.

Government for failing to respect their rights, judges have upheld native peoples' land claims as consistent with the Malaysian Constitution and common law principles. These judgments refute the Government's restrictive interpretation of 'Native Customary Rights' and the rights of *orang asli*. Consistent with international human rights law, the courts have accepted that indigenous peoples have rights in their lands on the basis of their customs and not as a result of grants by the State.²² The problem is that despite these judgments the Government has not moved to amend the laws in favour of indigenous peoples. In fact, to the contrary, the Land Code in Sarawak has been amended several times in an effort to frustrate indigenous peoples' land claims.²³

In Indonesia the term 'indigenous peoples' is commonly used to refer to those peoples who self-identify as '*masyarakat adat*' and is applied more generally to all those whose rights in land are defined by custom rather than by positive law. Rough estimates suggest that between 60 and 110 million rural Indonesians fall into the category. World Bank studies show that less than 40% of all land holdings in Indonesia are formally titled with the rest being held under informal or customary tenures. Since independence, the Indonesian State has progressively dismantled customary institutions and pursued policies designed to integrate 'isolated and alien peoples' or 'isolated communities' into the national mainstream through resettlement, re-education and through the banning of traditional religions. Although the worst excesses of these policies have been attenuated since 1998, underlying laws and policies continue to severely limit indigenous peoples' rights and customs.

Although customary rights are meant to be protected by the Constitution of the Republic of Indonesia, they are severely limited under the Forestry Law and Basic Agrarian Law. The Agrarian Law treats customary rights (*hak ulayat*) as weak usufructuary rights on State lands which must give way to development projects. A 1999 Ordinance which permits the titling of *hak ulayat* has never been followed up with implementing regulations. Likewise the Forestry Law prioritises the allocation of exploitation rights to concessionaires for logging and plantation schemes and defines 'customary forests' (*hutan adat*) as areas of State forest (*kawasan hutan Negara*), which in turn are defined as 'forests with no rights attached'.²⁴ Again there are no clear regulations for the recognition of *hutan adat*, while other tenures offered to communities are short term leaseholds which are difficult to secure and maintain. In reality only token areas have so far been allocated to local communities. Less than 0.2% of the 70% of the national territory classified as 'forest' has been allocated to communities under the various tenures available in law.²⁵

²² A recent case which summarises the history of such judgments is *Agli Anak Bungkong vs. Ladang Sawit Bintulu Sdn Bhd.*, which was decided in favour of the Dayak plaintiffs on 21st January 2010; see also 'Malaysia Indigenous Tribe wins land rights case' Associated Press, 26 May 2010.

²³ IDEAL, 1999, *Tanah Penghidup Kitai – Our Land is our Livelihood*, Ideal, Sibui; Attorney General, 2007, *Native Customary Laws and Native Rights over Land in Sarawak*, Prepared by the State Attorney-General's Chambers, Sarawak for Human Rights Commission in 2004. Updated on 15th January, 2007. Available at: <http://www.rengah.c2o.org/assets/pdf/de0157a.pdf>; *Land is Life* op. cit.

²⁴ Marcus Colchester, Martua Sirait and Boedhi Wijardjo, 2003, *The Application of FSC Principles 2 & 3 in Indonesia: Obstacles and Possibilities*. WALHI and AMAN, Jakarta.

²⁵ World Agroforestry Centre, 2005, *Facilitating Agroforestry Development through Land and Tree Tenure Reforms in Indonesia*, ICRAF South East Asia Working Paper No. 2005/2, World Agroforestry Centre, Bogor.

In 2000, the Assembly of People's Representatives (MPR), the senior chamber in the Republic's tripartite legislature, passed a Legislative Act, which requires an overhaul of the laws relating to lands and natural resources including the need to recognise the customary rights of indigenous peoples. However, ten years later, despite this instruction, such legislation has still not been developed by the Government or the legislature. Instead, in response to indigenous demands, various senior Government representatives, including the current President and the new Minister for the Environment, have just made promises to recognise indigenous peoples' rights in land,²⁶ but these promises have yet to be honoured. The old laws thus remain unamended and pose formidable obstacles to indigenous peoples in the face of imposed palm oil schemes and other top-down developments.

Land acquisition

Since independence in 1963, successive governments in Sarawak have supported plantation schemes designed to promote 'development' and the more productive use of land. The first pilot scheme with oil palm was implemented in 1966 and the land development policies then went through various phases in the ensuing decades. The process began with State-owned enterprises on what were considered to be vacant State lands, which ignored customary rights altogether. Since this gave rise to conflicts, the Government switched its approach and initiated State-led ventures on native customary lands which were recognised as such. The aim was to 'consolidate' 'idle' customary lands and turn them to productive use with the indigenous peoples trained to operate as oil palm smallholders on the schemes. Serious management problems meant these schemes were barely profitable. In the third phase, the Government sought to promote private sector ventures on lands unencumbered by the State of prior rights but again land conflicts brought this initiative to an end. The latest approach seeks to promote joint ventures between the private sector, native peoples and the Government, in which the Government holds native lands in fiduciary trust for development by private companies.²⁷

Under the so-called *Konsep Baru*, the 'New Concept', native land owners with State recognised NCRs are expected to surrender their lands to the State for 60 years to be developed as joint ventures with private companies, in which the State acts as Trustee on behalf of the customary owners. The result is that the companies buy a 60% share in a joint venture, communities are allocated a 30% share in recognition of their contribution of lands, while the State acquires the remaining 10%. However, rather than allow the community shareholders any say in the affairs of the joint venture, instead they are treated as wards of the State. The explanation, according to the Ministry for Land Development which is tasked with implementing the *Konsep Baru*, is that this arrangement is favoured because it 'will give absolute right to the implementing company to manage the plantation WITHOUT interference from the NCR landowners over a period of 60 years'.²⁸ During those 60 years, the landowners' interest in the plantation is represented entirely by the State agency that acts as Trustee for the native people. There is a serious lack of clarity about exactly how

²⁶ For example: 'Govt likely to accept tribal communal rights' *Jakarta Post*, 4th December 2009.

²⁷ For details see *Land is Life* op cit.

²⁸ Ministry of Land Development, nd, pdf on website titled 'Issues and Responses' page 1, emphasis in original.

native landowners get benefits during these schemes and how they can reclaim their lands on the expiry of the lease.²⁹

In Indonesia, mechanisms for making effective the right to free, prior and informed consent are also absent. Not only are the rights of indigenous peoples not recognised (see above) but their customary institutions lack legal personality. State-recognised village-level institutions commonly operate in ways that favour State control and are hindered from independently representing the interests of communities.³⁰ Also, the constitution gives the State a controlling power over natural resources to allocate them for the benefit of the people. As repeated World Bank and other studies have confirmed, this authority is exercised (or abused) so as to give the State almost unfettered power to ignore or extinguish community and indigenous peoples' rights in land. It is frequently asserted that any project in the Government's Five Year plans, or on lands allocated to such use through spatial planning or even that has acquired a business land use permit (HGU) is by definition State endorsed and thus in the national interest, meaning that local owners and rights holders must give way in the face of such development plans.

Taking advantage of these arbitrary and extensive powers of the Indonesian State, the Indonesian Government's policy for the allocation of land concessions ignores or overrides the rights and interests of other rights holders. In theory based on spatial plans (though in practice in more arbitrary ways), lands and forests are allocated to companies as preliminary concessions (*ijin lokasi*) without consultation with other land users.³¹ Concessionaires, sometimes along with teams from the land agency (*Badan Pertanahan Nasional*) and local government, are then expected to acquire lands from local communities (or may ignore local rights holders altogether). Once 51% of lands in the *ijin lokasi* have been acquired they may then convert their holding into a 35 year business use permit (*Hak Guna Usaha* – HGU). In these processes it is common for communities to lose control over huge areas of land in exchange for nugatory or no payments. Field studies of numerous concessions in four provinces show that communities are never informed that by relinquishing their lands to government-backed palm oil schemes they are permanently surrendering their lands, as under the Basic Agrarian Law at the expiry of the HGU the lands revert to the State and not to the original owners.³²

Historically, the establishment of plantations on Indonesia's 'Outer Islands' was carried out in parallel with the State programme to colonise these areas with landless settlers from Java, Madura and later Bali – the so-called Transmigration

²⁹ Ramy Bulan, 2006, Native Customary Land: The Trust as a Device for Land Development in Sarawak, in: Fadzilah Majid Cooke (ed.) *State, Communities and Forests in Contemporary Borneo*. Canberra, Australian National University epress:45-64 epress, available online at, <http://epress.anu.edu.au/titles>

³⁰ Martua Sirait, 2009, *Indigenous Peoples and Oil Palm Plantation Expansion in West Kalimantan, Indonesia*, Cordaid, The Hague.

³¹ For more detailed explanations of the permitting procedures see *Promised Land* op. cit. and Marcus Colchester, Patrick Anderson, Norman Jiwan, Andiko and Su Mei Toh, 2009, *HCV and the RSPO: report of an independent investigation into the effectiveness of the application of High Conservation Value zoning in palm oil development in Indonesia*, Forest Peoples Programme, HuMA, SawitWatch and Wild Asia, Moreton-in-Marsh.

³² *Ibid.* and see *Promised Land* op. cit. and *Indigenous Peoples and Oil Palm Plantation* op.cit.

Programme.³³ 'Nucleus estates' were set up with smallholder schemes alongside and provided with both workers and smallholders from the migrants. Since this led to resentment from local people, who lost both lands and opportunities of employment to incomers, later versions of these schemes sought to benefit the local people by offering them the smallholdings. In either case the smallholders were then contractually tied to the nucleus estates and mills, which hold their land titles until they have paid off the debts, which are payable for the land improvements and plantings, that they incur as participant smallholders. Many smallholders complain of being trapped in a cycle of debt to the mills that they are obliged to service.³⁴

Since 2005, a new model of for dealing with local communities has been adopted in Indonesia which is quite similar to the *Konsep Baru* in Sarawak. Under this so-called partnership model (*kemitraan*) indigenous peoples surrender their lands to concessionaires in exchange for signing a promissory note which supposedly assures them a share of the profits from the venture and nominally assures them a smallholding which is however managed by a cooperative not by the smallholder himself. However, the signed agreements are not left with the landowners as the company needs these as collateral to raise loans. Then, with land and loans in hand, the companies can acquire business use permits from the local land office.

The *kemitraan* approach is quite new so its effectiveness and legal consequences have yet to be ascertained clearly but preliminary surveys from the field are already worrying.³⁵ The promissory notes seem often to be flawed, with information about the extent and boundaries of the surrendered land sometimes being left blank, as are the details about what benefits will actually flow to the landowners. Meanwhile the participant landowners have no clarity about what they have relinquished or what they are promised in return, as they get no contract. There are also unanswered questions about what would happen to the landowners' share in the enterprise if the company was sold, transferred or had to close, an issue that is likely to be extremely problematic as there appear to be no clear records of who has given up what land. Surveys in Sanggau in West Kalimantan show that local people are divided and agitated about the newly introduced scheme.³⁶

Human Rights violations

Since 2004, international and local NGOs have produced a series of detailed reports based on field surveys and the direct testimony of affected people, which document the serious human rights abuses resulting from the imposition of oil palm plantations.

³³ Marcus Colchester, 1986a, Unity and Diversity: Indonesian policy towards tribal peoples. *The Ecologist* 16 (2/3):61-70; and 1986b The Struggle for Land: tribal peoples in the face of the Transmigration Programme. *The Ecologist* 16 (2/3):89-98.

³⁴ Marcus Colchester and Norman Jiwan, 2006, *Ghosts on our own land: oil palm smallholders in Indonesia and the Roundtable on Sustainable Palm Oil*. Forest Peoples Programme and SawitWatch, Bogor.

³⁵ Zahari Zen. John McCarthy and Piers Gillespie, 2008, *Linking pro-poor policy and oil palm cultivation*, Australia Indonesia Governance Research Partnership Policy Brief, Australian National University, Canberra; John McCarthy and Robert Cramb, 2009, Policy narratives, landholder engagement and oil palm expansion on the Malaysian and Indonesia frontiers, *The Geographical Journal* 175(2):112-123.

³⁶ Tania Li. pers. comm. to the author 26 June 2010.

The publications show that these abuses are widespread, are inherent in the way lands are acquired and estates are developed and continue up to the present day.³⁷

Among the most persistent problems are the following. Acquisition of lands for estates and smallholder schemes violates the rights of indigenous peoples to their property. Their lands are being taken off them without due payment and without remedy. In addition, their right to give or withhold their free, prior and informed consent for these proposed developments is being violated. In Indonesia, those that sign up to join imposed schemes are not informed that this reallocation of lands implies a permanent surrender of their rights in land. The dramatic changes in local landscapes and ecosystems - including the loss of agricultural and agroforestry lands, hunting grounds, game, fish, forests, as well as water for drinking, cooking and bathing - in turn have major consequences and deprive people of their customary livelihoods and means of subsistence.

The research also details the worsening situation of women, as their livelihoods, cultures and economic circumstances are transformed. The reports note that whereas under customary law lands may be held by women (as among the Minangkabau in West Sumatra) or equally by men and women (as among most Dayak peoples in Borneo), when they get formal titles as smallholders these are vested in male heads of households. The marginalization of women has been cited as a cause of the increased instances of prostitution in oil palm areas.³⁸ According to the Indonesian Ministry of Women's Empowerment, the impact of oil palm plantations on rural women can include: an increase in time and effort to carry out domestic chores through the loss of access to clean and adequate water and fuel wood and an increase in medical costs due to loss of access to medicinal plants obtained from gardens and forests; loss of food and income from home gardens and cropping areas; loss of indigenous knowledge and socio-cultural systems and; an increase in domestic violence against women and children due to increased social and economic stresses.³⁹

In Indonesia, in particular, smallholders also complain of serious problems in the way they participate in land holding schemes. According to several field surveys as well as the testimony of farmers at numerous meetings of the Roundtable on Sustainable Palm Oil, smallholders in Indonesia suffer from: monopsonistic relations with local mills; unfair allocation of smallholdings; untransparent processes of land titling; high and manipulated debts and; unfair pricing. Farmers speak emotively of being 'ghosts

³⁷ Eric Wakker, 2004, *Greasy Palms: the social and ecological impacts of large-scale oil palm plantation development in Southeast Asia*, Friends of the Earth, London; WRM, 2004, *The Bitter Fruit of Oil Palm: Dispossession and Deforestation*. Montevideo; *Promised Land* (2006) op. cit.; *Ghosts on our own land* (2006) op. cit.; *Land is Life* (2007) op. cit.; Milieudefensie, Lembaga Gemawan and KONTAK Rakyat Borneo, 2007, *Policy, Practice, Pride and Prejudice: Review of legal, environmental and social practices of oil palm plantation companies of the Wilmar Group in Sambas District, West Kalimantan (Indonesia)*, Milieudefensie (Friends of the Earth Netherlands), Amsterdam; FoE, LifeMosaic and SawitWatch, 2008, *Losing Ground: the human rights impacts of oil palm expansion in Indonesia*, Friends of the Earth, Life Mosaic and SawitWatch, London; *Indigenous peoples and oil palm plantations* (2009) op. cit.; ELSAM, 2010, *Human Rights Violations in the Palm Oil Plantation PT PP Lonsum Tbk-North Sumatera*, Jakarta; see also CIFOR, 2009, *The impacts and opportunities of oil palm in Southeast Asia: What do we know and what do we need to know?*, CIFOR, Bogor.

³⁸ Ibid.

³⁹ Powerpoint presentation to a National Meeting on the Macro Effects of Biofuels by Dr. Ir. Hertomo Heroe of the Indonesian Ministry for Woman's Empowerment, 12 August 2009, Jakarta.

on our own land' because of the endless cycle of debt they are trapped in.⁴⁰ These problems are common, though not universal, and amount to the extraction of 'forced labour' – a 'contemporary form of slavery'.⁴¹ Recent studies by researchers from the Australian National University show growing disparities between rich and poor in smallholder areas especially in Sumatra.⁴²

Not surprisingly, the indigenous peoples suffering these abuses are neither passive nor silent in the face of the take over of their lands and other violations of their rights. The studies show that affected communities have been voicing their complaints and mounting protests through making representations to the companies directly, taking their concerns to the local authorities and to the land office, appealing to the legislature and voicing their indignation to the press. Others have sought remedy through the courts.⁴³

In Indonesia, however, the courts are notoriously corrupt and the land laws so weak that few communities feel confident of a fair hearing. Consequently, denied other remedies, many communities have been driven to protest the take over of their lands through direct actions such as demonstrations, occupations of company buildings, public protests outside government offices, petitions and blockades of company roads. Others have protested by stealing fruits from palms on company estates and selling them to third parties. There have also been incidents of attacks on company properties such as buildings and machinery. The Indonesian palm oil monitoring NGO, SawitWatch, through its own independent network of contacts, has identified 630 land disputes between palm oil companies and local communities in Indonesia as a whole.⁴⁴ However, the actual number of disputes may be much higher than this. According to the *Badan Pertanahan Nasional* (the National Land Bureau) there are currently some 3,500 land disputes related to palm oil in Indonesia.⁴⁵

These protests have brought repression from company security forces or State agencies brought in by the companies to defend their interests. Further human rights abuses have thus ensued and in some instances these clashes have turned ugly and numerous cases of shooting, leading to deaths and injuries, have been recorded.⁴⁶ A recent incident occurred when the Riau Mobile Police Brigade clashed with hundreds of palm oil plantation smallholders and members of a smallholder cooperative on 8th June 2010. The smallholders were protesting at the way, they claimed, PT Tri Bakti Sarimas (TBS), a palm oil plantation company and member of the Roundtable on Sustainable Palm Oil, had broken promises it had made to smallholders. The farmers demanded the return of their lands. In the incident a female smallholder was shot

⁴⁰ *Ghosts on our own land* op. cit. These issues have been repeatedly brought to light through the public meetings of the Task Force on Smallholders of the Roundtable on Sustainable Palm Oils and see www.rspo.org

⁴¹ ILO Conventions No. 29 on Forced Labour (1930) and No. 105 on Abolition of Forced Labour; <http://www.hri.ca/fortherecord2000/vol1/slavery.htm> accessed 27 March 2007; <http://www.ohchr.org/english/about/publications/docs/fs14.htm> accessed 27 March 2007.

⁴² <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8534031.stm>; John McCarthy, 2008, Processes of Inclusion and Adverse Incorporation: Oil Palm and Agrarian Change in Sumatra, Indonesia, *Journal of Peasant Studies* 36(3); and see also refs footnote 35.

⁴³ Op. cit. footnote 37.

⁴⁴ *Jakarta Post* 1st July 2010.

⁴⁵ Presentation made by BPN to the RSPO in Kuala Lumpur on 1st November 2009.

⁴⁶ Op. cit. footnote 37.

dead, several others injured and a number of people arrested. A coalition of NGOs grouped together as 'Solidarity for Riau Farmers' made further protests outside the National Police Headquarters in Jakarta on 10th June 2010, demanding the police be brought to justice over the killing and violence.⁴⁷

Procedures for redress

Indigenous peoples facing these infringements of their rights, which they perceive as an assault on their lands and livelihoods, are far from powerless, even though legal frameworks, national policies and State agencies may oppose them. A long term study of land conflicts between oil palm companies and five different self-governing Minangkabau communities (*nagari*) in West Sumatra shows in detail how national laws and policies favouring large-scale, highly capitalised development have marginalised Minang communities, disempowered their own decision-making structures and denied the validity of customary law.⁴⁸ Notwithstanding, the Minang communities have persisted in challenging the expropriation of their ancestral lands. However, although conflicts over land underlie these struggles, the communities have mainly been concerned to improve their livelihoods and regain control of their lives. The tactics they have used vary from passive resistance, active protest, mass mobilisation to media campaigns. The study found that, despite continuing repression by companies and security forces, communities have been partially successful in getting improved deals. In part this success can be attributed to the fact that, even though it was the State that provided the companies their permits and has tended to support the companies' interests, the communities have mainly directed their protests at the companies themselves. The companies have been forced to accommodate the communities' demands or face continuing disruption and losses.⁴⁹

In Sarawak, the tactics used by communities have been somewhat different. Although petitions, protests and media campaigns have also been used, the favoured mechanism of recourse adopted by farmers has been to take their concerns to the courts. This tactic has been made possible by the dedicated work of a number of public interest lawyers which has made this option affordable and by the fact that the judiciary in Malaysia has retained a greater degree of independence. A study of local experiences with palm oil development in Sarawak shows that about one third of the 150 land disputes that are currently in the courts in the State concern oil palm. Although many of these cases get backed up in the courts for as long as 15 to 20 years, once they have been brought to trial the judges have often found in favour of indigenous plaintiffs and have upheld their customary rights to their lands.⁵⁰

A recent case concerns the Kayan community of Long Teran Kanan, Tinjar, Miri Division which finally got the justice they deserve after fighting a legal battle at the High Court for more than 12 years to get recognition of their rights to their native customary land. The case was between the community, which fought a class action, and the Sarawak Government, the Land and Survey Department, the Land Custody

⁴⁷ 'NGOs demand justice in farmer shooting case' *Jakarta Post* 10th June 2010.

⁴⁸ Afrizal, 2005, *The Nagari Community, Business and the State: the origin and process of contemporary agrarian protests in West Sumatra, Indonesia*, Ph. D. thesis, Flinders University.

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Land is Life* op. cit.

Development Authority (LCDA) and IOI Pelita Plantation Sdn. Bhd., a subsidiary of the very large IOI plantations group. The case, which had been contested by the defendants since 1997, found in favour of the indigenous people upholding their rights in land and declaring the permits issued over their lands to be null and void.

In making this ruling the judge noted that the defendants had violated the indigenous peoples' rights to both life and property which are guaranteed under Articles 5 and 13 of the Federal Constitution. The judge also ruled that the companies had trespassed on the Kayan's land and so should pay damages as well as the costs of the action. The Government, as one of the defendants, has indicated it may appeal the decision, which led to indignation from the communities. 'The government should help and protect the rights and interest of the poor. They should not take away our lands then give it to the rich and powerful' said the Government-recognised headman Lah Anyie who led the action.⁵¹

Given the fact that the national judicial process is largely mistrusted in Indonesia but the country has ratified the key human rights instruments, indigenous peoples and civil society groups in Indonesia have made a long term effort to gain redress using the international human rights machinery. This has included raising their concerns with the UN Permanent Forum on Indigenous Issues,⁵² the UN Special Rapporteur on the Rights of Indigenous Peoples,⁵³ the UN Special Rapporteur on the Right to Food⁵⁴ and the UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination.⁵⁵

In 2008, responding to civil society concerns about an Indonesian Government plan to create a 1.8 million hectare palm oil plantation along the Indonesian–Malaysian border, the UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD) explicitly called on the Government of Indonesia to amend its laws to recognise indigenous peoples' rights. CERD, which oversees the application of the UN Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination to which the Republic of Indonesia is a signatory, explicitly recommended that:

⁵¹ 'Another victory for the natives of Sarawak', Press Release by Borneo Resources Institute of Malaysia, BRIMAS, 31st March 2010; see also Miliuedefense, 2010, *Too Green to be True: IOI Corporation in Ketapang District, West Kalimantan*, Miliuedefense and FoE-Europe, Amsterdam.

⁵² V. Tauli-Corpuz and P. Tamang, 2007, *Oil Palm and Other Commercial Tree Plantations, Monocropping: Impacts on Indigenous Peoples' Land Tenure and Resource Management Systems and Livelihoods*, UN Permanent Forum on Indigenous Issues Working Paper, E/C.19/2007/CRP.6, para. 33 (hereinafter "UNPFII Working Paper"). Available at:

http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/en/session_sixth.html

⁵³ Rodolfo Stavenhagen, Special Rapporteur on the situation of human rights and fundamental freedoms of indigenous people, *Oral Statement to the UN Permanent Forum on Indigenous Issues Sixth Session*, 21 May 2007. Available at:

http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/6session_SR_statement_asia_en.doc

⁵⁴ AMAN, SawitWatch, HuMA and FPP, 2010, *Indonesia: palm oil development on indigenous peoples' lands* submission by Aliansi Masyarakat Adat Nusantara, SawitWatch, HuMA and Forest Peoples Programme to the UN Special Rapporteur on the Right to Food, January 2010.

⁵⁵ SawitWatch, AMAN, ELSAM, WALHI, HuMA, YPI, LBBT, Gemawan, ID and FPP, 2007, *Request for Consideration of the Situation of Indigenous Peoples in Kalimantan, Indonesia*, filed under the United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination's Urgent Action and Early Warning Procedures to the Committee on the Elimination of Racial Discrimination at its Seventy-First Session 30 July – 18 August 2007.

The State party should review its laws, in particular Law No. 18 of 2004 on Plantations, as well as the way they are interpreted and implemented in practice, to ensure that they respect the rights of indigenous peoples to possess, develop, control and use their communal lands. While noting that the Kalimantan Border Oil Palm Mega-project is being subjected to further studies, the Committee recommends that the State party secure the possession and ownership rights of local communities before proceeding further with this plan. The State party should also ensure that meaningful consultations are undertaken with the concerned communities, with a view to obtaining their consent and participation in it.⁵⁶

Likewise CERD specifically recommended that Indonesia:

should amend its domestic laws, regulations and practices to ensure that the concepts of national interest, modernization and economic and social development are defined in a participatory way, encompass world views and interests of all groups living on its territory, and are not used as a justification to override the rights of indigenous peoples, in accordance with the Committee's general recommendation No. 23 (1997) on indigenous peoples... The Committee, while noting that land, water and natural resources shall be controlled by the State party and exploited for the greatest benefit of the people under Indonesian law, recalls that such a principle must be exercised consistently with the rights of indigenous peoples.⁵⁷

Whereas the Republic of Indonesia as a party to international human rights treaties and in conformity with its Constitutional obligations has an obligation to protect the rights of Indonesian citizens including indigenous peoples, it must also ensure that corporations comply with these social and environmental obligations. Steps in this direction are discernible in Chapter 5 of Indonesia's new Company Law, which obliges Natural Resources Companies to shoulder social and environmental responsibilities. Further, in line with the Indonesian Commercial Code, insofar as morality and lawfulness requires respect for human rights, corporations are more broadly liable to respect human rights. Article 7(2) of the Human Rights Law (39/1999) provides that international human rights instruments ratified by Indonesia form part of domestic law. Likewise under the Law concerning the Elimination of Racial and Ethnic Discrimination (40/2008), corporations are also subject to criminal and civil liability.⁵⁸ The problem is that the State's capacity to enforce such laws is very weak.

Indigenous peoples and civil society groups have thus sought to complement actions using international laws with efforts to hold companies to account through other means, including international media campaigns and consumer boycotts, which have often targeted specific companies and many of which have focused on environmental damage and threats to endangered species such as orang utans.⁵⁹ The industry response to this has been to set up the Roundtable on Sustainable Palm Oil a multi-stakeholder body initiated through a partnership between industry and the WWF,

⁵⁶ UN Doc. CERD/C/IDN/CO/3 15th August 2007.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Allens Arthur Robinson, 2009, *Corporate Law Tools Project: Report to the Special Representative of the Secretary General on the Issue of Human Right and Transnational Corporations and Other Business Enterprises*, United Nations, September 2009.

⁵⁹ See for example: Rainforest Action Network, 2010, *Cargill's Problems with Palm Oil: a burning threat to Borneo*, San Francisco.

which on the one hand seeks to improve company practices but on the other hand seeks to legitimise continued expansion.⁶⁰

Sustained inputs to the RSPO by social justice NGOs have ensured that the RSPO has adopted a very strong standard against which companies are meant to be independently audited by accredited certification bodies. The standard was developed with the aim of being consistent with international human rights norms. It thus affirms the rights of indigenous peoples to their customary lands, requires just land acquisition and the redress of conflicts, and insists that no lands can be taken from indigenous peoples and local communities without their free, prior and informed consent expressed through their own freely chosen representatives (FPIC). The standard also requires the fair treatment of smallholders and prohibits discriminatory practices against women.⁶¹

The RSPO has also provided training and published guidance for companies on how they should respect FPIC.⁶² RSPO has adopted a Certification Protocol which obliges companies with certified mills and estates to ensure that associated scheme smallholders are also certified within three years. The protocol likewise requires corporations to have credible plans to bring all subsidiaries into compliance with the standard within 5 years of any one subsidiary getting certified.⁶³ RSPO members are all required to endorse a Code of Conduct which requires them to uphold the RSPO standard.⁶⁴ A grievance mechanism exists which is meant to provide recourse for those who believe RSPO members are violating the Code.⁶⁵ RSPO is also in the process of setting up a dispute resolution facility which is aimed at addressing the legacy of land conflicts caused by unfair land allocations to companies without respect for indigenous peoples' and local communities' rights. NGOs are divided over the usefulness of the RSPO but many have made use of the redress mechanisms. Indeed so many complaints have been filed about faulty certificates and alleged violations of the Code of Conduct that the RSPO's sub-committees set up to deal with these submissions have been overwhelmed.

Two prominent members of the RSPO are the world's largest palm oil trading company, Wilmar Group, and the World Bank's private sector arm, the International Finance Corporation (IFC). Since 2001, NGOs in Indonesia supported by international NGOs have been writing letters to the IFC contesting its support for the Wilmar Group. Detailed reports based on field investigations showed very irregular processes of land acquisition by Wilmar subsidiaries as well as serious environmental malpractice including clearing and burning forests.⁶⁶ These complaints were ignored

⁶⁰ Marcus Colchester and Rudy Lumuru, 2005, *The Roundtable on Sustainable Palm Oil: Analysis, Prospects and Progress*. Briefing Paper following Second Meeting of RSPO. Available at:

http://www.forestpeoples.org/documents/prv_sector/oil_palm/rspo_feb05_briefing_eng.shtml

⁶¹ http://www.rspo.org/files/resource_centre/RSPO%20Principles%20&%20Criteria%20Document.pdf

⁶² FPP, 2008, *Free, Prior and Informed Consent and the Roundtable on Sustainable Palm Oil: a guide for companies*. Forest Peoples Programme, Moreton-in-Marsh.

http://www.rspo.org/files/resource_centre/FPIC%20and%20the%20RSPO%20a%20guide%20for%20companies%20Oct%2008%20%282%29.pdf

⁶³ http://www.rspo.org/files/resource_centre/RSPO%20certification%20systems_1.pdf

⁶⁴ http://www.rspo.org/files/resource_centre/CoC.pdf

⁶⁵ http://www.rspo.org/files/resource_centre/RSPO%20Grievance%20Procedure.pdf

⁶⁶ *Greasy Palms* op. cit.; *Promised Land* op. cit.; *The Nagari Community* op. cit.; *Policy, Practice, Pride and Prejudice* op. cit.

and in 2006 the IFC provided a further credit guarantee to the Wilmar group. NGOs thus responded by filing a detailed complaint to the IFC's Compliance Advisory Ombudsman (CAO).

Backed by a detailed dossier of field-based information the complainants noted that abuses by Wilmar Group subsidiaries included: illegal use of fire to clear lands; clearance of primary forests and areas of high conservation value; the take over of indigenous peoples' customary lands without due process or their free, prior and informed consent; failure to negotiate with communities or abide by negotiated agreements; failure to establish agreed areas of smallholdings; social conflicts triggering repressive actions by companies and security forces; failure to carry out or wait for approval of legally required environmental impact assessments; clearance of peatlands and forests without legally required permits. The complaint also documented in detail how the IFC staff had failed to comply with their institution's own Performance Standards and had consciously sought to downplay the social and environmental implications of providing financial support for the company.⁶⁷

The CAO responded in two ways. After accepting that the complaint was a substantive one and carrying out a field assessment to ascertain the views of the communities, it initiated a long process of conflict mediation between the Wilmar Group and the affected communities it had visited. Over a period of two years, this mediation led the Wilmar group to adopt new operational procedures to ensure compliance with the RSPO's standards. With respect to the two communities that were the focus of the mediation, the Wilmar subsidiaries agreed to; compensate the communities for losses and damages; increase the proportion of lands to be allocated as smallholdings and; to return those lands which the communities insisted not be cleared. It also agreed that the lands that would be used for oil palm by the company would be considered leased community lands and not State lands, so they would revert to the community not to the State on the expiry of the lease.⁶⁸

While this complaint was still being resolved by the CAO, the IFC went ahead and made a further loan to the Wilmar Group despite strong protests from the complainants to the IFC Board well in advance of this decision. This triggered a second complaint in which the NGOs detailed 17 other cases of land conflict between the communities and Wilmar Group subsidiaries. The CAO agreed to also look into this complaint.⁶⁹

The second action, which the CAO took, was to address the alleged compliance failures by IFC staff. After an unsuccessful attempt to convene a dialogue between the complainants and the IFC to explore how to improve compliance, at which IFC staff refused to admit anything needed improving, the CAO decided the complaint should also trigger a full audit which would examine whether IFC staff had indeed complied with IFC standards and procedures or not.

⁶⁷ Complaint submission:

http://www.forestpeoples.org/documents/ifi_igo/ifc_wilmar_fpp_let_jul07_eng.pdf

⁶⁸ It remains unclear how this will be accomplished in law and discussions about the matter continue.

⁶⁹ The full series of letters and documents generated by this complaints process can be viewed at http://www.forestpeoples.org/documents/ifi_igo/bases/ifc.shtml

The CAO's audit was long in coming but when it was finally released, in 2009, it provided a damning indictment of the IFC.⁷⁰ Vindicating NGO concerns, the audit found that indeed, in providing financial assistance to the world's largest palm oil trading company, IFC staff had violated IFC due diligence procedures and Performance Standards (PS) and had allowed financial considerations to override social and environmental concerns.

When the audit report was published, it was accompanied by a bland Management Response which suggested that IFC staff still did not take the complaint or the CAO's findings seriously. This triggered a further NGO appeal to the World Bank President calling on him to suspend IFC funding for the oil palm sector until such a time as the IFC had developed a plausible strategy to ensure its funding complied with the Performance Standards. The issue gained wide press coverage and, in August 2009, the World Bank President suspended IFC financing for the palm oil sector world wide.⁷¹ Moreover, after further correspondence with NGOs, the President extended the suspension to include the whole World Bank Group.⁷²

In responding to the NGOs, the World Bank Group committed itself to a wide-ranging review of the sector in order to develop a revised strategy for investment and a 'common approach' to the palm oil sector for the whole World Bank Group. Meanwhile the Bank said that it would not approve any new investments in palm oil development until this strategy is in place.⁷³ The global review, which is now underway, will also look into other agribusiness commodities such as cocoa and soya.

Public consultations for the review process were opened by the IFC in March 2010 and have included public meetings with NGOs and other concerned parties to get their views.⁷⁴ Initial submissions from NGOs focused on the problems highlighted in this article, namely that the social and environmental harms caused by oil palm expansion result, in large part, from the inadequate legal and policy frameworks in Indonesia and Malaysia. Echoing the views of UN human rights bodies, NGOs called on the IFC to ensure that the emerging strategy be extended to include the whole World Bank Group, address the specific problems in the two main producer countries and ensure further consultations about the draft strategy itself. At the time of writing, the IFC seems to have acceded to some of these requests, agreeing that the Strategy will extend to the full World Bank Group, extending the period for the development of the strategy by a further three months, promising further consultations and agreeing to include NGOs in its External Advisory Group.⁷⁵ Just how the World Bank Group proposes to re-engage in this problematic sector remains to be seen.

⁷⁰ Audit report:

http://www.forestpeoples.org/documents/ifi_igo/ifc_wilmar_cao_audit_report_jun09_eng.pdf

⁷¹ Letter from Robert Zoellick to Marcus Colchester, 28 August 2009:

http://www.forestpeoples.org/documents/ifi_igo/ifc_wb_letter_pressrelease_sep09.pdf

⁷² Letter from Robert Zoellick to Jennifer Kalafut, 25 November 2009:

http://www.forestpeoples.org/documents/ifi_igo/ifc_wb_palm_oil_let_nov09_eng.pdf

⁷³ Letter from Robert Zoellick 28 August 2009 (op. cit. note 70) and Cheng Hai Teoh, 2010, *Key Sustainability Issues in the Palm Oil Sector: a discussion paper for multi-stakeholder consultations*, World Bank and IFC, Washington DC.

⁷⁴ <http://www.ifc.org/palmoilstrategy>

⁷⁵ FPP and SawitWatch, 2010, Joint Statement Forest Peoples Programme and SawitWatch, Moreton-in-Marsh and Bogor, www.forestpeoples.org/

Conclusions: prospects of framework reform

While oil palm is a lucrative and productive crop and was originally grown as part of mixed farming economies in West Africa, currently it is being expanded as an industrial-scale monocrop in such a way as to impose serious long term social and environmental costs on those who can least afford them while bringing the most gains and benefits to those who already enjoy relative wealth. A major overhaul of the sector is needed if this pattern of land and wealth concentration is not to be intensified.

Unfair processes of land use allocation and land acquisition and the lack of respect for local communities and indigenous peoples' rights not only result in marginalization and impoverishment but also give rise to long term disputes over land, which all too often escalate into conflicts with concomitant human rights abuses due to repressive actions by company or State security forces.

The conclusion that flows from the above is that the legal frameworks in the world's two foremost palm oil producing countries are inappropriate to protect indigenous peoples' rights and ensure an equitable development process. Heightened global demand for edible oils and biofuels and international investment is driving these countries to expand oil palm estates and intensify palm oil production. However, the weak legal frameworks (and lax enforcement) are compatible neither with international human rights law, nor with indigenous peoples' customary law. In Malaysia, the courts have consistently upheld customary rights in terms of common law contrary to Government pleadings. In Indonesia, the international human rights treaty bodies have likewise recommended reforms in national law to protect the rights of indigenous peoples.⁷⁶ Similar deficiencies in the current legal framework in Indonesia have been found with regard to the need to protect high conservation values,⁷⁷ and likewise to effect adequate controls of agro-industrial pollution.⁷⁸

International organisations have begun to pin their hopes of reform on the creation of a global market in carbon to curb deforestation,⁷⁹ although whether this will help or harm indigenous peoples is a matter of debate.⁸⁰ Indeed, initial calculations based on current prices in the voluntary carbon trading market, suggest that market-based payments for Reducing in Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD) will not be enough by themselves to make economies based on maintaining natural forests competitive with oil palm.⁸¹

⁷⁶ So far the Indonesian Government has been incapable of responding to these recommendations.

⁷⁷ *HCV and RSPO* op. cit.

⁷⁸ John McCarthy and Zahari Zen, 2010, *Regulating the Oil Palm Boom: Assessing the Effectiveness of Environmental Governance Approaches to Agro-industrial Pollution in Indonesia*, *Law and Policy* 32(1):153-179.

⁷⁹ Dan Zarin, 2008, *Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation: an options assessment report*, Government of Norway and Meridien Institute, Washington DC.

⁸⁰ Tom Griffiths with Francesco Martone, 2009, *Seeing REDD? Forests, climate change mitigation and the rights of indigenous peoples and local communities*, revised and updated edition, Forest Peoples Programme, Moreton-in-Marsh (May 2009).

⁸¹ Lian Pin Koh and Rhett A. Butler, 2010, Can REDD make natural forests competitive with palm oil, *ITTO Tropical Forest Update* 19/1:9-10.

Indonesia has been a target for international concern about climate change as, by some accounts, the country's massive Green House Gas (GHG) emissions, 80% of which result from its clearance of peatlands and forests – notably for oil palm, make Indonesia the world's third highest emitter of GHGs after the USA and China.⁸² The figures imply that per capita emissions of Indonesians equal those of the average European. These concerns coupled with the expectation that reductions of these figures can earn Indonesia substantial sums of money have led the Government of Indonesia to promise up to 41% cuts in projected national greenhouse gas emissions by 2020.⁸³

In late May 2010, the Governments of Indonesia and Norway signed a joint Letter of Intent in which, in exchange for Indonesian efforts to reduce its emissions for deforestation and forest degradation, Norway would pay Indonesia US\$1 billion over 5 years. At the same time the Indonesian Government announced with much fanfare that there would be a two year moratorium on expansion into forests and peatlands.⁸⁴

Just what this really means remains to be seen. Some government functionaries have been cited as claiming that the moratorium is only on the hand out of permits not of land clearance itself. Moreover, the Director General of Forest Production at the Ministry of Forestry has told reporters that 'the moratorium on new permits will take place next year so any business players that have secured permits before the moratorium can still run their business'.⁸⁵ At the time of writing (July 2010) this matter is now under discussion within the President's office. However, if it is true that existing permits will be honoured then, at least as far as the palm oil frontier is concerned, the moratorium may actually have little effect on curbing land grabbing and slowing deforestation.

According to the Indonesian palm oil monitoring NGO, SawitWatch, the Government has already issued 26.7 million hectares of land as *ijin lokasi* for palm oil development nationally, over one third of which are said to be on peat and providing scope for a further tripling of the total area currently under the crop in the country.⁸⁶ The Indonesian Palm Oil Producers Association, which represents the interests of the majority of palm oil producers in Indonesia, admits that it plans to double palm oil production by 2020. It claims that, if the moratorium is implemented, 'Indonesia will experience a breakdown in palm oil production within ten years'. The Indonesian Palm Oil Commission (IPOC), the government-run body which promotes the sector, notes that about half of the areas allocated in initial permits are found not to be suitable for planting and so it has also objected strongly to the proposed moratorium.

⁸² Marcel Silvius, Alex Kaat, Helen van de Bund and Aljosja Hooijer, 2006, *Peatland Degradation Fuels Climate Change*, Wetlands International and Delft Hydraulics, ms.

⁸³ *Jakarta Globe* 3 January 2010. The President has promised 26% cuts anyway and 41% if international finance is forthcoming.

⁸⁴ <http://www.regjeringen.no/en/archive/Stoltenbergs-2nd-Government/Ministry-of-the-Environment/Ryddemappe/2008/why-a-climate-and-forest-initiative.html?id=526489>

⁸⁵ '1 percent of peatlands for carbon deal' *Jakarta Post* 26 June 2010. NGOs in Riau also report an acceleration of forest clearance by companies rushing to open up land before the moratorium comes into effect.

⁸⁶ Norman Jiwan, 'Deforestation moratorium is not panacea', *Jakarta Post*, 1st July 2010. Reliable figure on areas permitted and planted are hard to secure. Current areas under oil palm in Indonesia exceed 7.5 m ha. with an additional 1.8 m ha. in HGU still to be planted. The compilation by SawitWatch indicates that a further 15.4 m ha. are already leased as *ijin lokasi*.

Rosediana Suharto, spokesperson for IPOC, argues that developing countries such as Indonesia must prioritise economic development over the environment.⁸⁷

If, however, there is to be a real moratorium on land clearance then this may provide an important opportunity for the Government to effect reforms in the forestry and plantations sectors, take firm steps to amend the laws so they recognise indigenous peoples' rights and adopt a more measured approach to rural development that gives priority to local communities' initiatives and not the interests of foreign backed companies. The national indigenous peoples' organisation, *Aliansi Masyarakat Adat Nusantara*, has been strongly insisting that REDD must recognise indigenous peoples' rights if it is to be accepted by the communities.⁸⁸ Likewise, in response to concerns from NGOs and indigenous peoples, the UN CERD has noted in a letter to the Indonesian Government that, in current Ministry of Forestry regulations for issuing permits for REDD schemes, 'the property rights of indigenous peoples over traditional lands were not appropriately taken into account'.⁸⁹ If REDD is neither going to respect indigenous peoples' rights nor curb palm oil expansion, it would seem to be a hollow promise.

⁸⁷ 'CPO Producers oppose moratorium' *Jakarta Post* 2nd July 2010).

⁸⁸ 'No rights, no REDD: communities', *Jakarta Post*, 1st July 2010.

⁸⁹ Letter from the Chairperson of the UN Committee on the Elimination of Discrimination to the Indonesian Ambassador to the UN, 29th September 2009. Available at:

http://www.forestpeoples.org/documents/asia_pacific/indonesia_cerd_response_urgent_action_sept09_eng.pdf

12.5.2010

Ryöjämä

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-88/459
Stn dn	
Saap./Anl.	25-05-2010

67 §
LAUSUNTO ALOITTEESTA KAISANIEMEN METROASEMAN KÄVELYTUNNELIN JA MUIDEN JULKISTEN SIIRTYMÄTILOJEN ELÄVÖITÄMISEKSI HELSINGIN WORLD DESIGN CAPITAL VUOTEEN 2012 MENNESSÄ

HKL 2010-57
Esityslistan asia Tj/11

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokohta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaisaniemen metroaseman eteläisen yhdyskäytävän seinämaalaukset toteutettiin syksyllä 2006 kuuden taiteilijan (*Viva Granlund, Tapani Hyypiä, Pirjo Malkki, Anu Miettinen, Mikko Rantanen ja Riikka Wesa-maa*) yhteistyönä. Vuosien aikana seinäpinnat ja maalaukset ovat kuneet.

HKL:n edistää metroasemien elävöittämistä tyypillisesti tuomalla taide-teoksia metroasemille. Taideteoksia on lähes poikkeuksetta kaikilla metroasemilla.

HKL suhtautuu valtuustoaloitteeseen myönteisesti ja tulee selvittämään mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa seinämaalaukset Kaisaniemen metroaseman kävelytunnelissa aloitteessa ehdotetulla tavalla yhteistyössä taideoppilaitosten kanssa. Samalla on mahdollisuus kartoittaa myös muita tiloja, joiden elävöittäminen voitaisiin toteuttaa samassa yhteydessä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:
Maunuksela Elina, viestintävastaava, puhelin 310 35104

12.5.2010

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 21.5.2010 lähtien HKL:n kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Rain Mutka
asiamies

Ryj/KMA

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kns anro	2010-295/472
Stri dnr	
Saap./Ant.	22-04-2010

78 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU OUTI
ALANKO-KAHILUODON YM. LEIKKIPUISTO HILLERIN VIEREISEN
SKEITTIPAIKAN PERUSPARANTAMISTA KOSKEVASTA VALTUUS-
TOALOITTEESTA

Opev 2010-242
Esityslistan asia OTJ/9

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vähentynyt liikunta on lasten ja nuorten hyvinvoinnin merkittävä uhkatekijä. Riittävä liikunta edistää sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia. Opetuslautakunta pitää kaupungin strategian mukaisesti tärkeänä, että koulujen piha-alueet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että ne innostavat lapsia liikkumaan sekä välitunneilla että vapaa-ajalla. Koulupihojen lisäksi monipuoliset, monikäyttöiset, vapaasti käytettävät ja maksuttomat liikuntapaikat koululaisten lähiympäristössä edistävät liikunnan keinoin alueen lasten ja nuorten hyvinvointia.

Helsingin kaupungin skeittiohjelmassa 2010–2014 on huomioitu ohjelman tekohetkellä vireillä olleet aloitteet uusista, kunnostettavista ja purettavista skeittipaikoista. Skeitti on muuntuva ja kehittyvä laji ja tarpeet uusista skeittipaikoista ja olemassa olevien kehittämisestä muuttuvat jatkuvasti. Leikkipuisto Hillerin viereisen skeittipaikan sisällyttäminen skeittiohjelmaan ja sen kunnostaminen, kehittäminen ja laajentaminen kahden koulun läheisyydessä monipuolistaisi alueen liikuntamahdollisuuksia merkittävästi.

Opetuslautakunnan näkemys on aloitteen mukaisesti, että Helsingin kaupungin skeittityöryhmä huomioisi alueella asuvien koululaisten vanhemmille ja päättäjille esittämät toiveet leikkipuisto Hillerin viereisen skeittipaikan kehittämisestä.

13.4.2010

Lisäksi opetuslautakunta painottaa, että koululaisten kuuleminen heitä koskevassa asiassa vahvistaa nuorten kokemusta yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuudesta.

Aloitteen mukaisilla toimenpiteillä parannetaan ja monipuolistetaan alueen liikuntamahdollisuuksia ja edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Kemppi Mauno, projektiarkkitehti, puhelin 310 79657

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Ryij/KMA

22.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-295/472
Stn dnr	
Saap./Anl.	23-04-2010

48 §

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUS-
TOALOITTEESTA PERUSPARANTAA LEIKKIPUISTO HILLERIN VIE-
REINEN SKEITTIPAIKKA

Nk 2010-16
Khs 2010-295/472
Esityslistan asia Alpo/1

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lau-
sunnan:

Siilitien ala-asteen läheisyydessä oleva leikkipuisto Hillerin (Herttonie-
mi, Hillerikuja 5) skeittipaikka on rakennusviraston vastuulla ja sen
käyttäjät ovat lähialueen lapsia ja varhaisnuoria. Skeittiohjelmassa
2009–2014 Hillerin skeittipaikka on todettu hyväkuntoiseksi ja tavoit-
teeksi on asetettu sen säilyttäminen monipuolisena ja siistinä. Skeit-
tiohjelmassa kannustetaan monipuolistamaan niitä skeittipaikkoja, jois-
sa se sijainnin ja tilan puolesta on mahdollista. Leikkipuisto Hillerin
skeittipaikka sijaitsee turvallisessa paikassa leikkipuiston ja koulun vie-
ressä, ja etäisyyttä lähimpään asutukseen on yli 100 metriä. Skeitti-
paikkaa onkin mahdollista kehittää ja jopa laajentaa nykyisestä, mutta
ei kuitenkaan valtuutettu Alanko-Kahiluodon ehdottamassa laajuudes-
sa. Ehdotettujen parannusten kustannukset voivat nousta hyvin kor-
keiksi, mikäli hiekkakenttä joudutaan päällystämään. Lisäksi kaikki eh-
dotetut toiminnot eivät tule mahtumaan kyseiselle paikalle, vaikka skeit-
tipaikkaa laajennettaisiin.

Hillerin skeittipaikka valittiin yhdeksi poikkihallinnolliseksi pilotiksi Las-
ten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma –hankkeeseen. Vuorovaiku-
tussuunnitelman avulla kehitetään yhdessä eri hallintokuntien kanssa
pysyviä toimintatapoja ja -malleja, jotka mahdollistavat lasten ja nuor-
ten osallisuuden heitä koskevien tilojen ja lähiympäristön suunnittelus-
sa ja suunnitelmien toteutuksessa. Vuorovaikutussuunnitelma on yksi
LASUn kärkihankkeista ja sitä edistää vuorovaikutussuunnittelija nuori-
soasiainkeskuksessa.

Postiosoite
PL 5000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1 A, 2. krs.
<http://nuoriso.hel.fi>

Puhelin
+358 9 310 8900

Faksi
+358 9 310 89100

22.4.2010

Hillerin skeittipaikan ideointi- ja suunnitteluvaihe käynnistetään tänä vuonna rakennusviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston yhteishankkeena. Mikäli alueen nuorista löytyy innostusta skeittipaikan kehittämiseen osallistumiseen ja ehdotettu paikka todetaan kaikin puolin sopivaksi, on rakennusviraston katu- ja puisto-osaston kanssa sovittu, että haetaan skeittipaikan perusparannukselle rahaa Helsingin kaupungin Lähiörahastolta keväällä 2011.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Koskinen Sanna, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin 31070710, 0403362109

Pekka Sihvonen
pöytäkirjanpitäjä

20.4.2010

Ryijikma

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-295/472
Strn dnro	
Saap./Anl.	29-04-2010

243 §

LAUSUNTO OUTI ALANKO-KAHILUODON YM. VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE LEIKKIPUISTO HILLERIN VIEREISEN SKEITTIPAIKAN PERUSPARANTAMISTA

HKR 2010-474, Halke 2010-295/472 1.3.2010
Esityslistan asia Ko/8

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että leikkipuisto Hillerin skeittipaikka on, hyväkuntoinen, monipuolinen ja siisti. Leikkipuisto Hillerin skeittipaikkaa on mahdollista kehittää ja jopa laajentaa nykyisestä. Paikka on turvallisesti leikkipuiston ja koulun vieressä, mutta kuitenkin etäisyyttä lähimpään asutukseen on yli 100 metriä.

Hillerin skeittipaikkia on tänä vuonna valittu yhdeksi rakennusviraston pilotiksi Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma -hankkeeseen. Tavoitteena on kehittää kaikkia Helsingin kaupungin hallintokuntia koskeva pysyvä toimintatapa, joka mahdollistaa lasten ja nuorten osallisuuden heitä koskevien tilojen, palveluiden ja ympäristön suunnittelussa ja suunnitelmien toteutuksessa. Lisäksi vuorovaikutussuunnitelma luo konkreettisia keinoja ja väyliä perustuslain ja nuorisolain edellyttämälle lasten ja nuorten oikeudelle vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

Hillerin skeittipaikan ideointi- ja suunnitteluvaihe alkaa tänä vuonna rakennusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteishankkeena.

Katu- ja puisto-osaston tavoitteena on käynnistää Hillerin skeittipaikan kunnostus saumattomasti suunnitelman valmistuttua, kuitenkin aikaisintaan vuonna 2011. Katu- ja puisto-osasto hakee hankkeelle rahoitusta Helsingin kaupungin Lähiörahastosta.

20.4.2010

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle

Lisätiedot:

Rossing Birgitta, aluesuunnittelija, puhelin 310 38640

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 28.4.2010

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

1.6.2010

Ani/Kv

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

386 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE TEA VIKSTEDTIN YM.
VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE KAUPUNGIN RAKEN-
NUSURAKOIDEN TURVALLISUUTTA JA HARMAAN TALOUDEN VAL-
VONTAA

Kv 2010-454, Khs 2010-449

Esityslistan asia Tila/7

Lautakunta päätti antaa kaupunginvaltuutettu Tea Vikstedtin ja yhdek-
sän muun valtuutetun allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta seuraavan
lausunnon:

Työmaan järjestys

Kaupungin työmailla työmaavalvontaa suorittaa paikallisvalvoja, joko
kaupungin palveluksessa oleva henkilö tai valvontakonsultti. Valvojan
velvollisuutena on reklamoida työmaapalveluista vastaavalle urakoitsi-
jalle työmaan huonosta järjestyksestä.

Työturvallisuus

Kaupungin urakka-asiakirjojen mukaan työmaan työturvallisuudesta
vastaa päätoteuttaja. Tilaajan rakennuttaja seuraa työmaan työturvalli-
suustilannetta viikkotarkastusten tai viikoittaisten TR-mittausten (talon-
rakennustyömaan työturvallisuuden havaintomenetelmä) kautta. Kau-
pungin kaikilla työmailla, joilla uusi, vuonna 2009 voimaan tullut valtio-
neuvoston asetus 205/09 ja RT 10-10898 (rakennuttajan työturvalli-
suusvelvoitteet rakennushankkeessa) edellyttävät, nimetään turvalli-
suuskoordinaattori.

Harmaa talous

Kaupunki edellyttää kaikilta urakoitsijoilta tilaajavastuulain mukaiset
selvitykset:

Selvitys siitä, että yritys on merkitty ennakkoperintälain mukaiseen en-
nakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverollisten re-
kisteriin

1.6.2010

Kaupparekisteriote

Todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.

Todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty.

Kirjallinen selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Kaupunki edellyttää kaikilta urakoitsijoilta myös:

Urakoitsijan tulee sisällyttää aliurakoitsijoita tai hankintoja koskeviin tarjouspyyntöihin tilaajavastuulain mukaiset selvitykset ja todistukset.

Tilinpäätöstiedot kolmelta viimeiseltä vuodelta.

Pääurakoitsijan tulee varmistautua ja varmistaa, että jokaisella työmaalla toimivalla työlupavelvollisella työntekijällä on voimassa oleva työn mukainen työntekijän oleskelulupa.

Rakennuttajalla ja urakan tilaajalla on oikeus kieltäytyä hyväksymästä sellaista urakoitsijaa tai aliurakoitsijaa, joka ei ole toimittanut vaadittuja selvityksiä.

Kaupungilla on oikeus purkaa sopimus verojen ja sosiaalimaksujen maksamisen laiminlyönnin johdosta, ellei laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä tai ellei kaupungille toimiteta viranomaisen hyväksymää maksusuunnitelmaa.

Kaupungin urakka-asiakirjoissa ketjutus on rajoitettu niin, että sopimussuhteessa olevan urakoitsijan aliurakoitsijalla on oikeus antaa urakka edelleen aliurakkana. Urakan ketjuttaminen tätä pidemmälle ei ole mahdollista ilman erityistä perusteltua syytä ja siihen on satava rakennuttajan kirjallinen suostumus.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Merkittiin, että esittelijä muutti ehdotustaan työturvallisuuskohdan kuvailutietojen osalta.

1.6.2010

Lisätiedot:

Hovi Jukka, rakennuspäällikkö, puhelin 310 40331

Grundström Irmeli, hankepäällikkö, puhelin 310 42319

Pöytäkirja pidetään nähtävänä 16.6.2010

Teuvo Sarin
apulaisosastopäällikkö

LIITE

Aloite 3.3.2010

Ryö/KMA

8.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-449/61
Stn dnr	
Saap./Anl.	17.06.2010

367 §

LAUSUNNON ANTAMINEN TEA VIKSTEDTIN VALTUUSTOALOITTEESTA "HELSINGIN RAKENNUSHANKKEIDEN ALIURAKOINNIN KETJUTUKSESTA JA TARJOUSKILPAILUISTA"

HKR 2010-524, Halke 2010-449/61 9.3.2010
Esityslistan asia Rt/7

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallituksen päätöksen mukainen ohje harmaan talouden torjumiseksi sisältää määräyksen rajoittaa aliurakoinnin ketjutus jo kolmanteen urakoitsijaan, jos ei muunlaiseen menettelyyn ole erityisen hyväksyttävää syytä.

Rakennusviraston toiminnassa menetellään näin. Rakennuttaja tarkistaa kaikki urakoitsijoiden esittämät aliurakoitsijat ennen niiden hyväksymistä sekä edellyttää kaikkia tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä. Rakennusvirasto ei automaattisesti hyväksy mitä tahansa aliurakoitsijaa työmaalle.

Rakentamisen laatu on kokonaisuus joka syntyy itse työn tekemisestä, työmaan päätoteuttajan koordinoinnista ja valvonnasta sekä rakennuttajan suorittamasta valvonnasta. Laadukas rakennus syntyy näiden kaikkien onnistuneena yhteissummuna. Maankäyttö- ja rakennuslain viimeiset muutokset ovat tähänneet siihen, että rakennussuorituksissa korostetaan sitä tekevien ja koko työmaaorganisaation omaa valvontaa. Tästä huolimatta rakennusviraston töissä valvontaa ei ole vähennetty vaan pikemminkin päinvastoin. Tällä pyritään mahdollisimman virheettömiin työsuorituksiin.

Harmaan talouden torjunta on vakava asia. Sen tehokas torjunta edellyttää kaikkien osapuolien yhteistyötä. Valtiovalta on hakemassa järeämpiä keinoja lainsäädännön muutosten kautta ja on odotettavissa, että asiassa päästään jossain määrin eteenpäin. Ilmeisesti voimaantuleva käännetty alv tuo valtiolle lisää verotuloja. Kuittikauppaan tai pimeään työvoiman käyttöön tällä ei sinällään ole vaikutusta.

8.6.2010

Rakennusvirasto käyttää tilaajana kaikki ne keinot, mitä sillä on ilman viranomaisvaltuuksia käytettävissä. Lisää mahdollisuuksia rakennuttajan eli tilaajan toimintaan saataisiin, jos voimassaolevaa tietosuoja-alennettaisiin muun muassa siltä osin, että rakennuttaja saisi verottajalta heti tiedot niistä käyttämisestään yrityksistä, jotka eivät ole velvollisuuksiaan hoitaneet.

Suomalainen tarjouskilpailu- ja tarjousmenettely lähtee siitä, että kukin tarjouksen antaja ratkaisee itsenäisesti, miten se hankkii tarjouksensa antamiseen tarvittavat tietonsa. Yleensä hyväksytyt tarjoukset jättäneet urakoitsija kilpailuttaa aliurakatyöt omia mahdollisia sopimusurakoitsijoitaan lukuun ottamatta vasta saatuaan selon tarjouksensa hyväksymisestä. Tarjoavilla urakoitsijoilla on pääsääntöisesti myös omaa työvoimaa, joka työllisyydestä ne huolehtivat. Näin ollen usein tarjoavat urakoitsijat eivät varmuudella tiedä tarjousta antaessaan, kuinka laajaa aliurakointia he tarjouksen mahdollisesti tullessa hyväksytyksi tulevat käyttämään.

Urakoitsija saa tilastollisesti keskimäärin yhden työn, kun se tekee suuruusluokkaa kymmenen tarjousta eri kohteista. Mikäli tarjouspyynnössä edellytettäisiin aliurakoitsijoiden nimeämistä jo tarjouksen yhteydessä, tämä lisäisi urakoitsijoiden ja aliurakoitsijoiden välisiä tarjouskyselyjä ja niiden kustannuksia. Urakoitsijaketjujen sitouttaminen etukäteen moninkertaiseen tarjousmassaan aiheuttaisi tarjoushintojen nousua. Lisäkustannukset ja hintatason nousun maksaisivat pitkässä juoksussa tilaajat.

Ehdotettua menettelyä aliurakoitsijoiden ilmoittamisesta on tarkoitus kokeilla jossain soveliaassa kohteessa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja HKR-Rakennuttajalle.

Lisätiedot:

Tikka Olavi, tulosryhmän johtaja, puhelin 310 38805

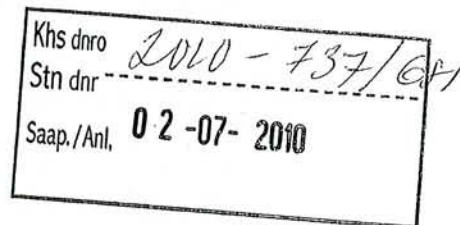
Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 16.6.2010

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

22.6.2010

Dnro1144/00/01/013/-10

HSY
Helsingin kaupunginhallitus
Hallintokeskuksen kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Lausuntopyyntöne 2010 - 737 / 681, 12.4.2010

**LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESEEN SORTTI-ASEMIEN
AUKIOLOAIKOJEN LAAJENTAMISESTA**

Helsingin kaupunginvaltuustossa 7.4.2010 Marja Puoskarin ynnä muiden allekirjoittamaan aloitteeseen Sortti-asemien viikonlopun aukioloaikojen laajentamisesta HSY Jätehuolto lausuu seuraavaa.

Kaikki HSY:n alueen Sortti-asetat ovat auki arkisin kello 7 - 21. Lisäksi ne ovat auki muutamana kevätlauantaina. HSY Jätehuolto seuraa Sortti-asemien asiakasmääriä. Tilastojen mukaan lauantapäivien asiakasmäärät eivät ole olleet lähelläkään päivittäisten kävijöiden keskiarvoa, vaikka lauantait on valittu kiireisimmältä pihojen siivouskaudelta. Läpi vuoden asemien viikkain päivä on ollut maanantai. On todennäköistä, että viikonlopun vapaapäivät käytetään pihojen siivoukseen ja remontointiin ja jätteet tuodaan Sortti-asetalle vasta maanantaina.

Edellä esitetyn perusteella HSY Jätehuolto katsoo, ettei Sortti-asemien aukioloaikojen laajentamisella siten, että asetat olisivat auki myös lauantaisin, saavuteta oleellista parannusta jo tällä hetkellä tarjottavaan Sortti-asetan palveluun. Asemien aukiolon laajentaminen lauantapäiville lisäisi sen sijaan Sortti-asetatoiminnan kustannuksia sekä työvoima-, että palveluhankintakustannusten muodossa.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan perustamaan niin sanottuja kylmiä Sortti-asetmia, jotka olisivat kameravalvottuja.

Tällä hetkellä hyötyjätteitä saa tuoda veloitusetta aluekeräyspisteisiin. Niiden puhtaanapito on erittäin haastavaa. Alueilla, joissa saa tuoda keräyspisteisiin myös sekajätettä suoritettuaan etukäteismaksun, on ollut lähes mahdotonta pitää keräyspisteet siisteinä, vaikka alueilla olisi kameravalvontakin. Tästä syystä HSY ei ole rakentamassa niin sanottuja kylmiä Sortti-asetmia.

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Jätehuolto

Petri Kouvo
toimialajohtaja

Marjut Mäntynen
käyttöpäällikkö

LIITE

Lausuntopyyntö ja aloite

TIEDOKSI

HSY:n kirjaamo

18.5.2010

2/8 KIIA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-731/691
Stn dnr	-----
Saap./Anl.	26-05-2010

321 §
LAUSUNTO ANTTI VUORELAN YM. VALTUUSTOALOITTEESTA, JO-
KA KOSKEE KOTISAIRAALAN HENKILÖKUNNAN VIRKA-AJOSSA
TAPAHTUVAN PYSÄKÖINNIN HELPOTTAMISTA

HKR 2010-777, Halke Khs 2010-731/691 12.4.2010
Esityslistan asia Ko/8

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nykyinen lainsäädäntö

Ajoneuvojen pysäköintiä rajoitetaan liikennemerkeillä ja tieliikennelain määräyksillä. Näiden noudattamista valvovat pysäköinnintarkastajat ja poliisi. Ainoa pysäköintilupa, joka mainitaan tieliikennelaissa, on poliisin myöntämä vammaisen pysäköintilupa. Aloitteessa mainittu "Kotisairaalan virka-ajossa" -kyltti ei siten oikeuta poikkeamaan tieliikennelain säännöksen tai liikennemerkin kiellosta tai rajoituksesta. Tämä edellyttäisi lainsäädännön muutosta.

Yleisten töiden lautakunta esittää, että Helsingin kaupunki myötävaikuttaisi siihen, että tieliikennelakiin voitaisiin saada kotisairaanhoidon ja muun vastaavan toiminnan pysäköinnin tarpeiden edellyttämä muutos.

Liikennemerkillä tai liikennemerkin lisäkilvellä voidaan järjestää tietyn ajoneuvoryhmän pysäköinti. Koko kaupungin kattava järjestelmä edellyttäisi kuitenkin liikennemerkkiä tai liikennemerkin lisäkilpeä jokaiselle katuosuudelle, mihin tämä pysäköintimahdollisuus haluttaisiin.

Kaupungin keskustassa on kattavasti maksullisia pysäköintipaikkoja. Monet hallintokunnat ovat hankkineet työajoa varten autokohtaisia Comet-maksulaitteita työntekijöilleen.

18.5.2010

Pysäköinti yksityisellä alueella

Kiinteistön omistaja/haltija päättää pysäköintioikeudesta omalla alueellaan ja tekee mahdollisesti sopimuksen kotisairaalan pysäköintioikeudesta. Tähän pysäköinninvalvonta tai poliisi ei voi kovin paljon vaikuttaa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle.

Lisätiedot:
Kuoppala Keijo, lakimies, puhelin 310 38592

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 26.5.2010

Anna-Leena Salo-Halinen
pöytäkirjanpitäjä

15.6.2010

RHK/MA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-822/25
Stn dnr	
Saap./Anl.	24-06-2010

388 §

LAUSUNTO EMMA KARIN YM. VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA
KOSKEE SOSIAALISTEN KRITEREIDEN HUOMIOIMISTA KAUPUN-
GIN HANKINNOISSA

HKR 2010-910, Khs 2010-822/25 21.4.2010
Esityslistan asia Ki/3

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sosiaalisia näkökohtia on periaatteessa mahdollista ottaa huomioon monissa hankintaprosessin vaiheissa kuten hankinnan kohteen määrittelyssä, toimittajien soveltuvuuden arvioinnissa, vertailuperusteissa ja sopimusehdoissa. Sosiaalisia kriteereitä voivat olla mm. työllistymismahdollisuuksien luominen tietyille kohderyhmille, kuten nuorille, vammaisille, pitkäaikaistyöttömille ja ikääntyneille työntekijöille. Sosiaaliset kriteerit pitää huomioida tapauskohtaisesti hankinnan kohteesta riippuen. Muutamat kaupungit, kuten Espoo ja Tampere, ovat linjanneet sosiaalisten kriteerien käyttöä hankinnoissa hankintaohjeissaan. Rakennusvirasto selvittää Espoon ja Tampereen käytännön soveltuvuutta teknisiin hankintoihin, joissa työturvallisuusseikat on otettava tarkasti huomioon.

Esteettömyys kalusteiden hankinnassa

Yhtenä sosiaalisen kriteerin näkökulmana hankinnan kohteen määrittelyssä on myös se, että hankittava tuote tai palvelu soveltuu kaikille käyttäjille ja väestöryhmille. Esimerkiksi esteettömyys voidaan myös määrittää kriteeriksi, koska näin tavarat ja palvelut ovat suuremman joukon saavutettavissa. Katu- ja puisto-osasto käyttää yleisten alueiden kalusteiden hankinnassa hankintakriteereinä sekä esteettömyyttä että ympäristönäkökohtia (hiililaskurin ja ympäristöasioiden hallinta selvityksen avulla). Esteettömyys on pakollinen vaatimus esimerkiksi valmiskalusteiden osalta.

15.6.2010

Työkeskukset ja työpajat

Katu- ja puisto-osasto ei ole kohdistanut hankintojen kilpailutusta työkeskuksille tai vastaaville yksiköille. Mutta katu- ja puisto-osasto käyttää soveltuvin osin sosiaaliviraston työkeskusten ja käsityöpajan palveluja.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle, hallinto-osastolle ja katu- ja puisto-osastolle.

Lisätiedot:

Rautiainen Antti, lakimies, puhelin 310 38503

Rasilainen Matti-Pekka, kaupungininsinööri, puhelin 310 38801

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 23.6.2010

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

17.6.2010

24/6/2010

Khs dnro	2010-822/25
Stn dn	
Saap./Anl.	24-06-2010

Kaupunginhallitus

123 §
LAUSUNTO SOSIAALISTEN KRITERIEN HUOMIOIMISESTA
KAUPUNGIN HANKINNOISSA

Tplk
Esityslistan asia Hank/2

Teknisen palvelun lautakunta päätti esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Vuonna 2007 voimaan tullut laki julkisista hankinnoista (2007/348) (jäljempänä "hankintalaki") mahdollistaa sosiaalisten näkökohtien huomioon ottamisen hankinnoissa, 1.6.2010 voimaan tullut hankintalaki ei muuttanut tätä näkökohtaa. Yleisen määritelmän mukaan julkisten hankintojen sosiaalisilla näkökohdilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla taataan perusoikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyysperiaatteen noudattaminen sekä heikommassa asemassa olevien suojelemiseksi ja syrjäytymisen estämiseksi tarkoitettu positiivinen syrjintä¹. Osittain rinnakkaisena käsitteenä voidaan myös puhua hankintojen yhteiskunnallisista näkökohdista.

Tämän lausunnon tarkoituksena on selvittää yleisellä tasolla, miten sosiaalisia näkökohtia voisi käytännössä huomioida kaupungin hankinnoissa.

Sosiaalisia näkökohtia voidaan huomioida hankinnan kaikissa eri vaiheissa. Nämä vaiheet ovat pääasiallisesti:

1. hankintakohteen määrittely
2. tarjoajan valinta
3. tarjouksen valinta
4. hankintasopimuksen ehdot

Kestävä kehitys ja vastuullisuus korostuvat kuitenkin julkisissa hankinnoissa. Kansalaisten arvopohja on tässä suhteessa muuttunut, ja paine

17.6.2010

esimerkiksi sosiaalisesti kestävien hankintojen lisäämistä kohtaan on suuri. Valmisteilla olevassa kaupungin hankintastrategiassa painotetaan kestäväen kehityksen huomioon ottamista hankinnoissa, jolla tarkoitetaan sosiaalisten, ekologisten ja eettisten näkökohtien sisällyttämistä kaupungin julkisiin hankintoihin.

1. Hankintakohteen määrittely

Sosiaalisia – tai yhteiskunnallisia – näkökohtia voidaan ottaa huomioon itse hankintakohdetta määriteltäessä. Hankintayksikön tulisi kiinnittää huomiota siihen, että hankittava rakennelma, tuote tai palvelu myös soveltuu heikossa asemassa olevan väestöosan tarpeisiin. Voidaan esimerkiksi edellyttää, että liikuntavammaisille turvataan vaivaton pääsy rakennuksiin tai että hankittavat tuotteet soveltuvat kuulo- ja näkövammaisille.

¹ Esim. Jutila, Marja: Yritysten vastuullisuuden edistäminen. Selvitys kansainvälisistä julkisen hallinnon toimenpiteistä ja hyvistä käytännöistä. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 39/2008, s. 61-62.

Hankinnan teknisiin eritelmiin ei kuitenkaan saa liittää tuotteeseen, palveluun tai rakennukseen liittymättömiä sosiaalisia velvoitteita. Euroopan komissio on esimerkiksi todennut, että teknisinä eritelminä ei voida pitää velvoitetta palkata tarjoajan toimistoon tietyn työntekijäryhmän edustajia (etniset ryhmät, vammaiset, naiset) ²

2. Tarjoajan valinta

Tarjoajien soveltuvuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon sosiaalisia näkökohtia. Esimerkiksi yhteiskunnallisten velvollisuuksien aikaisempi laiminlyönti voi olla poissulkemisperuste. Hankintalain 54 § mukaan hankintayksiköllä on oikeus sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjoaja, joka (tarjoajan johtohenkilö tai sen edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö) on saanut ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta lainvoimaisen tuomion, esimerkiksi työsyönnästä tai työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaamisesta.

Toinen konkreettinen mahdollisuus ottaa huomioon sosiaaliset kriteerit on hankintojen varaaminen työkeskuksille. Hankintalain 14 § mukaan hankintayksikkö voi rajoittaa tarjouskilpailuun osallistumisen työkeskuksille tai vastaaville yksiköille taikka varata hankinnan toteuttamisen tapahtuvaksi työohjelmien yhteydessä, jos asianomaisten työntekijöi-

17.6.2010

den enemmistö on vammaisia, jotka eivät vammansa luonteen tai vakavuuden vuoksi voi harjoittaa ammattitoimintaa tavanomaisissa olosuhteissa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava sopimuksen olevan varattu työkeskuksille tai työohjelmien yhteydessä toteutettavaksi. Tällöin muunlaiset yritykset eivät voi osallistua tarjouskilpailuun. Esimerkkejä hankinnoista, jotka Helsingin kaupunki voisi ainakin osittain kilpailuttaa hankintalain 14 § tarkoittamien työkeskusten välillä, on erilaiset pakkaus-, postitus-, verhoilu ja kokoonpanotyöt, sairaalatekstiilien, ammattiasujen ja lahjatekstiilien hankinnat sekä erilaiset nouto- ja kuljetuspalvelut³.

² KOM (2001) 566 lopullinen s. 8.

³ Tällaisia palveluita tarjoaa esimerkiksi Näkövammaisten työkeskus, Niemikotisäätiö, Kuntoutussäätiön työkeskus ja Tampereen Invalidien Työtuki ry.

3 Tarjouksen valinta

Hankintalaki mahdollistaa sosiaalisten kriteerien huomioon ottamisen myös tarjousten vertailuvaiheessa. Hankintalain mukaan tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin. Sosiaalisia kriteereitä voidaan siis käyttää vertailussa silloin, kun käytetään kokonaistaloudellisuutta vertailuperusteena. Tämä tarkoittaa, että sosiaalisille kriteereille annetaan jokin piste- tai painoarvo. Sosiaalisten kriteerien on kuitenkin liityttävä hankinnan kohteeseen, eivätkä ne saa antaa hankintayksikölle rajatonta valinnanvapautta.

Hankintalain 62 § mukaan tarjouksen valintavaiheessa hankintayksikkö voi ottaa huomioon hankinnan kohteen käyttäjänä toimivan erityisen heikossa asemassa olevan väestönosan tarpeisiin liittyviä perusteita, jos tällaiset tekijät on määritelty teknisissä eritelmissä. Hankintayksiköllä on toisin sanoen oikeus ottaa tarjousten arvioinnissa huomioon myös sellaisia hankinnan kohteeseen liittyviä laadullisia ja tekijöitä, jotka eivät tuota välitöntä etua hankintayksikölle, mutta joilla voidaan vastata asianomaisen yleisön tarpeisiin. Kriteereiden on kuitenkin oltava relevantteja hankinnan toteuttamisen kannalta. Tämä tarkoittaa, että tarjouksen vertailussa voitaisiin huomioida esimerkiksi sellaiset teknisissä eritelmissä olevien vähimmäisvaatimusten ylittävät ratkaisut, jotka helpotta-

17.6.2010

vat vammaisten käyttäjien kulkua rakennuksessa. Lisäpisteitä voisi myös jakaa sellaisille tarjoajan tuotteille, joille on myönnetty Reilun kaupan merkki tai jotka täyttävät Reilun kaupan merkin kriteeristön tai sellaiselle tarjoajalle, joka työllistää vajaakuntoisia, vaikeasti työllistyviä tai pitkäaikaistyöttömiä työntekijöitä⁴.

Jos sosiaalisia kriteereitä käytetään vertailuperusteena, on syytä muistaa, että kriteerit voivat jäädä vaille merkitystä, jos kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi valikoituu joillakin muilla vertailuperusteilla tarjoaja, joka on saanut huonot pisteet sosiaalisista kriteereistä. Näin voi käydä esimerkiksi jos hinnalla on suuri painoarvo, ja sosiaalisista kriteereistä korkeat pisteet saanut tarjous on hinnaltaan selvästi kalliimpi kuin muut tarjoukset. Tämän takia voi olla perusteltua ottaa sosiaaliset näkökohdat osaksi sopimusehtoja, jolloin kilpailun lopputulos ei vaikuta sosiaalisten näkökohtien toteutumiseen.

4. Hankintasopimuksen ehdot

Hankintayksiköllä on mahdollisuus päättää sopimuslausekkeista, jotka liittyvät hankinnan toteutustapaan. Hankintalain 49§:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa hankintasopimuksen toteuttamiselle erityisehtoja, jotka voivat koskea sosiaalisia näkökohtia, kuten ammatillista koulutusta työpaikalla, kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimusten noudattamista, työoloja ja työehtoja tai vammaisten palvelukseen ottamista. Sopimusehtojen tulee mm. olla syrjimättömiä, niin ettei niillä anneta esimerkiksi kotimaisille tai paikallisille yrityksille muita edullisempaa asemaa. Sopimusehdot on myös mainittava hankintaa koskevassa ilmoituksessa, jotta kaikki ehdokkaat ja tarjoajat saavat ne tietoonsa. Sopimusehto on velvoite, joka tarjoajan on hyväksyttävä ja riittävää on, että tarjoaja sitoutuu tarjoustaan jättäessään täyttämään kyseisen vaatimuksen, jos se voittaa tarjouskilpailun. Tarjoajalta ei siis ennen sopimuksen alkamista voi vaatia ehtojen täyttymistä, vaan riittävänä on pidettävä, että tarjoaja sitoutuu täyttämään ehdot viimeistään silloin, kun hankinta alkaa.

Euroopan komissio on tiedonannossaan todennut, että hankintayksiköllä on laajat mahdollisuudet päättää sosiaaliskysymyksiin liittyvistä sopimuslausekkeista ja on luetellut seuraavat esimerkit ehdoista, joita hankintayksikkö voi asettaa tarjouskilpailun voittajalle ja joilla voidaan ottaa huomioon sosiaaliset tavoitteet:⁵

-velvoite palkata työttömiä, erityisesti pitkäaikaistyöttömiä, tai toteuttaa työttömille tai nuorille tarkoitettuja koulutustoimia osana tarjottavaa suoritusta;⁶

17.6.2010

-velvoite toteuttaa tarjottavan suorituksen yhteydessä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on edistää miesten ja naisten välistä tasa-arvoa tai etnistä tai rodullista monimuotoisuutta;
-velvoite palkata sopimuksen toteuttamista varten sellainen määrä vammaisia, joka ylittää sopimuksen toteuttamispaikkana olevan jäsenvaltion tai toimeksisaajan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä edellytetyn määrän.

Sopimusehtojen tulee olla yhteisöoikeuden mukaisia ja syrjimättömiä, mikä esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien palkkaamista koskevan ehdon osalta tarkoittaa, että hankintayksikkö ei saa asettaa ehdoksi, että työtömät ovat paikallisia tai edes suomalaisia.

⁴ Esimerkiksi Tampereen kaupunki on ikäihmisten tehostetun palveluasumisen kilpailutuksessa antanut lisäpisteitä kilpailussa jos "Palveluntuottaja panostaa yhteiskuntavastuuseen ja käyttää tukipalveluissa joko omana työvoimana tai alihankkijana yritystä, joka työllistää vajaakuntoisia, vaikeasti työllistyviä tai pitkäaikaistyöttömiä työntekijöitä. Vähintään yksi yksikön työntekijöistä tulee olla edellä mainituin perustein palkattu. Sosiaalisesta yhteiskuntavastuusta on olemassa suunnitelma, toteutuksesta seuranta ja yhteenveto." Ks. tarkemmin Kujanpää, Jarmo: *Sosiaaliset kriteerit ja niiden käyttömahdollisuudet julkisissa hankinnoissa*. VATES 2010, s. 8.

⁵ KOM (2001) 566 lopullinen s. 16-17.

⁶ Esimerkiksi Espoon kaupunki on kotihoitopalvelujen koskevassa kilpailussa edellyttänyt, että tarjoaja sitoutuu työllistämään vähintään 30 % vajaakuntoisia, vaikeasti työllistyviä tai muita pitkäaikaistyöttömiä.

5. Muut käyttömahdollisuudet

Yllä mainittujen vaihtoehtojen lisäksi on erikseen vielä syytä mainita kaksi hankintatilannetta, jossa sosiaalisia kriteereitä voi hyvin ottaa huomioon.

Ensinnäkin sosiaalisia kriteereitä voidaan soveltaa vapaammin ns. pienhankinnoissa, joihin hankintalakia ei sovelleta. Helsingin kaupungin taloussäännön mukaan kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja ei tarvitse kilpailuttaa, mutta kaikkia hankintoja koskee periaate, jonka mukaan hankinnat pitää toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja

17.6.2010

suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Yksi konkreettinen tapa soveltaa sosiaalisia kriteereitä pienhankinnoissa on esimerkiksi pyytää tarjouksia vain ns. sosiaalisilta yrityksiltä⁷ tai ostaa Reilun kaupan tai Reilun kaupan kriteeristön täyttäviä tuotteita.

Toinen hyvä mahdollisuus ottaa sosiaaliset näkökohdat huomioon kaupungin hankinnoissa on hankintojen kohdistaminen kaupungin omille työkeskuksille ja työllisyysohjelmille, jolloin kilpailutusta ei tarvitse järjestää. Esimerkiksi kalustehankintoja voi tehdä Pakilan työkeskuksesta.

LOPUKSI

Jarmo Kujanpää toteaa VATES -säätiön raportissa sosiaalisten kriteerien käyttömahdollisuuksista julkisissa hankinnoissa, että sosiaalisten kriteerien hyödyntäminen julkisissa hankinnoissa Suomessa on vielä melko tuntematonta.⁸ Hankintakeskus kartoittaa myös jatkuvasti kestäväen kehityksen käyttöönottomahdollisuuksia hankinnoissa. Esimerkiksi keväällä 2010 hankintakeskuksen kilpailuttaman kaupungin elintarvikkeiden yhteishankinnan yhteydessä hankintakeskus teki laajan kartoituksen eettisesti tuotettujen elintarvikkeiden valikoimasta. Kilpailutuksen perusteella voidaan hankkia eettisesti tuotettuja elintarvikkeita. Näitä tietoja on myös tarkoitus käyttää hyväksi, kun vastaisuudessa elintarvikkeita kilpailutetaan.

Teknisen palvelun lautakunta toteaa vielä, että yksityisten yritysten kanssa kilpailevat kaupungin yksiköt eivät juurikaan voi huomioida sosiaalisia kriteereitä hankinnoissa vaarantamatta kilpailukykyään.

Teknisen palvelun lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki jatkaa sosiaalisten kriteerien käyttömahdollisuuksien selvittämistä hankinnoissa, mm. selvittämällä missä hankinnoissa sosiaalisia kriteereitä on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla, että kaupunki käynnistäisi pilottiprojektin 2010, jossa sosiaalisten kriteerien käyttöä kokeiltaisiin sopivassa hankintakohteessa. Edelleen teknisen palvelun lautakunta toteaa, että EU-komission odotetaan kesäkuussa julkistavan oppaan sosiaalisten kriteerien sisällyttämisestä julkisiin hankintoihin (Buying Social: A Guide to taking account of social considerations in public procurement), jonka toivotaan tuovan esille lisää linjauksia ja esimerkkejä sosiaalisten näkökohtien huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa.

⁷ Sosiaalisen yrityksen työllistämistä työntekijöistä vähintään 30 prosenttia on vajaakuntoisia tai yhteensä vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Muuten sosiaalinen yritys ei poikkea muista yrityksistä. Sosiaalisista yrityksistä säännellään laissa sosiaalisista yrityksistä (1351/2003).

17.6.2010

⁸ Kujanpää, Jarmo: *Sosiaaliset kriteerit ja niiden käyttömahdollisuudet julkisissa hankinnoissa*. VATES 2010, s. 13

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Lamminmäki Jorma, hankintajohtaja, puhelin 310 31500

Friberg Caspar, hankintalakimies, puhelin 31031651

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 23.6.2010 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä.

Ruija Rantala-Saajo
Pöytäkirjanpitäjä

Ryij/EMA

8.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-1036/635
Stn dnr	
Saap./Anl.	17-06-2010

375 §

LAUSUNTO TUIJA BRAXIN VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE KOIRA-AITAUKSIEN JAKAMISTA ERILLISIIN PIENTEN JA ISOJEN KOIRIEN AITAUKSIIN

HKR 2010-1074, Halke Khs 2010-1036/635 25.5.2010
Esityslistan asia Ko/8

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin rakennusvirasto ylläpitää tällä hetkellä 89 koira-aitausta. Yleisten töiden lautakunta on linjannut 5.4.2001 yleiset periaatteet rakennusviraston järjestämisestä koirapalveluista. Linjauksissa on todettu, että uusien koira-aitausten tavoite koko on 3 000 m² ja vähimmäiskoko keskustassa 400 m². Aitaus jaetaan erikseen isoille ja pienille koirille. Tämä tehdään myös vanhojen aitausten peruskunnostuksen yhteydessä, jos aitaus on riittävän tilava.

Rakennusvirasto on yhdessä pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa laatinut vuonna 2009 koira-aitauksiin uudet säännöt. Säännöissä on määritelty että pieni koira on alle 40 cm korkea ja painaa enintään 15 kg.

Yleisten töiden lautakunnan vahvistaman linjauksen mukaisesti rakennusvirasto on pyrkinyt koira-aitausten peruskorjausten yhteydessä sekä uudisrakentamiskohteissa jakamaan koira-aitaukset kahteen osaan tai rakentamaan kaksi erillistä aitausta. Kaikissa viime vuosina valmistuneissa uusissa koira-aitauksissa on erilliset aitaukset pienille ja isoille koirille. Joillakin alueilla on peruskorjauksien ja uudisrakentamisen johdosta jo lähes kaikissa aitauksissa erilliset osat pienille ja isoille koirille. Eteläisen kantakaupungin alueella on tällä hetkellä kaksi jaettua koira-aitausta: Eiranranta ja Tervasaari. Kantakaupungissa koira-aitaukset pyritään jakamaan erillisiin osiin peruskorjauksen yhteydessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon tilatarve.

8.6.2010

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle.

Lisätiedot:

Arponen Petri, aluesuunnittelija, puhelin 310 38955

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 16.6.2010

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

8.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

101 §
LAUSUNTO HAKANIEMEN METROASEMAN EPÄKUNTOISTA LIUKU-
PORRASTA KOSKEVASTA VALTUUSTOALOITTEESTA

HKL 2010-111, Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010-1035/654
25.5.2010, (määräaika 30.6.2010)
Esityslistan asia Raj/4

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta päätti antaa valtuustoaloittees-
ta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vuonna 2007 HKL:lle esiteltiin Hakaniemen torikeskus -hanke, jossa
Hakaniementorin alle rakennetaan pysäköintihalli sekä kauppakeskus
ja metroasemalle lisätään liiketiloja. Liiketilojen laajentamisen yhtey-
dessä Siltasaarenkadulla oleva metroaseman sisäänkäynti siirretään
viereisen rakennuksen sisätilaan.

Hankkeelle on viime vuodet etsitty rahoittajaa. Mikäli rahoitus olisi löy-
tynyt ja hanke toteutunut, olisi kyseinen liukuporras tullut purettavaksi
sisäänkäynnin siirron vuoksi lähes välittömästi peruskorjauksensa jäl-
keen ja peruskorjaus olisi ollut hukkainvestointi.

Hankkeen toteutuminen ei tällä hetkellä näytä realistiselta, joten HKL
on valmis käynnistämään liukuportaan peruskorjauksen korjausta-
paselvitykset ja hankinnan. Liukuportaiden uusimisilla on pitkät toimi-
tusajat, joten Siltasaarenkadun liukuporras on käytössä vuoden 2011
alkupuolella.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:
Juolevi Timo, kiinteistöpäällikkö, puhelin 310 78481

8.6.2010

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 18.6.2010 lähtien HKL:n kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Rain Mutka
asiamies

8.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HESINGIN KAUPUNKI

95 §
LAUSUNTO KAUPUNKIPYÖRÄJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVASTA VAL-
TUUSTOALOITTEESTA (MODIG)

HKL 2010-112, Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010-1028/665
25.5.2010, (määräaika 30.6.2010)
Esityslistan asia Tj/10

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokohta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Johtokunta on hyväksynyt kaupunkipyöräjärjestelmän hankesuunnitelman 14.5.2010 (147 §). Hankesuunnitelman mukaan kaupunkipyöräjärjestelmä tulee toteuttaa kilpailuttamalla niin, että hankinnasta aiheutuva vuotuinen kustannus Helsingin kaupungille vuosina 2010 – 2024 on korkeintaan 300 000 euroa/vuosi (alv 0 %, vuoden 2009 kustannustasossa) ja niin, että kaupunkipyöräpalvelu alkaisi kesäkuussa 2010.

Hankesuunnitelman mukaan järjestetyssä tarjouskilpailussa ei saatu tarjouksia, joiden mukaan olisi voitu toteuttaa kaupunkipyöräjärjestelmä johtokunnan hankesuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla. Tarjouskilpailu ei johtanut sopimuksen syntymiseen.

Liikennelaitos selvittää asiaa edelleen yhteistyössä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän kanssa ja tässä yhteistyössä tutkitaan myös edellytykset järjestää uusi tarjouskilpailu kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttamiseksi Helsingin alueelle. Näyttää kuitenkin todennäköiseltä, että kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttaminen johtokunnan hankesuunnitelman tarkoittamalla tavalla ei toteudu.

Tarjouskilpailua järjestettäessä tulee huomioida, että mainosrahoitteisuuden mahdollistamiseksi kaupunkipyöräoperaattorin käyttöön tulee luovuttaa huomattava määrä kaupungin ulkomainospaikkoja, ja että näiden luovutettujen mainostilojen tuotto vähentää kaupungin saamaa muuta ulkomainostuloa. Kaupunkipyöräjärjestelmän rahoitus tuleeikin toteuttaa sillä tavalla läpinäkyvästi, että kaupungin mainostulojen ker-

8.6.2010

tymä huomioidaan kokonaisuutena ja että kaupunkipyöräjärjestelmän kustannuksina huomioidaan se saamatta jäänyt tulo, joka aiheutuu tar-
koitukseen luovutetuista mainospaikoista.

Kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttaminen edellyttää varsin laajan infran sijoittamista kaupunkialueelle (pyörätelineet, maksuautomaatit, mainos-
telineet) ja sikäli se luonteeltaan vertautuu esim. joukkoliikennepysä-
kien sijoitteluun. Kaupunkipyöräjärjestelmä myös täydentää osaltaan
joukkoliikennejärjestelmää. Tämä huomioon ottaen Helsingin alueella
toimivan kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttajana liikennelaitos on luon-
teva järjestelmän hallinnoija. Järjestelmän rahoitus ja yhdistäminen
joukkoliikennejärjestelmään ja mahdollisesti matkakorttijärjestelmään
toteutetaan yhteistyössä HSL:n kanssa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Mutka Rain, asiamies, puhelin 310 35108

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 18.6.2010 lähtien HKL:n kirjaamossa ja
asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljettavaksi seuraava-
na työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Rain Mutka
asiamies

RJKMA

Helsingin kaupunki
Hallintokeskus

Khs dnro	2010-1028/669
Stn dnr	
Saap./Anl.	21-06-2010

LAUSUNTO HELSINGIN VALTUUSTOALOITTEESTA KOSKIEN KAUPUNKIPYÖRIÄ

1563/00/01/013/2010

Hallitus § 104

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Osaston johtaja Ville Lehmoskoski, p. 4766 4330

Helsingin kaupungin hallintokeskus on pyytänyt 30.6.2010 mennessä HSL:ltä lausuntoa seuraavasta valtuustoaloitteesta (khs dnro 2010-1028/665, HSL dnro 1563/00/01/013-2010).

Valtuustoaloite (Silvia Modig + 10 kaupungin valtuutettua)

Kaupungin suunnitelmat kaupunkipyörien saamiseksi kaupunkilaisten käyttöön kesäksi 2010 sponsorivoin epäonnistuivat. Tämä on suuri menetys helsinkiläisille.

Kattava kaupunkipyöräverkosto on arvokas lisä kaupungin liikennejärjestelyihin. Se palvelee sekä kaupunkilaisia että täällä vierailevia turisteja.

Helsingin toimiessa Design-pääkaupunkina 2012, antaisi kattava kaupunkipyöräverkosto monia mahdollisuuksia tapahtumien löytämiselle ja näkymiselle.

Jos tarvittavaa yhteistyötä ei sponsoreiden kanssa löydy, tulee kaupungin etsiä muita keinoja toteuttaa kaupunkipyörien käyttö. Monissa Euroopan kaupungeissa on eri periaatteilla toimivia hyviä kaupunkipyöräjärjestelmiä.

Me valtuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy toimiin varmistaakseen kaupunkipyöräjärjestelmän saamisen kaupunkilaisten käyttöön kesään 2011 mennessä.

Lausunto

Uudet korkealaatuiset kaupunkipyöräpalvelut ovat viime vuosina yleistyneet Euroopassa. Laadukas kaupunkipyöräjärjestelmä löytyy esimerkiksi Oslost ja Tukholmasta, jotka ovat sääolosuhteiltaan vertailukelpoisia Helsingin kanssa. Pääsääntöisesti uudet kaupunkipyöräjärjestelmät on toteutettu kaupunkien ja ulkomainosoperaattoreiden yhteistyönä.

Helsingin aikaisemman kaupunkipyöräjärjestelmän heikkoutena oli, että käytäjällä ei käytännössä ollut vastuuta pyörästä. Pyörien hävikki ja ilkeä olikin suurehkoa, minkä vuoksi niiden käyttö jäi varsin vähäiseksi. Erityisesti sään-

nöllistä liikkujaa ja joukkoliikenteen ja pyöräilyn yhteiskäyttöä aiempi järjestelmä ei palvellut kovinkaan hyvin. Tämän vuoksi HKL selvitti vaihtoehtoja kaupunkipyöräjärjestelmän uusimiseksi. Tavoitteena oli toteuttaa liikkujien tarpeita paremmin vastaava palvelu, joka myös loisi synergiaa joukkoliikenteen ja kaupunkipyöräpalvelun kesken. Asiaa on käsitelty mm. julkaisuissa Ympäristöystävällisen kaupunkiliikenteen kehittäminen Helsingissä (HKL D: 9/2007) ja Kaupunkipyöräjärjestelmän uudistaminen - hankesuunnitelma (HKL C: 3/2008). Valmistelu on tehty HKL:n suunnitteluosaston (nykyisin HSL) johdolla yhteistyössä HKL:n hallinto- ja talousosaston sekä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa.

HKL:n toimesta vuonna 2009 toteutettu kaupunkipyöräpalvelun kilpailuttaminen ei johtanut taloudellisesti toteuttamiskelpoiseen ratkaisuun. Ulkomainos-yhtiöiden kaupunkipyöräpalvelun toteuttamisesta antamat tarjoukset olivat kustannustasoltaan liian korkeat. Osin syynä olivat varmasti heikentyneet taloudelliset suhdanteet ja osin taas se, että kaupungin ulkomainosoperaattoreille tarjoama mainostila oli arvoltaan vähäisempää kuin mitä suunnitteluvaiheissa oli arvioitu.

Hyvin toimiva nykyaikainen kaupunkipyöräpalvelu on omiaan lisäämään kaupungin viihtyisyyttä ja elinvoimaa. Tulossa oleva World Design Capital -vuosi 2012 olisi ajankohtana mahdollinen uuden kaupunkipyöräpalvelun käynnistämiseksi. Kuten valtuustoaloitteessa todetaan, kattava kaupunkipyöräverkosto antaisi monia mahdollisuuksia tapahtumien löytämiselle ja näkymiselle.

HSL on käynnistänyt tunnistelut kaupunkipyöräkonseptin kehittämisestä siten, että palvelusta saataisiin taloudellisesti toimintakelpoinen mutta ominaisuuksiltaan korkealaatuinen. Valmistelu on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyössä ainakin HKL-Liikelaitoksen, kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja kiinteistöviraston kanssa. HSL on valmis osallistumaan valmisteluun voimakkaasti ja niin haluttaessa koordinoimaan valmistelua. Kaupunkipyöräpalvelun valmistelussa keskeistä on kaupunkipyöräintegrointi osaksi ympäristöystävällisten liikkumismuotojen kokonaisuutta. Ympäristöystävällisen liikkumisen kokonaisuuden kannalta on mm. olennaista, että kaupunkipyöräintegrointi tapahtuisi joukkoliikenteen matkakorttijärjestelmään integroituna. Kaupunkipyöräpalvelun valmistelu sopisi hyvin osaksi HSL:ssä toteutettavaa liikkumisen ohjaustyötä.

Valtuustoaloitteessa esitetään kaupunkipyöräintegrointia kesäksi 2011. Ainakaan nykyaikaisen kaupunkipyöräpalvelun käyttöönotto ei tällä aikataululla ole realistista. Mikäli valmistelu yhteistyössä kaupungin hallinnonalojen kanssa etenee rivakasti, voitaisiin uusi tarjouskilpailu kaupunkipyöräpalvelusta käynnistää loppuvuodesta 2010. Tämä mahdollistaisi uuden kaupunkipyöräpalvelun käyttöönoton vuonna 2012.

Ehdotus (SR)

Hallitus päättää antaa asiassa esityksen mukaisen lausunnon.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä HSL:n kirjaamossa 5.7.2010

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 17.6.2010

Pirjo Sailavuo-Asikainen
hallintosihteeri

Hallitus

§ 104

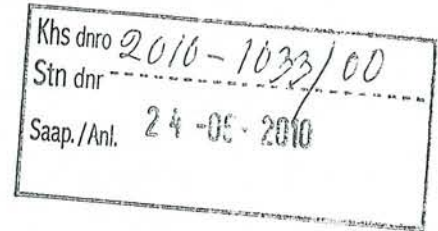
15.06.2010

17.6.2010

RJK/KMA

Kaupunginhallitus

125 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE LASSE LIEMOLAN VAL-
TUUSTOALOITTEeseen TUKKUTORIALUEEN ASEMASTA KAUP-
PUNGIN ORGANISAATIOSSA

Tplk 2010-21
Khs 2010-1033/00
Esityslistan asia Heltu/1

Teknisen palvelun lautakunta päätti esittelijän kokouksessa tarkenta-
man ehdotuksen mukaisesti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon.

Lasse Liemola ja kuusi muuta allekirjoittajaa ovat tehneet valtuusto-
aloitteen, jossa esitetään selvitettäväksi Helsingin Tukkutorin tulevai-
suutta ja oman itsenäisen hallintokunnan tarkoituksenmukaisuutta kau-
pungin organisaatioissa. Aloitteessaan he epäilevät Tukkutoriorganisaat-
ion kykyä turvata tulevaisuutta alueellaan.

Helsingin Tukkutorin organisaatiota ja asemaa vahvistetaan Tilahallin-
non kehittämistoimikunnan ehdotuksen mukaisesti niin, että Tukkutoril-
le siirretään Tilakeskukselta torien ja kauppahallien toiminnot ja samal-
la varmistetaan, että näiden toimintojen hoitamiseen on riittävät henki-
lö- ja taloudelliset resurssit.

Muutoksen jälkeen työnjako Tilakeskuksen ja Tukkutorin kesken selkiy-
tyy. Tukkutorin organisaatio ja mahdollisuudet hoitaa tehtäviään para-
nevat nykyisestään, kun organisaatio vahvistuu. Uusi organisaatio pys-
tyy toimimaan tehokkaasti ja tuntee elintarvike- ja kukka-alan yritysten
erityistarpeet. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti Tukkutori edis-
tää pk-yritysten toimintaa Helsingissä myös tulevaisuudessa.

Tilakeskus keskittyy muutoksen jälkeen kaupungin sisäiseen vuokraus-
toimintaan, kun taas vuokraus- ja sitä tukevat oheistoiminnot yrityksille
keskittyvät Tukkutorille. Tukkutori huolehtii vuokraustoiminnan lisäksi
alueensa rakentamis- ja kunnostustoiminnasta, talvi- ja kesäkunnossa-

17.6.2010

pidosta sekä vartioinnista. Lisäksi alueen kehittäminen vastaamaan tulevaisuuden tarpeita kuuluu Helsingin Tukkutorin tehtäviin.

Kirjeessä viitattiin Kalasataman alueeseen, jonka jatkoa Tukkutori ei pysty turvaamaan. Nykyisten yritysten toiminta tällä alueella loppuu vuoden 2012 lopussa alueen Kalasataman asuinalueen rakentamisen johdosta. Sen sijaan Tukkutorin päätönten vuokrasopimuksia on jatkettu vuoden 2036 loppuun asti. Alueen kaava on vahvistettu tukkutoimintaa varten, mikä mahdollistaa pitkäjänteisen kehittämistyön alueen yrityksissä. Lisäksi kehittämissuunnitelman mukaisesti alueelle voidaan rakentaa lisää uusia toimitiloja yritysten tarpeisiin. Alueesta kehitetään yhä vahvemmin hyvän ruoan ja ruokakulttuurin keskusta pääkaupunki-seudulle.

Syksyllä 2009 tehdyn Tukkutorialueen asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan Tukkutorialueen yrityksistä 89% oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä Tukkutorin toimintaan. Asteikolla 1-5 yritysten tyytyväisyys oli 4,0. Lisäksi 90% yrityksistä vastasi, että nykyiset tilat ovat sopivia heidän toimintaansa varten. Myös yritysten vaihtuvuus alueella on ollut vähäistä ja tilojen kysyntä hyvää.

Teknisen palvelun lautakunta arvioi, että Helsingin tukkutori pystyy organisaatiomuutoksen jälkeen hoitamaan ja kehittämään tukkutorialuetta, vähittäistoreja ja kauppahalleja yritysten tarpeet huomioiden nykyistä paremmin, koska kaikkien näiden toimintojen ylläpitämiseen ja kehittämiseen tarvitaan samantyyppistä erityisosaamista.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Taulavuori Timo, toimitusjohtaja, puhelin 310 32500

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 23.6.2010 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä.

Ruija Rantala-Saajo
Pöytäkirjanpitäjä

22.6.2010

Liite
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-1033/00
Stn dnro	
Saap./Anl.	28-06-2010

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010-1033

LAUSUNTO VALTUUTETTU LASSE LIEMOLAN YM. ALOITTEESTA,
JOKA KOSKEE HELSINGIN TUKKUTORIALUEEN ASEMAAN KAUPUNGIN ORGANISAATIOSSA

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 5.8.2009 asettaa työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää tilahallinnon organisaation edelleen kehittämistä ja mahdollisuuksia rakennuttamistehtävien keskittämiseen. Työryhmä esittää raportissaan 31.12.2009 mm. että halli- ja torikauppaan liittyvän vuokraustoiminnan tehtävät ja henkilöstö siirretään tilakeskuksesta Helsingin tukkutorille. Asianomaiset lautakunnat ovat lausunnoissaan suhtautuneet ehdotukseen myönteisesti. Asia on tarkoitus tuoda kaupunginvaltuuston käsittelyyn siten, että mahdollinen muutos voidaan toteuttaa 1.1.2011 alkaen.

Kauppahallien ja -torien vuokraustoiminnasta huolehtiminen sopii paremmin Tukktorin kuin tilakeskuksen tehtäväksi. Tilakeskuksen toiminta kohdistuu pääasiassa toimitiloihin ja sen asiakkaina ovat enimmäkseen kaupungin hallintokunnat. Sen sijaan tukkutori tuottaa palveluja kaupunginhallinnon ulkopuolisille asiakkaille. Tukktorin ja vähittäistori- en hallinto koostuu keskenään hyvin samanlaisista tehtävistä ja ne yhdistämällä voitaisiin resurssien yhteiskäyttöä lisätä. Yhdistäminen myös yksinkertaistaisi asiakkaiden yhteydenpitoa. Asiakaskunnasta on jo tällä hetkellä merkittävä osa yhteisiä, minkä lisäksi Tukktorin toimintaa ollaan kehittämässä entistä vähittäiskauppapainotteisempaan suuntaan.

Ruokakulttuurin kehittämisvalintoja selvittäneen, kaupunginjohtajan asettaman työryhmän esityksen mukaan (30.4.2010) Tukktoria kehitetään avoimeksi ruokakulttuurin keskuksiksi osana koko kaupungin ruokakulttuurin kehittämisohjelmaa. Siellä on tarkoitus harjoittaa myös ravintola- ja kahvilatoimintaa ja antaa tiloja ruoan valmistuksen ja viljelyn opettamiseen sekä ruokaan liittyville näyttelyille.

Postiosoite

PL 20
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
talousjasuunnittelukeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 2505

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

22.6.2010

Edellä olevista syistä talous- ja suunnittelukeskus pitää perusteltuna, että Helsingin Tukutori säilyy omana yksikkönään kaupungin organisaatiossa.

TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

Tapio Korhonen
rahoitusjohtaja

Vesa Paavola
organisaatiopäällikkö

Postiosoite

PL 20
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
talousjasuunnittelukeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 2505

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-84/38
Stin dnro	
Saap./Anl.	21-04-2010

99 §
LAUSUNTO ALOITTEESTA HUUMERIIPPUVAISTEN HOITOMUOTO-
JEN VAIKUTTAVUUDEN SELVITTÄMISESTÄ

Terke 2010-270
Esityslistan asia TJA/9

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan esittelijän ehdo-
tuksen mukaisen lausunnon:

"Laittomien huumeiden käyttö on Suomessa vähäistä verrattuna muu-
hun Eurooppaan. Yleisin laitton huume meillä on kannabis ja yleisimmin
pistoksina käytettyjä huumeita ovat amfetamiini ja opioidit. Amfetamiini
ja opioidien ongelmakäyttäjiä on arvioitu olevan pääkaupunkiseu-
dulla noin 0,9 - 1,3 prosenttia 15-55-vuotiaasta väestöstä. Huumausai-
neiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista noin joka toisella ensisijai-
nen hoitoon hakeutumisen syy on opioidiriippuvuus, joka seitsemännel-
lä stimulantti, kuten amfetamiini ja joka kymmenennellä kannabis.
Huumeiden sekakäyttö on yleistä ja huumeiden vuoksi päihdehoitoon
hakeutuneista opioidiriippuvaisista noin kaksi kolmesta on käyttänyt
vähintään kolmea eri hoitoon hakeutumiseen liittyvää päihdettä.

Huumeriippuvuuteen liittyy vaikeita sosiaalisia - ja terveysongelmia se-
kä lisääntynyt ennenaikaisen kuoleman vaara. Vaativia huumeekatkaisu-
ja vieroitushoitoja, akuutteja myrkytyksiä ja somaattisia sairauksia sekä
mielenterveysongelmia hoidetaan erikoissairaanhoidossa. Sosiaalitoi-
men päihdehuollon erityispalvelut tarjoavat huumeekatkaisu- ja vieroit-
tushoitoja. Huumeongelmiin keskittyneissä yksiköissä annetaan lääke-
keellisiä vieroitushoitoja yhdistettynä psykososiaalisiin hoitomuotoihin
ja sosiaaliseen tukeen sekä lääkkeettömiä hoitoja.

Eri potilasryhmille tai kuntoutuksen eri vaiheessa oleville sopivat eri
hoitomuodot. Kannabisriippuvuuteen ei ole olemassa lääkkeellistä kor-
vaushoitoa. On näyttöä siitä, että psykososiaalisilla hoidoilla voidaan
kannabisriippuvuudessa lisätä vieroittuneiden määrää ja vähentää
huumeista aiheutuvia haittoja. Amfetamiiniriippuvuuteen ja muista sti-
mulanteista, kuten kokaiinista aiheutuvaan riippuvuuteen ei ole ole-

13.4.2010

massa lääkkeellistä korvaushoitoa, mutta vieroittautumisesta johtuvia oireita voidaan hoitaa lääkkeillä.

Opioidiriippuvuuteen käytettävässä korvaushoidossa estetään suonen- sisäisesti käytetyn laittoman heroiinin tai opioidin pääsy opioidireseptoreihin antamalla potilaalle suun kautta metadonia tai buprenorfiinia. Korvaushoidon tavoitteena on kiinnittää potilas hoitoon, vähentää laittomien huumeiden käyttöä ja rikollisuutta, ehkäistä oheissairauksia kuten hepatiittia ja HIV-infektioita, parantaa elämänlaatua sekä mahdollistaa kuntoutus ja psykososiaalinen hoito. Kuntouttavassa korvaushoidossa potilaan on kyettävä sitoutumaan päihteettömyystavoitteeseen. Osa potilaista on päihteettömyydessä pitkälle edistyneitä ja osalla on tähdittävä psykososiaalisen kuntoutuksen sijasta haittojen vähentämiseen. Kuntouttava korvaushoito on potilaalle vaativampaa kuin haittojen vähentämiseen tähtäävä hoito. Opidikorvaushoito ja psykososiaaliset hoidot eivät ole toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja, vaan korvaushoitolääkitykseen liitetään erityisesti alkuvaiheessa vahva psykososiaalinen tuki ja hoito. Ilman korvaushoitoa opioidiriippuvaiset pysyvät hoidossa huonosti eikä intensiivinenkään lääkkeetön psykososiaalinen hoito yksin ole vaikuttavaa. Tuoreen Cochrane-katsauksen mukaan psykososiaalinen hoito lisää opioidikorvaushoidon vaikuttavuutta.

Opioidikorvaushoito parantaa merkittävästi huumeapotilaan hoidossa pysymistä, mikä puolestaan parantaa hoitotulosta. Huumeriippuvaisten hoidossa tärkeä ongelma on hoidon keskeyttäminen. Vuonna 2005 Hyksissä tehdyssä tutkimuksessa vuoden kuluttua korvaushoidon aloittamisesta hoitoyksikön hoidossa oli edelleen 94 % potilaista ja vuonna 2009 julkaistussa, toisella aineistolla tehdyssä tutkimuksessa, vuoden päästä hoidon aloittamisesta 80 % oli pysynyt hoidossa. Puolitoista vuotta hoidon aloittamisesta hoidossa oli edelleen 77 %. Opioidikorvaushoidossa olleista amfetamiini- tai kannabisriippuvaisista noin kolmasosalla ei esiintynyt myöskään amfetamiinin ja kannabiksen käyttöä korvaushoidon aikana. (Vorma ym. Suomen lääkärilehti 9/2005 ja 20/2009.)

Huumeongelmaisten potilaiden hoidon osana käytetään psykososiaalisia hoitoja kuten keskusteluja, yhdessä tekemistä, eri terapiamuotoja ja vertaistukea. Psykososiaalisia hoitomuotoja on runsaasti ja usein niissä yhdistellään eri menetelmiä ja työtapoja. Sosiaalisten ongelmien selvittäminen on osa hoitomuotoja. Potilas voi olla samaan aikaan hoidossa monissa hoitopaikoissa.

Katkaisuhoiton jälkeen hoidon tavoitteena on päihteettömyyden ylläpitäminen. Lääkkeettömiin yhteisöhoitoihin hakeudutaan usein vasta

13.4.2010

huumeesta vieroittumisen jälkeen. Lyhyet huumeriippuvaisten lääkkeettömät yhteisohoidot onnistuvat harvoin, jos onnistumisella käsitetään raitistumista. Käypä Hoito – suositusten mukaan ilman korvaushoitoa opioideista riippuvaiset pysyvät hoidossa niin huonosti, että psykososiaalisia hoitoja on voitu tutkia vain etupäässä korvaushoitoa saavilla potilailla. Kansainvälisesti huumehoitojen vaikuttavuutta on tutkittu paljon. Huumehoidon asiantuntijaryhmän laatima, systemaattisiin tutkimuksiin perustama, Käypä hoito – suositus on suunniteltu päivitettäväksi vuosien 2010 – 2011 aikana. Hyksin päihdepsykiatrian yksikössä on tehty viime vuosina tutkimuksia opioidikorvaushoidon vaikuttavuudesta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää hoitopaikkatietokantaa, jossa on nähtävissä päihdehoidon yksiköiden omat ilmoitukset niiden toiminnasta ja tuloksista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella, joka on alan sektoritutkimuslaitos, ei ole tällä hetkellä käynnissä huumehoitojen vaikuttavuuteen kohdistuvaa tutkimusta. Sosiaalivirastossa on aloitettu lääkkeettömien hoitomuotojen selvitys yhdessä Kalliolan klinikan ja A-klinikkasäätiön kanssa ja tuloksia on odotettavissa vuoden 2010 lopussa.

Helsingiläisille on tarjolla sekä lääkkeettömiä että lääkkeellisiä hoitomuotoja. Eri hoitomuodot kohdistuvat erilaisille asiakasryhmille. Jos hoitomuotoja halutaan verrata, näyttö eri hoitomuotojen vaikuttavuudesta voidaan saada satunnaistetuilla potilasryhmillä tehdyillä aineistoilla. Useat huumeriippuvaiset haluavat kuitenkin lääkkeellisiä hoitomuotoja, joten lääkkeettömiin hoitomuotoihin on todennäköisesti vaikea saada tutkimuksen kannalta riittävän suurta potilasjoukkoa. Ryhmät olisivat todennäköisesti valikoituneita, koska lääkkeettömissä hoitomuodoissa jatkavat todennäköisesti motivoituneimmat potilaat.

Hyksissä, sosiaalivirastossa ja terveyskeskuksessa seurataan hoitotakuun toteutumista ja huumehoitojen tuloksia sekä tehdään niiden perusteella hoitolinjauksiin tarvittavia muutoksia. Helsingiläisten huumeriippuvaisten saamia palveluja käsitellään ja arvioidaan Hyksin, sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen päihdeasiantuntijoista koostuvassa, säännöllisesti kokoontuvassa päihdeyhteistyöryhmässä. Terveyskeskuksella on käytössään huumeriippuvuushoitoja koskevia tietoja eikä erillisen selvityksen tekemiseen nähdä tällä hetkellä tarvetta. Helsingin kaupungin terveyskeskuksen tutkimustoiminnan koordinaatioryhmä tekee esitykset terveyskeskuksen osallistumista tutkimuksiin tapauskohtaisesti.

Terveysvaikutusten arviointi

13.4.2010

Käytettävissä olevilla Helsingin kaupungin terveyskeskuksen resursseilla saadaan todennäköisimmin paras hoitotulos silloin, kun käytettävät hoitomuodot perustuvat saatavissa olevaan tieteelliseen näyttöön. Koska huumeriippuvaistenkin hoidon tarve kuitenkin on yksilöllinen, tulisi hoitomuodon valinnassa ottaa huomioon myös potilaiden yksilölliset tarpeet. ”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Nyman Juha, erityissuunnittelija, puhelin 310 70198

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

27.4.2010

10-73/380

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-87/38
Stn dnri	
Saap./Anl.	06-05-2010

158 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
KOULUMIEHEN VALTUUSTOALOITTEESTA HUUMERIIPPUVAISTEN
ERI HOITOMUOTOJEN VAIKUTTAVUUDESTA

Sosv 2010-73
Esityslistan asia Sosj/13

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan sosiaalivirasto tarjoaa monipuolista hoitoa huumeriippuvaisille. Toimintaa toteutetaan sekä omana että ostopalvelutoimintana. Sosiaaliviraston palvelustrategian mukaan hoidon painopiste on avohoidossa. Avohoitoa kehittämällä lisätään palvelujen saatavuutta päihdeongelman varhaisemmassa vaiheessa ja vaikutetaan laitoshoidon tarpeen vähentymiseen. Hoitoa toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella.

Suomessa laittomien huumeiden käyttö on vähäistä verrattuna muuhun Eurooppaan. Yleisin laiton huume Suomessa on kannabis ja yleisimmin injektiona käytettyjä huumeita ovat amfetamiini ja opioidit. Amfetamiinin ja opioidien ongelmakäyttäjiä on arvioitu olevan pääkaupunkiseudulla noin 0,9 – 1,3 % 15–55 -vuotiaasta väestöstä. Huumausaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista noin joka toisella ensisijainen hoitoon hakeutumisen syy on opioidiriippuvuus, joka seitsemännellä stimulantti kuten amfetamiini ja joka kymmenennellä kannabis. Huumeiden sekakäyttö on yleistä ja huumeiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista opioidiriippuvaisista noin kaksi kolmesta on käyttänyt vähintään kolmea eri hoitoon hakeutumiseen liittyvää päihdettä.

Opioidikorvaushoitoa voidaan tarjota ainoastaan opiaateista riippuvaiselle. Tämä kattaa vain osan huumeriippuvaisten hoidosta. Kannabisriippuvuuteen ei ole olemassa lääkkeellistä korvaushoitoa. Kannabisriippuvuudessa psykososiaalisella hoidolla voidaan näyttöön perustuvasti lisätä vieroittuneiden määrää ja vähentää huumeista aiheutuvia haittoja. Amfetamiiniriippuvuuteen ja sen johdosten kuten kokaiiniin riip-

27.4.2010

puvuuteen ei ole olemassa lääkkeellistä korvaushoitoa, mutta vieroitautumisesta johtuvia oireita voidaan hoitaa lääkkeillä.

Opioidiriippuvaisen korvaushoito kuuluu hoitotakuulainsäädännön piiriin ja hoito tulee tarjota asiakkaille, jotka on arvioitu hoitoon sopiviksi. Korvaushoidon arvioon on hakijoita yhä enenevässä määrin. Arvioidut ja hoitoon hyväksytyt on otettava määräajassa hoidon piiriin. Korvaushoitoa kehitetään jatkuvasti niin, että kasvavaan tarpeeseen pystytään vastaamaan. Hoitoa on tarkoitus kohdentaa niin, että hoito on yksilökohtaisesti oikea-aikaista ja oikein mitoitettua. Tämä tarkoittaa sitä, että korvaushoitoa lisättyä psykososiaalisella tuella tarjotaan määräajaksi päihitteettömyyteen motivoituneille ja haittoja vähentävää korvaushoitoa kohdennetaan niille, joilla on oheiskäyttöä eikä motivaatiota muutokseen. Korvaushoidon kokonaisuutta suunnitellaan HUS:n, sosiaaliviraston ja terveystieteiden kesken.

Opioidikorvaushoito parantaa merkittävästi opioidiriippuvaisen hoidossa pysymistä, mikä puolestaan parantaa hoitotulosta toisin kuin hoidon keskeyttäminen. Vuonna 2005 HYKSissä tehdyssä seurannassa vuoden kuluttua korvaushoidon aloittamisesta hoitoyksikön hoidossa oli edelleen 94 % potilaista ja vuonna 2009 julkaistussa, toisella aineistolla tehdyssä tutkimuksessa, vuoden päästä hoidon aloittamisesta 80 % oli pysynyt hoidossa. Puolitoista vuotta hoidon aloittamisesta hoidossa oli edelleen 77 %. Opioidikorvaushoidossa olleista amfetamiini- tai kannabisiippuvaisista noin kolmasosalla ei esiintynyt myöskään amfetamiinin ja kannabiksen käyttöä korvaushoidon aikana.

Lääkkeettömien yhteisöhoitojen tehokkuutta ei ole tutkittu satunnaistetuissa kokeissa ja julkaistut selvitykset perustuvat yleensä valikoituneisiin potilasaineistoihin. Huumeriippuvaiset ovat keskimäärin valmiimpia lääkkeellisiin kuin lääkkeettömiin hoitovaihtoehtoihin. Lääkkeettömiin hoitoihin halukkaat ovat keskimääräistä motivoituneempia lopettamaan huumeiden käytön. Lääkkeettömiin yhteisöhoitoihin hakeudutaan vasta opioideista vieroittumisen jälkeen. Lyhyet huumeriippuvaisten yhteisöhoidot onnistuvat harvoin. Käypä Hoito -suosituksen mukaan ilman korvaushoitoa opioideista riippuvaiset pysyvät hoidossa niin huonosti, että psykososiaalisia hoitoja on voitu tutkia vain etupäässä korvaushoitoa saavilla potilailla.

Lääkkeetön yhteisöhoito on tehokas niille opioidiriippuvaisille asiakkaille, jotka ovat ko. hoitoon motivoituneita. Hoidon teho ei kuitenkaan tule esiin, jos katsotaan koko opioidiriippuvaisten ryhmää. Sosiaalivirastossa on kuitenkin huomattu, että huumeriippuvaisten sitoutuneisuus pitkiin lääkkeettömiin hoitoihin on vähentynyt, eikä niihin hakeuduta. Li-

27.4.2010

säksi keskeytykset ovat yleisiä. Tämän vuoksi sosiaalivirasto on yhteistyössä Kalliolan settlementin ja A-klinikkasäätiön kanssa kehittämässä uutta lääkkeetöntä huumehoitomallia. Tänä vuonna lääkkeetöntä huumehoitoa ei olla vähentämässä vuoden 2009 tasosta.

Eri huumehoitojen vaikuttavuutta on vaikea verrata keskenään. Paras näyttö saataisiin satunnaistetusta ja kontrolloidusta tutkimuksesta, jossa pitäisi satunnaistaa tutkimukseen halukkaat henkilöt lääkkeelliseen ja lääkkeettömään hoitohaaraan. Eri hoitovaihtoehtoihin motivoituneiden asiakkaiden määrä ja lähtötilanne motivaation suhteen vaihtelevat paljon. Tästä johtuen esiin nousee kysymys, kannattaako näitä hoitomuotoja mitata samoilla kriteereillä, kun hoitomuotojen lähtökohdat, tavoitteet ja asiakaskunta eroavat suuresti toisistaan.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) ylläpitää hoitopaikkatietokantaa, jossa on nähtävissä päihdehoidon yksiköiden omat ilmoitukset niiden toiminnasta ja tuloksista. THL, joka on alan sektoritutkimuslaitos, ei ole tällä hetkellä käynnistämässä huumehoitojen vaikuttavuuteen kohdistuvaa tutkimusta. Sosiaalilautakunta pitää kannatettavana, että sosiaalivirasto osallistuisi kumppanina tällaiseen selvitykseen, mikäli THL käynnistää selvityksen.

Lisätiedot:

Aalto Mari, sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö, puhelin 310 44650
Salovaara Kari, kehittämiskonsultti, puhelin 310 42351

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

14.5.2010

1/1

Helsingin kaupunki
Hallintokeskuksen kirjaamo
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-84/38
Stn dnr	
Saap./Anl.	17-05-2010

Kaupunginhallitukselle

Vastaus lausuntopyyntöön selvitys huumeriippuvaisten hoitomuotojen vaikuttavuudesta Suomessa

Terhi Koulumies ym. ovat 20.1.2010 esittäneet aloitteen kaupunginvaltuustolle (02-5/10), jossa ehdotetaan, että "kaupunki toteuttaisi itse tai osallistuisi yhteistyökumppanin kanssa selvitykseen, jossa selvitetään huumeriippuvaisten eri hoitomuotojen vaikuttavuutta Suomessa".

Todettakoon, että taustainformaatiota tästä teemasta on saatavilla varsin niukasti. Tietokeskuksessa kootaan kuolinsyytilastoja ja esimerkiksi alkoholisyihin kuolleista saadaan informaatiota Tilastokeskuksen kautta. Muista päihteistä kuin alkoholista on sen sijaan saatavilla varsin vähän tietoa kuntatasolla. Esimerkiksi huumekuolemat sisältyvät myrkytystapaturmiin ja ne luokitellaan ainoastaan koko maan tasolla. Aineistoa ehdotettuun selvitykseen ei valitettavasti ole olemassa.

Helsingin kaupungin monissa hallintokunnissa ja virastoissa selvitetään kunkin hallintokunnan oman toiminnan seurantaan, tarpeisiin ja sisältöihin liittyviä kysymyksiä, kuten eri hoitomuotojen vaikuttavuutta.

Timo Cantell
tutkimuspäällikkö

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio
PL 5500 00099 HELSINGIN KAUPUNKI tietokeskus.kirjaamo@hel.fi	Siltasaarenkatu 18-20 A Helsinki 53 tietokeskus.kirjaamo@hel.fi	Vaihde (09) 310 1612 www.hel.fi/tietokeskus	(09) 310 36601

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 82/316
Stri dnr	
Saap./Anl.	21-04-2010

101 §
LAUSUNTO ALOITTEESTA KOTIHOIDOSSA OLEVIEN HYVIEN MIE-
LENTERVEYSKUNTOUTUSPALVELUJEN EDELITYKSIKSIÄ

Terke 2010-272
Esityslistan asia TJA/11

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteeseen seuraavan, esittelijän eh-
dotuksen mukaisen lausunnon:

"Iäkkäiden mielenterveyshäiriöt ja hoidon porrastus

Noin viidesosalla ikäihmisistä on mielenterveysongelmia. Mielenterve-
yshäiriöt ovat samoja kuin nuoremmilla aikuisilla, mutta vanhusikäisten
hoidossa on otettava huomioon heille tavallinen muu sairastaminen ja
siihen liittyvä lääkehoito sekä vanhimmissa ikäryhmissä yleistyvät
muistisairaudet. Masennus ja ahdistuneisuus ovat suhteellisen yleisiä,
sillä hoitoa edellyttävää masennusta on 10 – 15 %:lla yli 65-vuotiaista.
Vakavaa psykoottistasoista masennusta on noin 1 – 3 %:lla. Van-
husikäisten psykoosit ovat melko harvinaisia, mutta suurten ikäluokkien
vanhetessa myös psykoosisairauksista kärsivien määrä lisääntyy huo-
mattavasti. Muistisairauksiin kuten Alzheimerin tautiin, liittyy usein
psykkisiä oireita kuten masennusta, epärealistista epäluuloisuutta ja
varsin usein ns. käytösoireita, kuten kiihtymystä tai aggressiivisuutta.
Päihdeongelmat näyttävät olevan merkittävästi yleistymässä iäkkäiden
keskuudessa.

Helsingissä pyritään noudattamaan porrasteista hoitomallia. Sen mu-
kaan iäkkäät henkilöt, joilla ei ole mielenterveyden häiriötä tai joilla on
niihin riski, mutta ei oireita, hyötyvät yleisestä terveyden edistämisestä
ja ehkäisevistä palveluista. Lievistä tai keskivaikeista mielenterveyshäi-
riöistä kärsiville apua tarjotaan perusterveydenhuollon kautta siten, että
hoitavalla henkilöllä on mahdollisuus konsultoida psykiatrian asiantunti-
jaa. Komplisoituneita keskivaikeita mielenterveyshäiriöitä sairastavien
hoidossa tavoitteena on rakentaa konsultaatioapua ja hoitoa antavia
moniammatillisia työryhmiä, jotka tarpeen mukaan myös liikkuvat poti-
laan luokse. Vakavimmista häiriöistä kärsivät vanhukset tarvitsevat

13.4.2010

akuuttia osastotutkimusta ja -hoitoa ja osa heistä myös pitempiaikaista psykiatrista tukea tarjoavaa hoitopaikkaa.

Ehkäisy, tunnistaminen ja hoito kaupungin palveluissa

Sosiaaliviraston vanhusten sosiaali- ja lähityön painopistealueena on syrjäytymisvaarassa olevien ja yksinäisten ikääntyneiden aktiivinen etsiminen. Yksilöllistä palvelutarpeiden kartoitusta ja neuvontaa tehdään ikäihmisten hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä (ent. ehkäisevä kotikäynti), joita tarjotaan vuosittain kaikille 75 vuotta täyttävälle, jotka eivät ennestään ole palvelujen piirissä. Lakisääteiset palvelutarpeen arviointikäynnit tehdään 75 vuotta täyttäneiden luo. Nämä toteutetaan sosiaaliviraston tai terveyskeskuksen työntekijän toimesta tai heidän yhteiskäyntinään ja käyntejä on vuosittain n. 600.

Vanhusten palvelukeskuksia kehitetään entistä aktiivisemmiksi ja monipuolisemmiksi neuvonnan antajiksi ja syrjäytymisvaarassa olevien taivoittamista korostetaan. Erilaisissa vertais- ja tukiryhmissä oli vuonna 2009 asiakaskäyntejä 26 250. Ikäihmisten sosiaali- ja terveysneuvonnan sekä palveluohjauksen vahvistamista ja itsehoitopisteitä on pilotoitu vuosina 2008 – 2009 ja nyt ollaan luomassa hyvinvointikeskusten verkosto osana monipuolisen vanhustenkeskusten verkostoa.

Ensisijainen vastuu iäkkäiden henkilöiden lievien ja keskivaikkeiden mielenterveysongelmien tunnistamisesta ja hoidosta on perusterveydenhuollolla. Jokaisella helsinkiläisellä on terveysasemalla nimetty oma lääkäri ja oma terveydenhoitaja, joiden laaja-alaiseen lähestymistapaan sisältyy myös mielenterveyden seuranta. Perustason mielenterveysosaamista vahvistavat kaikilla terveysasemilla toimivat psykiatriset sairaanhoitajat. Tämänkaltainen hoitomalli on osoittautunut hyödylliseksi ikääntyneiden masennuspotilaiden hoidossa.

Kotihoidossa palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelman laatimiseen sisältyy asiakkaan tilanteen kokonaisvaltainen arviointi, joka sisältää myös mielenterveydelliset kysymykset. Palveluista vastaa moniammatillinen tiimi. Kotihoidon 24 lääkäristä 8 on geriatreja, joiden koulutukseen sisältyy vanhuspsykiatrinen osuus. Tarvittaessa lääkärit konsultoivat vanhuspsykiatrian erityisasiantuntijoita. Kotihoidon mielenterveysosaamista vahvistaa myös viisi alueellista mielenterveystiimiä. Vuonna 2009 mielenterveystiimien asiakkaista 119 oli vähintään 75-vuotiaita ja käyntejä tehtiin yhteensä 860 (7,2 käyntiä/asiakas).

Erikoissairaanhoidon palvelut

Terveyskeskuksen psykiatriaosaston konsultaatiopoliklinikan työntekijät tukevat terveysasemien, kaupunginsairaalan ja kotihoidon työtä. Päi-

13.4.2010

vystyksellisiä tilannearvioita tehdään Auroran sairaalan päivystysyksikössä vuosittain n. 500:lle yli 65-vuotiaalle. Psykiatriaosastossa on viime vuosina ollut vuosittain hoidossa noin 450-500 yli 75-vuotiasta helsinkiläistä.

HYKS-Psykiatriakeskuksessa toimii vanhuspsykiatrian poliklinikka ja kaksi vanhuspsykiatrian vuodeosastoa. HUS vanhuspsykiatrian tehtäväalueita ovat iäkkäiden kaikkein vaikeimpien psyykkisten oireyhtymien hoitaminen, vaativat diagnostiset tutkimukset ja harvinaiset, vakavat mielenterveysongelmat.

Helsingin psykiatriassa aloitti 1.4.2010 työnsä vanhuspsykiatrian konsultoiva apulaisylilääkäri, jonka tehtävänä on kliinisen potilastyön lisäksi vastata vanhuspsykiatrian potilasohjauksesta ja koordinoida HUS:n kanssa tapahtuvaa vanhuspsykiatrian toimintaa.

Suursuon sairaala

Kaupunginsairaalaan 1.1.2010 liitetyssä Suursuon sairaalassa kehitetään psykogeriatrasta arviointia ja hoitoa. Jo saatujen alkuvuoden kokemusten perusteella siellä voidaan esimerkiksi jatkokuntouttaa ja arvioida potilaita, joita ei pystytty kotiuttamaan heti HUS:n vanhuspsykiatrian vuodeosastohoidon jälkeen. Näin on voitu toteuttaa onnistuneita kotiutuksia ja siirtoja kevyemmille hoitotasolle. Jatkossa sairaala tulee tekemään läheistä yhteistyötä HUS:n vanhuspsykiatrian ja terveyskeskuksen psykiatriaosaston kanssa.

Iäkkäiden lääkehoito ja mahdollinen ylilääkitys

Ikäihmisen lääkehoidon kokonaisarviointi tulee tehdä säännöllisin väliajoin. Perusteellisen geriatrisen arvioinnin seurauksena monisairaalle ikäihmiselle määrättävien lääkkeiden lukumäärä saattaa jopa kasvaa. Tämä johtuu siitä, että hänen eri sairauksiaan ja oireitaan voidaan nykyisin hoitaa tehokkailla täsmälääkkeillä. Tällöin kyse ei ole ylilääkityksestä, vaan entistä paremmin kohdennetusta lääkehoidosta.

Ikääntyneiden onnistunut psykolääkitys on erityisen haasteellista. Avohoidon psyykenlääkkeiden käyttö on väestöön suhteutettuna yleisintä vanhimmissa ikäluokissa. Psykiatrisen lääkehoidon käytössä tärkeää on lääkehoidon oikea ja yksilöllinen kohdentaminen siitä hyötyväälle vanhukselle ja hoitovasteen tiivis seuranta.

Terveyskeskuksessa on kehitetty kotihoidon asiakkaina kotona tai palvelutaloissa asuvien lääkehoitoon toimintatavat, joilla pyritään estämään haitallinen monilääkitys ja lääkkeiden haitalliset yhteisvaikutukset. Kotihoidossa ja sosiaaliviraston omassa palveluasumisessa on li-

13.4.2010

säksi käytössä hoidon laadun arviointimenetelmä RAI (Resident Assessment Instrument), jolla voidaan seurata esimerkiksi lääkehoidon toteutumista. Tulosten perusteella kehitys on ollut myönteistä.

Henkilökunnan koulutus ja konsultaatiot

Terveyskeskus järjestää 2010-2011 vanhuspsykiatrian syventävän koulutuksen, johon osallistuu terveyskeskuksesta 26 ja sosiaalivirastosta 12 työntekijää eri ammattiryhmistä ja yksiköistä (lääkäreitä, eritasoisia hoitajia ja fysioterapeutteja). Sosiaalivirastossa on meneillään vanhuspalvelujen ja kehitysvammahuollon työntekijöille psykiatrisen hoidon erikoisammattitutkintoon tähtäävä koulutus, johon osallistuu vanhusten palveluasumisen työntekijöitä. Sosiaali- ja terveystoimi huolehtivat, että työntekijät osallistuvat myös muihin alan koulutuksiin aktiivisesti.

Yhteenveto

Terveyslautakunta toteaa, että iäkkäiden mielenterveysongelmien esiintyvyydestä ja suositeltavista hoitolinjoista on saatavilla tutkimuksellista ja tilastollista tietoa, joten erillisen selvityksen tekeminen ei ole tarpeellista. Palvelujen jatkuva kehittäminen toimijoiden yhteistyönä on kuitenkin tärkeää. Erityisesti tulee panostaa ikääntyneiden mielenterveysongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja hoidon saatavuuteen. Kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä tulee iäkkäitä henkilöitä kohdattaessa kiinnittää huomiota heidän mahdollisiin mielenterveysongelmiinsa ja tarjota asianmukainen hoito tai ohjaus hoidon piiriin.

Nykyisen palvelujärjestelmän toimivuutta ja työnjakoa tulee arvioida ja kehittää jo suunnitellusti ns. hoitoketjuyhteistyössä terveyskeskuksen eri osastojen, sosiaalitoimen vanhuspalvelujen ja HUS vanhuspsykiatrian yksikön yhteistyönä.

Lopuksi terveyslautakunta toteaa, että ikääntyviä hoitavien ammattihenkilöiden vanhuspsykiatrian ajantasaista osaamista tulee laajentaa ja syventää täydennyskoulutuksen ja työnohjauksen avulla. Kasvavan palvelukysynnän vuoksi tulisi terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutuksessa lisätä vanhuspsykiatrian alan opetusta. Yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja palvelujen käyttäjien edustajien kanssa pidetään myös tärkeänä.

Terveysvaikutusten arviointi

lääkät mielenterveysongelmista kärsivät henkilöt ovat erityisen haavoittuva ryhmä, johon kuuluvilla on usein alentunut kyky hankkia itselleen tarvittavaa apua ja tukea ja kohonnut riski syrjäytyä. Tämän vuoksi heidän hoidossaan tulee olla aktiivinen ja palveluja tulee tarjota riittävästi. Mielenterveysongelmien esiintyvyys iäkkäillä henkilöillä sekä hei-

13.4.2010

dän palvelujen tarpeensa ovat tiedossa, joten erillisen selvityksen tekeminen ei toisi oleellista lisätietoa heidän tilanteestaan.”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Käsittely

Jäsen Ravela ehdotti jäsen Autin kannattaman asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Palautusesityksestä suoritettussa äänestyksessä todettiin terveyslautakunnan kannattavan käsittelyn jatkamista esittelijän tässä kokouksessa äänin 7 (Razai, Kousa, Kuuskoski, Muurinen, Huovinen, Tuominen, Malinen) – 2 (Autti, Ravela).

Lisätiedot:

Nuutinen Hanna-Leena, erityissuunnittelija, puhelin 310 42662

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

27.4.2010

10-74/316

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-82/316
Stn dn	
Saap./Anl.	06-05-2010

155 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU KATI PEL-
TOLAN YM. ALOITTEESTA KOTIHOIDOSSA OLEVIEN VANHUSTEN
HYVIEN MIELENTERVEYSKUNTOUTUSPALVELUJEN EDELLYTYK-
SISTÄ

Sosv
Esityslistan asia Sosj/10

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seu-
raavan sisältöisen lausunnon:

Iäkkäiden mielenterveyshäiriöt ja hoidon porrastus

Noin viidesosalla ikäihmisistä on mielenterveysongelmia. Mielenterve-
yshäiriöt ovat samoja kuin nuoremmilla aikuisilla, mutta vanhusikäisten
hoidossa on otettava huomioon heille tavallinen muu sairastaminen ja
siihen liittyvä lääkehoito sekä vanhimmissa ikäryhmissä yleistyvät
muistisairaudet. Masennus ja ahdistuneisuus ovat suhteellisen yleisiä,
sillä hoitoa edellyttävää masennusta on 10 – 15 %:lla yli 65-vuotiaista.
Vakavaa psykoottistasoista masennusta on noin 1 – 3 %:lla. Vanhus-
ikäisten psykoosit ovat melko harvinaisia, mutta suurten ikäluokkien
vanhetessa myös psykoosisairauksista kärsivien määrä lisääntyy huo-
mattavasti. Muistisairauksiin kuten Alzheimerin tautiin, liittyy usein
psykkisiä oireita kuten masennusta, epärealistista epäluuloisuutta ja
varsin usein ns. käytösoireita, kuten kiihtymystä tai aggressiivisuutta.
Päihdeongelmat näyttävät olevan merkittävästi yleistymässä iäkkäiden
keskuudessa.

Helsingissä pyritään noudattamaan porrasteista hoitomallia. Sen mu-
kaan iäkkäät henkilöt, joilla ei ole mielenterveyden häiriöitä tai joilla on
niihin riski, mutta ei oireita, hyötyvät yleisestä terveyden edistämisestä
ja ehkäisevistä palveluista. Lievistä tai keskivaikeista mielenterveyshäi-
riöistä kärsiville apua tarjotaan perusterveydenhuollon kautta siten, että
hoitavalla henkilöllä on mahdollisuus konsultoida psykiatrian asiantunti-
jaa. Komplisoituneita keskivaikeita mielenterveyshäiriöitä sairastavien
hoidossa tavoitteena on rakentaa konsultaatioapua ja hoitoa antavia

27.4.2010

moniammatillisia työryhmiä, jotka tarpeen mukaan myös liikkuvat potilaan luokse. Vakavimmista häiriöistä kärsivät vanhukset tarvitsevat akuuttia osastotutkimusta ja -hoitoa ja osa heistä myös pitempiaikaista psykiatriasta tukea tarjoavaa hoitopaikkaa.

Ehkäisy, tunnistaminen ja hoito kaupungin palveluissa

Sosiaaliviraston vanhusten sosiaali- ja lähityön painopistealueena on syrjäytymisvaarassa olevien ja yksinäisten ikääntyneiden aktiivinen etsiminen. Yksilöllistä palvelutarpeiden kartoitusta ja neuvontaa tehdään ikäihmisten hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä (ent. ehkäisevä kotikäynti), joita tarjotaan vuosittain kaikille 75 vuotta täyttävälle, jotka eivät ennestään ole palvelujen piirissä. Lakisääteiset palvelutarpeen arviointikäynnit tehdään 75 vuotta täyttäneiden luo. Nämä toteutetaan sosiaaliviraston tai terveyskeskuksen työntekijän toimesta tai heidän yhteiskäyntinään ja käyntejä on vuosittain noin 600.

Vanhusten palvelukeskuksia kehitetään entistä aktiivisemmiksi ja monipuolisemmiksi neuvonnan antajiksi ja syrjäytymisvaarassa olevien tavoittamista korostetaan. Erilaisissa vertais- ja tukiryhmissä oli vuonna 2009 asiakaskäyntejä 26 250. Ikäihmisten sosiaali- ja terveysneuvonnan sekä palveluohjauksen vahvistamista ja itsehoitopisteitä on pilotoitu vuosina 2008 – 2009 ja nyt ollaan luomassa hyvinvointikeskusten verkosto osana monipuolisen vanhustenkeskusten verkostoa.

Ensisijainen vastuu iäkkäiden henkilöiden lievien ja keskivaikeiden mielenterveysongelmien tunnistamisesta ja hoidosta on perusterveydenhuollolla. Jokaisella helsinkiläisellä on terveysasemalla nimetty oma lääkäri ja oma terveydenhoitaja, joiden laaja-alaiseen lähestymistapaan sisältyy myös mielenterveyden seuranta. Perustason mielenterveysosaamista vahvistavat kaikilla terveysasemilla toimivat psykiatriset sairaanhoitajat. Tämänkaltainen hoitomalli on osoittautunut hyödylliseksi ikääntyneiden masennuspotilaiden hoidossa.

Kotihoidossa palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelman laatimiseen sisältyy asiakkaan tilanteen kokonaisvaltainen arviointi, joka sisältää myös mielenterveydelliset kysymykset. Palveluista vastaa moniammatillinen tiimi. Kotihoidon 24 lääkäristä 8 on geriatreja, joiden koulutukseen sisältyy vanhuspsykiatrinen osuus. Tarvittaessa lääkärit konsultoivat vanhuspsykiatrian erityisasiantuntijoita. Kotihoidon mielenterveysosaamista vahvistaa myös viisi alueellista mielenterveystiimiä. Vuonna 2009 mielenterveystiimien asiakkaista 119 oli vähintään 75-vuotiaita ja käyntejä tehtiin yhteensä 860 (7,2 käyntiä/asiakas).

27.4.2010

Erikoissairaanhoidon palvelut

Terveyskeskuksen psykiatriaosaston konsultaatiopoliklinikan työntekijät tukevat terveysasemien, kaupunginsairaalan ja kotihoidon työtä. Päivystyksellisiä tilannearvioita tehdään Auroran sairaalan päivystysyksikössä vuosittain n. 500:lle yli 65-vuotiaalle. Psykiatriaosastossa on viime vuosina ollut vuosittain hoidossa noin 450–500 yli 75-vuotiaasta helsinkiläistä.

HYKS-Psykiatriakeskuksessa toimii vanhuspsykiatrian poliklinikka ja kaksi vanhuspsykiatrian vuodeosastoa. HUS vanhuspsykiatrian tehtäväaluetta ovat iäkkäiden kaikkein vaikeimpien psyykkisten oireyhtymien hoitaminen, vaativat diagnostiset tutkimukset ja harvinaiset, vakavat mielenterveysongelmat.

Helsingin psykiatriassa aloitti 1.4.2010 työnsä vanhuspsykiatrian konsultoiva apulaisylilääkäri, jonka tehtävänä on kliinisen potilastyön lisäksi vastata vanhuspsykiatrian potilasohjauksesta ja koordinoida HUS:n kanssa tapahtuvaa vanhuspsykiatrian toimintaa.

Suursuon sairaala

Kaupunginsairaalaan 1.1.2010 liitettyssä Suursuon sairaalassa kehitetään psykogeriatrasta arviointia ja hoitoa. Jo saatujen alkuvuoden kokemusten perusteella siellä voidaan esimerkiksi jatkokuntouttaa ja arvioida potilaita, joita ei pystytty kotiuttamaan heti HUS:n vanhuspsykiatrian vuodeosastohoidon jälkeen. Näin on voitu toteuttaa onnistuneita kotiutuksia ja siirtoja kevyemmille hoitotasolle. Jatkossa sairaala tulee tekemään läheistä yhteistyötä HUS:n vanhuspsykiatrian ja terveyskeskuksen psykiatriaosaston kanssa.

Iäkkäiden lääkehoito ja mahdollinen ylilääkitys

Ikäihmisen lääkehoidon kokonaisarviointi tulee tehdä säännöllisin väliajoin. Perusteellisen geriatrisen arvioinnin seurauksena monisairaalle ikäihmiselle määrättävien lääkkeiden lukumäärä saattaa jopa kasvaa. Tämä johtuu siitä, että hänen eri sairauksiaan ja oireitaan voidaan nykyisin hoitaa tehokkailla täsmälääkkeillä. Tällöin kyse ei ole ylilääkityksestä, vaan entistä paremmin kohdennetusta lääkehoidosta.

Ikääntyneiden onnistunut psyykelääkitys on erityisen haasteellista. Avohoidon psyykenlääkkeiden käyttö on väestöön suhteutettuna yleisintä vanhimmissa ikäluokissa. Psykiatrisen lääkehoidon käytössä

27.4.2010

tärkeää on lääkehoidon oikea ja yksilöllinen kohdentaminen siitä hyötyvälle vanhukselle ja hoitovasteen tiivis seuranta.

Terveyskeskuksessa on kehitetty kotihoidon asiakkaina kotona tai palvelutaloissa asuvien lääkehoitoon toimintatavat, joilla pyritään estämään haitallinen monilääkitys ja lääkkeiden haitalliset yhteisvaikutukset. Kotihoidossa ja sosiaaliviraston omassa palveluasumisessa on lisäksi käytössä hoidon laadun arviointimenetelmä RAI (Resident Assessment Instrument), jolla voidaan seurata esimerkiksi lääkehoidon toteutumista. Tulosten perusteella kehitys on ollut myönteistä.

Henkilökunnan koulutus ja konsultaatiot

Terveyskeskus järjestää 2010-2011 vanhuspsykiatrian syventävän koulutuksen, johon osallistuu terveyskeskuksesta 26 ja sosiaalivirastosta 12 työntekijää eri ammattiryhmistä ja yksiköistä (lääkäreitä, eritasoisia hoitajia ja fysioterapeutteja). Sosiaalivirastossa on meneillään vanhuspalvelujen ja kehitysvammahuollon työntekijöille psykiatrisen hoidon erikoisammattitutkintoon tähtäävä koulutus, johon osallistuu vanhusten palveluasumisen työntekijöitä. Sosiaali- ja terveystoimi huolehtivat, että työntekijät osallistuvat myös muihin alan koulutuksiin aktiivisesti.

Yhteenveto

Sosiaalilautakunta toteaa, että iäkkäiden mielenterveysongelmien esiintyvyydestä ja suositeltavista hoitolinjoista on saatavilla tutkimuksellista ja tilastollista tietoa, joten erillisen selvityksen tekeminen ei ole tarpeellista. Palvelujen jatkuva kehittäminen toimijoiden yhteistyönä on kuitenkin tärkeää. Erityisesti tulee panostaa ikääntyneiden mielenterveysongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja hoidon saatavuuteen. Kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä tulee iäkkäitä henkilöitä kohdattaessa kiinnittää huomiota heidän mahdollisiin mielenterveysongelmiinsa ja tarjota asianmukainen hoito tai ohjaus hoidon piiriin.

Nykyisen palvelujärjestelmän toimivuutta ja työnjakoa tulee arvioida ja kehittää jo suunnitellusti ns. hoitoketjuyhteistyössä terveyskeskuksen eri osastojen, sosiaalitoimen vanhuspalvelujen ja HUS vanhuspsykiatrian yksikön yhteistyönä.

Lopuksi sosiaalilautakunta toteaa, että ikääntyviä hoitavien ammattihenkilöiden vanhuspsykiatrian ajantasaista osaamista tulee laajentaa ja syventää täydennyskoulutuksen ja työnohjauksen avulla. Kasvavan palvelukysynnän vuoksi tulisi terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutuksessa lisätä vanhuspsykiatrian alan opetusta. Yhteistyötä

27.4.2010

kolmannen sektorin toimijoiden ja palvelujen käyttäjien edustajien kanssa pidetään myös tärkeänä.

Terveysvaikutusten arviointi

lääkkäät mielenterveysongelmista kärsivät henkilöt ovat erityisen haavoittuva ryhmä, johon kuuluvilla on usein alentunut kyky hankkia itselleen tarvittavaa apua ja tukea ja kohonnut riski syrjäytyä. Tämän vuoksi heidän hoidossaan tulee olla aktiivinen ja palveluja tulee tarjota riittävästi. Mielenterveysongelmien esiintyvyys iäkkäillä henkilöillä sekä heidän palvelujen tarpeensa ovat tiedossa, joten erillisen selvityksen tekeminen ei toisi oleellista lisätietoa heidän tilanteestaan.

Lisätiedot:

Säilä Minna, kehittämiskonsultti, puhelin 310 43935

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

11.5.2010

10-223/361

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-475/361
Stn dnr	-
Saap./Anl.	19-05-2010

208 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU OUTI
ALANKO-KAHILUODON VALTUUSTOALOITTEESTA KULJETUSPAL-
VELUJEN LAADUN PARANTAMISEKSI

Sosv 2010-223
Esityslistan asia Sosj/40

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunta päätti 21.6.2005 (§ 404 ja § 405) vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten järjestämisessä tarvittavien Helsingin matkapalvelukeskuksen palvelujen ja Helsingin matkapalvelun liikennöinnin palvelujen hankinnasta. Kuljetuspalvelujen hankinta toteutettiin liikenne- ja viestintäministeriön suositusten mukaisella menettelyllä, jossa asiakaskuljetusten yhdistely- ja välityspalvelu (matkapalvelukeskus) hankittiin omana kokonaisuutena ja palveluun liittyvä liikennöinti omana kokonaisuutena. Sopimuskausi päättyi vuoden 2008 lopussa, jonka jälkeen sosiaalivirasto ja palvelun tuottaja TDC Oy päättivät käyttää sopimuksen optiota 30.6.2009 saakka.

Edelleen sosiaalilautakunta päätti 27.5.2008, § 174, että vanhusten ja vammaisten kuljetuspalvelujen matkapalvelukeskustoiminta järjestetään 1.7.2009 alkaen toistaiseksi Helsingin kaupungin Palmia-liikelaitoksen kanssa. Palmia on Helsingin kaupungin täysin omistama liikelaitos. Palvelun tuottaa Palmian Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikkö.

1.12.2009 alkaen palvelukokonaisuuden nimi on ollut "Helsingin Matkapalvelu".

Palvelusäännöt

Kuljetuspalveluista on vuonna 2007 laadittu asiakasohje, joka on jaettu kaikille asiakkaille. Asiakasohjeessa on kerrottu asiakkaan oikeuksista

11.5.2010

ja velvollisuuksista. Matkapalvelukeskustoiminnan siirtyessä Palmialle 1.7.2009 ei palveluehtoihin ole tehty muutoksia.

Toimitustarkkuus

Helsingin Matkapalvelun asiakkaan on mahdollista tilata matka joko lähtöajan tai ehdottoman perille saapumisajan mukaan. Ehdottoman perille saapumisajan mukaan tilattu matka ei saa myöhästyä yhtään sovitusta ajasta.

Helsingin Matkapalvelun asiakkailta on oikeus kahteen yhdensuuntaiseen ns. pikamatkaan kuukaudessa asiointimatkojen osalta ja kahteen yhdensuuntaiseen pikamatkaan työ- ja opiskelumatkojen osalta. Pikamatka tarkoittaa sitä, että Helsingin Matkapalvelu toimittaa tavanomaisesta henkilöautoa käyttävälle asiakkaalle ajoneuvon 15 minuutin kuluessa tilauksesta ja invavarustellun ajoneuvon 45 minuutin kuluessa tilauksesta. Pikamatkoja on mahdollista käyttää esimerkiksi silloin, kun asiakkaan on erittäin tärkeää saada matka mahdollisimman nopeasti.

Helsingin Matkapalvelun asiakasohjeessa on kuvattu matkan tilaamiseen liittyvät aikarajat. Ohjeen mukaan: ”Jos tilaatte matkanne vähemmän kuin 40 minuuttia ennen toivottua lähtöaikaa, auto tulee noutamaan teitä 0-50 minuutin kuluessa.” Aikarajat ovat välttämättömiä yhdistelemisen ja autojen saatavuuden varmistamiseksi.

Helsingin Matkapalvelussa seurataan jatkuvasti toimitustarkkuutta. Ennen välityspalvelun siirtoa Palmialle kuljetuspalvelujen vakiintunut toimitustarkkuus oli noin 95 %. Tämä tarkoittaa niiden matkojen lukumäärää, joissa ajoneuvo saapuu enintään 10 minuuttia luvatus noutoajan jälkeen. Heinäkuun palvelun tuottajan vaihtumisen jälkeen toimitustarkkuus on jonkin verran alentunut.

Helsingin Matkapalvelun kautta tehdään vuosittain noin 480 000 matkaa. Näin suuressa määrässä matkoja tapahtuu väistämättä joitain epäonnistumisia. Asiakkaita on kehoitettu ottamaan yhteyttä Palmiaan tilanteissa, jossa auto on yli 10 minuuttia myöhässä. Palmia ja sosiaalivirasto kehittävät palvelua jatkuvasti, jotta tilanteita, joissa auto on myöhässä sovitusta noutoajasta, ei syntyisi. Tässä kehitystyössä asiakkaiden antama asiakaspalaute on ensiarvoisen tärkeää. Sosiaalivirasto toivookin, että asiakkaat antaisivat kaikista myöhästyneistä kuljetuksista palautteen, jotta epäonnistumisen syyt voidaan selvittää ja korjata.

11.5.2010

Matkojen yhdistäminen ja tolppalupa

Helsingin Matkapalvelun tavoitteena on yhdistellä asiakkaiden matkoja. Matkojen yhdistelyllä pyritään takaamaan kaluston riittävyys, kustannusten hallinta ja vähentämään vaikeavammaisten ja vanhusten kuljetuksista aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Yhdistelyjärjestelmän toimivuus edellyttää, että matkat tilataan riittävän ajoissa. Palmian välityskeskus voi antaa asiakkaalle oikeuden ottaa auto tolpalta tilanteessa, jossa asiakkaan ja auton kohtaaminen on vaikeaa. Tällaisia tilanteita saattaa syntyä lentokentällä, satamaterminaaleissa tai suurten joukkotapahtumien yhteydessä. Tolppalupa annetaan aina tilannekohtaista harkintaa käyttäen.

Matkojen lukumäärä

Kunnan velvollisuudesta järjestää vaikeavammaisten kuljetuspalveluja niihin liittyvine saattajapalveluineen on säädetty laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) 8 §:n 2 momentissa. Kuljetuspalvelut ovat vaikeavammaiselle ns. subjektiivinen oikeus.

Kuljetuspalveluiden sisällöstä, laajuudesta ja järjestämisestä on erikseen säädetty vammaispalveluasetuksessa. Asetuksessa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987) 6 § säädetään:

"Kuljetuspalveluja on järjestettävä edellä 5 §:ssä tarkoitetulle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi vähintään kahdeksantoista yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa kuukaudessa."

Laki velvoittaa kunnan järjestämään välttämättömät työhön ja opiskeluun liittyvät matkat ja vähintään 18 yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa. Vaikeavammaiselle henkilölle myönnetään pääsääntöisesti 18 yhdensuuntaista vapaa-ajan- ja asiointimatkaa. Asiakkaalle voidaan myöntää vähemmän matkoja, mikäli hän on hakenut vähemmän tai hänelle on myönnetty avustus auton ostoon. Erityisestä syystä asiakas voi hakea lisämatkoja näiden 18 yhdensuuntaisen matkan lisäksi. Jokainen hakemus käsitellään yksilökohtaista harkintaa käyttäen.

11.5.2010

Julkinen joukkoliikenne

Vammaispalvelulain mukainen vaikeavammaisten kuljetuspalvelu on laissa säädetty erityispalvelu henkilöille, joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Näin ollen henkilö, joka voisi käyttää julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttomia vaikeuksia, ei kuulu vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen piiriin.

Sosiaalivirasto on yhdessä Helsingin kaupungin liikennelaitoksen ja nykyisin Helsingin Seudun Liikenteen kanssa kehittänyt Helsingin joukkoliikennettä esteettömään suuntaan. Erityisesti Jouko kaupunginosalinjat on kehitetty palvelemaan liikuntarajoitteisia henkilöitä ja ikäihmisiä. Kaikille Helsingin Matkapalvelun asiakkaille on annettu asiakaskannustimena sosiaaliviraston kustantama maksuton YTV-matkakortti.

Asiakaskysely

Kuljetuspalvelujen asiakastyytyväisyyttä kartoitettiin lomake-kyselyllä vuonna 2008. Kyselyn perusjoukkona toimi kuljetuspalvelua välillä joulukuu 2007–toukokuu 2008 käyttäneet asiakkaat, joita oli yhteensä 7 157 henkilöä. Kyselylomake lähetettiin 1 500 henkilölle, jotka oli valittu asiakaskannasta yksinkertaisella satunnaisotannalla. Kyselylomakkeen palautti 61,1 % eli 916 henkilöä. Tätä voidaan pitää hyvänä palautusprosenttina.

Helsingin kuljetuspalvelujen asiakastyytyväisyyttä on tutkittu myös vuosina 2003, 2005 ja 2007. Joka vuonna perusjoukko ja otanta-asetelma ovat olleet hieman erilaiset. Kokonaistyytyväisyys kuljetuspalveluihin on lisääntynyt tilastoissa joka vuosi. Vuonna 2008 erittäin tai melko tyytyväisiä oli jo 88,6 % vastanneista, kun vuonna 2007 osuus oli 73,6 %. Tyytyväisyydessä esiintyy ryhmien välisiä eroja. Yleistäen voidaan sanoa, että iäkkäämmät vastaajat olivat palvelun eri osa-alueisiin tyytyväisempiä kuin nuoremmat. Eri tavalla vammaisista vastaajista kehitysvammaiset, joita oli noin 3 % vastaajista, olivat monesti tyytymättömiä.

Palvelun kehittäminen

Sosiaalivirasto ja Palmia ovat ryhtyneet toimenpiteisiin Helsingin Matkapalvelun asiakaspalvelun laadun parantamiseksi. Vuonna 2009 kilpailutettiin uudet liikennöitsijät 1.4.2010–31.3.2013 väliselle ajalle. Kilpailutuksen yhteydessä ajoneuvojen lukumäärää lisättiin. Tällä pyritään

11.5.2010

takaamaan autojen riittävä saatavuus Helsingin Matkapalvelun asiakkaille.

Palmian matkojenvälityskeskukseen puhelinpalvelun laatua kehitetään jatkuvasti. Palmia on palkannut uutta henkilöstöä matkojenvälityskeskukseen, järjestänyt töitä niin, että ruuhka-aikoina osa vaihdopalvelun henkilöstöstä ottaa vastaan Helsingin Matkapalvelun tilauspuheluita. Asiakkaille on järjestetty useita vaihtoehtoisia tapoja ottaa yhteyttä Helsingin Matkapalveluun. Asiakas voi tilata matkansa puhelimitse, tekstiviestillä, tekstipuhelimella, sähköpostitse tai Internet-lomakkeella. Palmia ja sosiaalivirasto ovat myös valmistelemassa puheentunnistukseen perustuvaa tilauspalvelua.

Helsingin Matkapalvelun seuranta

Sosiaalivirasto seuraa jatkuvasti Helsingin Matkapalvelun toimintaa. Palmia toimittaa joka kuukausi palveluntuottajan raportin, joka jaetaan laajalla jakelulla sosiaalivirastossa. Kuljetuspalveluja seuraamaan ja kehittämään on perustettu asiakasyhteistyöryhmä, jossa on kymmenen vammais- ja vanhusjärjestön, Helsingin Matkapalvelun sopimusliikennöitsijöiden, Helsingin Seudun Liikenteen, Palmian, sosiaaliviraston ja Helsingin kaupungin hallintokeskuksen edustajat.

Tämän lisäksi kaksi kertaa kuukaudessa kokoontuu kuljetuspalvelujen operatiivinen ohjausryhmä, jossa käsitellään Helsingin Matkapalvelun kehittämiseen liittyviä asioita. Työryhmässä on sosiaaliviraston, Palmian, sopimusliikennöitsijöiden sekä matkojen välitys- ja yhdistelyohjelmiston toimittajan edustajat.

Sosiaalivirasto katsoo, että Helsingin Matkapalvelussa on järjestetty seuranta riittävällä tavalla ja ettei kuljetuspalvelujen toteuttamistapa vaaranna vammaisten kuntalaisten perusoikeuksia.

Lisätiedot:

Päivinen Tuomas, projektisuunnittelija, puhelin 310 64518

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat
Toimitustarkkuuden kehitys elokuu 2009 – tammikuu 2010

4.5.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-454/315
Strn dnro	
Saap./Anl.	12-05-2010

117 §
LAUSUNTO KORVATULEHDUSTEN HOITOA KOSKEVASTA VAL-
TUUSTOALOITTEESTA

Terke 2010-575
Esityslistan asia TJA/8

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdo-
tuksen mukaisen lausunnon:

"Välikorvan tulehdus on tila, jonka merkinä tärykalvossa on selvät tu-
lehdoksen merkit ja välikorvassa on eritettä. Lisäksi taudinkuvaan kuu-
luu usein ylähengitystieinfektioon viittaavia oireita, kuten nuhaa, yskää,
kuumetta, kurkku- tai korvakipua, kuulon heikkenemistä ja itkuisuutta.

Korvatulehdusten hoidon perimmäisenä tavoitteena on tulehdoksen ai-
heuttaman kivun ja kuulon huononemisen minimointi sekä komplikaati-
oiden ehkäisy. Äkillisen välikorvatulehduksen ilmaantuvuus on suurim-
millaan ikäryhmässä 0.5–2 vuotta. Kahden vuoden ikään mennessä
noin 70 % lapsista on sairastanut vähintään yhden välikorvatulehduk-
sen. Suomessa on arvioitu diagnosoitavan lapsilla vuosittain noin 500
000 äkillistä välikorvatulehdusta. Useimmilla lapsilla välikorvatulehdus
on bakteerien ja virusten aiheuttama yhteisinfektio.

Ylähengitysteiden virusinfektio on merkittävin välikorvatulehduksen ris-
kitekijä ja näin ollen kaikki keinot, joilla lasten sairastumista ylähengi-
tystieinfektioon pystytään vähentämään, todennäköisesti vähentävät
myös sen komplikaationa ilmaantuvia välikorvatulehduksia. Muita riski-
tekijöitä ovat nuori ikä, päiväkotitai perhepäivähoito, vähintään yksi si-
sarus, perinnöllinen alttius (immunogiset tekijät ja nenänielun raken-
teellinen ahtaus), altistuminen tupakansavulle, tutin käyttö ja rintaruok-
innan puuttuminen tai sen lyhyt kesto. Em. riskitekijöistä voidaan vai-
kuttaa päivähoitomuotoon, tupakansavulle altistumiseen, tutin käyttöön
ja imetykseen.

Hoidon aloituksessa on ensisijaista korvakivun tehokas hoito tavan-
omaisilla kipulääkkeillä. Jos lapsi herää yöllä korvakipuun ja kotona on

4.5.2010

käytettävissä kivun hoitoon soveltuvia lääkkeitä, ei ole välttämätöntä lähteä lääkäriin yöaikaan pelkästään antibiootihoidon aloitusta varten.

Jos äkillisen välikorvatulehduksen diagnoosi on riittävän varma, tulehdus suositellaan hoidettavaksi pääsääntöisesti n. 5 vrk:n kestoisella antibioottikuurilla, ensisijaisesti penisilliinityypisillä antibiooteilla, koska ainakin osalla lapsista antibiootti nopeuttaa eritteen häviämistä. Erite häviää kuitenkin valtaosalla ilman antibioottihoitoakin muutamassa viikossa. Antibioottilääkitys nopeuttaa korvaoireiden häviämistä hoidon alussa, mutta tämä vaikutus on varsin pieni ja lyhykestoinen. Yksilöllisesti sovellettavia, antibiootin tarvetta ennustavia tekijöitä ei tunneta. Mikäli antibioottihoitoa ei aloiteta, lapsi tulisi tutkia uudelleen 2–3 päivän kuluttua, jollei hän ole selvästi paranemassa.

Korvien jälkitarkastusta suositellaan 3–4 viikon kuluttua hoidon aloituksesta. Jos välikorvassa on tuolloin edelleen nestettä, mutta lapsi on oireeton, suoritetaan uusi jälkitarkastus noin kuukauden kuluttua. Jos nestettä on tuolloin yhä jäljellä, mutta lapsi on pysynyt oireettomana, arvioidaan tilanne vielä kolmannen kerran kuukauden kuluttua. Ellei neste ole hävinnyt viimeistään kolmen kuukauden kuluttua, lapsi lähetetään korvalääkärille jatkohoitoon. Jos jälkitarkastuksessa lapsella on tulehdukseen viittaavia oireita, aloitetaan uusi antibioottihoito muulla kuin alkuvaiheessa käytetyllä lääkkeellä.

Kitarisan poistolla ei ole osoitettu olevan merkittävää tehoa välikorvatulehdusten ehkäisyssä. Tärykalvon ilmastointiputkilla on jonkin verran välikorvatulehduksia ehkäisevää vaikutusta. Tämän lisäksi putkitus helpottaa toistuvien tulehdusten diagnostiikkaa, ja se saattaa lievittää korvaperäisiä oireita ja parantaa kuuloa tulehduksen yhteydessä. Sosiaali- ja terveysministeriön laatimissa kiireettömän hoidon perusteissa todetaan lasten toistuvan tai pitkäaikaisen välikorvan kiireettömän leikkaushoidon perusteista mm. seuraavaa:

Leikkaushoidon aiheellisuus perustuu aina yksilölliseen arvioon. Kiireettömän leikkaushoidon edellytyksenä tulee olla jompikumpi alla olevista tilanteista.

1. Lääkärin toteama äkillinen välikorvatulehdus yli kolme kertaa kuukauden tai yli neljä kertaa vuoden aikana.
1. Hoidosta huolimatta välikorvassa on eritettä yhtäjaksoisesti yli kaksi kuukautta.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, lapsen välikorvatulehdusta ei yleensä tule hoitaa putkituksella. Kun leikkaushoidon tarve on olemassa, potilaat hoidetaan HYKS:ssa. Maaliskuussa 2010 kitarisa/putket - jonossa

4.5.2010

oli 67 potilasta, joista 66 potilaan aika on kolmen kuukauden sisällä eli potilaat saavat hoidon hoitotakuun määräajan puitteissa. Keskimääräinen odotusaika on n. 70 pv.

Terveysvaikutusten arviointi

Ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä, kuten esim. Savuton Helsinki – toimenpideohjelman mukaan ja neuvoloissa toimitaan, on positiivisia terveysvaikutuksia. Savuton Helsinki-ohjelman yhtenä päämääränä on, että helsinkiläislapsset ja nuoret voivat elää savuttomassa ympäristössä. Sen sijaan lasten tarpeettomat leikkaushoidot vaikuttavat negatiivisesti altistamalla lapsia leikkauskomplikaatioille ja suuntaamalla voimavaroja pois vaikuttavammasta toiminnasta.”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Pellinen Jukka, hallintoylilääkäri, puhelin 310 42305

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

18.5.2010

Sj/HH

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-87/241
Stn dnr	
Saap./Anl.	26-05-2010

89 §

20.4.2010 PÖYDÄLLE PANTU ASIA - LAUSUNTO KULTTUURITEHDAS KORJAAMON AVUSTUKSISTA

Kklk

Esityslistan asia Kulttj/9

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuritehdas Korjaamo on perustanut kulttuurikeskuksen, joka toimii kahdessa kaupungin omistamassa kiinteistössä, Helsingin Taka-Töölössä, *Korjaamohallissa* (Töölönkatu 51 b) ja *Vaunuhallissa* (Töölönkatu 51 a). Korjaamo vuokraa Korjaamohallia suoraan kaupungin kiinteistövirastolta. Vaunuhallin käyttö perustuu Helsingin kaupunginmuseon, Helsingin kaupungin kulttuurikeskuksen ja Kulttuuritehdas Korjaamo Oy:n yhteistyöhankkeeseen. Kulttuuritehdas Korjaamo Oy vastaa kulttuurikeskuksen toiminnasta, jonka periaatteista on sovittu osapuolten välisessä yhteistyösopimuksessa liitteineen. Kulttuuritehdas Korjaamo Oy on omistajilleen voittoa tavoittelematon yhtiö, joka tulouttaa mahdollisen ylijäämänsä Kulttuuritehdas Korjaamon kulttuuripalvelujen kehittämiseen.

Kulttuuritehdas Korjaamo mahdollistaa kiinteistön uudenlaisen poikkikulttuurillisen ja monimuotoisen näyttely- ja tapahtumakeskuksen toteuttamisen. Hanke edistää hallintokuntien välistä yhteistyötä ja on uudenlainen julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyön muoto. Yhtiö vastaa Korjaamon toiminnasta ja kantaa siitä taloudellisen vastuun ja riskit, kaupunginmuseo vastaa Raitoliikennemuseon perusnäyttelystä, jonka operointitehtäviä Korjaamo Oy hoitaa. Osapuolet kehittävät keskuksen tarjontaa yhteisen ohjausryhmän kautta, yhtiö toimittaa kaupungille tilinpäätöstietonsa ja on sitoutunut kävijämäärien seurantaan sekä muun asiakaspalautteen järjestämiseen.

Kulttuuritehdas Korjaamolla on Helsingissä poikkeuksellinen kansainvälinen kulttuurikeskus, joka toimii monialaisesti teatterin, musiikin, kuvataiteen ja kulttuurikeskustelujen alueilla. Korjaamossa toimii myös

18.5.2010

kirjoihin, elokuvaan, musiikkiin ja käyttödesigniin erikoistunut Korjaamo Shop, konsertti- ja teatteritoimintaan tarkoitettu Vaunusali sekä Korjaamo Café sekä sen yhteydessä oleva Café Galleria. Yhteistyösopimuksen mukaisesti Vaunuhallin tiloissa toimii myös Ratikkamuseo, jonka näyttelyitä kaupunginmuseo hallinnoi. Korjaamon toiminta alkoi nykyistä pienimuotoisempana vuonna 2004 Korjaamohallissa, jossa toimii Korjaamo Galleria, konsertti- ja teatteritoimintaan tarkoitettu Kulmasali, kulttuuritoimijoiden toimistohotelli sekä Korjaamo Baari. Korjaamo on itsenäisten kulttuurikeskusten eurooppalaisen verkoston Trans European Halles'in jäsen.

Kulttuuritehdas Korjaamo vastaa ohjelmatoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta, kiinteistöjen hoidosta ja markkinoinnista. Korjaamolla oli vuonna 2009 yhteensä noin 280 kulttuuritapahtumaa – konsertteja, teatteriesityksiä ja keskusteluja – sekä 20 taidenäyttelyä. Vuoden aikana kävijöitä oli n. 110 000, joista n. 30 000 oli lipun ostaneita.

Kaupunki on peruskorjannut Kulttuuritehdas Korjaamon käytössä olevan Töölön vanhan ja suojellun raitiovaunuhallikiinteistön, Vaunuhallin, kulttuurikäyttöön. Remontti alkoi joulukuussa 2007 Raitioliikennemuseossa, osoitteessa Töölönkatu 51 A, jossa rakennuksen tilat muunnettiin kulttuurikeskuskäyttöön soveltuviksi. Vanhat raitiovaunut ja Helsingin raitioliikenteen historia ovat säilyneet museon sydämenä. Tilat avattiin yleisölle keväällä 2008. Suuren raitiovaunuhallin keskelle on rakennettu noin 300-paikkainen teatteri.

Kulttuurikeskusta koskeva yhteistyösuunnitelma käsiteltiin Kulttuuri- ja kirjastolautakunnassa 24.5.2007 ja yhteistyösopimusluonnoksessa esitetyt yhteistoiminnan suuntaviivat hyväksyttiin lautakunnassa 13.6.2007 ja Kaupunginmuseon johtokunnassa 11.6.2007. Osapuolet allekirjoittivat yhteistyösopimuksen 20.11.2007.

Osapuolten välinen yhteistyösopimus koskee Raitioliikennemuseon ja Kulttuuritehtaan muodostaman 1 436 m²:n kokonaisuuden jaettua käyttöä osoitteessa Töölönkatu 51 a ja on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka, jonka jälkeen sopimusta on mahdollista jatkaa 10 vuodella.

Helsingin kaupungin Tilakeskus on puolestaan vuokrannut rakennukset Kaupunginmuseolle, joka vastaa vuokranmaksusta tilakeskukselle kokonaisuudessaan. Yhteistyöhön liittyvien muutostöiden jälkeen tilakeskuksen perimässä vuokrassa on otettu huomioon tehdyt muutostyöt. Tästä vuokran lisäosuudesta Korjaamo Oy maksaa kaupunginmuseolle 42,1 % ja kulttuurikeskus osaltaan kaupunginmuseolle 57,9 %. Lisävuokran kokonaiskatto on 142 452 euroa. Tällä ns. lisävuokralla mak-

18.5.2010

setaan tehdyt korjausinvestoinnit 20 vuoden kuluessa. Kyse on kaupungin omistaman rakennuksen peruskorjauksen kustannuksista. Remontissa rakennuksen arvoa on nostettu mm. ilmastointia, äänieristystä, akustiikkaa ja käymälöitä rakentamalla.

Vuonna 2010 kulttuurikeskuksen kautta kiinteistövirastolle ohjautuu yhteensä 83 304 € sopimuksen mukaisena lisävuokrana sekä Korjaamolle seuraavina avustuksina: 60 000 euroa toiminta-avustusta, 23 000 € muuta tukea ja 30 000 € erillistukea Stage- festivaalille.

Kaupunki hankki vuoden 2008 lopulla omistukseensa myös tilaan kuuluvan tekniikan, 480 000 eurolla, joka oli 180 000 euroa kilpailutettua hankintahintaa alhaisempi hinta. Tehdyn ostosopimuksen mukaan yrityksen maksama tilavuokra sisältää oikeuden käyttää laitteita. Kaikki huolto- ja ylläpitokustannukset ovat näiltä osin Korjaamo Oy:n vastuulla. Kaupungin edun kannalta kiinteistön omistajana on, että kulttuuritarkoitukseen korjatut tilat muodostavat käyttökelpoisen kokonaisuuden.

Arviot ja lausuntopyynnössä esitetyt laskentamallit Korjaamon mahdollisista kassavirroista eivät perustu todelliseen kokonaiskuvaan kustannuksista ja toiminnan lähtökohdista.

Ensinnäkin Korjaamo maksaa kaupungille suojelluista ja käyttörajoitetuista tiloista vuokraa 186 000 euroa vuodessa (2010). Korjaamo on maksanut kaupungille vuokria käynnistymisvuodesta 2004 alkaen, yhteensä n. 1 050 000 euroa. Mikäli kulttuurikeskus operoisi tiloja, vuorakustannus tulisi ottaa huomioon. Toiseksi erilaisten esitysten järjestämiseen liittyy huomattavasti erilaisia kuluja, ennen kuin tapahtuman nettotuottoa voidaan arvioida. Tällaisiin kuluja ovat tilavuokran lisäksi kiinteistön kaikki hoitokulut, tuotantohenkilöstön kulut, tapahtumien kulut taiteilijoille maksettavine palkkioineen, tekniset kulut, viestinnän ja markkinoinnin kulut sekä muut tapahtumatoimintaan liittyvät kulut.

Kaupungin käytössä olevien tilinpäätöstietojen mukaan Kulttuuritehdas Korjaamo Oy on nyky muodossaan ollut voimakkaasti alijäämäistä toimintaa, eikä se ole näin ollen tuottanut taloudellista lisäarvoa. Lisäksi keskus on saanut harkinnanvaraisia tukia säätiöiltä ja opetusministeriöltä. Tällaisten tukien saaminen kunnan operoimaan toimintaan ei ole itsestäänselvyys, mutta hyödyttää nyky muodossaan helsinkiläisiä kulttuuripalvelujen käyttäjiä.

Korjaamo on vastannut 479 000 euron eli n. 16,7 prosentin rahoitusosuudesta. Yksityinen taho on siten poikkeuksellisesti tukenut kulttuuri-

18.5.2010

keskuksen toimintaa monin verroin kaupungin panostusta enemmän. Korjaamo ilmoittaa sijoittaneensa itse kulttuurikeskukseen lähes 2,5 miljoonaa euroa, joista noin 1 miljoonaa euroa gallerioihin, kahvilaan, kalusteisiin, valaistukseen ja tekniikkaan ja noin 1,5 miljoonaa euroa toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen.

Korjaamon vastuulla on myös vastuu ratikkamuseon päivittäisistä toiminnoista, jolloin kaupunginmuseolta on vapautunut 2-3 henkilötyövuoden verran palkkakustannuksia, sekä joukko muita kuluja, kuten siivousta ja vartiointia.

Helsingin Kulttuurikeskuksella ei ole käytössään keskuksen mahdolliseen operoimiseen tarvittavia määrärahoja.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:
Kunnas Veikko, osastopäällikkö, puhelin 310 29874

Sara Kuusi
Suunnittelija

28.4.2010

SIIHTA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-178/173
Stn dn	
Saap./Anl.	30-04-2010

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010 - 178/173/22.2.2010

VALTUUTETTU PÄIVI LIPPOSEN YM. ALOITE KOSKIEN TYÖPAIK-
KAKIUSAAMISEN EHKÄISYÄ

Heke 2010-51

Toimivan ja terveen työyhteisön piirteisiin kuuluu se, ettei yhdenkään työntekijän tarvitse kokea olevansa kiusattu tai syrjitty. Nollatoleranssi kiusaamisen suhteen on tavoitteena erinomainen.

Helsingin kaupungilla on ajantasaiset ohjeet ja määräykset työyhteisössä esiintyvien ristiriitatilanteiden varalle. Lisäksi kaupungin toimintaohje henkisen väkivallan, työssä kiusaamisen ja syrjinnän estämiseksi kaupungin työpaikoilla oli edelläkävijä kuntapuolella. Siitä otettiin mallia pitkään.

Nyt toimintaohjetta ollaan päivittämässä ja ohjetta uudistamassa. Tarkoituksena on yhdessä työterveyslaitoksen asiantuntijan kanssa kirjoittaa uusi toimintaohje ja laatia kirjanen koko kaupungin henkilöstön käyttöön. Kirjan ja uuden toimintaohjeen on tarkoitus valmistua vuoden 2010 loppuun mennessä.

Työturvallisuuslain mukaan, mikäli työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan poistamiseksi. Myös työntekijöiden on työpaikalla vältettävä sellaista muihin työntekijöihin kohdistuvaa häirintää tai epäasiallista kohtelua, joka aiheuttaa heidän turvallisuudelleen tai terveydelleen haittaa. Ensisijaisesti työyhteisöristiriidat tulisi hoitaa työpaikalla. Mikäli se ei onnistu, voidaan hakea ulkopuolista apua. Tehtävää ei kuitenkaan voida säilyttää työsuojeluvaltuutettujen vastuulle. Vastuunkantaja asiassa on ensisijaisesti esimies. Tämä tul- laan huomioimaan parhaillaan työn alla olevassa esimiehen verkkokou- lutusohjelmassa, jossa esimiehen vastuut ovat yksi tärkeä osa-alue.

28.4.2010

Henkilöstökeskus on syksyn 2010 aikana järjestämässä työsuojeluvaltuutetuille ja -päälliköille työyhteisöjen konfliktitilanteiden ennaltaehkäisy- ja sovitteluvalmennusta. Heidän osaamisensa ja tietotaitonsa asian hoitamisessa suhteen tulee kasvamaan koulutuksen myötä

Lisäksi kaupungilla on asiantuntijaryhmä, joka voi käsitellä asiaa, mikäli tilannetta ei saada selvitettyä tai ongelmia ratkaistua omassa virastossa tai liikelaitoksessa.

Nollatoleranssiohjelma kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun suhteen on hyvä ehdotus ja tarkoituksemme on työstää sitä eteenpäin sekä kaupungin työsuojeluneuvottelukunnassa että muussa työhyvinvointityössä.

Hannu Tulensalo
henkilöstöjohtaja

Marju Pohjaniemi
osastopäällikkö

S...HTA

Till stadsstyrelsen

Khs dno	2010-179/396
Stn dnr	
Saap./Anl.	14-04-2010

Förvaltningscentralens begäran om utlåtande 2010-179/396 av 11.2.2010

UTLÅTANDE OM FULLMÄKTIGELEDAMOTEN PÄIVI LIPPONENS
MOTION OM SPRÅKUNDERVISNING I FINSKA FÖR INVANDRARE

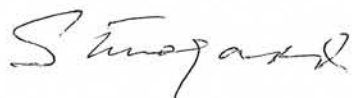
Finska arbetarinstitutet har en omfattande undervisning i finska för invandrare. Helsingfors arbis ordnar undervisning för invandrare främst i svenska språket, men vid behov också i finska. Institutet har en klar och överenskommen arbetsfördelning i frågan.

En hel del invandrare vill av olika orsaker etablera sig på svenska i landet, eller kanske redan har gjort det på någon svensk ort i Finland eller i Sverige. Staden måste informera de här invandrarna om att det finns möjligheter att fortsätta sina studier i svenska också i Helsingfors, både för barn och för vuxna. För en del invandrare är det också betydligt lättare att lära sig svenska än finska.

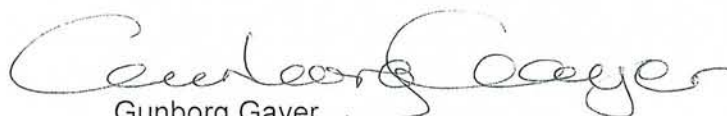
Ett stort problem för invandrare och utlänningar som vill etablera sig i Helsingfors och snabbt lära sig svenska, är att kurser vanligen startar i början av ett läsår, d.v.s. på hösten. Detsamma gäller svenskundervisningen vid universitetet. Helsingfors arbis har därför sedan arbetsåret 2008 – 2009 ett omfattande program för ändamålet, kallat "Intensive Swedish for Foreigners". Programmet går ut på att undervisningen i svenska för invandrare och utlänningar består av 8 olika moduler fördelade på två arbetsår. Under en modul undervisas det 2 x 3 lektioner i veckan under sex veckor. Ett arbetsår är indelat i fyra perioder, två på höstterminen och två på vårterminen (En termin vid institutet består av 12 – 13 arbetsveckor). Varje period kan man haka på programmet och börja det från modul 1. Varje period kan man också vid behov gå om en modul eller t.o.m. delta i två moduler på en gång. Systemet är mycket smidigt. På det här sättet kan en kursdeltagare i bästa fall genomföra fyra olika moduler per arbetsår och på två år åtta moduler. Efter den åttonde modulen kan man avlägga *allmänna språkprovet i svenska*.

Programmet har varit populärt och efterfrågat. En annan sak är att det blir dyrt för institutet att genomföra, eftersom det binder upp över 700 timmar på ett läsår och räknat med priset för en lektion på Arbis kostar det institutet långt över 50 000 € på årsbasis.

Direktionen för Helsingfors Arbis stödjer varmt fullmäktigeledamoten Päivi Lipponens förslag om att så snabbt som möjligt genom språkstudier integrera invandrare och utlänningar i det finländska samhället genom språkkunskaper i svenska eller finska. En sådan satsning förutsätter dock att Helsingfors arbis får en tillräcklig finansiering för den här verksamheten.

Sture Gadd
ordförande

Gunborg Gayer
rektor

Sj/Ma

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-179/396
Sin dn	
Saap./Ani.	22-04-2010

77 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU PÄIVI LIP-
POSEN YM. MAAHANMUUTTAJIEN AKTIVOINTIA SUOMEN OPINTO-
JEN PARIIN KOSKEVASTA VALTUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-173
Esityslistan asia OTJ/8

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lau-
sunnan:

Maahanmuuttajat eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan heidän taustansa ja elämäntilanteensa ovat hyvin vaihtelevia. Myös Suomeen muuton pe-
rusteet ovat moninaisia. Kotoutuminen on yksilöllistä, ja siten myös
suomen kielen opiskeluun sekä uuteen kulttuuriin sopeutumiseen kulu-
va aika vaihtelee. Niin ikään maahanmuuttajien opiskelu- ja oppimis-
valmiudet vaihtelevat; jotkut oppivat suomen kieltä nopeammin, toisilta
siihen kuluu enemmän aikaa.

Helsingin aikuislukio järjestää vuosittain noin tuhannelle maahanmuut-
tajalle eritasoisia suomen kielen kursseja. Jatkossa määrärahoja suun-
nataan myös suomen kielen opintojen ja ammattiopintojen integroimi-
seen. Lisäksi opetusvirasto järjestää ostopalveluna hankittavaa suo-
men kielen koulutusta 300 000 eurolla, jolla pystytään tarjoamaan
suomen kielen koulutusta noin 300 opiskelijalle vuonna 2010. Helsingin
kaupungin ammatillisissa oppilaitoksissa järjestetään maahanmuuttaji-
en ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta. Keväällä
2010 on alkanut aikuiskoulutuksena toteutettava valmistava koulutus
aikuisille maahanmuuttajille.

Helsingissä on meneillään maahanmuuttajien suomen kielen opiske-
luun ja ohjaamiseen liittyviä hankkeita. Opetusvirasto hallinnoi Euroo-
pan sosiaalirahaston rahoittamaa projektia Suomen kielen opetukseen
ohjaaminen. Hankkeessa kehitetään ohjauksen malleja ja ilmoittautu-
miskäytänteitä, jotta maahanmuuttajataustaiset asiakkaat pääsisivät
tarkoituksenmukaisille kursseille mahdollisimman nopeasti. Opetushal-
lituksen myöntämällä määrärahalta on kehitetty luku- ja kirjoitustaidot-

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

13.4.2010

tomien maahanmuuttajien koulutusta yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Opetusvirasto on myös mukana kaupunginjohtajan asettamassa poikkihallinnollisessa työryhmässä, jonka tehtävänä on selvittää maahanmuuttajataustaisten lapsiaan kotona hoitavien aikuisten suomen ja ruotsin kielen koulutuksen järjestämistä. Selvitys valmistuu huh-tikuun lopussa.

Aloitteessa esitetty maahanmuuttajien nopeampi ja tiiviimpi aktivointi suomen kielen opintojen pariin on kannatettava asia. Opetusvirasto koordinoi kaupunkitasoista suomi toisena kielenä -opetustarjontaa kaupungin maahanmuuttostrategian mukaisesti, mutta ei järjestä henkilökohtaista ohjausta maahanmuuttajille. Jotta maahanmuuttajat ohjautuisivat mahdollisimman nopeasti tarkoituksenmukaiseen suomen kielen koulutukseen, tarvitaan tiivistä yhteistyötä opetusviraston, sosiaaliviraston ja työvoimahallinnon kanssa. Työnantajat puolestaan ovat keskeisessä asemassa siinä, että maahanmuuttajia palkattaisiin työsuhteisiin, ja he pääsisivät harjoittelemaan suomen kieltä kielikurssien jälkeen myös käytännössä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Juhanko Ulla, koulutussuunnittelija, puhelin 310 86469

Merimaa Riikka, erityissuunnittelija, puhelin 310 64636

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

20.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-179/396
Stn dnr	
Saap./Anl.	23-04-2010

LAUSUNTO TALOUSARVIOALOITTEESTA KOSKIEN MAAHANMUUTTAJIEN AKTIVOINTIA SUOMEN OPINTOJEN PARIIN

Johtokunta päätti antaa esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle maahanmuuttajien suomen opintojen pariin aktivointia koskevasta valtuutettu Päivi Lipposen ja yhden muun valtuutetun allekirjoittamasta talousarvioaloitteesta oheisen tekstin mukaisen lausunnon, jossa ehdotuksessa mainitut kannat perustellaan.

Kaupungin hallintokeskus (Khs dnro 2010-179/396) on pyytänyt suomenkielisen työväenopiston johtokunnalta 30.4.2010 mennessä kirjallista lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Päivi Lipposen ja yhden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien maahanmuuttajien suomen opintojen pariin aktivointia.

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

"Maahanmuuttajien syrjäytyminen on vakava ongelma. Kielitaito on keskeinen tekijä sopeutumisessa ja työsaannissa uudessa kotimaassa. Maahanmuuttajat tulisi heti aktivoida kieliohjelmaan pariin, jossa tavoitellaan hyvää suomen taitoa. Kielitaito edesauttaa työllistymistä ja vastuunottoa itsestään ja perheestä. Kaupungin tulisi myös varmistaa riittävät resurssit maahanmuuttajien suomen opetukseen.

Aloite: Me valtuutetut esitämme, että kaupunki selvittäisi mahdollisuuden aktivoida nopeammin ja tiiviimmin maahanmuuttaja suomen opintojen pariin."

Johtokunta on käsitellyt suomen kielen opetusresursseja aiemmin lausunnoissaan 15.5.2007, 22.4.2008 sekä 26.5.2009. Tässä talousarvioaloitteessa esitetty maahanmuuttajien nopea suomen kielen opintojen pariin aktivointi on erittäin tärkeää, koska suomen kielen osaaminen ja sitä kautta kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan on akuutti asia niin maahanmuuttajien kuin kantaväestönkin näkökulmasta.

20.4.2010

Työväenopisto järjesti vuonna 2009 suomen kielen opetusta yhteensä 7 316 tuntia, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 789 tuntia. Opisto on painottanut viime vuosina suomen kielen opetusta oman opetustuntimääränsä sisällä, mitä ei voida enää jatkaa, koska muut oppiaineet kärsisivät siitä liikaa. Opisto järjesti 129 suomen kielen kurssia vuonna 2009 ja opiskelijoita kursseille osallistui 2466, joista kurssinsa suoritti loppuun 1673. Keskeyttämisprosentti on 32,2 %, mikä on lähes kolminkertainen opiston keskimääräiseen keskeyttämisprosenttiin nähden. Mikäli työväenopiston halutaan järjestävän nykyistä enemmän suomen kielen opetusta, on tähän tarkoitukseen osoitettava lisäresursseja niin opetukseen kuin myös suunnittelutyöhön ja opintoneuvontaan.

Opistossa toimii suomen kielen johtava opettaja, päätoiminen suomen kielen opettaja sekä venäjänkielisten maahanmuuttajien koulutussuunnittelija. Suomen kielen tiimiin kuuluu kahden em. suomen kielen opettajan lisäksi kolme suomen tuntiopettajaa. Vuonna 2009 opistossa toimi 14 suomen kielen tuntiopettajaa.

Suomen kielen johtava opettaja on nimetty jäseneksi "maahanmuuttajataustaisten, lapsiaan kotona hoitavien aikuisten S2-opetuksen järjestämistä" pohtivaan työryhmään, joka asetettiin viime vuoden lopulla. Kaupungin eri toimijoista muodostettu työryhmä suunnittelee suomen kielen opetusta kotiäideille siten, että lapsille järjestettäisiin hoito koulutuksen ajaksi. Syksyn 2010 opiston ohjelmassa on jo näkyvissä työryhmän yhteistyön tuloksia. Opisto järjestää myös ensi syksynä itäisessä alueopistossa Mielenterveysseuran kanssa yhteistyössä Hyvinvointi treenit -kurssin somaliäideille. Työväenopisto toivoo muilta hallintokunnilta, kolmannelta sektorilta ja valtiolta panostusta vastaaviin yhteishankkeisiin. Mielenterveysseura on tehnyt yhteistyöstä aloitteen, maksaa tulkkipalvelut sekä järjestää lastenhoidon. Mm. tämänkaltaisten kulttuurisista syistä eri etnisten ryhmien naisten tarpeisiin järjestettävien kurssien vakiinnuttaminen opetusohjelmaan vaatii lisäresursseja, koska opisto katsoo suomen kielen perusopetustarjonnan olevan erityishankkeita tärkeämmän. Yhteishankkeisiin pitäisi saada lisää resursseja, opetustuntien lisäksi myös suunnitteluun, opintoneuvontaan sekä opiskelijoiden ohjaukseen.

Suomen kielen kurssit muodostavat oleellisen osan maahanmuuttajille suunnatusta opetuksesta. Opetusta tarjotaan alkeiskursseista edistyneempien kursseihin sekä erityiskursseihin. Vuonna 2009 opisto tarjosi tasoitain eteneviä kursseja perus- ja keskitasoilla (tasot 1–4). Suomen kielen opetuksen osuus oli 7,2 % opiston koko opetustarjonnasta. Suomen kielen ohella muut aineet, kuten tekstiilityö, tietotekniik-

20.4.2010

ka, yhteiskunnalliset aineet, englanti ja kuvataide tukevat uuteen kulttuuriin kotoutumista.

Opiston suomen kielen kursseilla opiskelijoiden motivaatio on yleensä korkea, mihin vaikuttaa osaltaan opiskelun vapaaehtoisuus. Yleensä kursseilla ei ole systemaattista testausta eikä arvostelun tuomia paineita, mikä lisää aikuisten opiskelun omaehtoisuutta ja antaa jokaiselle mahdollisuuden kehittyä omista lähtökohdistaan. Opiskelun jatkuvuuteen kiinnitetään huomiota: etenkin perustasolla (tasot 1 ja 2) ja perustasolta keskitasolle (tasolta 2 tasolle 3) kurssilaisilla on mahdollisuus jatkoilmoittautumiseen.

Opisto on nimenomaan aikuisten oppimiskeskus. Suomen kursseilla opiskelijoille muodostuu usein tukiverkostoa ja lisäksi heillä on mahdollisuus tavata myös muiden kurssien osallistujia ja samalla tulla tietoisiksi opiston muusta monipuolisesta tarjonnasta.

Merkittävä asia monelle on myös kurssien edullisuus ja alennukset kurssimaksuista. Lisäksi kurssitarjontaa on eri puolilla Helsinkiä aamusta iltaan. Monilla opettajillamme on pitkä kokemus suomen opettamisesta toisena tai vieraana kielenä ja näin heille on jo kehittynyt vankka ammattitaito ja kyky ottaa erilaiset oppijat huomioon.

Lisätiedot:

Yli-Piipari Marjo, Johtava opettaja, puhelin 310 88676
Törmä Taina, johtava rehtori, puhelin 310 88501

SUOMENKIELISEN TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNTA

Annukka Mickelsson
puheenjohtaja

Kaj Lyytinen
apulaisrehtori

13.4.2010

10-122/396

Sj/HTA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-179/396
Stn dn	
Saap./Anl.	27-04-2010

128 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU PÄIVI LIP-
POSEN YM. ALOITTEESTA KOSKIEN MAAHANMUUTTAJIEN SUO-
MEN KIELEN OPINTOJA

Sosv 2010-122
Esityslistan asia Sosj/9

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta yhtyy valtuutettujen näkemykseen suomen (tai ruotsin) kielen taidon merkityksestä maahanmuuttajan kotoutumista edistävänä tekijänä. Useimmiten on tarpeen myös opetushallituksen suosituksen kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelmaksi mukaisesti huolehtia riittävästä yhteiskuntatietouden opettamisesta sekä työharjoittelusta, jos maahanmuuttajalla ei muuten ole kytköstä työelämään.

Kotoutumiskoulutus

Suomen tai ruotsin kielen opetusta sisältävä kotoutumiskoulutus toteutetaan pääosin työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena. Tämän lisäksi kotouttamislakiin on sisällytetty mahdollisuus rinnastaa työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin omaehtoisia opintoja niin sanottuna rinnasteisena koulutuksena. Rinnastettavaa koulutusta järjestävät muun omaehtoisen kaikille avoimen koulutuksen lisäksi aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön oppilaitokset, joiden kielikurssit alkavat yleensä tammi-helmikuussa, touko-kesäkuussa ja elo-syyskuussa. Kursseille ilmoitetaan yleensä 2-8 viikkoa ennen kurssin alkamista. Koska opiskelemaan haluavalla ei ole varmuutta siitä, hyväksytäänkö hänet hänen hakemalleen kurssille, monet hakevat useammalle, mikä hankaloittaa koulutuksen järjestäjien oppilasvalintoja.

Omaehtoisen koulutuksen, työvoimapolitiittiseen koulutukseen rinnastettunakin, osalta on sosiaalilautakunnan näkökulmasta kehitettävää. Puutteena on usein maahanmuuttajan kotoutumisen näkökulmasta se, että ohjautuminen maahanmuuttajan osaamista vastaaville kursseille ei

13.4.2010

aina toteudu eikä saavutetun kielitaidon seuranta koulutuksen rinnastuksestaakaan huolimatta riittävästi tehdä. Suurimpana puutteena on kuitenkin edelleen se, ettei työttömyysturvaa koskevassa lainsäädännössä voida rinnastaa jo aloitettua koulutusta, vaikka koulutus sinällään olisikin rinnastuskelpoinen ja rinnastusta hakevan maahanmuuttajan voitaisiin katsoa hyötyvän koulutuksesta. Siten aktiivinen työttömänä oleva maahanmuuttaja voi jäädä vaille ensisijaista sosiaaliturvaa, kotoutumistukea.

Koulutuksen koordinaatio ja kohdentaminen

Pääkaupunkiseudulla rinnasteisen koulutuksen osuus on noin 40 % kaikesta kotoutumiskoulutuksesta ja siten varovasti arvioiden voisi olettaa suomen tai ruotsin kielen opetusta olevan riittävästi tarjolla, mikäli myös työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavaa kotoutumiskoulutusta olisi tarvetta vastaavasti. Käytännön työn kokemusten mukaan kotoutumiskoulutukseen pääsyn viivästyminen (3-6 kk) koskee etenkin työvoimapolitiittista koulutusta. Koordinaation kehittäminen johtaisi koulutukseen suunnattujen voimavarojen tarkoituksenmukaisempaan käyttöön. Sosiaalilautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin suomen tai ruotsin kielen opetuksen resursseja kohdennetaan etenkin niille maahanmuuttajille, joiden ei ole mahdollista päästä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen piiriin kuten kotona lapsiaan hoitavat kotiäidit ja että koulutus luodaan vastaamaan em. ryhmien tarpeita.

Kehittämistyön juurruttaminen

Helsingin kaupungilla on parhaillaan meneillään kaksi hanketta, joissa kehitetään suomen kielen kurssitiedotusta (Infopankin Neo-Selma -projekti) sekä kielikoulutukseen ohjausta (opetusviraston Suomen kielen opetukseen ohjaamisen kehittämisprojekti). Lisäksi Adultalla ja Uudenmaan Ely-keskuksella on meneillään kehittämistyötä samassa ESR-hankekokonaisuudessa. Hankkeiden tavoitteena on luoda malleja, joiden avulla suomen kielen koulutusta tarvitsevat maahanmuuttajat, koulutuksiin ohjaavat tahot sekä tarjolla olevat koulutukset kohtaavat nykyistä paremmin. Suomen kielen opintojen viivästyminen ei niinkään johdu maahanmuuttajien oman aktiivisuuden puutteesta vaan koulutuksen toteutuksen jäykkyyksistä, koordinaation vähäisyydestä sekä koulutuksen maahanmuuttajien tarpeisiin tai elämäntilanteisiin (esim. kotiäidit) vastaamattomuudesta. Sosiaalilautakunta katsookin, että edellä mainittujen kehittämishankkeiden tulokset tulisi arvioida ja kehitetyt toimivat mallit vakiinnuttaa käytäntöön ennen jatkotoimenpiteitä.

13.4.2010

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää turvata riittävät resurssit paitsi suomen tai ruotsin kielen opetukseen myös varmistaa sosiaalisen vahvistamisen periaatteeseen nojautuvan sosiaalityön mukana olo maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Lisätiedot:

Karisto Sari, maahanmuuttajapalvelujen päällikkö, puhelin 310 37579

Palviainen Leila, sosiaalisen ja taloudellisen tuen pääll., puhelin 310 58283

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

28.4.2010

SJ/HTA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-179/396
Stn dnro	
Saap./Anl.	30-04-2010

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010 - 179/396, 11.2.2010

LAUSUNTO VALTUUTETTU PÄIVI LIPPOSEN ALOITTEESTA AKTI-
VOIDA MAAHANMUUTTAJIA NOPEAMMIN JA TIIVIIMMIN SUOMEN
KIELEN OPINTOJEN PARIIN

Heke 2010-38

Hallintokeskus on pyytänyt henkilöstökeskukselta lausuntoa 30.4.2010 mennessä koskien valtuutettu Päivi Lipposen ym. aloitteesta, jossa esitetään, että kaupunki selvittäisi mahdollisuuden aktivoida maahanmuuttaja nopeammin ja tiiviimmin suomen kielen opintojen pariin.

Aloitteen mukaan maahanmuuttajien syrjäytyminen on vakava ongelma. Kielitaito on keskeinen tekijä sopeutumisessa ja työsaannissa uudessa kotimaassa. Maahanmuuttaja tulisi heti aktivoida kieliopintojen pariin, jossa tavoitellaan hyvää suomen taitoa. Kielitaito edesauttaa työllistymistä ja vastuunottoa itsestään ja perheestä. Aloitteen mukaan kaupungin tulisi myös varmistaa riittävät resurssit maahanmuuttajien suomen opetukseen.

Henkilöstökeskus yhtyy valtuutettu Lipposen ym. näkemykseen kielitaidon merkityksestä maahanmuuttajan kotoutumista ja työllistymistä edistävänä tekijänä. Maahanmuuttajien määrä ja hakeutuminen suomi toisena kielenä (S2) opetukseen ovat kasvaneet huomattavasti parin viimeisen vuoden aikana Helsingissä. Hyvä kielitaito on työuralla etenemisen keskeinen edellytys. Lisäksi ammatissa tarvittavan suomen kielen taidon jatkuva kehittäminen on tärkeä osa työntekijän ammattillisen osaamisen vahvistamista.

Henkilöstökeskus koordinoi työllisyysmäärärahoihin toteutettavia suomen tai ruotsin kielen koulutuksia maahanmuuttajataustaisille henkilöille, jotka ovat kaupungin työllisyydenhoidon palvelujen piirissä. Koulutusta järjestetään kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa työskenteleville tai harjoitteleville maahanmuuttajille. Suuri osa koulutuksista on virastojen ja maahanmuuttajien tarpeisiin räätälöityjä ammattialakohtaisia suomen

28.4.2010

kielen kursseja. Koulutuksia järjestettiin vuonna 2009 yhteensä 520 000 eurolla 302 henkilölle.

Henkilöstökeskus vastaa myös vuonna 2008 käynnistyneestä "Ammatillisen suomen kielen kehittämiskokonaisuus" (ASKI) -hankkeesta. Hanke tuottaa arviointi-, testaus- ja koulutusmenetelmiä maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden ammatillista suomen kielen taidon parantamiseksi. Hankkeessa määritellään, millaiset kriteerit eri ammattialoilla tarvittavan riittävän suomen kielen taidon tulee täyttää sekä suunnitteluun ja toteutetaan testejä suomen kielen taitotason ja kehittämistarpeiden arvioimiseksi. Testien avulla työntekijät voidaan ohjata taito-osaansa vastaaviin kielikoulutuksiin ja testausta voidaan käyttää rekrytoinnin tukena. Lisäksi perehdytysmateriaalia muokataan selkokieliseen muotoon. Maahanmuuttajataustaisilla työntekijöillä ja heidän työyhteisöillään on keskeinen asiantuntijarooli ammatillisen kielitaidon parantamiseen tähtäävässä työssä.

Hankkeen kustannukset vuosina 2008 - 2010 ovat yhteensä 308 000 euroa. Kustannukset on katettu matalapalkkatukirahoilla "Monimuotoisuuden johtamishaasteet" hankekokonaisuuden osana.

Työhallinto on vastuussa aikuisten maahanmuuttajien suomen tai ruotsin kielen opetuksesta osana työvoimapolitiittista kotoutumiskoulutusta. Suomenkielinen työväenopisto ja Helsingin aikuislukio tarjoavat omaehtoista suomi toisena kielenä – opetusta. Vuonna 2009 opetusvirasto ja työväenopisto tarjosivat suomen kielen koulutusta lähes kahdella miljoonalla eurolla.

Kotouttamislain piirissä olevan maahanmuuttajan on mahdollista hakea TE -toimistosta rinnastuspäätöstä omaehtoiseen koulutukseen osallistumiselle, jolloin koulutus rinnastetaan työvoimapolitiittiseen kotoutumiskoulutukseen. Kotoutumiskoulutukseen osallistuminen oikeuttaa kotouttamistukeen. Aikuislukion ja työväenopiston suomi toisena kielenä – opiskelijoista noin 40 prosenttia on saanut em. rinnastuspäätöksen. Rinnastuspäätöksen saaneiden suuri osuus selittyy pitkälti sillä, että työhallinnon järjestämää työvoimapolitiittista kotoutumiskoulutusta on ollut kysyntään nähden liian vähän tarjolla. Kotoutumiskoulutustarjonnan vajeesta johtuen työttömät ja työmarkkinoille pyrkivät maahanmuuttajat ovat hakeutuneet Helsingin kaupungin tarjoamaan koulutukseen.

Rinnastuspäätöksen turvin somea opiskelevien maahanmuuttajien suuri osuus kaupungin oppilaitoksissa voidaan tulkita tulonsiirtona kaupungilta työhallinnolle. Merkittävä osa maahanmuuttajien kotoutumis-

28.4.2010

koulutuksesta on siis siirtynyt valtiolta kaupunkien vastuulle kysynnän lisääntyä.

Henkilöstökeskuksen näkemyksen mukaan työhallinnon tulisi varata kotoutumiskoulutuksen järjestämiseen riittävät resurssit, jotta kotoutumiskoulutuksen tarpeessa olevien maahanmuuttajien määrän lisääntymiseen voidaan vastata. Työvoimapolitiittisen kieli- ja kotoutumiskoulutuksen järjestämisvastuu kuuluu työhallinnolle. Työhallinnon tarjoama kotoutumiskoulutus pystyy myös aikuislukion ja työväenopiston suomen kielen kursseja tehokkaammin valmentamaan maahanmuuttajia työmarkkinoille ja jatkokoulutukseen. Rahoituksen puute ei voi olla syy siihen, että työmarkkinoille pyrkivien maahanmuuttajien koulutusvastuuta siirretään valtiolta kunnille.

Henkilöstökeskus pitää tärkeänä, että soveltuvan kielikoulutuksen tulisi alkaa mahdollisimman pian maahan saapumisen jälkeen. Haasteena on se, etteivät aikuisten maahanmuuttajien tarpeet ja oikea kurssi aina kohtaa. Erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomien ja kotouttamislain piiriin kuuluvien maahanmuuttajien kielikoulutuksiin tarvitaan nykyistä enemmän tukitoimia ja koordinoinnin tehostamista. Kaupunginjohtaja on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on tehdä esitys maahanmuuttajataustaisten, lapsiaan kotona hoitavien aikuisten suomen ja ruotsin kielen opetuksen järjestämisestä siten, että kielikoulutukseen liittyy myös tavoitteellinen lastentoiminta. Työryhmä saa työnsä valmiiksi 30.4.2010 mennessä.

Työvoimapolitiittisen kieli- ja kotoutumiskoulutuksen tarjonta tulee saattaa kysyntää vastaavalle tasolle turvaamalla sille riittävä rahoitus valtion talousarviossa. Näin työttömien maahanmuuttajien ohjautuminen koulutuksen kautta työmarkkinoille tehostuisi. Kaupungin tarjoamasta koulutuksesta vapautuisi vastaavasti paikkoja niille, jotka ovat töissä tai työmarkkinoiden ulkopuolella, mutta suomen kielen opetuksen tarpeessa.

Hannu Tulensalo
henkilöstöjohtaja

Annika Forsander
maahanmuuttoasioiden johtaja

4.5.2010

Silja

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 080/411
Stn dnr	
Saap./Anl.	11-05-2010

93 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU PÄIVI LIP-
POSEN YM. KOULUKIUSAAMISEN EHKÄISEMISTÄ JA LOPETTAMIS-
TA KOSKEVASTA VALTUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-214
Esityslistan asia OTJ/7

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lau-
sunnon:

Perusopetuslain 29 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus
turvalliseen opiskeluympäristöön ja lain 48 d §:n mukaan aamu- ja iltä-
päivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimin-
taympäristöön

Helsingin kaupungin peruskoulujen yhteisen arvopohjan mukaan kou-
luissa ei sallita minkäänlaista väkivaltaa, syrjintää tai rasismia, ja kou-
luissa edistetään tasa-arvoa, kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja pide-
tään yhdessä huolta ystävällisestä ilmapiiristä, turvallisuudesta ja hy-
vinvoinnista (Perusopetuksen opetussuunnitelman kuntakohtaiset linja-
ukset 1.8.2005). Helsingin perusopetuslain mukaisen koululaisten iltä-
päivätoiminnan toimintasuunnitelman (2007) mukaan toimintaympäris-
tön tulee olla fyysisesti ja henkisesti turvallinen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman kuntakohtaisten linjausten (2005)
mukaan oppimisympäristön tulee olla turvallinen ja ilmapiiiriltään. Op-
pimisympäristön turvallisuutta vaarantaviin asioihin on puututtava heti.
Jokaisessa koulussa on oppilashuoltoryhmä, jonka tehtävänä on osal-
listua koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta ylläpitävään ja
edistävään työhön.

4.5.2010

Kouluilla on toimintamallit kriisi-, kiusaamis-, väkivalta-, syrjintä- ja häirintätilanteiden sekä päihteiden kokeiluun ja käyttöön liittyvien ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Vastuu oppimisympäristön kehittämisestä on koulun henkilöstöllä. Oppilaat ovat mukana oppimisympäristön suunnittelussa ikäkautensa edellytysten mukaisesti. Yhteistyö kotien kanssa on tärkeä osa turvallista ja hyvää oppimisympäristöä ja sen kehittämistä.

Oppimisympäristön turvallisuudesta huolehtimisen tueksi kouluille on tuotettu materiaalia, kuten koulun turvallisuuskansio (2004, päivitetty 2009) sekä julkaisu "Peruskoulujen kehittäminen turvallisiksi oppimis- ja työympäristöiksi (Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja B1: 2003)".

Kouluja on myös ohjeistettu oppimisympäristön turvallisuuteen liittyvissä asioissa ryhmäkirjeillä, kuten lastensuojeluilmoituksen tekeminen (ryhmäkirje 13/2008) sekä oppilaiden ja opiskelijoiden kurinpito ja ojentaminen (ryhmäkirje 9/2009).

Kouluissa seurataan oppilaiden hyvinvointia ja turvallisuutta säännöllisesti erilaisin kyselyin ja tutkimuksin. Esimerkiksi kouluterveyskysely on tehty 8. ja 9. luokkien oppilaille joka toinen vuosi vuodesta 1996 alkaen. Kyselystä on myös tilattu oppimisympäristöjen kehittämisen tueksi mm. seuraavat lisäraportit: Mistä tukea? Helsingiläisnuorten masentuneisuus, koulukiusaaminen ja luvattomat poissaolot vuosina 1996–2006 ja Missä opit? Helsingin peruskoululaisten kokemuksia oppimisympäristöstä ja hyvinvoinnista vuosina 1996–2008.

Koulujen johto-, opetus- ja oppilashuoltohenkilöstölle on järjestetty täydennyskoulutusta oppimisympäristön turvallisuuden kehittämiseksi sekä koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Myös koulunkäyntiavustajien ja iltapäivätoiminnan ohjaajien koulutuksissa on ollut teemana oppimisympäristön turvallisuus ja koulukiusaamisen ehkäiseminen ja vähentäminen.

Koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi kouluissa on käytössä useita vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen opetusohjelmia ja toimintamalleja, kuten:

- Askeleittain-opetusohjelma (www.askeleittain.fi)
- Friends-ohjelma (www.asemanlapset.fi > Friends)
- KiVa Koulu -ohjelma (www.kivakoulu.fi)

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

4.5.2010

- Rohkenenko puuttua, osaanko toimia -toimintamalli (www.klaarihelsinki.fi; Nuorta ei jätetä – Puhalletaan yhteen hiileen. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009: 5)
- Vertaissovittelu-toimintamalli (www.ssf-ffm.com).

Opetuslautakunta edellyttää, että jokaisessa koulussa on käytössä jokin vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen opetusohjelma ja toimintamalli koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Nyt jo käytössä olevien ohjelmien ja toimintamallien hyödyntämistä ja systemaattista käyttöä tuetaan ja seurataan.

Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 keskeisenä tavoitteena on, että lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuudet paranevat. Suunnitelman toteuttamiseksi on käynnistetty useita monitoimijaisia lasten ja nuorten sekä heidän kasvu- ja kehitysyhteisöjensä hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä hankkeita.

Koulukiusaamisen ehkäisyllä ja vähentämisellä on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Hallantie Merja, oppilashuollon päällikkö, puhelin 310 86214

Grönholm Niclas, opetuspäällikkö, puhelin 310 86219

Nummelin Raija, erityissuunnittelija, puhelin 310 84028

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

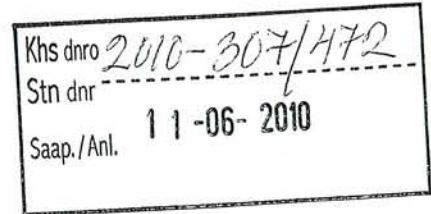
Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

25.5.2010

J/HH

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus/kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

119 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU OUTI
ALANKO-KAHILUODON VALTUUSTOALOITTEESTA KOSKIEN LUMI-
LAUTAILUMÄEN PERUSTAMISTA HERTTONIEMEEN

Liik 2010-101, 3.3.2010, Halke 2010-307, 1.3.2010
43. kginosa/Herttoniemi, Siilitie 12, kiinteistökartta J5 S1
Esityslistan asia ULOS/1

Lautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta liikuntatoimen puolelta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloite

Hallintokeskus on pyytänyt liikuntalautakuntaa antamaan kaupunginhallitukselle kirjallisen lausunnon 30.5.2010 mennessä valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon valtuustoaloitteesta, jossa valtuutettu esittää, että Helsingin kaupungin liikuntaviraston tulisi tutkia mahdollisuudet perustaa uusi lumilautailumäki viljelypalstoja vastapäätä sijaitsevaan Herttoniemen liikuntapuiston laskettelumäkeen, joka jo nyt lumisina talvina on laskettelusta kiinnostuneen nuorison käytössä. Valtuustoaloitteessa todetaan että Herttoniemessä on monia pulkkailuun sopivia mäkiä, joten liikuntapuistoon perustettava lumilautailumäki ei olisi pois muilta ulkoilijoilta. Lisäksi se sijaitisi lähellä metroa ja palvelisi kauempaakin tulevia. Lumilautailumäen kunnossapidosta ja huollosta vastaisi liikuntavirasto. Itä-Helsingissä on nyt vähän talviurheilupaikkoja, joten lumilautailumäen perustaminen Itä-Helsinkiin olisi myös erityisen perusteltua kaupungin tasapuolisen kehittämisen kannalta.

Selvitystyö aloitteen toteuttamismahdollisuuksista

Aloitteessa esitetty paikka, johon lumilautailumäki esitetään Herttoniemessä perustettavaksi, sijaitsee liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston hallinnassa olevan Herttoniemen liikuntapuiston alueella. Paikka on ns. vanha pujottelumäki, jota ulkoliikuntaosasto turvallisuussyistä ei ole kunnossapitännyt vuosiin. Rinne sijaitsee keskellä latuverkostoa ja sinne päästäkseen on ylitettävä ylläpidettäviä latu-uria, myös rinteän alaosa ylittää latu-uran.

25.5.2010

Lausunto aloitteen toteutusmahdollisuudesta

Valtuustoaloitteessa esitetty lumilautailumäkihanke on ideana hyvä ja toteutuessaan se parantaisi erityisesti nuorison talvikauden liikuntamahdollisuuksia. Hankkeen toteuttaminen Helsingin alueella edellyttää muun muassa toimivia liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä, käytännön ylläpito- ja hoito-olosuhteiden luomista sekä turvallisuusnäkökohtiin paneutumista.

Lumilautailumäen toteuttaminen Herttoniemeen nyt esitettyyn paikkaan ei ole liikuntatoimen kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu sen sijaintipaikan, rakennustöistä aiheutuvien kustannusten eikä alueen käytössä esille tulevien turvallisuusnäkökohtien kannalta. Rinteen käyttäminen lumilautailumäkenä edellyttäisi latuverkoston siirtämistä. Tällä hetkellä pujottelurinteessä ei myöskään ole valoja. Mikäli pujottelurinne kunnostettaisiin lumilautailijoiden käyttöön, se vaikeuttaisi huomattavasti hiihtotoimintaa Herttoniemen liikuntapuistossa.

Liikuntatoimen hallinnoimilla alueilla ei tällä hetkellä ole yhtään ns. lumilautailumäkeä. Valtuustoaloitteessa esitettyyn lumilautailumäkitilanteeseen on odotettavissa Itä-Helsingin puolelle viiden vuoden aikajanelä kohennusta, kun vuonna 2010 alkavat Kivikon uuden liikuntapuiston rakentamistyöt ovat suunnitelmien mukaan loppusuoralla vuonna 2015. Rakentamistyön yhteydessä tullaan tarkastelemaan myös muun muassa lumilautailu-/pulkkarinteen sijoittamista alueella sijaitsevaan täyttömäkeen. Kivikon alueelle on mahdollista sijoittaa pidempi rinne, minkä lisäksi se on myös tavoitettavuudeltaan parempi.

Liikuntatoimella on toimiva, noin 200 kilometrin latuverkosto, joka käsittää tasapuolisesti koko Helsingin kaupungin alueen. Hiihtolosuhteiden ylläpitämiseksi liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston kiertävä latujen kunnossapitoryhmä on tarvittaessa käynyt erikseen lumettamassa latureittejä esimerkiksi Itä-Helsingissä Herttoniemen alueella. Liikuntatoimi tarjoaa talvikauden palveluinaan mahdollisuuden käyttää ulkoilureittejä vapaa-ajan liikuntaan sekä urheilukenttiä luisteluun ja jääkiekkoon laaja-alaisesti niin yksilö- kuin koko perheen liikuntaan..

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle (c/o hallintokeskus/kirjaamo, PL 1), liikuntavirastolle (ulkoliikuntaosasto/hallinto, PL 4860)

Lisätiedot:

Fröberg Stefan, osastopäällikkö, puhelin 310 87901

25.5.2010

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 9.6.2010 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Martti Tenho
pöytäkirjanpitäjä

Sj/HH

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-288/412
Stn dnr	
Saap./Ani.	22-04-2010

76 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU SIRKKU
INGERVON YM. VALMISTAVAA OPETUSTA KOSKEVASTA VAL-
TUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-241
Esityslistan asia OTJ/7

Keskustelu.

Jäsen Hiidenmaa ehdotti jäsen Virkkusen kannattamana, että esityslistan s. 10 toisen kokonaisen kappaleen viimeisen virkkeen jälkimmäiseen sivulauseeseen lisätään sanan "monikulttuurista" jälkeen ennen sanaa "opetusta" sanat "ja suomi toisena kielenä-".

Asiassa äänestettiin, jolloin esittelijän ehdotus sai 9 ääntä (Aaltio, Abib, Björnberg-Enckell, Halla-aho, Kokko, Nordman, Rydman, Suhonen, Pakarinen) ja jäsen Hiidenmaan ehdotus 2 ääntä (Hiidenmaa, Virkkunen).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus äänin 9-2.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kohta 1

Suomenkielisessä perusopetuksessa on lukuvuonna 2009–2010 yhteensä 35 valmistavan opetuksen ryhmää 27 peruskoulussa.

Valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuudesta ei ole säädetty opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Näin ollen kunta koulutuksen järjestäjänä voi itse päättää, minkälainen koulutustausta on sopivin valmistavan opetuksen opettajalle. Opettajilta on eri kunnissa vaadittu erilaista kelpoisuutta. Käytän-

13.4.2010

nössä ryhmien opettajina toimivat yleisimmin luokanopettajat, erityisluokanopettajat tai aineenopettajat. Helsingissä valmistavan opetuksen opettajilta on tähän saakka vaadittu erityisluokanopettajan kelpoisuutta, vaikka valmistava opetus ei ole erityisopetusta.

Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla on pula kelpoisista erityisluokanopettajista. Työvoimapulan vähentämiseksi kaupunki on viime vuosina toteuttanut erilaisia tehostettuja rekrytointitoimenpiteitä, kuten tukenut erityisopettajaksi pätevöitymiskoulutusta, järjestänyt omaa pätevöitymiskoulutusta yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa, neuvottellut Helsingin yliopiston kanssa erityisopettajakoulutukseen otettavien määrän lisästarpeesta ja tehostanut rekrytointimarkkinointia. Edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta erityisluokanopettajien kelpoisuus-tilanne on kohentunut hitaasti. Lukuvuonna 2009–2010 työssä olevista erityisluokanopettajista erityisluokanopettajakelpoisuus on 72 %:lla opettajista. Vuonna 2009 vakinaista täyttämistä varten haettavana olleista 48:sta erityisluokanopettajan virasta saatiin täytettyä 15 %. Hakemuksista kelpoisten osuus oli 15 %. Valmistavan opetuksen virkoja oli keväällä 2009 haettavana kuusi, joista yksi täytettiin.

Valmistavassa opetuksessa on kuluvana lukuvuonna 35 opettajaa. Opettajista 13 on vakinaisessa erityisluokanopettajan virassa ja heistä kolme on koko lukuvuoden 2009–2010 virkavapaana ja tehtävää hoitaa sijainen. Muita määräaikaisia opettajia on 22. Määräaikaisista opettajista kolmella on erityisluokanopettajakelpoisuus, joista viimeisin on saavutettu helmikuussa 2010. Osalla opettajista on luokanopettaja- tai aineenopettajakelpoisuus ja osalla ei ole lainkaan opettajakelpoisuutta. Opettajatilanne valmistavassa opetuksessa on viime vuosina ollut vakiintunut. Virat on täytetty määräajaisesti, koska asetetut kelpoisuusvaatimukset täytettäviä opettajia ei ole ollut riittävästi saatavilla.

Viime vuosina opettajien peruskoulutusta on kehitetty mm. siten, että luokanopettajien peruskoulutukseen on sisällytetty enenevässä määrin maahanmuuttajaopetukseen ja kulttuurien väliseen kasvatukseen sekä erilaisten oppijoiden oppimiseen perehdyttäviä sisältöjä. Lisäksi joissakin yliopistoissa on englanninkielistä luokanopettajakoulutusta, johon sisältyy muita koulutusohjelmia enemmän monikulttuurista oppiaineista. Luokanopettajaopiskelijat voivat joissakin yliopistoissa ottaa myös sivuaineekseen suomi toisena ja vieraana kielenä opintokokonaisuuden. Lisäksi erilaista maahanmuuttajaopetukseen valmiuksia antavaa lyhyt- ja pitkäkestoisempaa täydennyskoulutusta on runsaasti saatavilla.

Lähivuosina valmistavan opetuksen opetusryhmien määrä tulee Helsingissä vielä kasvamaan. Opetuksen jatkuvuuden ja pitkäjänteisen

13.4.2010

kehittämistyön turvaamiseksi valmistavan opetuksen opettajistotilanne on tarpeen vakiinnuttaa siten, että opetustehtäviin saadaan rekrytoitua kelpoiset, vakinaiset opettajat. Koska kysymyksessä on maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetus eikä erityisopetus, on opettajaksi tarkoituksenmukaista jatkossa palkata luokanopettajakelpoisuuden omaava opettaja, jolla on lisäksi monikulttuurista opetusta tukevia opintoja tai muulla tavoin riittäväksi katsottava osaaminen monikulttuurisesta opetuksesta.

Kohta 2

Ne valmistavassa opetuksessa opettavat erityisluokanopettajat, joilla on keväällä 2010 toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde, voivat halutessaan edelleen jatkaa työskentelyä valmistavassa opetuksessa nykyisin palvelussuhteen ehdoin. Työnantaja tulee kuitenkin jatkossa hyödyntämään näiden opettajien kokemusta siten, että opettajilta edellytetään osallistumista uusien valmistavan opetuksen opettajien mentoointiin ja perehdyttämiseen sekä valmistavan opetuksen kehittämistyöhön.

Kohta 3

Oppilaaksiotto noudattaa opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 28.2.2006 päättämiä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaaksioton kriteereitä. Oppilas otetaan lähimpään tarkoituksenmukaista valmistavaa opetusta antavaan kouluun. Opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 15.12.2009 hyväksymän perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti opetusryhmät pyritään muodostamaan siten, että niissä huomioidaan oppilaan ikä, aiempi kouluhistoria ja osaaminen. Ryhmät pyritään myös muodostamaan siten, että samassa ryhmässä on enintään kolmeen eri vuosiluokkaan kuuluvia oppilaita. Asiaa on valmisteltu yhteistyössä koulujen rehtoreiden kanssa.

Lisäksi Helsingin kaupungin kouluilta saadun palautteen mukaan perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmiin sijoittaminen on erityisen haasteellista 15–17-vuotiaina maahan tulleiden nuorten kohdalla. Valmistavan opetuksen jälkeen nuorten oppivelvollisuusikä on täyttynyt tai täyttyy pian, eivätkä he jatka perusopetuksessa. Samanaikaisesti näiltä nuorilta puuttuu useimmiten perusopetuksen päättötodistus, eivätkä he näin ollen voi jatkaa toisen asteen koulutukseen. Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osana (Tavoite 4, kärkihanke 1.2) kehitetään myöhään maahan tulleiden koulutus- ja kotouttamispalveluja yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa sekä perusasteen että

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

13.4.2010

toisen asteen välillä. Tähän tarkoitukseen perustetaan syksyllä 2010 kaksi uutta perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmää, joista toinen on erityistä tukea tarvitsevien ryhmä, jonka oppilailla ei ole juuri-kaan kouluhistoriaa ja joiden yleiset opiskeluvalmiudet ovat heikot. Toiseen ryhmään ohjattavilla nuorilla on kouluhistoriaa omasta maastaan ja valmiudet opiskeluun, mutta heidän ikänsä on haasteellinen perusopetuksen näkökulmasta.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Tanttu Kirsti, vastaava henkilöstösuunnittelija, puhelin 310 86281

Korkalainen Sari, opetuskonsultti, puhelin 310 86212

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

20.4.2010

S IHH

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-289/499
Stn dnr	
Saap./Anl.	29-04-2010

61 §

LAUSUNTO SOMALIN KIELEN, SOMALIAN HISTORIAN JA KULTTUURIN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ SUOMALAISILLE

Kkik

Esityslistan asia Kulttj/6

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Fullmäktigeledamoten Sture Gadd m.fl tar upp ett viktigt ärende i det ovannämnda förslaget. Bättre integration av invandrare och minoriteter i det finländska samhället är en tvåsidig process och kräver också insatser av majoritetsbefolkningen. Okunskapen om den somaliska kulturen bidrar säkerligen till de fördomar som det tyvärr fortfarande finns beträffande somalier i Finland.

Det internationella kulturcentret Caisa har i samarbete med ett andelslag som heter Action och finns i Vanda, ordnat kurser i somaliska åren 2004-2005. Andelslaget Action planerade innehållet av kurserna och rekryterade en i det somaliska språket och kulturen kompetent lärare samt skötte om marknadsföringen av kurserna och Caisa betalade lärarens arvode enligt de inom kulturverket gällande tarifferna. Kurserna var populära men måste tyvärr läggas ned efter 2005 eftersom varken andelslaget Action eller någon annan aktör hade tillfälle att fortsätta detta arbete. Caisa är beredd att bistå med sakkundskap och rådgivning ifall det inom stadens övriga verk, t.ex. arbetarinstitutet, finns intresse att arrangera sådana kurser.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Maula Johanna, johtaja (Caisa), puhelin 310 37501
Kunnas Veikko, osastopäällikkö, puhelin 310 29874

20.4.2010

Sara Kuusi

Sara Kuusi
Suunnittelija

20.4.2010

Sj/HH
01

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 289/499
Stn dnr	
Saap./Anl.	23-04-2010

LAUSUNTO TALOUSARVIOALOITTEESTA KOSKIEN SOMALIN KIELEN, HISTORIAN JA KULTTUURIN OPETUSTA

Johtokunta päätti antaa esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle somalin kielen, historian ja kulttuurin opetusta suomalaisille koskevasta valtuutettu Sture Gaddin ja kolmen muun valtuutetun allekirjoittamasta talousarvioaloitteesta oheisen tekstin mukaisen lausunnon, jossa ehdotuksessa mainitut kannat perustellaan.

Kaupungin hallintokeskus (Khs dnro 2010-289/499) on pyytänyt suomenkielisen työväenopiston johtokunnalta 30.5.2010 mennessä kirjallista lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sture Gaddin ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien somalin kielen, historian ja kulttuurin opetusta suomalaisille.

Aloitteentekijät mainitsevat aloitteessaan seuraavaa:

"I Finland görs stora ansträngningar för att anpassa invandrare till det finländska samhället, det ordnas exempel språkkurser i finska och i de svenskspråkiga trakterna också kurser i det andra nationalspråket svenska.

För somaliska barn ordnas dessutom också t.ex. I Helsingfors modersmålsundervisning I somaliska (ett dussin lärare är engagerade), vilket är viktigt för att de inte skall förlora sin identitet och kontakten med sitt ursprungsland. Men tonvikten läggs på integration.

För att ett samarbete med somalierna skall vara fruktbart också på sikt borde också vi finländare vara intresserade av det somaliska språket och den somaliska kulturen. Okunskapen bland finländarna är i alla fall kompakt och trots att tusentals somalier bor i Helsingfors ordnas det vid universitetet eller andra läroinrättningar inte kurser i somaliska för finländare. Detta ointresse är ett tecken på kulturell nonchalans. Somaliska språket talas trots allt av många fler människor i världen än de

20.4.2010

som talar finska eller svenska. Många finländare studerar ivrigt mindre språk som har mycket färre företrädare i Finland. Varför inte somaliska?

Undertecknade föreslår att Helsingfors stad skrider till åtgärder för att organisera, marknadsföra och genomföra kurser i somaliska språket och somalisk historia och kultur för finländare.”

Työväenopiston johtokunnan mukaan maahanmuuttajien ja kantaväestön molemminpuolisen vuorovaikutuksen edistämisen kannalta on tärkeää, että myös kantaväestö tutustuu maahanmuuttajien kulttuureihin. Somalian kieltä puhuvat maahanmuuttajat ovat kolmanneksi suurin maahanmuuttajaryhmä Helsingissä, mutta somalialaista kulttuuria ei kuitenkaan tunneta hyvin. Helsingissä on siis selkeästi tarve tehdä somalikulttuuria tutuksi kantaväestölle.

Suomenkielinen työväenopisto pyrkii vastaamaan tähän tarpeeseen järjestämällä somalikulttuuria esittelevän luentosarjan syksyllä 2010. Yhteiskunnallisten aineiden ainealalla on parhaillaan suunnitteilla kolmen luennon yleisluentokokonaisuus somalikulttuurista. Luentosarjassa on tarkoitus esitellä Somalian historiaa, tapakulttuuria ja Suomessa asuvien somalien elämää. Somalikulttuuria lähestytään sekä naisten että miesten näkökulmasta. Lisäksi syksyksi 2010 on suunnitteilla yhteiskunnallisten aineiden ja kotitalouden ainealan yhteistyössä järjestämä kurssi, jossa tutustutaan eri kulttuurien tapoihin ja perinteisiin ruokaa yhdessä valmistamalla. Myös tällä kurssilla on tarkoitus esitellä yhdellä kurssikerralla somalialaista kulttuuria.

Työväenopistossa on myös opetettu somalin kieltä: itäisessä alueopistossa järjestettiin syksyllä 2007 kantaväestölle suunnattu 36 oppitunnin somalian alkeiskurssi. Alussa ajatuksena oli tarjota somalian kurssia vierastojen työntekijöille, mutta kurssi toteutettiin kuitenkin kaikille avoimena. Kurssille ilmoittautui 14 henkilöä, joista kuusi henkilöä suoritti ja kahdeksan keskeytti kurssin. Keväälle 2008 itäiseen alueopistoon suunniteltu somalian alkeiden jatkokurssi ei toteutunut, koska sille ilmoittautui ainoastaan kolme opiskelijaa.

Syksyn 2007 kurssilla oli kerran kurssin vakituisen miespuolisen opettajan sijaisena somalinainen, ja kurssilaisilta tuli sellaista palautetta, että oli mielenkiintoista kuulla somalikulttuurista naisen näkökulmasta. Muita somalian kielen kursseja ei työväenopistossa ole sen jälkeen järjestetty eikä niitä myöskään ole suunnitteilla, koska kysyntää ei ole ollut missään alueopistossa. Lisäksi kieltenopetuksen resurssit ovat pienet.

20.4.2010

tyneet, ja opetustarjonta on suunnattu niihin kieliin, joista on ollut kysyntää.

Työväenopisto toivoo myöskin, että somalin kielen, historian ja kulttuurin opetusta suomalaisille järjestettäisiin myös ruotsin kielellä.

Castrén-Aaltonen Pia, johtava opettaja, puhelin 310 88593
Niemi-Kuronen Merja, Koulutussuunnittelija, puhelin 310 88635
Törmä Taina, johtava rehtori, puhelin 310 88501

SUOMENKIELISEN TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNTA

Annukka Mickelsson
puheenjohtaja

Kaj Lyytinen
apulaisrehtori

SJA/AM

13.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 290/39
Stn dnro	
Saap./Anl.	21-04-2010

103 §
LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA HOITOHENKILÖKUNNAN
VAIHDOSTA RUOTSIN JA SUOMEN KESKEN

Terke 2010-497
Esityslistan asia TJA/13

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyskeskuksen tulee antaa kaikki palvelunsa väestölle heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi ilman, että henkilö joutuu erikseen pyytämään tai vaatimaan äidinkielistä palvelua. Terveyskeskuksessa vastuu ruotsinkielisten asiakkaiden hoidosta on keskitetty kolmelle terveysasemalle, kaupunginsairaalassa joillekin vuodeosastoille, psykiatrian avohoidossa yhdelle poliklinikalle, kotihoidon eteläiselle palvelualueelle, hammashuollossa nimetyille hammaslääkäreille, suuhygienisteille ja hammashoitajille. Ruotsinkielisiä asiakkaita ei ole velvoitettu käyttämään nimenomaan ruotsinkielisten yksiköiden, poliklinikoiden tai tiimien palveluja, vaan he voivat asioida ja tulla hoitoon myös alueellisten palvelujen periaatteen mukaisesti. Terveyskeskus on myös huolehtinut siitä, että asiakkaita voidaan palvella ruotsin kielellä hoidon tarpeen arvioimiseksi esimerkiksi hammashuollon keskitetyssä ajanvarauksessa sekä päivystävissä yksiköissä samoin kuin terveysterveysten neuvontanumerossa 09-10023.

Kielilaki ja julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskeva laki eivät enää edellytä, että kaupungin koko henkilöstön tulisi hallita sekä suomen että ruotsin kieli. Helsingin kaupungin kielitaitosäännön mukaan virka- tai työtehtävien sisältö määrää henkilöltä vaadittavan kielitaidon tason. Terveyskeskuksen hoitohenkilökunnalta vaaditaan ruotsinkielisissä yksiköissä ruotsin kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito. Muissa kuin ruotsinkielisissä yksiköissä vaaditaan suomen kielen hyvä suullinen ja tyydyttävä kirjallinen taito. Asiakkaiden ruotsinkieliset palvelut turvataan siten, että yksikön henkilökunnasta joillakin on hyvä ruotsin kielen taito. Terveyskeskuksen sisäinen virkakieli on suomi.

13.4.2010

Tämä merkitsee, että kaikki terveyskeskuksen asiakirjat kirjoitetaan suomen kielellä. Tämä koskee sekä hallinnollisia että potilasasiakirjoja. Myös ruotsinkielisten toimipaikkojen potilasasiakirjat kirjoitetaan pääsääntöisesti suomen kielellä. Tämä on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että kaikki ko. asiakirjoja käsittelemään joutuvat osaavat potilasasiakirjan kieltä.

Valtuustoaloitteessa esitetty hoitohenkilökunnan vaihto mahdollistaisi sen, että ruotsinkielisiin yksiköihin saataisiin äidinkielenään ruotsia puhuvaa henkilökuntaa tai ruotsinsuomalaisia, jotka osaisivat sekä suomea että ruotsia. Tällöin tulee varmistaa, että vaihdossa tulevat äidinkieltään ruotsinkieliset hoitajat osaavat suomea ymmärtääkseen potilasasiakirjojen merkinnät sekä voidakseen tehdä hoidon toteuttamismerkinnät potilasasiakirjoihin. Kaikki hallinnolliset ja potilashoitoa koskevat ohjeet ovat suomen kielellä. Niiden ymmärtäminen ja työyhteisössä sekä sidosryhmien kanssa toimiminen edellyttää suomen kielen taitoa.

Aloitteessa esitetään nimenomaan vanhusten hoidon turvaamista äidinkiellellä. Helsingissä vanhusten pitkäaikaissairaanhoidon siirtyä 1.1.2010 lukien sosiaaliviraston vanhusten palvelujen vastuualueelle. Terveyskeskuksen kotihoito-osasto huolehtii vanhusten kotihoidosta. Eniten ruotsinkielisiä palveluja tarvitsevia asiakkaita on kotihoidon eteläisellä (170 asiakasta) ja läntisellä (103 asiakasta) alueella. Heistä pääosa on vanhuksia. Nykyisin palvelut pystytään turvaamaan ruotsinkielellä päiväaikaan. Illalla palveluja tarvitsee edellä mainituilla alueilla 30 - 50 asiakasta ja tällöin niitä hankitaan muualta. Ruotsinkielisten palvelujen antamiseksi tarvittaisiin 5 - 6 sairaanhoitajaa ja 10 - 14 lähihoitajaa, jotta ostopalveluista voidaan luopua. Suunnitelmallinen vastavuoroinen henkilöstövaihto edistäisi kotihoidon iäkkäiden asiakkaiden äidinkielisten palvelujen saantia. Määräaikaisen vaihdon haittana asiakkaiden ja omaisten kannalta voi olla hoitajan vaihtuminen. Perekäytännön palveluihin, hoitokäytäntöihin ja tietojärjestelmiin vaatii esimiesten ja muiden tahojen panostusta.

Henkilökunnan palkkataso ja palvelussuhteen ehdot poikkeavat Suomen ja Ruotsin välillä. Myös hoitohenkilökunnan koulutussisällöt, kelpoisuusehdot ja esimerkiksi lääkehoidon osaamisvaatimukset ja lupa-käytännöt voivat olla erilaiset. Nämä erot tulisi selvittää. Eläke-etuudet karttavat työskentelyyn eläkelainlainsäädännön mukaisesti ja niissä voi olla eroja. Jokaisen vaihtoon menijän tulisi myös henkilökohtaisesti selvittää vaikutukset omiin eläke-etuuksiinsa.

13.4.2010

Helsingin kaupungin tulisi tarjota palvelusuhdeasuntoja vaihtoon tuleville ja vastavuoroisesti Ruotsissa tulisi olla asuntoja tarjolla täältä sinne meneville hoitajille.

Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen henkilöstövoimavaraosasto koordinoi kaupungin henkilöstöhankintaa ja henkilöstön liikkuvuutta. Terveyskeskus ja sosiaalivirasto ovat olleet vuonna 2007 henkilöstökeskuksen järjestämässä rekrytointitilaisuudessa Tukholmassa esittelemässä työmahdollisuuksia Helsingin kaupungin terveyskeskuksessa. Tarkoituksena on ollut saada erityisesti paluumuuttajia työhön ruotsinkielisiä palveluja tarjoaviin yksiköihin. Henkilöstökeskuksen tukemana on myös ilmoitettu laajasti Ruotsin suomalainen lehdessä ja Dagens Nyheterissä Helsingin kaupungin työpaikoista. Tällöin korostettiin mahdollisuutta saada myös aviopuolisolle työpaikka Helsingin kaupungin palveluksessa. Joitakin paluumuuttajia on tullut terveyskeskuksen palvelukseen, mutta useille esteeksi on muodostunut Suomen alhaisempi palkkataso.

Terveyskeskus on hakenut hoitohenkilökuntaa ruotsinkielistä palvelua antaviin yksiköihin kohdennetuin lehti-ilmoituksin sekä esittelemällä toimintaansa ruotsinkielisissä terveydenhuoltoalan oppilaitoksissa ja rekrytointikampanjoilla suomenruotsalaisille alueille.

EU-alueella on työvoiman vapaan liikkuvuuden periaate ja kaikissa EU-maissa on ns. EURES- neuvot tukemassa työvoiman liikkuvuutta. Työ- ja elinkeinohallinnon ja Opetushallituksen Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen (CIMO) tukimahdollisuudet tulisi myös selvittää.

Henkilövaihdon onnistuminen edellyttää Helsingin ja Tukholman kaupunkien myönteistä suhtautumista vaihtoon ja monia käytännön toimenpiteitä, joista tulisi valmistella yhteinen hankesuunnitelma. Projektin tulisi nimetä Helsingissä vastuuhenkilö keskushallinnosta sekä yhteishenkilöt terveyskeskuksesta ja sosiaalivirastosta. Projektin kustannuksiin, kuten asuntojen järjestämiseen ja projektihenkilön palkkaamiseen tulisi olla varaus talousarviossa. Viime kädessä vaihto edellyttää vaihtoon halukkaiden ja sopivien hoitajien löytämistä, mikä tulisi selvittää esimiestyönä ja liittää osaksi henkilökohtaista kehityssuunnitelmaa. Henkilöstön kannalta oleellista on selvittää vaikutukset palkkaan, palvelussuhteen ehtoihin ja eläkekarttumiin.

Terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa esitetty hoitohenkilökunnan vaihto hyvin suunniteltuna ja toteutettuna kyllä turvaisi nykyistä paremmin asiakkaiden äidinkielisten palvelujen saantia ja tarjoaisi henki-

13.4.2010

lökunnalle kehittymismahdollisuuden. Se ei kuitenkaan vastavuoroisuusperiaatteella toteutettuna pienennä henkilöstövajetta eikä henkilöstön vaihtuvuutta. Lisäksi terveydenhuollon potilastietojen asianmukainen kirjaaminen edellyttää kaikilta hoitajilta suomen kielen taitoa eikä vaihto tästä syystä useinkaan käytännössä ole mahdollista. Kun vaihdon toteuttaminen lisäksi edellyttäisi runsaasti valmistelutyötä käytännön ongelmien ratkaisemiseksi, terveyslautakunnan mielestä tulee ennen projektin käynnistämistä kaupunkitasolla tarkoin harkita hankkeen tuottama hyöty suhteessa hankkeen edellyttämään työpanokseen ja kustannuksiin.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelujen turvaaminen ruotsinkielisille vanhuksille heidän äidinkielenään vaikuttaa myönteisesti vanhusten kykyyn kommunikoida, heidän elämänlaatuunsa ja sitä kautta heidän terveyteensä.

Hoitohenkilökunnan suunnitelmallinen vaihto voi osaltaan lisätä osaamista ja edistää työhyvinvointia.”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Valjus Kaarina, henkilöstöpäällikkö, puhelin 310 42304

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

10.5.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro 2010 - 290/39
Stn dnrr -----
Saap./Anl. 14-05-2010

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010 - 290/39/24.2.2010

VALTUUTETTU STURE GADDIN YM. ALOITE KOSKIEN HOITAJIEN
MÄÄRÄAIKAISTA VAIHTOA RUOTSIN JA SUOMEN VÄLILLÄ

Heke 2010-52

Henkilöstökeskus on jo useamman vuoden ajan markkinoinut kaupungin avoinna olevia työpaikkoja - etenkin terveydenhuoltoalalla - paitsi kotimaassa ruotsinkielisillä alueilla myös Ruotsissa. Ruotsissa rekrytointitoimenpiteet on kohdistettu etenkin mahdollisiin paluumuuttajiin, jotka hallitsevat molemmat kotimaiset kielet.

Yhdessä pks-kuntien ja Tehyn kanssa Helsingin kaupunki osallistui vuonna 2007 Tukholmassa järjestettävään rekrytointitapahtumaan. Tapahtuma sai paljon julkisuutta sekä TV:ssä, radiossa että printtimediasa. Helsingin kaupunki on myös säännöllisesti useamman vuoden ajan julkaissut terveydenhuoltoalan työpaikkoja markkinoivia lehti-ilmoituksia Ruotsin Suomalaisen paluumuuttoteemanumeroissa. Tuoreinta Ruotsin Suomalaisen 29.4.2010 ilmestynyttä paluumuuttoteemanumeroa jaetaan lisäksi myös Göteborgissa keväämmällä pidettävässä Suomi-tapahtumassa, jolloin se saa tavanomaista laajempaa näkyvyyttä.

Tänä vuonna Helsingin kaupungin työnantajailmoitus julkaistiin myös Ruotsin johtavassa päivälehdessä Dagens Nyheterissä. Kaupunki on markkinoinut työpaikkojaan myös Suomi Seuran kautta. Suomi Seuran julkaisemalla Suomen Silta -lehdellä on noin 70 000 lukijaa yli 100:ssa maassa. Yhteistyötä Suomen Euresin kanssa on myös tehostettu ja tavoitteena on, että yhä useampi työpaikka julkaistaan www.mol.fi sivustojen lisäksi myös Ruotsin vastaavilla työhallinnon rekrytointisivustolla.

Tehostetusta markkinoinnista huolimatta sekä ruotsin että suomen kielen hallitsevia paluumuuttajia ei ole juuri löytynyt. Suurimpina esteinä oletetaan olevan maiden väliset palkkaerot ja palvelussuhteen ehdot.

10.5.2010

Suomen terveydenhuollossa työskentely edellyttää molempien kotimaisten kielten hallintaa, koska kaikki asiakirjat kirjoitetaan suomen kielellä. Näin ollen pelkkä ruotsin kielen taito ei riitä tehtävien hoitamiseen. Valtuutettujen esitys on mielenkiintoinen, mutta saatujen rekrytointikokemusten perusteella vaikuttaa siltä, että merkittävää ruotsinkielisten hoitajien vaihtoa suomenkielisten hoitajien kanssa ei ole toteutettavissa näistä tässä lausunnossa mainituista syistä.

Henkilöstökeskus pyrkii yhteistyössä terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston kanssa edelleenkin kehittämään ja löytämään ratkaisuja, joiden avulla voidaan varmistaa ruotsinkielisten helsinkiläisten palvelujen saanti heidän omalla äidinkielellään.

Hannu Tulensalo
henkilöstöjohtaja

Leena Lähdesmäki-Koistinen
vs. osastopäällikkö

11.5.2010

10-173/39

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-290/39
Stn dn	
Saap./Anl.	19-05-2010

209 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU STURE
GADDIN VALTUUSTOALOITTEESTA HOITOHENKILÖKUNNAN VAIH-
DOSTA RUOTSIN JA SUOMEN KESKEN

Sosv

Esityslistan asia Sosj/41

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaaliviraston tulee antaa kaikki palvelunsa väestölle heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi ilman, että henkilö joutuu erikseen pyytämään tai vaatimaan äidinkielistä palvelua. Sosiaaliviraston ruotsinkielisissä sosiaalipalveluissa asiointikielenä on pääsääntöisesti ruotsi. Näin ollen yksilöhuollon päätökset asiakastietojärjestelmässä ja asiakaskirjeet kirjoitetaan ruotsiksi.

Ruotsinkieliset vanhuspalvelut ohjaavat ruotsinkieliset vanhusasiakkaat heille tarkoitettuihin palveluihin. Ruotsinkieliset vanhuspalvelut käsittävät sosiaalityön, omaishoidontuen, lähityön, päivätoiminnan ja palveluasumisen. Sosiaalivirasto tarjoaa ikääntyneille asiakkaille omana toimintana ruotsinkielistä ympärivuorokautista hoitoa ruotsinkielisissä yksiköissä Kustaankartanon, Kivelän, Koskelan ja Myllypuron vanhustenkeskuksissa (142 paikkaa) sekä ostopalveluna Munksnäshemmetissä. Ympärivuorokautinen palveluasuminen järjestetään ostopalveluna. Ruotsinkielistä päivätoimintaa on tarjolla omana toimintana ja ostopalveluna.

Terveyskeskuksen kotihoito-osasto huolehtii vanhusten kotihoidosta. Vastuu ruotsinkielisten asiakkaiden hoidosta on keskitetty kotihoidon eteläiselle palvelualueelle.

Kielilaki ja julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskeva laki eivät enää edellytä sitä, että kaupungin koko henkilöstön tulisi hallita sekä suomen että ruotsin kieli. Helsingin kaupungin kielitaitosäännön mukaan virka- tai työtehtävien sisältö määrää henkilöltä vaadittavan

11.5.2010

kielitaidon tason. Sosiaaliviraston henkilökunnalta vaaditaan ruotsinkielisissä yksiköissä työtehtävien mukaan ruotsin kielen hyvää tai tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa.

Valtuustoaloitteessa esitetty hoitohenkilökunnan vaihto mahdollistaisi sen, että ruotsinkielisiin yksiköihin saataisiin äidinkielenään ruotsia puhuvaa henkilökuntaa tai ruotsinsuomalaisia, jotka osaisivat sekä suomea että ruotsia. Sosiaaliviraston vanhuspalveluissa on käytössä kaksi sähköistä hoitotyön asiakastietojärjestelmää, joihin myös ruotsinkieliset yksiköt kirjaavat suomeksi. Tällöin tulee varmistaa, että vaihdossa tulevat äidinkieleltään ruotsinkieliset hoitajat osaavat suomea ymmärtääkseen asiakasasiakirjojen merkinnät sekä voidakseen tehdä tarvittavat merkinnät asiakirjoihin.

Aloitteessa esitetään erityisesti vanhusten hoidon turvaamista äidinkielenä. Suunnitelmallinen vastavuoroinen henkilöstövaihto edistäisi vanhuspalvelujen iäkkäiden asiakkaiden äidinkielisten palvelujen saantia. Määräaikaisen vaihdon haittana asiakkaiden ja omaisten kannalta voi olla hoitajan vaihtuminen. Perehdyttäminen palveluihin, hoitokäytäntöihin ja tietojärjestelmiin vaatii esimiesten ja muiden tahojen panostusta.

Henkilökunnan palkkataso ja palvelussuhteen ehdot poikkeavat Suomen ja Ruotsin välillä. Myös hoitohenkilökunnan koulutussisällöt, kelpoisuusehdot ja esimerkiksi lääkehoidon osaamisvaatimukset ja lupakäytännöt voivat olla erilaiset. Nämä erot tulisi selvittää. Eläke-etuudet karttavat työskentelymaan eläkelainlainsäädännön mukaisesti ja niissä voi olla eroja. Jokaisen vaihtoon menijän tulisi myös henkilökohtaisesti selvittää vaikutukset omiin eläke-etuuksiinsa.

Helsingin kaupungin tulisi tarjota palvelussuhdeasuntoja vaihtoon tuleville ja vastavuoroisesti Ruotsissa tulisi olla asuntoja tarjolla täältä sinne meneville hoitajille.

Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen henkilöstövoimavaraosasto koordinoi kaupungin henkilöstöhankintaa ja henkilöstön liikkuvuutta. Kontakteja on ollut rekrytoinnin osalta Ruotsiin eri tavoin. Tarkoituksena on ollut saada erityisesti paluumuuttajia työhön ruotsinkielisiä palveluja tarjoaviin yksiköihin. Henkilöstökeskuksen tukemana on myös ilmoitettu laajasti Ruotsin suomalainen -lehdessä ja Dagens Nyheterissä Helsingin kaupungin työpaikoista. Tällöin korostettiin mahdollisuutta saada myös aviopuolisolle työpaikka Helsingin kaupungin palveluksessa. Joitakin paluumuuttajia on tullut sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen palvelukseen, mutta useille esteeksi on muodostunut Suomen alhaisempi palkkataso.

11.5.2010

Kustaankartanon C-talon vanhainkotosastoilla on kokemusta pohjoismaisesta nuorten työntekijöiden vaihtotyöstä. Yhteistyö Pohjola-Nordenin kanssa on käynnistynyt, ja kesätyöntekijöitä tulee Ruotsista Kustankartanon C-talon osastoille Nordjobbin välittämänä. Henkilöstökeskus koordinoi Nordjobb-vaihtoa. Nordjobb edistää nuorten työvoiman liikkuvuutta sekä pohjoismaisten kielten osaamista ja kulttuurin tuntemusta Pohjolassa. Nordjobb välitti Kustaankartanon C-talon osastoille vuonna 2009 kolme kesätyöntekijää. Määrä pysyy samana vuonna 2010. Ruotsinkielisten osastojen henkilökunnan valmius ja innokkuus lähteä Ruotsiin vaihtotyöntekijäksi on suuri.

Sosiaalivirasto ja terveyskeskus ovat hakeneet hoitohenkilökuntaa ruotsinkielistä palvelua antaviin yksiköihin kohdennetuin lehti-ilmoituksin sekä esittelemällä toimintaansa ruotsinkielisissä terveydenhuoltoalan oppilaitoksissa ja rekrytointikampanjoilla suomenruotsalaisille alueille. Myös jo olemassa olevan ei ruotsinkielistä äidinkielenään puhuvan hoitohenkilökunnan ruotsinkielisen vahvistaminen ja ruotsinkielisen kulttuurin ylläpitäminen on tärkeä osa henkilökunnan kehittämistä.

Henkilövaihdon onnistuminen edellyttää Helsingin ja Tukholman kaupunkien myönteistä suhtautumista vaihtoon ja monia käytännön toimenpiteitä, joista tulisi valmistella yhteinen hankesuunnitelma. Viime kädessä vaihto edellyttää vaihtoon halukkaiden ja sopivien hoitajien löytämistä, mikä tulisi selvittää esimiestyönä ja liittää osaksi henkilökohtaista kehityssuunnitelmaa. Henkilöstön kannalta oleellista on selvittää vaikutukset palkkaan, palvelussuhteen ehtoihin ja eläkekarttumiin.

Sosiaalilautakunta toteaa, että aloitteessa esitetty hoitohenkilökunnan vaihto hyvin suunniteltuna ja toteutettuna turvaisi nykyistä paremmin asiakkaiden äidinkielisten palvelujen saantia ja tarjoaisi henkilökunnalle kehittymismahdollisuuksia.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelujen turvaaminen ruotsinkielisille vanhuksille heidän äidinkielenään vaikuttaa myönteisesti vanhusten kykyyn kommunikoida, heidän elämänlaatuunsa ja sitä kautta heidän terveyteensä.

Hoitohenkilökunnan suunnitelmallinen vaihto voi osaltaan lisätä osaamista ja edistää työhyvinvointia.

11.5.2010

Lisätiedot:

Säilä Minna, kehittämiskonsultti, puhelin 310 43935

Hakala Timo, johtava kehittämiskonsultti, puhelin 310 62404

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

25.5.2010

Handwritten initials: KKK/K

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro 2010-475/402
Stn dnr
Saap./Anl. 02-06-2010

122 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
KOULUMIEHEN SUKUPUOLINÄKÖKULMAN NOSTAMISTA ESIIN
OPETUSSUUNNITELMISSA JA OPETUSMATERIAALEISSA KOSKE-
VASTA VALTUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-287
Esityslistan asia OTJ/21

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lau-
sunnan:

Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986; jälj. tasa-
arvolaki) tarkoitus on estää sukupuoleen perustuva syrjintä, edistää
naisten ja miesten välistä tasa-arvoa ja parantaa naisten asemaa eten-
kin työelämässä.

Tasa-arvolakia muutettiin vuonna 2005 siten, että oppilaitoksen tulee
vuosittain tai niin sovittaessa kerran kolmessa vuodessa laatia yhteis-
työssä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa tasa-
arvosuunnitelma (6b §). Oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman laatimis-
ta opetusvirasto ohjeisti ryhmäkirjeessään 28, 27.3.2006.

Oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelma sisältää koulun tasa-arvotilanteen,
siihen liittyvien ongelmien kartoituksen ja toimenpiteet tasa-arvon edis-
tämiseksi.

Helsingin kaupunki on laatinut henkilöstöpoliittisen tasa-arvo-
suunnitelman (30.10.2009), joka koskee kaikkia kaupungin henkilös-
tön kuuluvia.

Opetussuunnitelma

Opetushallitus päättää lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteis-
ta (LL 10 §). Koulutuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman perusteis-
ten pohjalta laaditun opetussuunnitelman, joka laaditaan yhteistyössä
kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa. (LL 11 §).

Osoite	Puhelin	Adress	Telefon
PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53) 00099 HELSINGIN KAUPUNKI www.edu.hel.fi	Vaihde (09) 3108 600 Fax (09) 3108 6390	PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53) 00099 HELSINGFORS STAD	Växel (09) 3108 600 Fax (09) 3108 6390

25.5.2010

Opetussuunnitelmaan sisältyvät aihekokonaisuudet ohjaavat lukioita vastaamaan yhteiskunnallisesti merkittäviin kasvatus- ja koulutushaasteisiin. Opetushallitus on lukion opetussuunnitelman perusteissa (2003) esittänyt aihekokonaisuuksia, joissa sivutaan tasa-arvo- ja sukupuolinäkökulmaa. Aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys -aihekokonaisuus antaa lukioille mahdollisuuden käsitellä tasapuolisesti molempien sukupuolien kannalta yhteiskunnallisia periaatteita, osallistumisjärjestelmiä ja vaikuttamisen tapoja. Kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus -aihekokonaisuuden tavoitteina ovat muun muassa keskinäiseen kunnioittamiseen perustuvan aktiivinen yhteiskunnan rakentaminen ja tietoisuus omasta kulttuuri-identiteetistään.

Aihekokonaisuuksien toteuttamista opetustyössä on suunniteltu rehtorien kanssa viimeksi syksyllä 2009 rehtorikokouksessa. Lukiot raportoivat toimintakertomusten yhteydessä aihekokonaisuuksien toteutumisesta.

Sukupuolisensitiivisyys (sukupuolen esilletulon herkkyys) opetussuunnitelman toteuttamisessa tulee näkyviin opetuksessa, opetusmateriaaleissa ja opinto-ohjauksessa. Ohjausprosessin aikana käytävissä ohjauskeskusteluissa, joissa sekä opiskelijan että ohjaajan asenteet tulevat helposti joko tietoisesti tai tiedostamatta esiin, sukupuolisensitiivisyys tulee erityisesti esille. Sukupuolen merkitys ja ihmisen sukupuoleen liittyvät asenteet ilmenevät yhteiskunnan sukupuolistuneina rakenteina ja prosesseina kuten koulutuksen sukupuolikiintiöinä ja rooliodotuksina.

Opetuksessa ja ohjauksessa edellä mainittujen rakenteiden ja prosessien vaikutus naisten ja miesten elämään voidaan tunnistaa, tiedostaa ja merkityksellistää, jotta niistä päästään keskustelemaan nuorten kanssa. Koulut ja oppilaitokset saattavat huomaamattaan ylläpitää stereotyyppisiä oletuksia esimerkiksi sukupuolten rooleista. Opettajien ja ohjaajien koulutuksessa on käsitelty asiaa.

Toisen asteen oppilaitoksiin haetaan yhteishaussa. Oppilaitoksilla ei ole sukupuoleen liittyviä valintakriteereitä.

Aloitteessa pyydetään konkreettisia toimintaesimerkkejä. Lukioiden rehtoreilta kootun sähköpostipalautteen mukaan, koulut ovat kartoittaneet tasa-arvotilannetta. Esille on tullut muun muassa seuraavia tasa-arvoon ja sukupuolinäkökulmaan liittyviä asioita:

Lukion opetussuunnitelman yhteisten arvojen mukaan ”lukiossa kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja edistetään tasa-arvoa ja oikeudenmu-

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihe (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

25.5.2010

kaisuutta; ei hyväksytä väkivaltaa, syrjintää tai rasismia”. Oppilaitoksella on suunnitelma kiusaamisen, syrjinnän, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja hoitamiseksi. Sen mukaisesti häirintää ei sallita eikä häirintää saa esiintyä. Siihen puututaan välittömästi.

Matematiikan osalta tasa-arvoa on lisätty tukemalla lukion aloittavien opiskelijoiden matematiikan opiskelua tarkoituksena, että opiskelijat harkitsevat valintaansa lyhyen ja pitkän matematiikan välillä, eivätkä ajaudu sukupuolensa mukaan tekemään enemmistön mukaisia valintoja. Uusien opiskelijoiden ohjauksessa pitkää matematiikkaa ja fysiikkaa tuodaan esiin yhtälailla sekä tytöille että pojille. Poikien ja tyttöjen liikunnan opetus tapahtuu pääsääntöisesti erikseen, mutta osalle kursseista osallistuvat sekä tytöt että pojat (esim. vanhojen tanssit, syventävät kurssit).

Oppilaskuntatoiminnassa edistetään tasa-arvoa mm. siten, että asiasta keskustellaan ja joka vuosi pyritään saamaan hallitukseen molempien sukupuolien edustajia.

Opinto-ohjauksessa kiinnitetään huomiota ainevalintojen jatko-opintomahdollisuuksiin vaikuttaviin tasa-arvonäkökohtiin. Sekä tyttöjä että poikia kannustetaan toisen sukupuolen perinteisesti suosimille aloille.

Opetusmateriaali

Opetusmateriaalille, kuten oppikirjoille ei ole viranomaisen ennakkotarkastusta. Opettajat valitsevat käytettävät oppikirjat ja rehtori hyväksyy oppikirjalistat lukuvuosittain. Muuta oppimateriaalia kuin oppikirjoja käytettäessä opettajat valitsevat niitä opetussuunnitelman perusteella.

Opetukseen sisällytetään tasa-arvoa käsittelevää materiaalia tavoitteena lisätä opiskelijoiden tasa-arvotietoisuutta. Erityisesti yhteiskuntaopissa käsitellään tasa-arvokysymyksiä yksilön perusoikeuksiin läheisesti liittyvissä asioissa.

Oppimateriaalin valintaan vaikuttaa myös opiskelijoilta saatu palaute. Lukio seuraa oppimateriaalien sisältöjä myös tasa-arvonäkökulmasta.

Palautetta antaneen koulun tasa-arvosuunnitelmassa on tutkittu yhteiskuntaopin, biologian, englannin ja lyhyen matematiikan ensimmäisen kurssin oppikirjoja tasa-arvonäkökulmasta käsin. Naiset ja miehet esiintyvät kaikkien kirjojen asiasisällöissä tasapuolisesti.

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

25.5.2010

Opettajat, jotka osallistuvat oppimateriaalien laadintaan ovat todenneet, että tasa-arvonäkökohtiin kiinnitetään nykyisin erityistä huomiota jo materiaalin tekovaiheessa. Opettajat ovat kuitenkin havainneet joitakin tasa-arvoon liittyviä ongelmia oppimateriaaleissa. Esimerkiksi biologiassa ihmisen lisääntyminen käsitellään lähes kokonaan naisen kehon näkökulmasta. Opetuksessa painotetaan kuitenkin, kirjojen linjasta poiketen, myös miehen roolia esimerkiksi raskausaikana.

Lukiolta saadun palautteen mukaan ne ovat ottaneet sukupuolinäkökulman opetussuunnitelman toteuttamisessa huomioon ja oppimateriaalien valinnassa arvioidaan sukupuolten tasa-arvoinen käsittely.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Pekkari Mervi, opetuspäällikkö, puhelin 310 86342

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

25.5.2010

10-408/542

Silv

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 408/542
Stn dnr	
Saap./Anl.	03-06-2010

259 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
MÄEN YM. VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE TILAVARA-
USTA LEHTISALIA JA ASUKASTILOJA VARTEN MYLLYPUROON RA-
KENNETTAVASSA UUDESSA OSTOSKESKUKSESSA

Sosv 2010-408

Esityslistan asia Sosj/39

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallituk-
selle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Citycon-yhtiö rakennuttaa Myllypuroon uutta ostoskeskusta, jonka pi-
halle tulee noin 500 neliön suuruinen paviljonkirakennus. Myllypurolai-
set järjestöt ja asukkaiden edustajat ovat pitkään esittäneet erilaisin
aloittein asukastilan saamista Myllypuron ostoskeskuksen yhteyteen.

Sosiaalivirasto on ilmoittanut, että se on valmis siirtämään ylläpitämän-
sä Myllypuron lähiöaseman ja yhdyskuntatyöntekijän työhuoneen uu-
teen paremmin toimivaan tilaan Myllypuron ostoskeskukseen edellyttä-
en, että kirjaston lehtilukusali siirtyy myös samoihin tiloihin. Sosiaalivi-
rasto ei lisää toimintojaan tai kulujaan tällä järjestelyllä. Mikäli asukasti-
lan vuokrista koituu uudessa tilassa lisäkuluja, ne osoitetaan olemassa
olevasta asukastalojen tukeen tarkoitettusta sosiaaliviraston määrära-
hasta.

Myllypuron ostoskeskuksen yhteyteen tulevaan paviljonkirakennukseen
on suunniteltu 150 neliön suuruinen lehtisali, 268 neliön suuruinen asu-
kastila sekä 100 neliön tila yksityisen tahon ylläpitämälle kahviolle.

Myllypurolaiset järjestöt ja muut aktiiviset toimijat vastaavat asukastilan
toiminnasta. Tilojen käyttö perustuu monien toimijoiden yhteistyöhön.
Citycon-yhtiö on kuullut käyttäjien näkemyksiä uusien tilojen suunnitte-
lussa.

25.5.2010

Lisätiedot:

Halttunen-Sommardahl Riitta, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin 310 62804

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

8.6.2010

Silja

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-460/542
Stn dn	
Saap./Ant.	22-07-2010

99 §

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE TILAVARA-
USTA LEHTISALIA JA ASUKASTILOJA MYLLYPUROON RAKENNET-
TAVASSA UUDESSA OSTOSKESKUKSESSÄ

Kkk

Esityslistan asia Ktj/2

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausun-
non:

Myllypuron uudistettavasta lehtisalista on tehty 29.3.2010 päivätty tar-
veselvitys.

Kaupunginkirjaston tavoitteena on parantaa palveluita Itä-Helsingissä
ja siksi suunnitelmassa on Myllypuron perinteisen lehtisalilin kehittäminen
ja muovaaminen uuden ajan lehtisaliksi, työnimenään Idän Kymppi. Pe-
rinteisen lehtitarjonnan lisäksi tila tulee olemaan mediakeskus, jossa
kaupunkilaisilla on mahdollisuudet uuden teknologian avulla ja henkilö-
kunnan opastuksella sähköiseen asiointiin ja omaan sisällöntuotantoon

(radio, TV, video). Toimintamallin suunnittelun lähtökohtana ja sisar-
hankkeena on kaupunginkirjaston Kohtaamispaikka Lasipalatsissa.
Kohtaamispaikan toimintamallia on tarkoitus soveltaa Myllypurossa.
Tapahtumatarjonnassa korostuvat yrittäjyys, työnhaku, vaikuttaminen
sekä yhteisöllisyys ja ne tuotetaan yhteistyökumppaneiden kanssa.

Uuden ajan lehtisali on tarkoitus sijoittaa Myllypuron uudelleen raken-
nettavan ostoskeskuksen asukaspaviljonkiin, joka on yhteistyöhanke
sosiaaliviraston kanssa. Hallintokeskuksesta saadun tiedon mukaan
kaupunki tulee vuokraamaan Myllypuron uudesta kauppakeskuksesta
huoneistoalaltaan 450 m²:n tilan kaupungin palvelutarpeisiin rakennut-
tajan kanssa käydyissä keskusteluissa hyväksytyjen periaatteiden mu-
kaisesti.

8.6.2010

Tilan ja toiminnan suunnitteluun osallistuvat kaupunginkirjaston lisäksi sosiaalivirasto ja alueen asukkaat. Paviljongista on tulossa asukastoinnin mahdollistava monipuolinen toimintapaikka, jonka sosiaalivirasto näkee yhteisöä vahvistavana voimavarana. Lehtisalin käyttöön tulee 150 m²:n tila, asukastilalle on varattu 268 m²:ä ja yksityisen tahon ylläpitämälle kahviolle 100 m²:ä.

Myllypuron lehtisali on hallinnollisesti osa Itäkeskuksen kirjastoa mistä käsin lehtisalin toimintaa ohjataan.

Kaupunginkirjasto on hakenut Myllypuron uuden ajan lehtisaliin rahoitusta Lähiö- ja Innovaatorahastolta siten että Innovaatorahastolta 50 000 euroa Myllypuron paviljongin palveluiden kehittämistä varten ja Lähiörahastolta 60 000 euroa kalustamiseen ja muuhun varustamiseen.

Tarveselvitys hyväksyttiin kirjasto- ja kulttuurilautakunnan kokouksessa 18.5.2010, § 80.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Ihamäki Saara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin 0503421232

Miska Toivainen
suunnittelija

25.5.2010

Handwritten initials: HAA/1

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro 2010-471/542
Stn dnr
Saap./Anl. 02-06-2010

123 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
MÄEN YM. LASTEN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TILOJA KOULUISSA
KOSKEVASTA VALTUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-289
Esityslistan asia OTJ/22

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Koulujen iltapäivätoiminnan tiloja koskevan valtuustoaloitteen tekijät ilmaisevat huolensa siitä, että koulujen yhteydessä järjestetyssä iltapäivätoiminnassa ei tällä hetkellä ole voitu osoittaa omia tiloja kaikille iltapäiväryhmille. Ryhmät saattavat kokoontua päivittäin eri tiloissa koulurakennuksessa ilman, että olisi osoitettu pysyviä tiloja askartelutarpeille ja leikkivälineille. Aloitteen tekijät toteavat pysyvien omien tilojen puutteen lisäävän levottomuutta.

Opetustoimessa on koulujen kapasiteetilaskelmien yhteydessä määriteltä kouluittain iltapäivätoiminnan ehdoilla kalustettavien ja varustettavien opetustilojen määrä. Tilat toimivat aamupäivisin opetustiloina ja sen jälkeen iltapäivätoiminnan tiloina. Esimerkiksi syksyksi 2010 valmistuu kahdeksaan kouluun iltapäivätoiminnan tarpeisiin varustetut ja kalustetut opetustilat. Näistä saatavia kokemuksia tullaan jatkossa käyttämään hyväksi muiden rakennushankkeiden yhteydessä varustettaviin iltapäivätoiminnan tiloihin.

Opetustoimi tehostaa koulutilojen käyttöä lasten ja nuorten harrastustoimintaan. Koulutilojen maksuttoman käytön mahdollisuuksia on laajennettu. Opetuslautakunta on päättänyt 23.3.2010 (58 §), että koulu- ja oppilaitostilojen maksuttomaan käyttöön oikeuttavat 1.1.2011 alkaen mm. seuraavat toiminnot ja tapahtumat:

25.5.2010

- koulun tai oppilaitoksen omat toimintasuunnitelmaan sisältyvät päivittäiset toiminnot ja tapahtumat mukaan lukien koulun järjestämä kerhotoiminta
- opetusviraston järjestämä ja avustama perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta
- valtion tai kaupungin avustama kerho- ja harrastustoiminta
- koulun kerhotoimintaan rinnastettavan järjestön tai vastaavan organisaation ylläpitämä kerhotoiminta, joka toteutetaan välittömästi ennen tai jälkeen koulupäivän ja johon osallistuminen on kaikille avointa (ei pääsykokeita) edellyttäen, että osallistumisesta ei peritä osallistumismaksua; pienen tarvikemaksun kerääminen on mahdollista; kerhotoiminta voidaan tarjota useamman koulun oppilaille
- koulun tai oppilaitoksen toiminta-alueella lasten ja nuorten parissa toimivien järjestöjen ja hallintokuntien toiminnot, jotka tukevat peruskouluikäisten hyvinvointia ja osallistuvat alueelliseen kerho- ja harrastustoiminnan yhteistyöhön.

Lisäksi opetuslautakunta päätti siirtää päätösvallan tilojen myöntämisestä koulujen ja oppilaitosten rehtoreille siten, että rehtorilla on oikeus päättää tilojen myöntämisestä arkipäivinä kello 17.00 saakka

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Nuikkinen Kaisa, johtava arkkitehti, puhelin 310 86291

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

11.5.2010

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus/kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2010-452/479
Stn dnr	
Saap./Anl.	31-05-2010

87 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
MÄEN YM. VALTUUSTOALOITTEESTA KOSKIEN YHTENÄISEN LA-
TUVERKOSTON KUNNOSTUSTA MYLLYPURO - HALLAINVUORI -
VIIKKI -ALUEILLA

Liik 2010-118, Halke 2010-452, Kvsto 3.3.2010, asia 69
Esityslistan asia ULOS/1

Lautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seu-
raavan lausunnon:

Valtuustoaloite

Hallintokeskus on pyytänyt liikuntalautakuntaa antamaan kaupungin-
hallitukselle kirjallisen lausunnon 30.5.2010 mennessä valtuutettu Terhi
Mäen tekemästä valtuustoaloitteesta. Aloitteen on Terhi Mäen lisäksi
allekirjoittanut seitsemän valtuutettua.

Valtuutetut toivovat, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömiin toimen-
piteisiin yhtenäisen hiihtolatuverkoston kunnostamiseksi vähälumisten
talvien aikana Myllypuro – Hallainvuori – Viikki. Myllypuron Hallainvu-
oren alueen länsipuolella ulkoiluteillä kiertää noin kolmen kilometrin va-
laistu latu ja Viikin pelloilla tasankolatu. Ladulta toiselle siirtyminen on
nyt edellyttänyt suksien poisottamista välillä ja siirtymistä kävelen toi-
selle latuosuudelle. Esteettömäksi muodostuvan ladun pituus olisi tär-
keää, jotta hiihtämisen liikunnallisuudesta pystyisi hyötymään ja naut-
timaan.

Valtuutetut esittävät, että liikuntaviraston ja Viikin peltoja hallinnoivan
organisaation kesken tehdään sopimus, jolla mahdollistetaan Hallain-
vuoren alueen latu-uran yhdistäminen esteettömästi Viikin peltoalueen
latu-uraan. Näin syntyvä yhtenäinen noin kuuden kilometrin hiihtolatu
olisi toimiva ja palvelisi sekä Viikin että Myllypuron asukkaita.

Selvitystyö latuyhteyden toteuttamismahdollisuuksista

Liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston edustaja on aloitteen perusteella
selvittänyt yhdessä Viikin koetilan edustajan kanssa latuyhteyden muo-

Postiosoite
PL 4800
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
liikuntavirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25
http://www.hel.fi/liv/

Puhelin
+358 9 310 8771

Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

11.5.2010

dostamista aloitteen mukaisesti Hallainvuoren alueelta Viikin peltojen pohjoiselle osuudelle. Viikin koetilan puolelta ei nähty olevan estettä suostumuksen myöntämiseksi latuyhteyden toteuttamiseen. Alueella käydyn tarkastuskatselmuksen yhteydessä todettiin, että käytännössä latuyhteyden muodostaminen ja kunnossapito sekä hoito on käytettävissä oleva kunnossapitokalusto huomioiden mahdollista, jos tilan hoitajat jättävät kyntämättä noin seitsemän metriä pellon laidasta.

Lausunto latuyhteyden toteutuksesta

Liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston ja Viikin koetilan edustajien keskenään käymän keskustelun perusteella latuyhteys toteutuu tarkastuskatselmuksessa asiasta sovitun mukaisesti. Yhteistoiminta on Viikin koetilan puolelta mahdollista olla voimassa toistaiseksi ensi talvikaudesta lukien. Latuyhteys täytyy kuitenkin ottaa uudelleen harkittavaksi, jos alueelle kaavaillun hevosmaneesin rakennuttaminen toteutuu.

Nykytilanteen sääolosuhteiden äkillinen vaihtelevuus huomioiden aloitteen mukaisen latuyhteyden toteuttaminen edellyttää myös, että talviajan sääolosuhteet ja lumitilanne ovat suotuisat latu-uran ylläpitämiseksi. On otettava huomioon, että peltoaukealle ajettavan ja ulkoilureitillä kulkevan latu-uran kunnossapidon ja hoidon kannalta olosuhteet poikkeavat toisistaan ja edellyttävät kunnossapitohenkilöstöltä erilaisen työkoneiden ja -menetelmien käyttöä.

Liikuntaviraston ulkoliikuntaosaston ylläpitämä latuverkosto toteutetaan näillä edellytyksillä aloitteen mukaisesti yhtenäisenä linjauksena sille Viikin pohjoisella osalla olevalle peltokaistaleelle, johon aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut toivoivat latuyhteyttä muodostettavaksi.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle (c/o hallintokeskus/kirjaamo, PL 1), liikuntavirastolle (ulkoliikuntaosasto/hallinto, ulkoilupäällikkö, PL 4860).

Lisätiedot:

Fröberg Stefan, osastopäällikkö, puhelin 310 87901

11.5.2010

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 26.5.2010 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Martti Tenho
pöytäkirjanpitäjä

25.5.2010

HA/JS

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-773/410
Stn dnr	
Saap./Anl.	02-06-2010

124 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU ANTTI
VUORELAN KOTINUMMEN KOULUN SÄILYTTÄMISTÄ KOSKEVASTA
VALTUUSTOALOITTEESTA

Opev 2010-429
Esityslistan asia OTJ/23

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunnan suomenkieliselle jaostolle tehdyssä opetusvirastossa valmistellussa ehdotuksessa (23.3.2010) koskien palveluverkon kehittämistä esitettiin, että 1.8.2012 lukien Kotinummen ala-asteen koulu (Kotinummentie 3) ja Ylä-Malmin peruskoulu (Talvelantie 1 ja Kirkonkyläntie 25) yhdistettäisiin hallinnollisesti ja koulun toiminta Kotinummentie 3:ssa lakkaisi. Ehdotus perustui kaupungin väestöennusteeseen (2009) sekä Helsingin kaupungin vuoden 2010 talousarvioon.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto ja sen jälkeen opetuslautakunta päättivät lausunnossaan palveluverkon kehittämisestä kaupunginhallitukselle 23.3.2010 (§ 53), että Kotinummen koulun toiminta säilytetään nykyisellään. Kotinummen ala-asteen koulun (Kotinummentie 3) ja Ylä-Malmin peruskoulun (Talvelantie 1 ja Kirkonkyläntie 25) hallinnollinen yhdistäminen ei ole tarpeen, sillä Kotinummen ala-asteen koulun tiloista ei luovuta. Päätökset, joita on tehty aiemmin koulutiloista luopumisesta Malmin alueella (Pukinmäen ala-aste, osa Ylä-Malmin peruskoulun tiloista), pannaan täytäntöön elokuussa 2010. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto ja opetuslautakunta haluavat seurata näiden päätösten täytäntöönpanon vaikutuksia ennen uusien päätösten tekemistä Malmin alueen osalta.

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

25.5.2010

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Pohjonen Pauliina, suunnittelija, puhelin 310 86345

Salo Outi, linjanjohtaja, puhelin 310 86274

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

6.4.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

212 §
LAUSUNTO KIMMO HELISTÖN YM. VALTUUSTOALOITTEESTA, JO-
KA KOSKEE KAUPUNKICAMPINGALUEEN PERUSTAMISTA TÖÖ-
LÖNLAHDELLE

HKR 2010-294, Halke Khs 2010-183/474 9.2.2010
Esityslistan asia Ko/4

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Leirintätoimintojen sijoittaminen keskusta- tai taajama-alueille asettaa niiden toiminnalle ja toteuttamiselle kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia vaatimuksia. Kymmenien tai satojen telttapaikkojen, leirintäalueen palveluiden ja tekniikan sijoittaminen vaatii runsaasti tilaa. Lisäksi leirintäalue vaatii huollon ja liikenteen järjestämistä. Alueen julkisivun tulisi olla kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen. Tätä tavoitetta on vaikea saavuttaa vain parakein ja reppumatkailijoiden mukanaan tuomin telttoin. Leirintäalueen toteuttaminen vaatisi kokonaisvaltaista ympäristösuunnittelua.

Aloitteessa mainitut Töölönlahden puistoalueet ovat keskuspuiston kokonaisuuden urbaanein ja rakennetuin pääte. Töölönlahti on kehittyneessä, ja sinne on suunniteltu kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen puistotilojen sarja. Tähän tilalliseen kokonaisuuteen ja kaupunkikuvallisiin tavoitteisiin ehdotetun kaltainen leirintäalue on vaikeasti sovitettavissa.

Mahdollisen uuden leirintäalueen tarve ja sijoittaminen olisi parasta tutkia maankäytön suunnittelun yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirastossa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle

Lisätiedot:
Kiiskinen Anu, aluesuunnittelija, puhelin 310 38419

6.4.2010

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 14.4.2010

Anna-Leena Salo-Halinen
pöytäkirjanpitäjä

22.4.2010

144/5
Kaupunginhallitus

Khs dnro	2010-183/474
Stn dn	
Saap./Anl.	06-05-2010

158 §
LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE KAUPUNKI-
CAMPINGALUEEN PERUSTAMISESTA TÖÖLÖNLAHDELLE

Kslk 2010-203
Esityslistan asia Vp/4

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon tiivistelmä

Töölönlahden ja muiden keskustan puistojen luonne on olla asukkaiden vapaassa käytössä oleva yleinen puisto eikä niissä ole tilaa erilliselle leirintäalueelle. Rastilan leirintäalue on niin hyvin keskustasta metrolla saavutettavissa ja varustetasoltaan niin korkeatasoinen, ettei Helsingissä ole tarvetta uudelle leirintäalueelle.

Lausunto Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2002 Töölönlahden asema-kaavan nro 10920. Rakennusvirasto laatii parhaillaan puiston ja muiden yleisten alueiden rakennussuunnitelmia. Töölönlahden alueelle muodostetaan puistoa, aukioita ja julkista kaupunkitilaa sekä kanava- ja vesiaihteita. Alueelle sijoittuu erilaisia teemapuistoja ja pohjoisosan ainoaa laajempaa yhtenäistä nurmialuetta on tarkoitus käyttää konserttien järjestämiseen Kaivopuiston tapaan. Puistosta muodostuu asukkaiden ja keskustassa kävijöiden oleskelupuisto ja sitä on tarkoitus käyttää monipuolisesti vaihtuviin tapahtumiin. Puiston toteutuksessa edellytetään kaupunkikuvallisesti korkeaa laatutasoa.

Aloitteessa ehdotetulla pienemmälläkin vain telttailukäyttöön tarkoitettulla leirintäalueella tulee olla huoltorakennus, jossa on vähintään wc- ja suihkutilat, keitto- ja astianpesupaikat, jätehuoltotilat ja mahdollisesti kahvila/ravintola. Telttojen minimietäisyys toisistaan tulee olla noin 4 metriä. Leirintäalueeseen kuuluu valvonta- ja vartiointi sekä keskitetty jätehuolto lajitteluineen. Leirintäalueelle tulee olla ajoyhteys ja pysäköintipaikkoja. Keskustassa sijaitseva leirintäalue tulee aidata turvalli-

22.4.2010

suussyistä. Kaupunkikuvallisista laatuvaatimuksista johtuen Töölönlahdelle ei voida sijoittaa parakkeja.

Töölönlahden ja keskustan muiden puistojen sekä keskeisten uusien asuntoalueiden puistojen luonne on olla asukkaiden käytössä oleva yleinen puisto. Leirintäalueen sijoittaminen ei sovellu puistojen luonteeseen eikä keskeisissä puistoissa ole ylimääräistä tilaa erilliseen leirintäaluetoimintaan, joka varaisi ison osan alueesta pois julkisesta käytöstä yksityisen tahon omaksi reviiriksi.

Helsingissä Rastilan leirintäalue on yksi Suomen parhaita ja tasoluokitukseltaan korkeita 4-tähden leirintäalueita (tähtiluokitus 1-5). Alueella on 80 nurmipohjaista telttapaikkaa, matkailuajoneuvopaikkoja sekä majoitusrakennuksia. Alueella on monipuoliset majoituspalvelut, huoltorakennukset, sauna ja uimaranta. Leirintäalue on hyvin saavutettavissa sekä joukkoliikenteellä että autolla. Se, että leirintäalueen lähistöltä on yhteydet metrolla Helsingin keskustaan, on ainutlaatuista ja harvinaista myös pohjoismaalaisittain. Helsingin Leirintäalueyhdistys on ilmoittanut, että Rastila on niin korkeatasoinen ja hyvin saavutettavissa oleva leirintäalue, ettei Helsingissä ole tarvetta uudelle leirintäalueelle.

Pöytäkirjanote ja lausuntopyyntöasiakirjat kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Karppinen Anne, arkkitehti, puhelin 310 37200

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 4.5.2010 lähtien kaupunkisuunnitteluviraston kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Riitta Venesmaa
lakimies

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
00100 HELSINKI
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

18.5.2010

Sj/HH

Kaupunginhallitus
PL 1

Khs dnro	2010-183/474
Stn dn	
Saap./Anl.	25-05-2010

370 §
LAUSUNTO KAUPUNKICAMPINGALUEEN PERUSTAMISTA TÖÖ-
LÖNLAHDELLE KOSKEVASTA VALTUUSTOALOITTEESTA (KIMMO
HELISTÖ YM.)

Kv 2010-257, Khs 2010-183
Esityslistan asia To/16

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon tiivistelmä

Töölönlahdelle on tarkoitus rakentaa korkeatasoinen yleinen kaupunkipuisto, joka on mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti asukkaiden vapaasti käytettävissä. Sen johdosta leirintäalue oheispalveluineen soveltuu huonosti alueelle. Helsingin kaupungin omistama ja ylläpitämä Rastilan leirintäalue on lisäksi varustetasoltaan korkeatasoinen ja erittäin hyvin saavutettavissa, joten uuden leirintäalueen perustaminen Töölönlahdelle ei ole tämänkään vuoksi tarpeellista.

Lausunto Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.2.2002 Töölönlahden alueelle asemakaavan nro 10920, johon sisältyvät muun alueen keskellä oleva puisto-alue ja radanvarren korttelialueet. Asemakaavan ja alueella erikseen pidetyn puistokilpailun perusteella rakennusvirasto valmistele parhaillaan kaava-alueelle puisto-, katu- ja muiden yleisten alueiden rakennussuunnitelmia.

Asemakaavassa julkiseen käyttöön varatuille alueille on tarkoitus toteuttaa puistojen, erilaisten aukoiden sekä kanavan ja vesiaiheiden muodostama korkeatasoinen kokonaisuus. Pohjoisosaan rakennetaan laaja yhtenäinen nurmikenttä, jota on tarkoitus käyttää konserttien järjestämiseen Kaivopuiston tapaan. Töölönlahden puistosta kehitetään keskustaan uusi korkeatasoinen oleskelualue, joka liittyy saumattomasti alueen rakennuskortteleihin ja jota voidaan monipuolisesti käyttää myös erilaisiin vaihtuviin tapahtumiin. Muun muassa tämän ja keskei-

18.5.2010

sen sijaintinsa vuoksi puisto on rakennettava sekä kaupunkikuvallisesti että rakenteellisesti erityisen kestävästi ja korkeatasoisesti.

Aloitteessa on esitetty, että alueelle tutkittaisiin mahdollisuutta tarjota kesäkautena telttailupaikkoja oheispalveluineen. Käytännössä tällainen toiminta jo pienimuotoisenakin edellyttäisi, että alueelle rakennettaisiin vieraiden käyttöön ainakin huoltorakennus, jossa on vähintään wc- ja suihkutilat, keitto- ja astianpesupaikat, jätehuoltotilat ja mahdollisesti kahvila/ravintola. Lisäksi alueelle pitäisi järjestää valvonta- ja vartiointi sekä keskitetty jätehuolto lajitteluineen, tarvittava ajoyhteys ja pysäköintipaikkoja. Alueen sijainnista johtuen telttailualue pitäisi myös aidata. Kaupunkikuvallisista laatuvaatimuksista johtuen Töölönlahden alueelle ei voitane hyväksyä tilapäisrakenteita, joten rakentaminen pitäisi toteuttaa korkeatasoisena, joka on tuskin taloudellisesti tai muutoinkaan perusteltua sesonkiluonteista toimintaa silmällä pitäen.

Töölönlahden puisto on luonteeltaan keskustan muiden puistojen tapaan asukkaiden yleisessä käytössä oleva korkeatasoinen julkinen puisto, jota on lisäksi tarkoitus käyttää erilaisten konserttien ja muiden yleisötilaisuuksien pitopaikkana. Leirintäalueen sijoittaminen alueelle ei tue tällaista toimintaa eikä toiminta muun muassa edellä kuvatuista syistä sovellu puiston julkiseen luonteeseen. Alueelta ei sen vuoksi pitäisi pysyvästi varata tiloja mainitunlaiseen rajattuun toimintaan.

Alueen pohjoisosassa oleva autopikajunien lastausasema siirtyy Pasilan Haarakallioon vuoden 2012 syksyyn mennessä, jolloin alueen pohjoiset korttelit 2017 - 2018 tulevat rakennuskelpoiksi. Rakentaminen alueella käynnistyy välittömästi tämän jälkeen. Radanvarren kolmas kortteli 2016 on varattu UPM-Kymmene Oyj:lle pääkonttorin rakentamista varten. Voimassa oleva varaus päättyy 30.6.2010. Varauksen saaja on järjestänyt korttelin suunnittelusta arkkitehtikilpailun yhdessä kaupungin kanssa. Kilpailun voittajaa ei ole kuitenkaan vielä julkistettu eikä kohteen toteutusaikataulua vahvistettu. Puiston toteuttaminen käynnistyy samanaikaisesti kortteleiden rakentamisen kanssa, joten mahdollisen leirintäalueen toteutus voisi joka tapauksessa käynnistyä vasta rakennustoiminnan päätyttyä, johon kuluu vielä useita vuosia.

Helsingin leirintäalue toimii nykyisin Vuosaaren Rastilassa ja se on yksi Suomen parhaita. Alueella on noin 80 telttapaikkaa, matkailuajoneuvoja sekä majoitusrakennuksia. Alueella on lisäksi erilaisia huoltorakennuksia, sauna ja uimaranta. Rastilan leirintäalue on hyvin saavutettavissa sekä joukkoliikenteellä että autolla ja etenkin yhteydet keskustaan ovat poikkeuksellisen hyvät. Helsingissä ei sen vuoksi ole varsinaisesti tarvetta uudelle leirintäalueelle.

18.5.2010

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Merkittiin, että esittelijä muutti ehdotustaan autopikajunien lastausaseman siirtymisen ajankohdan osalta.

Lisätiedot:

Stauffer Jaakko, apulaisosastopäällikkö, puhelin 310 36440

Pöytäkirja pidetään nähtävänä 2.6.2010

Teuvo Sarin
apulaisosastopäällikkö

LIITE

Valtuustoaloite

11.5.2010

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus/kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2010-183/474
Strn dnr	
Saap./Anl.	31-05-2010

89 §

KAUPUNGINHALLITUKSELLE ANNETTAVA LAUSUNTO VALTUUS-
TOALOITTEESTA (KAUPUNKICAMPINGALUEEN PERUSTAMISESTA
TÖÖLÖNLAHDELLE)

Liik 2010-53, KHS 2010-183/474 3.2.2010
Kvsto, valtuustoaloite nro 29
Esityslistan asia MEOS/1

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle esittelijän esityksen mukaisen lausunnon.

Tällä hetkellä Helsingissä on yksi ympäri vuoden toimiva leirintäalue. Rastilan neljän tähden leirintäalue 20 minuutin metromatkan päässä keskustasta, joka tarjoaa 80 nurmipohjaista telttapaikkaa sekä kesähostellin oheispalveluineen. Pihlajasaarella lyhyen venematkan päässä on viikonloppuisin käytössä alue noin 40 teltalle. Kaupungin keskustassa on seitsemän Suomen Retkeilymajärjestöön kuuluvaa hostellia.

Epäilemättä telttailualue kaupungin sydämessä, Töölönlahdella, olisi suosittu ollessaan edullinen, mutta kuinka suuri sen kapasiteetin pitäisi olla, että toiminta olisi kannattavaa? Pelastusviranomaiset edellyttävät telttojen välille vähintään neljän metrin turvallisuusväliä. Jos telttailualue olisi mitoitettu esimerkiksi 50 teltalle, niin tämä veisi kahden tuhannen neliömetrin alueen. Toistasataa telttapaikkaa vaatisi luonnollisesti vähintään kaksinkertaisen tilan. Nämä neliömäärät sisältävät vasta telttojen turvalliseen sijoittamiseen vaadittavan tilan, ei sitä tilaa, minkä vaativat lain edellyttämät riittävät saniteetti-, vastaanotto- ja ravintola/kahvilarakennukset. On epätodennäköistä, että Töölönlahdelta tai sen välittömästä läheisyydestä löytyy edellä mainitut tilavaatimukset täyttävää aluetta.

Alueen turvallisuus olisi yksi ratkaistavista kysymyksistä. Telttailualueen perustaminen edellyttää sen asianmukaista aitaamista ja vartiointista vastaaminen, erityisesti yöaikaan, kuuluu tänä päivänä ammattilaisille ja edellyttäisi näin ollen vartiointiliikkeen palvelujen käyttämistä.

11.5.2010

Autojen pysäköinti ja liikennejärjestelyt tulisi myös ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Alueen huolto kuten nurmikon leikkuu, yleisten tilojen siivous ja jätehuolto vaativat myös oman kalustonsa ja säilytystilat. Turvallisuus ja toimivuus ovat viihtyisyyden ohella tärkeitä kriteereitä leirintäalueen ylläpidossa eikä yhdestäkään edellä mainitusta tekijöistä ole syytä tinkiä toisen kustannuksella.

Ulkoilulain kolmannen luvun pykälässä 19 todetaan muun muassa, että "leirintäalue on sijoitettava siten, ettei se vaikeuta rakennuslaissa tarkoitettujen kaavojen toteuttamista." Maankäyttöä ohjaavassa Helsingin yleiskaavassa ei ole osoitettu Töölönlahdelle leirintäaluetta. Rastilassa on asemakaavan mukainen leirintäalue, jonka palvelut ovat monipuoliset. Rastilan leirintäalue pystyy tarjoamaan telttailijoille laadukkaan yöpymispaikan eikä sen sijainti keskustan ulkopuolella ole tähän asti muodostunut esteeksi Helsinkiin saapuille telttailijoille. Mahdollisen uuden leirintäalueen tarve ja sijoittaminen olisi parasta tutkia maankäytön suunnittelun yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirastossa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle (hallintokeskus/ kirjaamo, PL 1).

Lisätiedot:

Saarinen Turo, osastopäällikkö, puhelin 310 87801

Valtanen Jarmo, leirintäaluetyöntekijä, puhelin 310 78517

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 26.5.2010 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Martti Tenho
pöytäkirjanpitäjä

15.6.2010

Kuj/RM

Kaupunginhallitus
PL 1

Khs dnro	2010-309/541
Stn dn	
Saap./Anl.	22-06-2010

432 §
LAUSUNTO VALTUUTETTU ILKKA TAIPALEEN HELSINGIN YLIOPISTON OBSERVATORIORAKENNUKSEN JA SEN TONTIN TULEVAA KÄYTTÖÄ KOSKEVAAN ALOITTEESEEN (ULLANLINNA, TONTTI 7/211/1)

Kv 2010-455, Khs 2010-309
Kiinteistökartta H2 P4, Koperniuksentie 1
Esityslistan asia To/5

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleen Helsingin yliopiston observatoriorakennuksen ja sen tontin tulevaa käyttöä koskevasta aloitteesta seuraavan lausunnon:

Tontin omistaja ja käyttöoikeuden haltija

Kaupunki omistaa Ullanlinnan yleisten rakennusten tontin 7/211/1. Lainhuuto Helsingin kaupungille on myönnetty 15.12.2009 ja lainhuuto-todistuksen mukaan tontti kuuluu Kuningatar Kristiinan vuonna 1643 kaupungille lahjoittamiin maihin (ns. lahjoitusmaa-alue).

Tämän ns. Observatorion alueen korvaukseton käyttöoikeus on keisarillisella määräyksellä 14.1.1828 annettu Suomen valtiolle. Keisarillisen määräyksen mukaan "Ulriikkaporin vuorelle, Unioninkadun päähän, on vastaisuudessa, kun Yliopiston varat sen sallivat, rakennettava Tähtitie-teen Observatorio". Sittemmin hyväksyttiin intendentti Engelin rakennusta varten tekemät piirustukset, minkä jälkeen rakennustyöt alkoivat ja saatettiin loppuun 1834. Kaupunginvaltuuston asettaman valiokunnan (5.6.1908) ja rahainkamarin asettaman komitean (vuonna 1910) mukaan Helsingin yliopistolla on maksuton käyttöoikeus alueeseen niin kauan, kun sitä käytetään mainittuun tarkoitukseen.

Helsingin kaupunginhallitus on 14.4.2009 (518 §), yliopistouudistukseen liittyen, hyväksynyt siirron, jolla valtio on luovuttanut observatoriorakennuksen ja korvauksettoman käyttöoikeutensa tonttiin 7/211/1 Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:lle aluetta koskevien määräysten mukaisin ehdoin. Lisäksi luovutuksen ehtona oli, että ennen kuin tonttiin

15.6.2010

kohdistuva käyttöoikeus luovutetaan, kaupunki hakee tonttiin lainhuudon. Samalla kaupunginhallitus oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään tontista korvauksetonta käyttöoikeutta tarkentavan sopimuksen lautakunnan päättämin ehdoin.

Lausunnot observatoriorakennuksen ja sen tontin tulevasta käytöstä

Kiinteistöviraston tonttiosasto on pyytänyt valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteesta Helsingin yliopiston lausunnon ja Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n lausunnon sekä tähtitieteilijöiden kannan.

Lausunnoissa todetaan mm. seuraavaa:

Helsingin yliopisto

Helsingin yliopiston lausunnon 17.5.2010 mukaan yliopisto on 2010 yhdistänyt laitoksiaan entistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Vuoden 2009, 67 ainelaitoksesta on 1.1.2010 muodostunut 24 laitosta; osassa tiedekunnista on laitoksista luovuttu kokonaan.

Myös tähtitiede on 1.1.2010 yhdistynyt fysiikan laitokseen, jonka opetus ja tutkimus keskittyvät Kumpulan tiedekampukselle.

Helsingin yliopisto käynnisti syksyllä 2009 selvityksen Tähtitorninmäen observatoriorakennuksen tulevasta käytöstä. Työryhmäraportti on lausuntopyynnön liiteasiakirjoissa. Työryhmä, jossa oli mukana silloisen tähtitieteen laitoksen edustus, esitti yksimielisesti tähtitieteen yleisökeskuksen perustamista rakennukseen. Tähtitieteen yleisökeskuksen keskeisiä elementtejä olisivat tähtitieteen museo, tähtitieteeseen liittyvät näyttelyt, kiertokäynnit, yleisönäytökset ja vierailuluennot.

Silloisen tähtitieteen laitoksen johtoryhmä katsoi työryhmäraportista antamassaan lausunnossa, että tähtitieteen yleisökeskuksen yhteys aktiiviseen tähtitieteen tutkimukseen on keskeinen tekijä korkeatasoisen yleisökeskuksen toiminnan varmistamisessa, ja piti tärkeänä, että rakennukseen varataan jatkossa myös tutkijajaloja tähtitieteen tutkijoille.

Rehtori on keväällä 2010 asettanut jatkotyöryhmän laatimaan konkreettisen suunnitelman ns. tähtitieteen yleisökeskuksen perustamisesta. Työryhmään on kutsuttu tutkimusalan edustajien lisäksi myös edustajat mm. Helsingin kaupungin kulttuuritoimesta ja Ursa ry:stä. Helsingin yliopisto on myös ryhtynyt valmistelemaan observatoriorakennuksen peruskorjausta ja Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy on varautunut peruskorjauksen toteuttamiseen vuosina 2011 - 2012.

15.6.2010

Helsingin yliopisto katsoo, että tähtitieteen yleisökeskuksen perustaminen mahdollistaa arvokkaan observatoriorakennuksen hyödyntämisen sen historiaa ja arvoa kunnioittaen ja että tähtitieteen yleisökeskuksen tulee toimia kiinteässä yhteydessä tähtitieteen yliopistolliseen tutkimukseen. Edelleen yhteistyö harrastajatähtitieteen yhdistyksen Ursan, Helsingin kaupungin ja muiden yhteistyötahojen kanssa luo tähtitieteen yleisökeskukselle erinomaiset edellytykset toimia Helsingin yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen merkittävänä ja näkyvänä foorumina ja kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleenkin esittämänä tähtitieteen mekkana.

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n lausunnon 12.5.2010 mukaan observatoriorakennuksen käyttöä suunniteltaessa ainakin osalla tulevasta toiminnasta tulee olla kiinteä yhteys moderniin tähtitieteelliseen tutkimukseen.

Yliopiston kaavaileman yleisökeskuksen vaikuttavuus ja houkuttelevuus paranee, jos kävijä saa käynnin yhteydessä suoran kontaktin myös tähtitieteelliseen tutkimukseen. Vierailu paikassa, jossa harjoitetaan tutkimusta, on statukseltaan aivan toisenlainen kuin vierailu vain vanhoja esineitä sisältävässä rakennuksessa.

Tähtitieteilijät

Tähtitieteilijöiden (Kalevi Mattila, Tapio Markkanen, Ilkka Tuominen ja Lauri Haikala) kannan 12.5.2010 mukaan Observatorio on edelleen säilytettävä tähtitieteen tutkimuksen toimivana tyyssijana ja, että Observatorion pääasiallisena käyttötarkoituksena tulee jatkossakin olla tähtitieteen tutkimuksen ja opetuksen tyyssijana toimiminen ja siellä tulee olla työtilat vähintään 15 tähtitieteilijälle. Tällöin Observatoriolla voi toimia myös tähtitieteen yleisökeskus.

Käyttöoikeussopimuksen tekeminen

Lautakunta toteaa, että kiinteistöviraston tonttiosasto on kaupunginhallituksen 14.4.2009 antaman päätöksen mukaisesti aloittanut observatoriorakennuksen omistajan, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa tehtävän observatoriotontin 7/211/1 käyttöoikeutta tarkentavan sopimuksen valmistelun. Sopimusneuvottelut tullaan käymään syksyn 2010 aikana.

15.6.2010

Tontin käyttöoikeussopimuksen ja sen ehtojen valmistelussa tullaan huomioimaan Helsingin yliopiston rehtorin asettaman ns. jatko työryhmän laadittavana oleva konkreettinen suunnitelma tähtitieteen yleisökeskuksen perustamiseksi. Tähtitieteen yleisökeskuksen tuleva hanke suunnitelman sisältö ja toteutettava peruskorjaus ratkaisevat tontin käyttötarkoituksen ja sopimusehdot kuten myös korvauksettomuuden. Mikäli tontin käyttö keisarillisen määräyksen osoittamaan tarkoitukseen lakkaisi, tulisi harkittavaksi myös tontin palauttaminen kaupungin va-paaseen hallintaan.

Neuvoteltu käyttöoikeussopimus ehtoineen tullaan aikanaan esittelemään kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Patrikainen Esko, toimistopäällikkö, puhelin 310 36471

Pöytäkirja pidetään nähtävänä 30.6.2010

Kristina Montell

Kristina Montell
vs. lakimies

LIITTEET

- Liite 1 Observatorio, tähtitieteen yleisökeskus, työryhmän loppu-raportti 7.12.2009
Liite 2 Helsingin yliopiston lausunto
Liite 3 Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n lausunto
Liite 4 Tähtitieteilijöiden kanta
Liite 5 Lausunto valtuutettu Ilkka Taipaleen...päätöshistoria

17.5.2010

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, tonttiosasto
PL 2214
00099 Helsingin kaupunki

Viite: Lausuntopyyntö tähtitieteen laitoksen päärakennuksen ja tontin tulevasta käytöstä,
lausuntopyyntö Kv 2010-455, Khs 2010-309

Lausunto tähtitieteen laitoksen päärakennuksen ja tontin tulevasta käytöstä

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tonttiosasto on pyytänyt Helsingin yliopistolta lausuntoa tähtitieteen laitoksen päärakennuksen eli Helsingin yliopiston observatoriorakennuksen ja sen tontin tulevasta käytöstä. Helsingin yliopiston tuli lausuntoa antaessaan kuulla tähtitieteilijöitä. Lausuntopyyntö perustuu kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleen tekemään valtuustoaloitteeseen, jossa Taipale esittää observatoriorakennuksen ja sen tontin säilyttämistä edelleen tähtitieteen mekkana, jossa toimisi eläviä tähtitieteilijöitä ja olisi edelleen tieteelliset, museaaliset kokoelmat sekä mielellään myös Pohjoismaiden suurimman harrastajatähtitieteen yhdistyksen Ursan toiminat.

Helsingin yliopisto on 2010 yhdistänyt laitoksiaan entistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Vuoden 2009 67 ainelaitoksesta on 1.1.2010 muodostunut 24 laitosta, osassa tiedekunnista on laitoksista luovuttu kokonaan. Muutoksen takana on uusi yliopistolaki, joka lisää yliopiston taloudellista autonomiaa. Kasvavaa vastuuta varten pienten yksiköiden tilalle on haluttu entistä suurempia laitoksia. Vuoden 2010 alusta laitoksilla tulee olla vähintään kymmenen professorin tai tutkimusjohtajan vakanssia ja vähintään viiden miljoonan euron vuosibudjetti.

Myös tähtitiede on 1.1.2010 yhdistynyt fysiikan laitokseen, jonka opetus ja tutkimus keskittyvät Kumpulán tiedekampukselle. Fysiikan laitoksen geofysiikan ja tähtitieteen osaston esimies, professori Hannu Koskinen toteaa, että opetuksessa samalla kampuksella toimimisen synergiaedut ovat kiistattomat ja myös useilla tähtitieteen tutkimusaloilla on selviä synergiaetuja fysiikan lisäksi kampuksella tehtävän kemian, matematiikan ja geofysiikan tutkimuksen sekä Ilmatieteen laitoksen avaruustutkimuksen kanssa. Perusopetus on tähtitieteen osalta tapahtunut Kumpulassa jo pitkään. Syksyllä 2009 muutti yli puolet tähtitieteen laitoksen tutkijoista ja jatko-opiskelijoista Kumpulaan heti, kun heille varattujen tilojen muutostyöt valmistuivat. Koko laitos muutti Kumpulaan vuoden vaihteeseen mennessä. Työskentely uudessa ympäristössä on professori Koskisen mukaan käynnistynyt hyvin.

Helsingin yliopisto käynnisti syksyllä 2009 selvityksen tähtitorninmäen observatoriorakennuksen tulevasta käytöstä. Työryhmäraportti on lausuntopyynnön liiteasiakirjoissa. Työryhmä, jossa oli mukana silloisen tähtitieteen laitoksen edustus, esitti yksimielisesti tähtitieteen yleisökeskuksen perustamista rakennukseen. Tähtitieteen yleisökeskuksen keskeisiä elementtejä olisivat tähtitieteen museo, tähtitieteeseen liittyvät näyttelyt, kiertokäynnit, yleisönäytökset ja vierailuluennot.

17.5.2010

Silloisen tähtitieteen laitoksen johtoryhmä katsoi työryhmäraportista antamassaan lausunnossa, että tähtitieteen yleisökeskuksen yhteys aktiiviseen tähtitieteen tutkimukseen on keskeinen tekijä korkeatasoisen yleisökeskuksen toiminnan varmistamiseksi ja piti tärkeänä, että rakennukseen varataan jatkossa myös tutkijatiloja tähtitieteen tutkijoille.

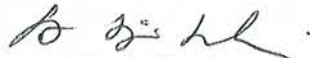
Rehtori on keväällä 2010 asettanut jatkotyöryhmän laatimaan konkreettisen suunnitelman tähtitieteen yleisökeskuksen perustamiseksi. Vararehtori Kimmo Kontulan puheenjohtolla toimivaan työryhmään on kutsuttu tutkimusalan edustajien lisäksi myös edustajat Helsingin kaupungin kulttuuritoimesta, Ursa ry:stä, tiedekeskus Heurekasta ja valtakunnallisesta Luma-keskuksesta. Helsingin yliopisto on myös ryhtynyt valmistelemaan observatoriorakennuksen peruskorjausta ja Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy on varautunut peruskorjauksen toteuttamiseen vuosina 2011-12. Ennen peruskorjauksen käynnistämistä inventoidaan rakennuksen arvokkaat laitteistot, arkistomateriaali ja kirjasto.

Helsingin yliopisto katsoo, että tähtitieteen yleisökeskuksen perustaminen mahdollistaa arvokkaan observatoriorakennuksen hyödyntämisen sen historiaa ja arvoa kunnioittaen. Tähtitieteen yleisökeskuksen tulee yliopiston näkemyksen mukaan toimia kiinteässä yhteydessä tähtitieteen yliopistolliseen tutkimukseen. Yliopiston yliopistolaissakin mainittu ns. kolmas tehtävä, yhteiskunnallinen vuorovaikutus perustuu juuri yliopiston opetuksen ja tutkimuksen hyödyntämiseen yhteiskunnassa. Yhteistyö harrastajatähtitieteen yhdistyksen Ursan, Helsingin kaupungin ja muiden yhteistyötahojen kanssa luo tähtitieteen yleisökeskukselle erinomaiset edellytykset toimia Helsingin yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen merkittävänä ja näkyvänä foorumina ja kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipaleenkin esittämänä tähtitieteen mekkana.

rehtori

Thomas Wilhelmsson

tekninen johtaja

Anna-Maija Lukkari

Liitteet:

- Fysiikan laitoksen geofysiikan ja tähtitieteen yksikön johtajan, professori Hannu E. Koskinen kirjaama näkemys
- Ursa ry:n näkemys

15.5.2010

Fysiikan laitoksen geofysiikan ja tähtitieteen osaston johdon näkemys tähtitieteen observatoriorakennuksen käytöstä

Fysiikan laitoksen geofysiikan ja tähtitieteen osaston johtajana totean, että fysiikan laitoksen opetus ja tutkimus keskittyvät Kumpulan tiedekampukselle ja tämä koskee myös tähtitiedettä. Opetuksessa samalla kampuksella toimimisen synergiaedut ovat kiistattomat ja myös useilla tähtitieteen tutkimusaloilla on selviä synergiaetuja fysiikan lisäksi Kampuksella tehtävän kemian, matematiikan ja geofysiikan tutkimuksen sekä Ilmatieteen laitoksen avaruustutkimuksen kanssa. Yli puolet tähtitieteen laitoksen tutkijoista ja jatko-opiskelijoista muutti Kumpulaan jo syksyllä heti kun heille varatut tilat Physicumissa ja Dynamicumissa vapautuivat. Työskentely uudessa ympäristössä on käynnistynyt hyvin. Vaikka observatoriorakennus olikin kokonaisuudessaan nykyisiä tiloja suurempi, niin tutkijoiden käytössä oleva työhuonetila on Kumpulassa Observatoriota suurempi ja myös tähtitieteen tarvitsemat laboratoriotilat paremmat. Osaltaan tähän vaikuttaa, että Observatoriolla tilaa vienyt kirjasto on siirtymässä osaksi Kumpulan tiedekirjastoa.

Fysiikan laitos tukee yliopiston suunnitelmia tähtitieteen yleisökeskuksen perustamiseksi observatoriorakennukseen. Laitos on kiinnostunut hyödyntämään keskusta myös muun fysikaalisen tutkimuksen ja sen historian esittelyyn. Se, missä määrin laitos voi käyttää peruskorjatun observatorion tiloja tutkimukseen ja opetukseen tulevaisuudessa, tulee selviämään peruskorjauksen suunnittelu- ja toteuttamisvaiheen aikana ja sen jälkeen. Ainakin observatorioon jääviä teleskooppeja pyritään käyttämään apuna opetuksessa myös tulevaisuudessa.

Kaiken kaikkiaan uudistuva observatoriorakennus tulee säilymään "tähtitieteen Mekkana" palvellen tulevaisuudessa entistä laajemmin tieteestä kiinnostuneita kansalaisia ja myös Helsingissä vierailevia turisteja.

Ystävällisin terveisin

HK

--

Hannu Koskinen, Professor in Space Physics
University of Helsinki, Department of Physics
P.O.Box 64, FIN-00014 University of Helsinki, Finland
tel: (+358) 9 191 50675
fax: (+358) 9 191 50610

Finnish Meteorological Institute
P.O.BOX 503, FIN-00101 Helsinki, Finland
tel: (+358) 9 1929 4639
fax: (+358) 9 1929 4603

e-mail: Hannu.E.Koskinen@helsinki.fi
gsm: (+358) 50 5231738

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry
12.05.2010

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto
Helsingin yliopisto

Lausunto Helsingin yliopiston observatoriorakennuksen tulevasta käytöstä

Observatoriorakennuksen käyttöä suunniteltaessa ainakin osalla tulevasta toiminnasta tulee olla kiinteä yhteys moderniin tähtitieteelliseen tutkimukseen.

Yliopiston kaavaileman yleisökeskuksen vaikuttavuus ja houkuttelevuus paranee, jos kävijä saa käynnin yhteydessä suoran kontaktin myös tähtitieteelliseen tutkimukseen. Vierailu paikassa, jossa harjoitetaan tutkimusta on statukseltaan aivan toisenlainen kuin vierailu vain vanhoja esineitä sisältävässä rakennuksessa.

Uskottavuus, luotettavuus ja yleisön kiinnostus syntyy luontevasta kontaktista tutkimukseen. Tähtitieteessä on edelleen osa-alueita, joilla valistunut maallikko pystyy omilla havainnoillaan auttamaan tutkimusta. Luonnontieteissä ei ole enää juurikaan muita aloja, joilla tämä olisi mahdollista.

Suomessa tehdyllä tähtitieteen tutkimuksella ja Ursalla on ollut jo vuosikymmeniä tiivis ja hedelmällinen yhteys. Ursa on huolehtinut tähtitieteen tulosten kansantajuistamisesta, tiedotuksesta suurelle yleisölle sekä laajan amatöörijoukon harrastuksen edellytyksistä.

Mikäli observatoriorakennukseen perustetaan tähtitieteen yleisökeskus, se menestyy vain riittävien resurssien, hyvän strategian ja tiiviin yhteistyön avulla.

Ursa suhtautuu varovaisen positiivisesti ajatukseen tähtitieteen yleisökeskuksesta. Menestyäkseen keskus tarvitsee jatkuvat yhteydet kaikkiin pääkaupunkiseudun tähtitieteen ja lähialojen piirissä toimiviin tahoihin valtakunnallisia yhteyksiä unohtamatta. Keskuksen toteuttamiseen ryhtyvien tahojen on sitouduttava sen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Tavoitteet ja tehtävä on oltava selvillä, jotta konkreettinen strategia voidaan toteuttaa.

Yleisökeskuksen on oltava toiminnallinen. Luonnontieteitä popularisoitaessa on tärkeää, että kävijät pääsevät itse kokeilemaan ja tekemään. Puhtaan museaalisena kokonaisuutena hankkeen on vaikea kuvitella menestyvän.

Helsingissä 12.5.2010,

Markku Sarimaa
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa

KIINTEISTÖVIRASTO

SAAP. 20 05 2010

Kv 2010-455 / 541; 61

12.05.2010

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto
Tonttiosasto

CC: Tekninen johtaja A.-M. Lukkari, tekninen osasto, Helsingin yliopisto

Asia: Tähtitorninmäen observatorion käyttö, Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tonttiosaston lausuntopyyntö 14.4.2010 Kv 2010-455, Khs2010-309

Viite: Puhelinkeskustelu 10.5.2010 toimistopäällikkö Esko Patrikainen/Kalevi Mattila

Lausuntopyyntö koskee kaupunginvaltuutetun dosentti Ilkka Taipaleen tekemää valtuustoaloitetta 17.2.2010. Aloitteessa esitetään että ”Helsingin kaupunginhallitus toimisi siten että Tähtitieteen laitoksen päärakennus ja tontti säilytettäisiin tähtitieteen ”Mekkana” eli siellä toimii edelleen eläviä huipputähtitieteilijöitä, museaalinen tieteellinen kokoelma ja mielellään myös Pohjoismaiden suurimman harrastajatieteellisyhdistyksen Ursan toiminnot.”

Tämä aloite vastaa niitä kannanottoja, jotka Observatoriossa 31.12.2009 saakka toimineet tähtitieteen tutkijat ja opiskelijat ovat ponnekkaasti esittäneet ja joiden takana käytännöllisesti katsoen koko tähtitieteilijäyhteisö on ollut.

Vanhat observatoriot kaupunkien keskustoissa ovat edelleen toimivia tähtitieteellisen tutkimuksen tyysijöjä

Tähtitorninmäen observatoriorakennus on edelleen hyvin sopiva tarkoitukseensa tutkimuksen tyysijöinä. Useimmat vastaavat observatoriot muuallakin maailmassa ovat edelleen aktiivisessa tähtitieteen tutkimuskäytössä. Kun tähtitieteen tutkimus on 31.12.2009 siirretty pois Observatoriosta, on pohjana ollut väärä kuva tähtitieteen nykyisistä toimintatavoista. Havainnot tehdään korkeilla vuorenhuipuilla (tai avaruudessa) olevissa suurissa kansainvälisissä observatorioissa, usein etätyöskentelynä. Tutkija analysoi havaintoaineistonsa kotilaitoksessaan. Kaupunkialueella olevissa vanhoissa observatorioissa ei tehdä havaintoja, mutta ne soveltuvat erinomaisesti havaintoaineistojen analysointiin ja niiden pohjalta tapahtuvaan teorioiden kehittelyyn. Useat maailman johtavat observatoriot käyttävät edelleen vanhoja observatoriorakennuksia toimivana ja arvostettuna sijaintipaikkanaan. Harvardin yliopiston observatorio (Harvard College Observatory, perustettu 1839) sijaitsee puiston keskellä muutaman kilometrin päässä Harvardin pääkampuksesta, Cambridgen (Mass.) kaupungin keskustassa. Muina kuuluisina esimerkkeinä yli tai lähes satavuotiaista edelleen alkuperäiskäytössä olevista observatorioista mainittakoon Pariisin Observatorio (1667), Cambridgen yliopiston observatorio (1823), Pulkovan Observatorio Pietarissa (1839), Potsdam-Babelsbergin observatorio (1913), Lissabonin observatorio (1861), sekä Edinburghin (1896), Kapkaupungin (1820), La Platan (Argentiina, 1881), Hamburg-Bergedorfin (1909), Strasbourgin (1875) ja Nizzan (Observatoire de Cote d'Azur, 1885) vanhat observatoriot. Tapauksissa, joissa tähtitieteilijät ovat siirtyneet pois vanhoista tiloistaan, on syynä usein ollut työntekijöiden määrän kasvu yli rakennuksen kapasiteetin. Kumpulassa tähtitieteellä on vähemmän työtilaa ja tilaa vanhalle kirjastolle kuin Tähtitorninmäen observatoriossa.

Tähtitieteilijöiden kanta Tähtitorninmäen observatorion käytöstä

Kanta on tuotu esille kahdessa asiakirjassa, nimittäin 7.12. 2009 vetoomuksessa Helsingin yliopiston rehtorille ja hallitukselle, joka kuuluu näin:

"Helsingin yliopiston hallinto on päättänyt lakkauttaa tähtitieteen laitoksen ja määrännyt, että tähtien tutkijoiden tulee poistua vuoden loppuun mennessä Tähtitorninmäen observatoriosta. Vetoamme Helsingin yliopiston rehtoriin ja hallitukseen sen puolesta, että:

- *Observatorio on edelleen säilytettävä tähtitieteellisen tutkimuksen toimivana tyysijana ja*
- *tähtitieteelle tulee turvata tutkimus- ja opetusalan autonominen asema yliopistossa vastakin.*

Observatoriorakennus luo edelleen hyvän ympäristön nykypäivän tähtitieteen tutkimukselle. Nykypäivän tutkimuksen läsnäolo tekee Observatoriosta kiinnostavan myös suurelle yleisölle ja koululaisille. Oma autonominen tähtitieteen yksikkö on tarpeen vahvasti omaleimaisen tieteenalan menestykselliselle tutkimus- ja opetustoiminnalle."

sekä tähtitieteen laitoksen johtoryhmän viimeisessä kokouksessaan 15.12.2009 hyväksymässä kannanotossa Observatoriorakennuksen tulevaisuutta pohtineen, yliopiston teknisen osaston asettaman työryhmän 7.12.2009 päivätyyn loppuraporttiin:

"Johtoryhmä katsoo, että Observatorion pääasiallisena käyttötarkoituksena tulee jatkossakin olla tähtitieteen tutkimuksen ja opetuksen tyysijana toimiminen ja siellä tulee olla työtilat, johtoryhmän aiempien päätösten mukaisesti, vähintään 15 tähtitieteilijällä. Tällöin Observatoriolla voi toimia myös tähtitieteen yleisökeskus."

Nämä kaksi kannanottoa olivat myös liitteinä Helsingin kaupungin kiinteistöviraston lausuntopyynnössä. Rehtorille luovutetun vetoomuksen allekirjoitti tähtitieteen laitoksen lähes koko henkilökunta ja lisäksi myös lukuisat helsinkiläiset ja muiden paikkakuntien tähtitieteen harrastajat sekä eri taiteen- ja tieteenalojen tunnetut edustajat.

Observatoriokiinteistön omistus ja yliopiston saaman käyttöoikeuden ehdot

Helsingin kaupunki omistaa Observatorion tontin, joka on luovutettu yliopiston käyttöön keisarillisella määräyksellä tähtitieteellistä tutkimustoimintaa varten. Observatorion käyttötarkoituksen muutoksella voi olla taloudellisia seurauksia. Tähän asiaan on kiinnitetty kaupunginhallituksen huomiota kaupunginvaltuutettu Taipaleen valtuustoaloitteessa. Käyttöoikeuden taustoja on selvitetty T. Markkasen ja K. Mattilan yliopiston hallitukselle osoittamassa lausunnossa 30.12.2009, joka oli liitteenä myös Taipaleen valtuustoaloitteessa.

Observatoriokiinteistön hallintaoikeuden siirtyessä Senaattikiinteistöiltä Helsingin yliopistokiinteistöt Oy:lle Helsingin kaupunginhallitus on 14.4.2009 päättänyt antaa suostumuksen kiinteistön vastikkeettomaan käyttöön edelleen "mikäli alueiden käyttö jatkuu teytyjen sopimusten ja määräysten mukaisin ehdoin", ts. *nykyisessä tarkoituksessaan*, joka suostumuksen antamisen ajankohtana oli Helsingin yliopiston *tähtitieteen tutkimus- ja opetuskäyttö*.

Yliopiston teknisen osaston asettama työryhmä on mietinnössään 7.12.2009 lausunut, että Observatorion "tontti on ... Helsingin yliopiston käytössä niin kauan kuin siellä on *tähtitieteeseen liittyvää toimintaa*." Työryhmä katsoo, että sen esittämä yleisökeskus- ja museotoiminta olisi sellaista käyttöä, joka mahdollistaisi tontin vastikkeettoman hallinnan jatkumisen. Emme voi yhtyä tähän, koska käyttöoikeuden ehtona on ollut nimenomaan tähtitieteellinen *tutkimustoiminta*.

Allekirjoittaneiden tähtitieteilijöiden käsityksen mukaan yleisökeskustoiminta ei ole tähtitieteen tutkimusta.

Teknisen osaston työryhmän mielestä Observatorio on tähtitieteen tutkimusta varten epäajanmukainen ja että yleisökeskukseksi muuttaminen olisi luonteva tapa hyödyntää arvokasta rakennusta ja historiallisia havaintolaitteita. Allekirjoittaneiden kanta on, että Observatorio on arvokas rakennus nimenomaan alkuperäisessä, nyt jo 175 vuotta jatkuneessa käytössä. Kulttuuriperinnön suojelemisessa ei ole kysymys vain seinien, vaan erityisesti myös sisällön ja alkuperäisen käyttötarkoituksen suojelemisesta. Katsomme, että Observatorion säilyttäminen alkuperäisessä käytössä tukisi myös rakennuksen merkitystä kulttuurihistoriallisena monumenttina ja olisi nimenomaan sellaisena todellinen kaupungin kaunistus ja kiinnostava tutustumiskohde kaupunkilaisille ja muulle yleisölle. Parhaita rakennuksen esittelijöitä olisivat, kuten tähänkin asti, siellä toimivat aktiiviset tähtitieteen tutkijat.

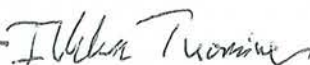
Helsingissä, 12. toukokuuta 2010

Kalevi Mattila
Tähtitieteen professori

Tapio Markkanen
Professori

Ilkka Tuominen
Tähtitieteen professori
emeritus

Lauri Haikala
Yliopistotutkija,
tähtitieteen dosentti

KIINTEISTÖVIRASTO

SAAP. 20-05-2010

Helsingissä, 17.5.2010

Kv 2010 - 455/541.21

Toimistopäällikkö Esko Patrikainen
 Kiinteistövirasto, Tonttiosasto
 Helsingin kaupunki

Viite: Lausuntopyyntönne 14.4.2010/Kv2010-455, Khs 2010-309 ja
 puhelinkeskustelumme 10.5.2010 Esko Patrikainen/Kalevi Mattila

Kuten keskustelussamme 10.5.2010 oli puhetta lähettän ohessa Tähtitorninmäen Observatoriota koskevan, allekirjoittaneiden tähtitieteilijöiden kannanoton, jonka ovat laatineet professorit Markkanen, Tuominen ja Mattila sekä yliopistotutkija, dosentti Lauri Haikala.

Tämän lausunnon toimitimme Teille jo 12.5.2010 sähköpostitse.

Olemme mielellämme valmiita antamaan tarvittaessa lisävalaistusta asiasta. Erityisesti Tapio Markkanen ja allekirjoittanut olisivat mielellään valmiita esittelemään Teille Observatorion sisätiloja, historiaa, instrumentteja ja toistaiseksi vielä paikalla olevaa tähtitieteen "kansalliskirjasto"-kokoelmaa. Mikäli tämä kiinnostaa Teitä (ja mahdollisesti osastonne muitakin henkilöitä) voinette ilmoittaa mitkä ajankohdat sopisivat aikatauluunne lähiaikoina.

Parhain terveisin,

Kalevi Mattila

 Kalevi Mattila +358-9-19122947, +358-50-3477735
 Tähtitieteen professori email: mattila@cc.helsinki.fi

00014 Helsingin yliopisto

23.3.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-296/648
Stn dnr	
Saap./Anl.	01-04-2010

172 §

LAUSUNTO ANTTI VUORELAN VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA
KOSKEE LIIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMISTA TAPANILAS-
SA TASANKOTIEN JA SOINTUTIEN RISTEYKSESSÄ

HKR 2010-472, Halke 2010-296/648 1.3.2010
Esityslistan asia Ko/5

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tasankotie ja Sointutie ovat Malmin kaupunginosaan kuuluvan Fallkul-
lan asuntoalueen katuja, jotka on rakennettu valmiiksi vuonna 2004
alueen kiinteistöjen valmistuttua. Tasankotie on paikallinen katu, jolla
on verkollisen luonteensa mukaisesti jonkin verran läpiajoliikennettä.
Tasankotiellä on kadun molemmilla reunoilla istutuskaisalla erotettu ja-
lankulku- ja pyörätie. Sointutie on kerrostaloalueen asuntokatu, jolla ei
ole ajoneuvojen läpikulkuliikennettä. Sointutiellä on kadun länsi / etelä-
reunalla istutuskaisalla erotettu jalankulku- ja pyörätie.

Johtosääntöjen mukaan kaupunkisuunnittelulautakunta päättää katu- ja
liikennealueilla sekä muulla yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella
liikennejärjestelyperiaatteista ja liikennejärjestelyistä. Pihakatujen filo-
sofian mukaan niillä ajoneuvoliikennettä ja jalankulkua ei erotella, vaan
pihakatu on autoilijoiden ja jalankulkijoiden yhteistä aluetta. Tasanko-
tietä ja Sointutietä ei ole suunniteltu ja rakennettu pihakadun periaattei-
den mukaan, eivätkä ne sovellu pihakaduiksi pelkällä pihakatu-
liikennemerkin asennuksella. Lapsista varoittavan liikennemerkin asen-
tamisesta päättää kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosas-
to.

Asia on ajankohtainen, sillä keväällä 2010 yleisten töiden lautakunta
pohtii pihakatujen rakentamisen periaatteita ja niiden mahdollista päivit-
tämistä yhteistyössä kaupunkisuunnittelulautakunnan kanssa.

Pihakatujen suunnittelun ja rakentamisen periaatteiden mukaan yleis-
ten töiden lautakunta ei katso Tasankotien ja Sointutien soveltuvan val-

23.3.2010

tuustoaloitteen mukaisesti nykyisellä tavalla rakennettuna pihakaduksi. Lapsista varoittavan liikennemerkkin asentamisesta päättää kaupunkisuunnitteluvirasto.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle.

--

Lisätiedot:

Miettinen Markku, projektinjohtaja, puhelin 310 38549

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 31.3.2010

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

25.3.2010

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2010-296/648
Strn dnro	
Saap./Anl.	08-04-2010

136 §

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE TAPANILAN
LIIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMISTA

Kslk 2010-301

Esityslistan asia Lsp/2

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Pihakatu, yleistä

Pihakatuja rakentaminen ja merkitseminen tuli lainsäädännön kautta mahdolliseksi 1980-luvun alkupuolella. Kaupunkisuunnittelulautakunta on käsitellyt 1980- ja 1990-luvuilla neljään otteeseen pihakatuja suunnittelua ja rakentamista Helsingissä. Käsittelyjen pohjalta Helsinkiin on toteutettu noin 25 pihakatuja ja haettu näin esimerkkien ja kokeilujenkin kautta linjauksia sille, millainen on helsinkiläinen pihakatu. Näiden periaatteiden ja "pihakatufilosofian" täsmentäminen on erityisen tärkeää nyt, kun lainsäädäntöön perustuva säätely pihakadun rakenteista on poistunut. Liikennesuunnitteluosastolla on valmistunut pihakatuohje, joka keskittyy pihakatuja liikenteellisiin ratkaisuihin. Ohjeesta puuttuva osio, joka ottaa kantaa siihen, millaiseen ympäristöön pihakatu soveltuu, on tekeillä.

Pihakadulla tarkoitetaan jalankululle ja ajoneuvoliikenteelle yhteisesti tarkoitettua katuja, jossa jalankulkija saa kulkea kadun kaikilla osilla ajoneuvoliikennettä kuitenkin tarpeettomasti estämättä. Pihakadun liikennemäärä tulee olla pieni, korkeintaan 500 ajon/vrk. Pää- ja kokoojakadut eivät sovellu pihakaduiksi. Ajoneuvoliikettä ja jalankulkua ei erotella, joten pihakadulle ei saa rakentaa jalkakäytäviä. Pihakatu alkaa yleensä heti risteyksestä ja kadun jokaisesta pisteestä tulisi olla alle 200 metrin matka ulos alueelta. Läpiajoliikenne ei sovi pihakadun luonteeseen. Myöskään kovin runsasta läpiajavaa polkupyöräliikennettä ei saisi esiintyä.

25.3.2010

Tasankotie ja Sointutie

Alue on rakennettu kokonaisuudessaan 2000-luvun alkupuolella. Vuonna 2000 vahvistetussa asemakaavassa ei ole pihakatumerkintää. Alueella on 40 km/h aluenopeusrajoitus ja alueellinen pysäköintikielto. Pysäköinti on sallittu kadun varrelle merkityillä paikoilla enintään 4 tunnin ajaksi arkisin (maanantai–perjantai) kello 6–24. Tasankotien liikennettä on rauhoitettu rakentamalla keskeisille jalankulku- ja pyörätieyhetyksille kaksi korotettua suojatietä.

Pihakatuja koskevien säännösten ja suunnitteluperiaatteiden mukaan Tasankotien ja Sointutien risteystä ei voida merkitä pihakatumerkillä.

Tasankotie ei sovellu pihakaduksi, koska se on paikallinen kokoojakaatu, jonka liikennemäärä vuonna 2008 oli 1 300 ajon./vrk. Tasankotiellä on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie kadun molemmilla reunoilla. Tasankotieltä on läpiajoa Jäkälätien kautta Falkullantielle.

Sointutie on L-kirjaimen muotoinen, 200 m pituinen, päättyvä tonttikatu. Kadun leveys on 5,0 m ja sille on osoitettu vieraspysäköinti (4h arkisin kello 6–24) 35 m matkalle. Kadun puoliväliin, Joutsenraitin kohdalle, on merkitty suojatie liikennemerkein ja tiemerkinnoin. Sointutie ei siten edellytä enempää liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä. Sointutietä ei voida merkitä pihakaduksi, koska sillä on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie kadun toisella reunalla. Yhteys palvelee alueen sisäistä ja pitkämatkaistakin pyöräliikennettä ja on siten tarpeellinen.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kumpaakaan katua ei voida nykyisellään merkitä pihakaduksi. Katuja ei ole myöskään perusteltua rakentaa uudelleen pihakaduksi.

"Lapsia"-varoituserkki

"Lapsia"-varoituserkillä voidaan varoittaa tien kohdasta, jolla koulun tai leikkipaikan läheisyyden vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä liikkuu tavallista runsaammin lapsia (TLA 13 §). Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston suunnitteluperiaatteiden mukaisesti Helsingissä merkkiä käytetään koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen välittömässä läheisyydessä, lähinnä koulutonttiin tai sen kortteliin rajoituvilla kaduilla. Poikkeuksellisesti sitä voidaan käyttää pääkaduilla ja alueellisilla kokoojakaduilla varoittamaan lapsista koulun, päiväkodin tai leikkipuiston läheisyydessä lasten pääasiallisesti käyttämällä kadun yli-

25.3.2010

tyskohdalla, vaikka koulutontti tai kortteli ei rajaudukaan kyseiseen ka-
tuun.

Tasankotien ja Sointutien risteyksen ei voida katsoa täyttävän edellä
mainittuja kriteerejä. Jäkälän sivukoululle (Hiidenkiven peruskoulu) ja
päiväkoteihin (Ryhmäperhepäiväkotikoti Pikkulintu ja Montessorileikkikoulu
Kukonaskel) kulkevien lasten pääasiallisesti käyttämät kadun ylitys-
kohdat ovat Tasankotien ylitys Helluntairaitin ja Joutsentien kohdilla.
Helluntairaitin kohdalle ja Joutsentien läheisyyteen on rakennettu koro-
tettu suojatie.

Yhteenvedon voidaan todeta, että Tasankotien ja Sointutien risteyk-
seen ei ole perusteltua asettaa "Lapsia"-varoituserkkiä.

Pöytäkirjanote ja lausuntopyyntöasiakirjat kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Kemppinen Minna, diplomi-insinööri, puhelin 310 37280

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 6.4.2010 lähtien kaupunkisuunnitteluvii-
raston kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin
kuljetettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämises-
tä.

Miia-Riina Holappa
pöytäkirjanpitäjä

25.5.2010

10-200/622

ka / RM

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-457/622
Stn dnr	
Saap./Anl.	03-06-2010

260 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUTETTU TERHI
KOULUMIEHEN YM. ALOITTEESTA KORVAMERKITÄ OSA HELSIN-
GIN KAUPUNGIN UUDISASUNNOISTA VANHUSVÄESTÖN KÄYT-
TÖÖN SENIORIASUNTOKOHTEIKSI

Sosv 2010-200
Esityslistan asia Sosj/40

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Ikääntyneiden määrä ja väestöosuus kasvaa Helsingissä selvästi lähi-
vuosien aikana. Muutos on jo nähtävissä, sillä eläkeikäisessä väestös-
sä ikäryhmän 65 – 74 määrä on jo kääntynyt jyrkkään kasvuun. Heidän
määränsä tulee kasvamaan Helsingissä lähes puolitoistakertaiseksi
vuoteen 2020 mennessä. Ikäryhmän 75 – 84-vuotiaat määrä tulee puo-
lestaan kasvamaan yli 70 % nykyisestä vuoteen 2028 mennessä. Yli
85-vuotiaiden määrä tulee väestöennusteen mukaan lähes 3-kertaistu-
maan vuoteen 2040 mennessä.

Kaikille asukkaille on merkityksellistä asunnon sijainti kaupunkiraken-
teessa niin, että asuminen ja erilaiset terveys-, hoiva-, kaupalliset ja
muut palvelut ovat saavutettavissa. Ikääntyneiden asukkaiden tarvit-
semien palvelujen ja asumisen lähiympäristön rakentamisessa esteet-
tömyysnäkökohdat tulisi ottaa huomioon itsenäisen toimintakyvyn tu-
kemiseksi. Liikenneyhteydet ja liikkuminen kaupungin palveluihin tulisi
suunnitella samoja periaatteita noudattaen. Turvallinen kaupunkiympä-
ristö tukee kaikkien eri-ikäisten asukkaiden hyvää asumista.

Kaupungin tavoitteena on, että yhä useampi ikääntyvä voisi asua mah-
dollisimman pitkään omassa kodissaan. Tämä on myös vanhusten oma
toive. Tavoitteen saavuttamiseksi asetetaan kotona asumista tukevien,
toimintakykyä edistävien palvelujen kehittäminen etusijalle. Kuntalais-
ten ikääntyminen, esteettömyys sekä palvelujen saatavuuden turvaa-
minen on kaikkien kaupungin hallintokuntien yhteinen haaste. Kotona

25.5.2010

asuminen mahdollisimman pitkään toteutuu, jos koti muuntuu asukkaan tarpeiden mukaan ja tukee asukkaan toimintakykyä.

Ikäihmiset ovat erilaisia ja tarvitaan myös erilaisia asumisratkaisuja. Heillä on tulevaisuudessa aiempia sukupolvia paremmat taloudelliset mahdollisuudet järjestää oma asumisensa. On tärkeää, että tälle ryhmälle on tarjolla erilaisia asumisratkaisuja ja palveluja. Ikääntyville on tällä hetkellä tarjolla erilaisia asumisvaihtoehtoja: palveluasumista 3006 asuntoa (kaupungin omat 1035 ja yksityiset 1971), ryhmäkotiasuntoja 1964 (kaupungin omat 539 ja yksityiset 1425), yksityisiä senioreille suunnattuja asuntoja 2100. Erilaiset säätiöt ja yhdistykset tuottavat senioreille tarkoitettuja asuntoja.

Vuonna 2009 kaupungin omana tuotantona valmistui 437 asuntoa, joista ARA-vuokra-asuntoja oli 258, asumisoikeusasuntoja 127 sekä Hitasomistusasuntoja 52 kpl. Vuoden 2009 aikana kaupungin asuntotuotantotoimisto aloitti yhteensä 341 asunnon rakentamisen, joista valtion tukemia vuokra-asuntoja on 157 ja välimallin asuntoja 184 kappaletta. Korvamerkitsemällä osa tästä tuotannosta voidaan auttaa vain pientä osaa esteellisissä asunnoissa asuvia. Korvamerkitseminen on muutoinkin ongelmallista muun muassa erityisryhmän tarpeiden tai tilanteen muuttuessa. Koko uudisasuntotuotanto tulisi suunnitella esteettömyysnäkökohdat huomioiden, jolloin asunnot soveltuvat kaikille käyttäjille, myös ikääntyville asukkaille.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008–2017 (MA-ohjelma) mukaan seniorit eivät ole erityisryhmä, vaan kuuluvat ns. nimettyihin ryhmiin.

Vanhusten palvelutalot toteutetaan valtion tukemina vuokra-asuntoina ja senioriasunnot toteutetaan pääsääntöisesti muina kuin valtion tukemina vuokra-asuntoina. Senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja yleisten tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti, vastaten noin 100 asunnon vuosituotantoa (MA-ohjelma, s.10).

Kaupungin vuokra-asunnot ovat valtion tukemaa asuntotuotantoa, joissa asukasvalintaa säätelee aravarajoituslaki sekä valtioneuvoston asetus. Asukasvalinnassa sovelletaan kaupunginhallituksen hyväksymää asunnontarpeen kiireellisyysluokitusta ja valtioneuvoston vahvistamia varallisuusrajoja. Seniorit voivat hakea kaupungin vuokra-asuntoa muiden hakijoiden joukossa. Varallisuus voi muodostua joillekin esteeksi. Asunnon tarpeen kiireellisyys on keskeinen peruste. Myös se, millaista asuntoa hakee ja hakijan asunnon sijaintitoive vaikuttavat osaltaan asunnon saantiin. Asunnon vaihtaminen kaupungin vuokra-asunnosta

25.5.2010

toiseen on asukkaalle mahdollista, mikäli esimerkiksi nykyisen asunnon esteettömyys ei vastaa asukkaan tarpeita.

Poliittinen tahtotila ikääntyneiden asumisen kehittämiseksi on ollut jo pitkään olemassa sekä valtiovallalla että kuntatoimijoilla. Tällä hetkellä sosiaalivirastossa luodaan tilaa erilaisten välimuotoisten asumisratkaisujen kehittämiseksi poistamalla rajanvetoa avo- ja laitoshoidon väliltä. Tämä luo edellytyksiä erilaisten asumisratkaisujen kehittämiseksi, jolloin senioriasuminen, ikääntyneiden asumispalvelut ja erilaiset asumisvaihtoehdot kohtaavat paremmin.

Lisätiedot:

Siltari Tuulikki, ostopalvelupäällikkö, puhelin 310 69984

Vierelä Timo, suunnittelija, puhelin 310 42858

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ

Lähetesiakirjat

Kaj/RM

8.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-457/622
Stn dnri	
Saap./Anl.	16-06-2010

122 §

25.5.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE TERHI KOULUMIEHEN
YM. ALOITTEESTA KORVAMERKITÄ OSA HELSINGIN KAUPUNGIN
UUDISASUNNOSTA VANHUSVÄESTÖN KÄYTTÖÖN SENIORIASUN-
TOKOHTEIKSI

Kv 2010-479, Halke 2010 - 457/622
Esityslistan asia AsOp/2

Lautakunta päätti antaa Terhi Koulumiehen ym. aloitteesta seuraavan lausunnon:

Ikääntyneiden määrä ja väestöosuus kasvaa Helsingissä selvästi lähi-vuosien aikana. Muutos on jo nähtävissä, sillä eläkeikäisessä väestös-sä ikäryhmään 65 – 74 kuuluvien määrä on kääntynyt jyrkkään kas-vuun ja tulee kasvamaan Helsingissä lähes puolitoistakertaiseksi vuo-teen 2020 mennessä, jonka jälkeen kasvu pysähtyy. Ikäryhmän 75 – 84 määrä tulee puolestaan kasvamaan yli 70 % nykyisestä vuoteen 2028 mennessä ja yli 85-vuotiaiden määrä tulee väestöennusteen mu-kaan lähes kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Helsingin kaupungin tavoitteena on, että yhä useampi ikääntyvä voisi asua mahdollisimman pitkään omassa kodissaan. Kotona asuminen mahdollisimman pitkään toteutuu, jos asunto muuntuu asukkaan tar-peiden mukaan. Puhuttaessa ikääntyvien ja vanhusten asumisesta, ei voida kuitenkaan puhua vain asunnoista, vaan näihin ikäryhmiin kuulu-vien asumiseen liittyy erottamattomasti asunnon sijainti niin, että erilai-set terveys-, hoiva- ja kaupalliset palvelut ovat helposti saavutettavissa ja se, että lähiympäristön rakentamisessa on otettu huomioon esteet-tömyysnäkökohdat. Hyvä kaupunkiympäristö mahdollistaa kaikkien eri ikäryhmien hyvän asumisen.

Helsingissä on arviolta yli 9 000 hissitöntä porrashuonetta kerrostalois-sa, joissa on vähintään kolme kerrosta. Niissä asuu yli 140 000 helsin-kiläistä. Näissä hissittömissä kerrostaloasunnoissa (3 kerrosta tai enemmän) asuvista on yli 60-vuotiaita noin 38 000. Hisseistä on mää-rällisesti suurin puute kantakaupungissa sekä lähiöiden vyöhykkeellä,

8.6.2010

joille 1950- ja 1960-lukujen aikana rakennettiin suuri määrä nelikerroksisia omistustaloja. Ikääntyneiden lisäksi hissejä tarvitsevat mm. liikunta- ja näköesteiset sekä nuoret lapsiperheet.

Helsingin kaupunki on pyrkinyt lisäämään asuntojen ja lähiympäristön esteettömyyttä mm. vuonna 2000 perustetun kaupungin hissiprojektin ja vuonna 2002 käynnistetyn Helsinki kaikille - projektin avulla. Vuodesta 2000 hissiavustusta on haettu huhtikuuhun 2010 mennessä yhteensä 578 hissien rakentamiseen. Helsinki kaikille - projektin avulla laaditaan alueellisia esteettömyyssuunnitelmia lähiympäristön esteettömyyden lisäämiseksi. Asuntojen uudistutuotannossa ja uusilla asuinalueilla esteettömyysnäkökohdat on pyritty ottamaan huomioon.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008 – 2017(MA - ohjelman) mukaan seniorit ovat osa ns. nimettyjä ryhmiä yhdessä erityisryhmien ja opiskelijoiden kanssa. Seniorit ovat lähtökohtaisesti vastuussa itse omasta asumisestaan, eivätkä vielä tarvitse siinä erityistä apua tai tukea. Heillä on myös aiempia sukupolvia paremmat taloudelliset mahdollisuudet järjestää oma asumisensa. Senioreille suunnattuja omistus- ja vuokra-asuntoja on Helsingissä tällä hetkellä vajaat 3 000. Lisäksi Helsinkiin on juuri valmistumassa kaksi senioreille suunnattua asumisoikeustaloa, joissa on yhteensä 86 asuntoa. Lukuun sisältyvät Helsingin kaupungin omistamat vanhusten asuintalot, joissa on yhteensä 615 asuntoa. Nämä asunnot ovat yli 60-vuotiaille suunnattuja normaaleja vuokra-asuntoja, joista osaan hakeudutaan kiinteistöviraston asuntoasiainosaston ja osaan sosiaaliviraston kautta. Senioriasuntoja tuottavat etupäässä erilaiset säätiöt ja yhdistykset ja asuntojen määrä on jatkuvassa kasvussa. MA - ohjelman mukaan senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja yleisten tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti, vastaten noin 100 asunnon vuosituotantoa. Kaupungin oma painopiste on tällä hetkellä ympärivuorokautisen palveluasumisen järjestämisessä sitä tarvitseville vanhuksille.

Kaupungin omistamat vuokra-asunnot ovat eri ikäryhmien haettavissa. Vuokra-asuntoja on viime vuosina välitetty vuosittain noin 3 000 kiinteistöviraston asuntoasiainosaston asunnonvälityksen kautta. Kaupungin vuokra-asuntoa hakeneiden ikärakenne on perinteisesti kuitenkin painottunut nuoriin alle 35-vuotiaisiin hakijoihin, joiden osuus vuonna 2009 oli 63 % asuntoa hakeneista. Asunnon hakijoita oli vuoden lopun poikkileikkaustilanteessa yhteensä 18 747. Yli 65 -vuotiaiden osuus kaupungin vuokra-asunnon hakijoista oli 2 % ja vuokra-asunnon saaneista 3 %. Vanhempiin ikäryhmiin kuuluvilla on nuoria asunnonhakijoita paremmat taloudelliset mahdollisuudet järjestää asumisensa muutoin esim. hakeutumalla omistusasuntoihin. Myös asukasvalinnassa ai-

8.6.2010

emmin sovellettu nykyistä tiukempi tulo- ja varallisuusharkinta on ohjannut kysynnän suuntautumista nuorempiin ikäluokkiin.

Kaupungin vuokra-asunnot ovat pääosin valtion tukemaa tuotantoa, joissa asukasvalintaa säännellään aravarajoitus- ja korkotukilaeilla sekä valtioneuvoston asetuksella asukkaaksi valitsemisesta. Asukasvalinnassa sovelletaan kaupunginhallituksen hyväksymää asunnontarpeen kiireellisyysluokitusta sekä asuntolautakunnan kahdesti vuodessa vahvistamia varallisuusrajoja. Asukasvalintoja tehtäessä otetaan huomioon monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen vaatimukset. Asunnon vaihdot vuokra-asunnosta toiseen ovat mahdollisia tarpeen vaatiessa, mm. terveydellisten syiden perusteella. Asunnon vaihtaminen on mahdollista paitsi yhtiön sisällä, myös asuntoasiamiesastion kautta tai ns. keskinäisenä vaihtona, jolloin asukas etsii itse vaihtokumppanin. Uusista, valmistuvista vuokra-asunnoista varataan 1/3 kaupungin vuokra-asunnon vaihtajille.

Ympäristöministeriön asetuksen 182/2003 mukaan tulee ara-vuokra-asuntojen olla pääsääntöisesti kaikkien asunnontarvitsijaryhmien haettavina. Rajattua hakua tietyille ryhmille voidaan käyttää kuitenkin silloin, kun ryhmä on riittävän laaja ja se on perusteltua ottaen huomioon asuntojen omistussuhteet ja käyttötarkoitus. Kaupungin vuokra-asuntokannasta on asuntoja luovutettu asuntolautakunnan päätöksillä kaupungin työsuhdeasunnoiksi ja erityisryhmien käyttöön. Lisäksi asuntokannassa on noin 950 erityislainoitettua, lähinnä asunnottomille, pakolaisille ja liikuntaesteisille korvamerkattua asuntoa. Monet ryhmittymät ovat esittäneet halunsa päästä erityisryhmän asemaan kaupungin vuokra-asuntojen asukasvalinnassa ja saada oma kiintiönsä kaupungin vuokra-asunnoista. Tavoitteena on kuitenkin ns. normaaliuden periaate eli eri ryhmittymien asuminen tulisi järjestyä normaalissa asuntokannassa.

MA - ohjelman mukaisena, kaupungin omana tavoitteena on tuottaa vuosittain yhteensä 1 500 asuntoa, mutta toistaiseksi tästä tavoitteesta on jääty. MA - ohjelman seurantaraportin 2010 mukaan on tänä vuonna tavoitteena 1 263 asunnon valmistuminen. Vuoden 2009 aikana kaupungin asuntotuotantotoimisto aloitti yhteensä 341 asunnon rakentamisen, joista valtion tukemia vuokra-asuntoja on 157 ja välimallin asuntoja 184 kappaletta. Vuonna 2009 kaupungin omana tuotantona valmistui 437 asuntoa, joista valtion tukemia ns. ara-vuokra-asuntoja oli 258, asumisoikeusasuntoja 127 sekä Hitas-omistusasuntoja 52 kpl.

Helsingissä on tarjolla paljon senioreille suunnattua vuokra- ja omistusasumista ja näiden asuntojen määrä lisääntyy jatkuvasti yksityisen

8.6.2010

sektorin toimesta. Myös hakeutuminen muuhun asuntokantaan kaupungin uustuotantoon lukeutuvien vuokra-, omistus- ja asumisoikeusasuntojen ohella on eri ikäryhmille mahdollista. Ottaen huomioon seniori-ikäisten tilanteen asuntomarkkinoilla ja toisaalta yleisen asuntomarkkina-tilanteen, ei asuntolautakunnan näkemyksen mukaan asuntojen varaaminen kaupungin uudisasunnoista senioriasunnoiksi vanhusväestön käyttöön ole tällä hetkellä tarpeellista tämän asunnontarvitsijaryhmän asuntojen kysynnän tyydyttämiseksi. Ikääntyvien ja vanhusten väestönsuuden kasvaessa on kuitenkin tärkeää, että ikääntyvien asuntotarpeiden kehitystä seurataan ja sen perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen niin vaatiessa. Asuntojen korvamerkkaamisen sijasta on perusteltua monipuolisen asuntotuotannon sekä asuntojen ja asuinympäristön esteettömyyden lisäämiseen tähtäviä toimenpiteitä edelleen lisätä. Myös kotona asumista tukevien ja toimintakykyä edistävien palveluiden kehittämistä sekä vanhusten olemassa olevia asuntojen muutostyömahdollisuuksia tulee tehostaa.

Lautakunnan mielestä on perusteltua, että yhteisöllisyyttä ja vertaistuen edellytyksiä vanhusten niin kuin muidenkin väestöryhmien asumisessa edistetään. Hyvin toteutettuna ne saattavat tuottaa yhteiskunnalle säästöjä ja keventää työvoiman riittävyyteen liittyviä paineita erityisesti terveydenhoito- ja hoiva-aloilla. Kaupungin omistamalla vuokra-asunnoilla asiaa ei kuitenkaan voida olennaisesti edistää niiden muutoinkin riittämättömän tarjonnan vuoksi. Valtaosa vanhusväestöstä asuu muiden kuin kaupungin omistamissa sekä muihin hallintomuotoihin kuuluvissa asunnoissa. Yhteisöllisten asumismallien kehittämistä kaikissa asumismuodoissa voidaan pitää perusteltuna ja tähän tähtäävää valmistelutyötä tulisi jatkaa kaupungin toimesta osana asumisen sisällön yleistä kehittämistä. Ikääntyvän väestön osalta työn tulisi tapahtua rinnan vanhuksille tarkoitettujen palvelujen kehittämisen kanssa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Merkittiin, että esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että esityslistan sivun 9 toiseksi kappaleeksi lisättiin seuraava kappale:

"Lautakunnan mielestä on perusteltua, että yhteisöllisyyttä ja vertaistuen edellytyksiä vanhusten niin kuin muidenkin väestöryhmien asumisessa edistetään. Hyvin toteutettuna ne saattavat tuottaa yhteiskunnalle säästöjä ja keventää työvoiman riittävyyteen liittyviä paineita erityisesti terveydenhoito- ja hoiva-aloilla. Kaupungin omistamalla vuokra-asunnoilla asiaa ei kuitenkaan voida olennaisesti edistää niiden muutoinkin riittämättömän tarjonnan vuoksi. Valtaosa vanhusväestöstä asuu muiden kuin kaupungin omistamissa sekä muihin hallintomuotoi-

8.6.2010

hin kuuluvissa asunnoissa. Yhteisöllisten asumismallien kehittämistä kaikissa asumismuodoissa voidaan pitää perusteltuna ja tähän tähtäävää valmistelutyötä tulisi jatkaa kaupungin toimesta osana asumisen sisällön yleistä kehittämistä. Ikääntyvän väestön osalta työn tulisi tapahtua rinnan vanhuksille tarkoitettujen palvelujen kehittämisen kanssa.”

Merkittiin lisäksi, että varapuheenjohtaja Koulumies jätti asiassa eriävän mielipiteen, joka kuului seuraavasti:

”Ehdotin aloitteen hyväksymistä ja ainakin sen selvittämistä, onko senioriasunnoille tarvetta Sosiaaliviraston mielestä. On selvää, että tois-
taiseksi asuntoasiainosaston asuntojonossa ei ole hakijoita tämän tyyppisiin asuntoihin, koska niitä ei ole vielä tarjolla.”

Lisätiedot:

Liski Merja, tutkija, puhelin 310 34184

Marjaana Santala
pöytäkirjanpitäjä

Kaj/RH

15.6.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010 - 457 / 622
Strn dn	
Saap./Ani.	17-06-2010

Halken lausuntopyyntö 9.3.2010, Dnro 2010 - 457 / 622

VALTUUTETTU TERHI KOULUMIEHEN ALOITE SENIORIASUNTO- KOHTEIDEN NIMEÄMISEKSI KAUPUNGIN UUDISTUOTANNOSSA

Ikääntyvien määrä ja osuus väestöstä kasvaa merkittävästi lähivuosina Helsingissä. 65–74-vuotiaiden määrä on kääntynyt jyrkkään kasvuun ja sen ennustetaan kasvavan puolitoistakertaiseksi nykyisestä 40 000 hengestä 60 000 henkeen vuoteen 2020 mennessä, jolloin kasvun ennustetaan pysähtyvän. Ikäryhmän 75–84-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan yli 70 prosenttia nykyisestä vuoteen 2028 mennessä ja yli 85-vuotiaiden määrä kolminkertaistuu vuoteen 2040 mennessä. Yli 85 –vuotiaita ennustetaan olevan vuonna 2040 liki 30 000 ja 75–84-vuotiaita liki 50 000 henkilöä.

Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista puhua selkeyden vuoksi yli 65-vuotiaista senioreina. Seniorit ovat asukasryhmänä varsin heterogeeninen ryhmä. Valtaosa senioreista asuu hyvin pitkään omassa nykyisessä kodissaan. Osaa senioreista on kuitenkin tarkoituksenmukaista pitää erityisryhmänä ja puhua tästä ryhmästä vanhuksina. Vanhusten asuminen edellyttää erimuotoista palvelutalotyypistä asumista, jossa henkilökunta on jatkuvasti läsnä.

Kaupungin strategiaohjelmassa 2009–2012 on asetettu tavoitteeksi ikääntyvien asukkaiden toimintakyvyn säilymisen edistäminen. Helsingin kaupungin vanhustenpalveluiden rakenne on kansallisiin tavoitteisiin nähden ollut liian laitospainotteinen. Strategiaohjelman mukaisesti palvelurakennetta on mielekästä keventää kansallisten tavoitteiden mukaiseksi lisäämällä avopalveluja. Toimenpiteeksi on asetettu palveluasuntopaikkojen ja vanhainkotipaikkojen lisääminen, vanhusten kotipalveluiden vahvistaminen sekä omaishoitotyön vahvistaminen.

Huomioitaessa ikääntyvän väestön määrän kasvaminen on jatkossa välttämätöntä kiinnittää enemmän huomiota ikääntyneiden toimintakyvyn parantamiseen sekä avopalveluiden ja kotona asumisen lisäämiseen.

15.6.2010

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008–2017 (MA-ohjelman) yhteisvastuullisen asuntopolitiikan keskeisenä tavoitteena on varmistaa valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon määrä Helsingissä. Tavoitteena on tuottaa kokonaistuotannosta 20 prosenttia tai vähintään 1 000 asuntoa valtion tukemana vuokra-asuntotuotantona. Tästä tuotannosta vähintään puolet tulee tuottaa ns. normaalina tuotantona ja puolet on tarkoitettu kohdistettavaksi ns. nimetyille ryhmille. Nimettyihin ryhmiin kuuluvat seniorit, opiskelijat, nuoret sekä sosiaalilainsäädännössä mainitut erityisryhmät.

MA-ohjelman tavoitteen mukaan vanhusten palvelutalot toteutetaan pääsääntöisesti valtion tukemana vuokra-asuntotuotantona ja senioriasunnot muuna kuin valtion tukemana tuotantona. Ohjelman mukaan senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja noin 100 asunnon vuosituotantoa vastaava määrä. Markkinoille on viime vuosina tullut hyvin erilaisia ns. senioriasuntokohteita. Senioreille on toteutettu erilaisia yksityisiä palvelutaloja, joissa voi palveluita ostaa oman tarpeen mukaan sekä runsaasti taloja, joissa varsinaista palvelua ei juuri ole. Uutena asumismuotona on senioreille suunnatut asumisoikeusasunnot, joita on valmistumassa Helsinkiin tänä vuonna 86 kappaletta. Vuoden 2000 jälkeen on senioreille kohdistettuja ara-vuokra-asuntoja aloitettu 588 asunnon verran ja korkotuettuja omistusasuntoja 108. Vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja on vuoden 2000 jälkeen aloitettu 672 asunnon verran ja vapaarahoitteista omistusasuntoja 196 asuntoa.

Yhdeksi ohjelmakauden tavoitteeksi on asetettu vanhan asuntokannan parantaminen. Kaupunginhallitus on MA-ohjelman täytäntöönpanopäätöksessä kehottanut hallintokuntia edistämään omilla toimillaan esteetömiä ratkaisuja ja hissien rakentamista. Helsingin kaupunki on hissien rakentamista tukemalla pyrkinyt edistämään vanhan asuntokannan peruskorjaamista paremmin myös senioreille sopivaksi.

Kaupungin omistama valtion tukema vuokra-asuntokanta on kaikkien ikäryhmien haettavana. Asunnonhakijoista on ollut senioreita melko vähän ja hakijoiden ikärakenne on selvästi painottunut alle 35-vuotiaisiin. Seniori-ikäisillä on kuitenkin samat mahdollisuudet kuin muilla hakea ja saada asunto kaupungin omistamasta ara-vuokrakannasta.

Kaupungin asunnossa jo asuvien senioreiden näkökulmasta tärkeintä on, että turvataan tarvittaessa asunnon vaihtaminen. Senioreita asuu melko paljon asuntokannassa, joka on rakennettu 1960–70 -luvuilla, eikä tuon aikakauden 3-kerroksissa rakennuksissa ole hissejä. Asunnon-

15.6.2010

vaihtoja hissittömistä taloista hissillisiin taloihin tulisi suosia kaupungin oman kannan sisällä, jotta ikäihmisten kotona asuminen voidaan turvata.

Kaupungilla on tällä hetkellä omistuksessaan yli 600 vuokra-asuntoa, jotka on suunnattu yli 65-vuotiaille senioreille. Osaa näistä asunnoista haetaan kiinteistöviraston asuntoasiainosaston kautta ja osaa sosiaaliviraston kautta. Kaupungin omasta ara-uudisasuntotuotannosta ei ole tarkoituksenmukaista varata lisää asuntoja kohdennettavaksi pelkästään senioreille. Senioreilla on tasavertainen mahdollisuus hakea kaupungin tavallisia vuokra-asuntoja sekä erikseen heille kohdennettuja asuntoja. Kaupungin vanhuspalveluiden asumisen painopisteenä on tällä hetkellä keskittyä erityisesti ympärivuorokautisen palveluasumisen järjestämiseen vanhuksille.

Tapio Korhonen
rahoitusjohtaja

Markus Härkäpää
kehittämispäällikkö

Kaj/991

3.6.2010

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2010-453/649
Stn dnr	
Saap./Anl.	15-06-2010

238 §

27.5.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE AMMATTI-AUTOILIJOIDEN JOUSTAVAMPIA AJOAIKOJA HELSINGIN KÄVELY-KADUILLA

Kslk 2010-333

Karttaruutu G3/T1, T2

Esityslistan asia Lsp/1

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon tiivistelmä

Kävelykaduilla on huolto- ja jakeluliikenne sallittu yleensä arkisin kello 05–11. Sallitun ajan pidentämistä on esitetty aika-ajoin jakelun helpottamiseksi. Liikennesuunnitteluosaston tarkoituksena on tehdä esitys kaupunkisuunnittelulautakunnalle huolto- ja jakeluliikenteelle sallitun ajan pidentämisestä tunnilla kello 12:een vuoden kestävästä kokeiluna. Mikäli tämä vähentäisi luvatonta jakelua myös sallitun ajan jälkeen, voitaisiin harkita pidennyksen päättämistä pysyväksi.

Lausunto Nykyinen kävelykatujen huolto- ja jakelutoiminnoille varattu aika, yleensä kello 05–11, perustuu ulkomaisiin esimerkkeihin ja jalankulkijamäärien laskentaan. Tavoitteena on ollut, että jakeluliikenne olisi hoidettu ennen vilkkainta kävelyaikaa.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto sekä Helsingin Kuorma-autoliikennöitsijät ovat vuonna 1998 tehneet aloitteen huolto- ja jakeluliikenteen sallimista kävelykaduilla kello 12 saakka. Liikennesuunnitteluosasto tiedusteli tuolloin Helsingin Kauppakamarin kantaa siihen, voisivatko pienet liikkeet avata ovensa tuntia aiemmin eli kello 9. Kauppakamari päätyi ehdottamaan jakeluajan pidentämistä kello 12:een, koska liikkeisiin ei riitä asiakkaita kello 9 - 10. Keskustan kiinteistöjä edustava Aleksin Alueen Kehitys Oy kannatti jakeluajan tilapäistä pidentämistä ja

3.6.2010

maalaisen huoltotunnelin rakentamista maanpäällisen jakeluliikenteen vähentämiseksi Aleksanterinkadun ympäristössä.

Liikennesuunnitteluosasto päätyi vuonna 1998 esittämään kävelykatujen jakeluajan pidentämistä kello 12:een ehdollisena siten, että aikaisempaan käytäntöön palataan, ellei jakelutoiminta vähene sallitun ajan ulkopuolella. Kaupunkisuunnittelulautakunta hylkäsi tuolloin esityksen.

Keskustan huoltotunneli valmistui vuonna 2009. Tunnelia suunniteltaessa oli tavoitteena, että maanpäällinen huoltoliikenne siirtyy suurimaksi osaksi maan alle. Ainoastaan Stockmannin huoltoliikenne pystyy tällä hetkellä hyödyntämään tunnelia. Makkaratalon huoltoliikenne tullaan kuluvan vuosikymmenen alkupuolella myös siirtämään maan alle samalla, kun Keskuskatu muuttuu kokonaisuudessaan kävelykaduksi ja suljetaan huoltoliikenteeltä. Osalla Aleksanterinkadun kortteleista on eri asteisia suunnitelmia liittymisestä tunneliin. Tunneli palvelee parhaiten suurten liikkeiden tavaraliikennettä. Sen sijaan pikkuliikkeiden jakeluliikenne edellyttää korttelikohtaisia huoltopihoja.

Aleksanterinkadun saneerauksen valmistuttua kiellettiin jakelutoiminta sen jalkakäytäviltä. Pian se jouduttiin kuitenkin sallimaan toistaiseksi, sillä huolto poikkikaduilta puuroutui pahoin. Rakennusvirasto on huolissaan jalkakäytävien rakenteen kestävydestä raskaiden ajoneuvojen alla ja on ilmeistä, että jonkinlaisia rajoituksia huoltoliikenteelle joudutaan harkitsemaan mukaan lukien täydellinen kieltö.

Kluuvikatu Kämpin korttelin osuudella on tarkoitus varustaa hydraulisesti laskevilla pollareilla, jotka ovat alhaalla huollolle sallittuna aikana ja muulloin ylhäällä. Muuna aikana pollari avataan vain tonttoliikenteelle. Samanlaista järjestelyä harkitaan myös Mikonkadulle Espan ja Aleksin välillä. Mikonkadun kävelykatuosuuden luvatonta jakelua estetään pylvään raitiotien varrella. Yliopistonkatu muuttuu kävelykaduksi Porthanian kohdalla ja katkaistaan Vuorikadun itäpuolelta sekä varustetaan niinkään avattavalla pollarilla.

Iso Roobertinkadullakin tavaroiden toimitus kauppoihin tapahtuu monesti kadulta kiellettynä aikana kello 19–11. Tavaraa toimittavien autojen ei tiiviisti rakennetussa ympäristössä ole mahdollista ajaa tontille. Koska rajoituksia ei aina noudateta vaan autoja on kadulla myös kiellettynä aikoina, kävelykadun idea ei täysin toteudu. Iso Roobertinkadun perusparannus (päällystys, kadunkalusteet) on tarkoitus tehdä vuosien 2011 ja 2012 aikana. Työn yhteydessä selvitetään laskeutuvien pollareiden käytön mahdollisuutta.

3.6.2010

Aleksanterinkadulle myönnettiin pysäköintilupia ennen kadun saneerausta, mutta niistä luovuttiin. Järjestelmä oli byrokraattinen ja vaikeasti valvottava. Pysäköintilupajärjestelmä tuhoaisi kävelykadun idean.

Liikennesuunnitteluosaston tarkoituksena on tehdä kaupunkisuunnittelulautakunnalle esitys kävelykatujen huoltoajolle sallitun ajan pidentämistä kello 11:stä 12:een vuoden pituisena kokeiluna. Tänä aikana tutkittaisiin sallittujen aikojen noudattamista. Lisäksi liikennesuunnitteluosasto selvittää lastausruutujen lisäämismahdollisuuksia kävelykatujen ympäristössä.

Lautakunta ottaa kuitenkin erikseen kantaa yksityiskohtaisemmin varsinaiseen esitykseen, kun se tulee ajankohtaiseksi.

Merkittiin, että esittelijä lisäsi esitykseensä viimeiseksi seuraavan lauseen: "Lautakunta ottaa kuitenkin erikseen kantaa yksityiskohtaisemmin varsinaiseen esitykseen, kun se tulee ajankohtaiseksi."

Pöytäkirjanote ja lausuntopyyntöasiakirjat kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Jaakonaho Seppo, diplomi-insinööri, puhelin 310 37122

Nikulainen Pekka, insinööri, puhelin 310 37086

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 15.6.2010 lähtien kaupunkisuunnitteluviraston kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämistä.

Pirkko Vainio
pöytäkirjanpitäjä

Kaj/RM

8.4.2010

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2010-458/648
Stn dnr	
Saap./Anl.	22-04-2010

150 §

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE ISONNE-
VANTIEN LIIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMISTA

Kslk 2010-334

Esityslistan asia Lsp/3

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon tiivistelmä

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 17.4.2008 hyväksynyt Haagan liikenneturvallisuussuunnitelman, jonka mukaan Isonnevantien länsireunalle rakennetaan yhdistetty jalankulku- ja pyörätie sekä Lärkanin ja Riistavuoren palvelukeskuksen väliset kaksi suojatietä korotetaan. Suunnitelman toteuttaminen on ajoitettu vuodelle 2013.

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 17.4.2008 hyväksynyt Haagan liikenneturvallisuussuunnitelman. Suunnitelman mukaan Isonnevantien ja Tunnelitien sekä Ilkantie länsireunalle rakennetaan yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Isonnevantien, Riistavuorenkujan, Tunnelitien, Ilkantie, Metsäläntien sekä Palokaivonaukion liikenneturvallisuutta parannetaan rakentamalla ajonopeuksia hillitseviä hidasteita, kuten kiertoliittymiä, korotettuja suojateitä sekä katujen ja katuliittymien kavennuksia ja korotuksia.

Isonnevantien varrella sijaitsee kolme koulua, päiväkotia, leikkipuisto, vanhusten palvelutalo sekä Riistavuoren vanhusten palvelukeskus. Tämän katuosuuden liikenneturvallisuuden parantamiseksi hyväksytyt suunnitelma sisältää seuraavat toimenpiteet:

Isonnevantien länsireunalle rakennetaan pyörätie, joka kaventaa nykyistä noin 10 metrin levyistä katua yhdellä metrillä. Pysäköinti osoitetaan pysäköintitaskuihin, mikä selkeyttää ajoradan toimintoja. Suojatei-

8.4.2010

den kohdalla ajorataa kavennetaan, mikä parantaa jalankulkijoiden näkyvyyttä ja liikenneturvallisuutta kadun ylityskohdissa. Isonnevantien pohjoispuolen suojatie sekä aloitteen mukaan vaaralliseksi koettu Eliel Saarisen tien suuntaisen kevyen liikenteen väylän ylityskohta rakennetaan korotettuina.

Isonnevantien ja siihen liittyvien katuliittymien kaventaminen sekä korotettujen suojateiden rakentaminen hillitsevät autoilijoiden ajonopeuksia ja näin lisäävät kadun liikenneturvallisuutta.

Haagan liikenneturvallisuussuunnitelmaluonnos oli esillä Haagan kirjastossa ja kaupunkisuunnitteluviraston nettisivulla helmikuussa 2008. Suunnitelman sisältöä on esitelty myös paikallislehdissä, kuten Haagalaisessa, Länsi-Helsingin Uutisissa ja Vartissa.

Liikennehankkeiden investointiohjelmassa vuosiksi 2010–2014 Isonnevantien jalankulku- ja pyörätien sekä korotettujen suojateiden rakentaminen on ajoitettu toteutettavaksi vuosien 2013 aikana.

Pöytäkirjanote ja lausuntopyyntöasiakirjat kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Koivunen Pirjo, insinööri, puhelin 310 37128

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 20.4.2010 lähtien kaupunkisuunnitteluviraston kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämistä.

Miia-Riina Holappa
pöytäkirjanpitäjä

17.8.2010

433 §

10.8.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO MARTTI TULENHEIMON YM. VALTUUSTOALOITTEESTA,
JOKA KOSKEE HAKANIEMEN SILLAN TILALLE TULEVAN UUDEN
SILLAN ARKKITEHTUURIKILPAILUA

HKR 2010-818, Halke Khs 2010-576/581 14.4.2010
Esityslistan asia Ko/8

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto teetti vuonna 2008 Hakaniemen sillalle erikoistarkastuksen ja sen pohjalta selvityksen (raportti 23.6.2009) sillan korjaamisesta. Selvityksessä esitetään, että silta tulee peruskorjata vuoteen 2013 mennessä tai silta tulee käyttää loppuun ja korvata uudella vuoteen 2020 mennessä.

Sillan peruskorjauksen kustannukset ovat noin 6,3 milj. euroa ja uuden sillan rakennuskustannukset noin 12,0 milj. euroa. Pitkän aikavälin (2010–2100) elinkaarikustannuksiltaan uusi silta tulisi kuitenkin edullisempi. Sillan uusimista peruskorjaukseen verrattuna puoltavat erityisesti mahdollisuudet kehittää alueen maankäyttöä, kaupunkikuvalliset syyt, pienemmät työnaikaiset liikennehäiriöt, liikenteen aiheuttamat melu- ja muut haitat ja vähäisemmät toteutuksen aikataulu- ja kustannusriskit.

Nykyisellään Hakaniemen silta on huonokuntoinen. Sillan kuntoa seurataan ja mitataan jatkuvasti sen liikennöintikelpoisuuden varmistamiseksi. Sillalle tehtävät korjaustoimenpiteet on kuitenkin rajoitettu tässä vaiheessa vain välttämättömiin töihin.

Merihaan ja Hakaniemen alueen suunnittelu on kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa vuosille 2010–2012. Kaupunkisuunnitteluvirasto tutkii Merihaan ja Hakaniemen väliin jäävän alueen kaupunkirakenteen tiivistämistä. Hakaniemen sillan sijainti on ratkaisevassa asemassa alueen kehittämisessä.

Mikäli suunnittelussa päädytään uusimaan Hakaniemen silta, uuden sillan suunnittelu on tarkoitus ratkaista siltakilpailuna. Rakennusvirasto järjestää siltakilpailun yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Aikaisemmista menettelyistä on hyvät kokemukset. Menettely on prosessina toimiva ja on tuottanut hyviä ja toteuttamiskelpoisia suunnitelmia.

17.8.2010

Sillan nimen muuttaminen Hakaniemensillasta Merihaansillaksi tultaneen aikanaan käsittelemään nimistötoimikunnassa.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle.

Merkittiin, että esittelijä muutti päätösehdotuksen toisen kappaleen viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti:

”Sillan uusimista peruskorjaukseen verrattuna puoltavat erityisesti mahdollisuudet kehittää alueen maankäyttöä, kaupunkikuvalliset syyt, pienemmät työnaikaiset liikennehäiriöt, liikenteen aiheuttamat melu- ja muut haitat ja vähäisemmät toteutuksen aikataulu- ja kustannusriskit.”

Lisätiedot:

Henny Peter, projektinjohtaja, puhelin 310 38566

JPr/ST/mlau

29.6.2010

Kaj/PM

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2010 - 576 / 581
Stn dnr	
Saap./Anl.	05-07-2010

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE HAKANIE-
MEN SILTAA

Kslk 2010-510, Khs 2010-576/581 14.4.2010

Lausuntopyyntö

Hallintokeskus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 9.8.2010 mennessä.

Lausunto Merihaan ja Hakaniemen välisen alueen suunnittelu on mukana kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa vuosille 2010-2012. Tehtävänä on tiivistää Merihaan ja Hakaniemen väliin jäävän alueen kaupunkirakennetta. Työn yhteydessä ratkaistaan Sörnäisten rantatien sijainti Merihaan kohdalla. Suunnittelussa tutkitaan Hakaniemen sillan korvaamista kaupunkikuvaan paremmin sopivammalla sillalla. Sillan eri vaihtoehtojen lisäksi selvitetään aloitteessa ehdotettuja pääkadun linjaamista Merihaan itäpuolelle sekä Hakaniemen sillan korvaamista tunnelilla.

Mikäli suunnittelussa päädytään uusimaan Hakaniemen silta, sen suunnittelu on tarkoitus ratkaista arkkitehtikilpailulla. Kilpailujen järjestämisestä siltojen suunnittelussa on hyviä kokemuksia. Esimerkiksi suunnitteilla olevan Auroransillan (Nordenskiöldinkadun ylittävä kevyen liikenteen silta) suunnittelusta järjestettiin vuonna 2009 siltakilpailu yhteistyössä rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Menettely oli prosessina toimiva ja tuotti hyviä ja toteuttamiskelpoisia suunnitelmia.

Sillan nimen muuttaminen Hakaniemen sillasta Merihaansillaksi tullaan aikanaan käsittelemään nimistötoimikunnassa.

JPr/ST/mlau

29.6.2010

Lisätiedot:
Prokkola Janne, arkkitehti, puhelin 310 37233

KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO

Olli-Pekka Poutanen
vs. virastopäällikkö

Anneli Lahti
asemakaavapäällikkö

LIITE

Khn asiakirjat 2010-576/581, 14.4.2010

11.8.2010

Dnro: 2008 - 318 / 046 Tila: vir
 Avattu: 13.2.2008
 Otsikko: A. toimista reilun kaupan kaupungin arvonimen saamiseksi
 Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
 Valmistelija: RIL Lahdensuo Riikka

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	13.2.2008	vir	30.9.2008	Aarnipuu Tiia	A. toimista reilun kaupan

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	13.2.2008	55		Kvsto	Kaupunginhallituksen val
2	8.9.2008	1070		Khs	Valtuutettujen tekemien er
3	15.9.2008	1096		Khs	Valtuutettujen tekemien er
4	24.9.2008	207		Kvsto	K1 Miet. 6/ 2008 aloite nro

Dnro: 2008 - 472 / 052 Tila: vir
 Avattu: 27.2.2008
 Otsikko: A. terveyskeskuksen työntekijöiden sähköposteista
 Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
 Valmistelija: MRI Raitio Markku

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	27.2.2008	vir	30.9.2008	Tenkula Tarja	A. terveyskeskuksen työnt

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	18.4.2008	rat	9.5.2008	8.5.2008	Terke	K1 jälj.
L2	17.6.2010	vir	15.9.2010		Tervlk	K1 jälj. Palautuvat lausun

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	27.2.2008	68		Kvsto	Kaupunginhallituksen val
2	8.9.2008	1070		Khs	Valtuutettujen tekemien er
3	15.9.2008	1096		Khs	Valtuutettujen tekemien er
4	24.9.2008	207		Kvsto	K1 miet.6/2008 aloite nro

Dnro: 2008 - 2136 / 635 Tila: vir
 Avattu: 8.10.2008
 Otsikko: A. Kaarlo Haltian puistikon kunnostamisesta
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

11.8.2010

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähettäjä	Kuvailu
1	8.10.2008	vir	31.5.2009	Taipale Ilkka	A. Kaarlo Haltian puistiko

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	13.10.2008	rat	31.12.2008	10.12.2008	Ytlk	K1 jälj.
L2	12.12.2008	rat	27.2.2009	13.2.2009	Taimujk	K1 jälj.
L3	12.12.2008	rat	27.2.2009	27.2.2009	Museojk	K1 jälj.
L4	18.5.2009	rat	30.6.2009	1.7.2009	Ytlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätävä	Kuvailu
1	8.10.2008	224		Kvsto	Khv valmisteltavaksi
2	27.4.2009	548		Khs	Kvstoon, Pöydälle
3	4.5.2009	573		Khs	Kvstoon, Ehdotuksen muk
4	13.5.2009	111		Kvsto	miet. 1/2009 aloite 9 pala

11.8.2010

Dnro: 2009 - 296 / 001 Tila: vir
 Avattu: 11.2.2009
 Otsikko: A. hallintokuntien ohjeistuksesta valtuustoaloitteiden käsittelyprosessissa
 Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
 Valmistelija: AVA Vallittu Anja

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	11.2.2009	vir	30.9.2009	Männistö Lasse	A. hallintokuntien ohjeistu

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	11.2.2009	42		Kvsto	Khv valmisteltavaksi
2	24.8.2009	896		Khs	Kvstoon, Pöydälle
3	9.9.2009	193		Kvsto	Pöydälle
4	31.8.2009	915		Khs	Kvstoon, Ehdotuksen muk
5	23.9.2009			Kvsto	Palautettiin, miet. 3/2009

Dnro: 2009 - 1797 / 545 Tila: vir
 Avattu: 27.8.2009
 Otsikko: A. ravintoloiden ulkoterrassien aukioloajoista
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	26.8.2009	vir	28.2.2010	Helistö Kimmo	A. ravintoloiden ulkoterras

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	7.12.2009	vir	30.9.2010		Klk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	26.8.2009	185		Kvsto	Khv valmisteltavaksi
2	9.11.2009	1221		Khs	Kvstoon, Pöydälle
3	25.11.2009	256		Kvsto	K1 palautettiin, miet. 8/20
4	16.11.2009	1242		Khs	Kvstoon, Esittelijän muute

11.8.2010

Dnro: 2010 - 574 / 629 Tila: vir
 Avattu: 17.3.2010
 Otsikko: A. savuttomien vuokratalojen rakentamisesta liitettäväksi osaksi Savuton Helsinki strategiaa
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	17.3.2010	vir	8.9.2010	Vuorela Antti	A. savuttomien vuokratalo

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.4.2010	rat	15.6.2010	1.6.2010	Aslk	K1 jälj.
L2	14.4.2010	vir	23.8.2010		Vuokralaisneuvot	K1 jälj./ent.määräaika 15.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	17.3.2010	74		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 732 / 524 Tila: vir
 Avattu: 7.4.2010
 Otsikko: A. puurakentamisen edistämisestä
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Asko-Seljjavaara Sirp	A. puurakentamisen edist

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.4.2010	vir	15.9.2010		Klk	K1 jälj.
L2	14.4.2010	vir	15.9.2010		Kslk	K1 jälj.
L3	14.4.2010	vir	15.9.2010		Ytlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 733 / 381 Tila: vir
 Avattu: 7.4.2010
 Otsikko: A. Syväpuron yhteisön palveluista
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: OHA Hari Olli

11.8.2010

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Taipale Ilkka	Kuvailu A. Syväpuron yhteisön pal

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	15.4.2010	rat	31.8.2010	1.7.2010	Soslk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 734 / 102 Tila: vir
Avattu: 7.4.2010
Otsikko: A. suojatyötyyppisten käytäntöjen laajentamisesta sekä huoltosuhteisten
työntekijöiden asemasta ja tulevaisuudesta
Yksikkö: Sj Sivistys- ja henkilöstötoimi
Valmistelija: LM Mickwitz Leena

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Taipale Ilkka	Kuvailu A. suojatyötyyppisten käyt

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.4.2010	vir	23.8.2010		Heke	K1 jälj.(ent.määräaika 9.8.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 735 / 653 Tila: vir
Avattu: 7.4.2010
Otsikko: A. Kustaa Vaasan tien alikulusta
Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Modig Silvia	Kuvailu A. Kustaa Vaasan tien alik

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.4.2010	vir	15.9.2010		Kslk	K1 jälj.

11.8.2010

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 736 / 472 Tila: vir
 Avattu: 7.4.2010
 Otsikko: A. Laajasalon ylä-asteen hiekkakentän kunnostamisesta keinonurmikentäksi
 Yksikkö: Sj Sivistys- ja henkilöstötoimi
 Valmistelija: HH Hyttinen Hannu

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Puura Heli	A. Laajasalon ylä-asteen

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	27.4.2010	vir	15.9.2010		Lilk	K1 jälj.
L2	27.4.2010	vir	15.9.2010		Olk	K1 jälj.
L3	27.4.2010	vir	15.9.2010		Soslk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 738 / 891 Tila: vir
 Avattu: 7.4.2010
 Otsikko: A. työntekijöihin ja luottamushenkilöihin kohdistuvan vihapuheen nollatoleranssista
 Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
 Valmistelija: TKR Kruskopf Teemu

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Näre Sari	A. työntekijöihin ja luottam

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	7.5.2010	rat	30.6.2010	22.6.2010	Olk	K1 jälj.
L2	7.5.2010	vir	30.8.2010		Soslk	K1 jälj./ent.määräaika 30.
L3	7.5.2010	rat	30.6.2010	9.6.2010	Tervlk	K1 jälj.
L4	7.5.2010	vir	30.6.2010		HKLjk	K1 jälj.
L5	7.5.2010	rat	30.6.2010	24.6.2010	Tyke	K1 jälj.
L6	7.5.2010	rat	30.6.2010	30.6.2010	Oike	K1 jälj.
L7	7.5.2010	rat	30.6.2010	21.6.2010	Heke	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu

11.8.2010

1	7.4.2010	92	Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok
---	----------	----	-------	-------------------------

Dnro: 2010 - 740 / 523 Tila: vir
 Avattu: 7.4.2010
 Otsikko: A. autopaikkanormeista luopumisesta
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	vir	30.11.2010	Kari Emma	A. autopaikkanormeista lu

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.4.2010	vir	15.9.2010		Kslk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	7.4.2010	92		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 820 / 051 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Kaupungin tietotekniikkakustannusten pienentäminen
 Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
 Valmistelija: TKO Korhonen Tapio

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Sumuvuori Johanna	A. Kaupungin tietotekniikk

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 821 / 006 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Helsingin Asumisoikeus Oy:n kehittäminen
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

11.8.2010

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähettiläjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Saarnio Pekka	A. Helsingin Asumisoikeu

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	27.4.2010	vir	15.9.2010		Klk	K1 jälj.
L2	27.4.2010	vir	15.9.2010		Helsingin Asumis	K1 jälj.
L3	27.4.2010	vir	15.9.2010		Aslk	K1 jälj.
L4	27.4.2010	vir	15.9.2010		Taske	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pno	Päätetty	nro	Määräaika	Päättiläjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 823 / 37 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Ikäihmisten pääsy kirkkoon
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähettiläjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Lipponen Päivi	A. Ikäihmisten pääsy kirkk

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pno	Päätetty	nro	Määräaika	Päättiläjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 824 / 379 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Sirkus ikäihmisten kuntoutusmuotona
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähettiläjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Anttila Maija	A. Sirkus ikäihmisten kunt

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lno	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	vir	31.8.2010		Tervlk	K1 jälj.

11.8.2010

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 825 / 316 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Mielenterveyspotilaiden palveluasunnot
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Anttila Maija	A. Mielenterveyspotilaiden

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	vir	31.8.2010		Tervlk	K1 jälj.
L3	28.4.2010	rat	31.8.2010	5.7.2010	Aslk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 826 / 699 Tila: vir
 Avattu: 21.4.2010
 Otsikko: A. Rakentamista kuvaavat taulut
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Anttila Maija	A. Rakentamista kuvaavat

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	rat	30.6.2010	17.6.2010	Ytlk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	rat	30.6.2010		Kslk	K1 jälj. TÄMÄ LAUSUNT
L3	28.4.2010	vir	15.9.2010		Att	K1 jälj./ent. määräaika 30.
L4	4.5.2010	rat	30.6.2010	6.7.2010	Klk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

11.8.2010

Dnro: 2010 - 827 / 311 Tila: vir
Avattu: 21.4.2010
Otsikko: A. Rintasyöpäseulonnat ja ultraäänitutkimukset
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: MLR Rautanen Marja-Liisa

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Anttila Maija	A. Rintasyöpäseulonnat ja

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	10.9.2010		Tervlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 828 / 311 Tila: vir
Avattu: 21.4.2010
Otsikko: A. Terveysasemien keskitetty ajanvaraus
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: MLR Rautanen Marja-Liisa

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Tenkula Tarja	A. Terveysasemien keskit

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	10.9.2010		Tervlk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	vir	10.9.2010		Taske	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 829 / 542 Tila: vir
Avattu: 21.4.2010
Otsikko: A. Siltamäen korttelituvan lisätila ja toiminnan laajentaminen
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi

11.8.2010

Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Tenkula Tarja	Kuvailu A. Siltamäen korttelituvan

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	vir	31.8.2010		Taske	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 832 / 37 Tila: vir
Avattu: 21.4.2010
Otsikko: A. Vanhusten pitkäaikaishoito ja vanhuspalveluohjelma
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	21.4.2010	vir	30.11.2010	Hakanen Yrjö	Kuvailu A. Vanhusten pitkäaikaish

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.4.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	28.4.2010	vir	31.8.2010		Tervlk	K1 jälj.
L3	28.4.2010	vir	31.8.2010		Taske	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	21.4.2010	104		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 943 / 374 Tila: vir
Avattu: 5.5.2010
Otsikko: A. Osmonkallion vanhainkodin toiminnan jatkamisesta
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	5.5.2010	vir	30.11.2010	Peltola Kati	Kuvailu A. Osmonkallion vanhaink

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

11.8.2010

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	12.5.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
PÄÄTÖKSET						
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä		Kuvailu
1	5.5.2010	119		Kvsto		Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 944 / 656 Tila: vir
 Avattu: 5.5.2010
 Otsikko: A. ajohidasteiden asentamisesta Luoteisväylälle
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	5.5.2010	vir	30.11.2010	Kanerva Seppo	A. ajohidasteiden asenta

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	14.5.2010	vir	15.9.2010		Kslk	K1 jälj.
PÄÄTÖKSET						
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä		Kuvailu
1	5.5.2010	119		Kvsto		Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 945 / 350 Tila: vir
 Avattu: 5.5.2010
 Otsikko: A. perheväkivallan vastaisen toimintaohjelman laatimisesta
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	5.5.2010	vir	30.11.2010	Pakarinen Pia	A. perheväkivallan vastais

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	12.5.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	12.5.2010	vir	31.8.2010		Olk	K1 jälj.
L3	12.5.2010	vir	31.8.2010		Nlk	K1 jälj.
L4	12.5.2010	vir	31.8.2010		Turva	K1 jälj.
L5	12.5.2010	vir	31.8.2010		Terve ja turvallin	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET						
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä		Kuvailu
1	5.5.2010	119		Kvsto		Kaupunginvaltuuston kok

11.8.2010

Dnro: 2010 - 1025 / 636 Tila: vir
 Avattu: 19.5.2010
 Otsikko: A. Munkkiniemen matonpesupaikan poistamisesta sekä matonpesupaikkojen tarpeellisuuden kartoittamisesta
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Pakarinen Pia	A. Munkkiniemen matonp

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	25.5.2010	vir	31.8.2010		Ytlk	K1 jälj./ent. määräaika 30.
L2	27.5.2010	rat	30.6.2010	24.6.2010	HelSajk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1026 / 81 Tila: vir
 Avattu: 19.5.2010
 Otsikko: A. melunmittaus- ja hiukkasmittaustaulujen asentamisesta
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Taipale Ilkka	A. melunmittaus- ja hiukk

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	25.5.2010	rat	30.6.2010	21.6.2010	Ylk	K1 jälj.
L2	25.5.2010	rat	30.6.2010	17.6.2010	Ytlk	K1 jälj.
L3	25.5.2010	rat	30.6.2010	24.6.2010	Kslk	K1 jälj.
L4	25.5.2010	vir	30.6.2010		HSY	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

11.8.2010

Dnro: 2010 - 1027 / 352 Tila: vir
Avattu: 19.5.2010
Otsikko: A. ennaltaehkäisevän työn turvaamisesta sosiaalivirastossa
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: OHA Hari Olli

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Vuorela Antti	A. ennaltaehkäisevän työ

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	25.5.2010	vir	31.8.2010		Soslk	K1 jälj.
L2	25.5.2010	vir	31.8.2010		Taske	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1029 / 31 Tila: vir
Avattu: 19.5.2010
Otsikko: A. potilastulkkien palkkaamisesta
Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
Valmistelija: MLR Rautanen Marja-Liisa

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Peltola Kati	A. potilastulkkien palkkaa

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	25.5.2010	vir	10.9.2010		Tervlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1030 / 210 Tila: vir
Avattu: 19.5.2010
Otsikko: A. globaalien vastuun strategian laatimisesta
Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
Valmistelija: TKO Korhonen Tapio

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
------	----------	------	-----------	------------	---------

11.8.2010

1 19.5.2010 vir 30.11.2010 Wallgren Thomas A. globaalin vastuun strat

PÄÄTÖKSET

	§/				
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1031 / 369 Tila: vir
 Avattu: 19.5.2010
 Otsikko: A. viittomakielen tulkkauksen päivystyksen järjestämisestä
 Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
 Valmistelija: AVA Vallittu Anja

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtetjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Puhakka Sirpa	A. viittomakielen tulkkauk

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	23.6.2010	vir	15.9.2010		Tervlk	K1 jälj.
L2	23.6.2010	vir	15.9.2010		Soslk	K1 jälj.
L3	23.6.2010	vir	15.9.2010		Olk	K1 jälj.
L4	23.6.2010	vir	15.9.2010		Pelk	K1 jälj.
L5	23.6.2010	vir	15.9.2010		Taske	K1 jälj.
L6	23.6.2010	vir	15.9.2010		Heke	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

	§/				
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1032 / 544 Tila: vir
 Avattu: 19.5.2010
 Otsikko: A. tori- ja markkinaperinteen elvyttämisestä
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtetjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Liemola Lasse	A. tori- ja markkinaperinte

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	25.5.2010	rat	30.6.2010	22.6.2010	Klk	K1 jälj.
L2	25.5.2010	vir	30.6.2010		Ytlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

	§/				
Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu

11.8.2010

1	19.5.2010	131	Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok
---	-----------	-----	-------	-------------------------

Dnro: 2010 - 1034 / 257 Tila: vir
 Avattu: 19.5.2010
 Otsikko: A. tilaajavastuusta kilpailuttamisessa
 Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
 Valmistelija: MAL Malinen Matti

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	vir	30.11.2010	Hakanen Yrjö	A. tilaajavastuusta kilpailu

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	23.6.2010	vir	31.8.2010		Tplk	K1 jälj.
L2	23.6.2010	vir	31.8.2010		Ytlk	K1 jälj.
L3	23.6.2010	vir	31.8.2010		Klk	K1 jälj.
L4	23.6.2010	vir	31.8.2010		Helenjk	K1 jälj.
L5	23.6.2010	vir	31.8.2010		HelSajk	K1 jälj.
L6	23.6.2010	vir	31.8.2010		HKLjk	K1 jälj.
L7	23.6.2010	vir	31.8.2010		Liik	K1 jälj.
L8	23.6.2010	vir	31.8.2010		Oike	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	19.5.2010	131		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1140 / 025 Tila: vir
 Avattu: 2.6.2010
 Otsikko: A. strategian laatimisesta kumppanuudesta järjestöjen kanssa palvelujen tarjoamisessa
 Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
 Valmistelija: TKO Korhonen Tapio

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	vir	28.2.2011	Pakarinen Pia	A. strategian laatimisesta

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	151		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

11.8.2010

Dnro: 2010 - 1141 / 61 Tila: vir
 Avattu: 2.6.2010
 Otsikko: A. homekoulujen ja -päiväkotien kunnostamisesta
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	vir	28.2.2011	Koulumies Terhi	A. homekoulujen ja -päivä

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	11.6.2010	vir	1.12.2010		Klk	K1 jälj.
L2	11.6.2010	vir	1.12.2010		Ymk	K1 jälj.
L3	11.6.2010	vir	1.12.2010		Taske	K1 jälj.
L4	11.6.2010	vir	1.12.2010		Heke	K1 jälj.
L5	11.6.2010	vir	1.12.2010		Opev	K1 jälj.
L6	11.6.2010	vir	1.12.2010		Sosv	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	151		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1142 / 471 Tila: vir
 Avattu: 2.6.2010
 Otsikko: A. Yrjönkadun uimahallin kesäkäytöstä
 Yksikkö: Sj Sivistys- ja henkilöstötoimi
 Valmistelija: HH Hyttinen Hannu

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	vir	28.2.2011	Näre Sari	A. Yrjönkadun uimahallin

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	18.6.2010	vir	30.11.2010		Liik	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	2.6.2010	151		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1143 / 541 Tila: vir
 Avattu: 2.6.2010
 Otsikko: A. tonttien vuokrantarkistuksen periaatteista
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

11.8.2010

Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	2.6.2010	vir	28.2.2011	Koskinen Kauko	Kuvailu A. tonttien vuokratarkistu

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	11.6.2010	vir	1.12.2010		Klk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	2.6.2010	151		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1224 / 173 Tila: vir
 Avattu: 16.6.2010
 Otsikko: A. tupakoinnista kunnallisten luottamustehtävien hoitamisen aikana
 Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
 Valmistelija: AVA Vallittu Anja

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	16.6.2010	vir	28.2.2011	Vuorela Antti	Kuvailu A. tupakoinnista kunnallist

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	
1	16.6.2010	168		Kvsto	Kuvailu Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1225 / 81 Tila: vir
 Avattu: 16.6.2010
 Otsikko: A. kaupunkilaisten ympäristöhavaintojen keräämisestä yhteiseen käyttöön
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: ESA Saarinen Erja

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	
1	16.6.2010	vir	28.2.2011	Vierikko Kati	Kuvailu A. kaupunkilaisten ympäri

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	21.6.2010	vir	15.10.2010		Ylk	K1 jälj.
L2	21.6.2010	vir	15.10.2010		Raklk	K1 jälj.
L3	21.6.2010	vir	15.10.2010		Titek	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	
					Kuvailu

11.8.2010

1	16.6.2010	168	Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok
---	-----------	-----	-------	-------------------------

Dnro: 2010 - 1226 / 542 Tila: vir
 Avattu: 16.6.2010
 Otsikko: A. meluhaittojen välttämisestä kaupungin asuinkiinteistöissä
 Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
 Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	vir	28.2.2011	Vuorela Antti	A. meluhaittojen välttäm

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	21.6.2010	vir	30.11.2010		Klk	K1 jälj.
L2	21.6.2010	vir	30.11.2010		Kiinteistöyhtiöide	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	168		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1227 / 611 Tila: vir
 Avattu: 16.6.2010
 Otsikko: A. "Helsinki Toilet" ohjelmasta
 Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
 Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	vir	28.2.2011	Asko-Seljavaara Sirp	A. "Helsinki Toilet" ohjelm

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	18.6.2010	vir	15.9.2010		Ytlk	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	168		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1228 / 58 Tila: vir
 Avattu: 16.6.2010

11.8.2010

Otsikko: A. Sipoon liitosalueiden suunnittelun tavoitekeskustelusta
Yksikkö: Kaj Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
Valmistelija: RM Ryöti Miliza

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	vir	28.2.2011	Hakanen Yrjö	A. Sipoon liitosalueiden su

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	16.6.2010	168		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1282 / 635 Tila: vir
Avattu: 23.6.2010
Otsikko: A. Sinebrychoffin puiston rauhoittamisesta
Yksikkö: Kj/Halke Kaupunginjohtaja/Halke
Valmistelija: AVA Vallittu Anja

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	23.6.2010	vir	28.2.2011	Kolbe Laura	A. Sinebrychoffin puiston r

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	29.6.2010	vir	30.9.2010		Ytlk	K1 jälj.
L2	29.6.2010	vir	30.9.2010		Ylk	K1 jälj.
L3	29.6.2010	vir	30.9.2010		Turva	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätettäjä	Kuvailu
1	23.6.2010	176		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1283 / 639 Tila: vir
Avattu: 23.6.2010
Otsikko: A. keskusta-alueen katuopasteista
Yksikkö: Ryj Rakennus- ja ympäristötoimi
Valmistelija: KMA Matikainen Kristiina

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähtettäjä	Kuvailu
1	23.6.2010	vir	28.2.2011	Kolbe Laura	A. keskusta-alueen katuo

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.6.2010	vir	1.10.2010		Ytlk	K1 jälj.
L2	28.6.2010	vir	1.10.2010		Kslk	K1 jälj.

11.8.2010

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	23.6.2010	176		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1284 / 272 Tila: vir
 Avattu: 23.6.2010
 Otsikko: A. yritysten hallinnollisen taakan vähentämisestä
 Yksikkö: Kj/Taske Kaupunginjohtaja/Taske
 Valmistelija: TKO Korhonen Tapio

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähetäjä	Kuvailu
1	23.6.2010	vir	28.2.2011	Kari Emma	A. yritysten hallinnollisen t

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	23.6.2010	176		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok

Dnro: 2010 - 1285 / 314 Tila: vir
 Avattu: 23.6.2010
 Otsikko: A. kotihoidon palveluntuotannon tehostamisesta
 Yksikkö: Stj Sosiaali- ja terveystoimi
 Valmistelija: MLR Rautanen Marja-Liisa

SAAPUNEET KIRJEET

Knro	Saapunut	Tila	Määräaika	Lähetäjä	Kuvailu
1	23.6.2010	vir	28.2.2011	Männistö Lasse	A. kotihoidon palveluntuot

LAUSUNTOPYYNNÖT / LAUSUNNOT JA TOIMEKSIANNOT

Lnro	Lähtenyt	Tila	Määräaika	Saapunut	Vast.ottaja	Huomautus
L1	28.6.2010	vir	30.11.2010		Tervlk	K1 jälj.
L2	28.6.2010	vir	30.11.2010		Heke	K1 jälj.

PÄÄTÖKSET

Pnro	Päätetty	§/ nro	Määräaika	Päätätjä	Kuvailu
1	23.6.2010	176		Kvsto	Kaupunginvaltuuston kok